

SEANCE DU LUNDI 22 DECEMBRE 1980
VERGADERING VAN MAANDAG 22 DECEMBER 1980ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 572.

MESSAGES:

Chambre des représentants, p. 572.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi relatif à la prorogation de la participation de solidarité sur les bénéfices exceptionnels des entreprises et en matière de la fixation de la participation de l'Etat dans les risques pris par l'Office national du Ducroire.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. De Clercq, rapporteur, Waltniel, de Bruyne, M. Eyskens, ministre des Finances, p. 573.

Vote des articles, p. 575.

Projet de loi ouvrant des crédits provisoires à valoir sur le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1981.

Discussion générale. — *Orateur*: M. Pouillet, rapporteur, p. 575.

Vote des articles, p. 576.

Projet de loi contenant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980.

Discussion générale. — *Orateurs*: M. Maes, Mme Bernaerts-Viroux, MM. De Seranno, De Bondt, Désir, M. De Groeve, ministre de la Région bruxelloise, p. 577.

Discussion et vote des articles:

A l'article 1er: *Orateur*: M. De Seranno, M. De Groeve, ministre de la Région bruxelloise, p. 580.

Projet de loi portant des mesures conservatoires et transitoires en matière de modération de tous les revenus.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. De Clercq, rapporteur, Henrion, Van Ooteghem, André, Van den Eynden, R. Gillet, Deleeck, Féaux, Delpérée, Nutkewitz, Conrotte, De Bondt, Capoen, J. Wathélet, Bril, de Wasseige, Bruart, Humblet, Coen, Dalem, M. Martens, Premier ministre, p. 584.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1980-1981
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1980-1981

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 572.

BOODSCHAPPEN:

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 572.

ONTWERPEN VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet tot verlenging van de solidariteitsbijdrage op de uitzonderlijke winsten van ondernemingen en inzake de vaststelling van de staatsbijdrage in de risico's opgenomen door de Nationale Delcrederedienst.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren De Clercq, rapporteur, Waltniel, de Bruyne, de heer Eyskens, minister van Financiën, blz. 573.

Stemming over de artikelen, blz. 575.

Ontwerp van wet waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1981.

Algemene bespreking. — *Spreker*: de heer Pouillet, rapporteur, blz. 575.

Stemming over de artikelen, blz. 576.

Ontwerp van wet houdende de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heer Maes, Mevr. Bernaerts-Viroux, de heren De Seranno, De Bondt, Désir, de heer De Groeve, minister van het Brusselse Gewest, blz. 577.

Beraadslaging en stemming over de artikelen:

Bij artikel 1: *Spreker*: de heer De Seranno, de heer De Groeve, minister van het Brusselse Gewest, blz. 580.

Ontwerp van wet houdende bewarende en tijdelijke maatregelen inzake matiging van alle inkomens.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren De Clercq, rapporteur, Henrion, Van Ooteghem, André, Van den Eynden, R. Gillet, Deleeck, Féaux, Delpérée, Nutkewitz, Conrotte, De Bondt, Capoen, J. Wathélet, Bril, de Wasseige, Bruart, Humblet, Coen, Dalem, de heer Martens, Eerste minister, blz. 584.

Discussion et vote des articles :

A l'article 1er, § 1er : *Orateurs* : M. J. Wathelet, M. De Wulf, ministre de l'Emploi et du Travail, MM. De Bondt, Van Ooteghem, Bruart, p. 605.

A l'article 1er, § 2 : *Orateurs* : M. de Wasseige, M. Maystadt, ministre de la Fonction publique et de la Politique scientifique, M. Vandezande, p. 610.

A l'article 1er, § 5 : *Orateurs* : M. Van Ooteghem, M. Martens, Premier ministre, M. le chevalier de Stexhe, M. Maystadt, ministre de la Fonction publique et de la Politique scientifique, M. Wyninckx, p. 612.

Projet de loi relatif à l'emprunt de consolidation en faveur des pouvoirs subordonnés bruxellois.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Paque, rapporteur, De Kerpel, Flagothier, De Bondt, Pede, Vanderpoorten, M. De Groeve, ministre de la Région bruxelloise, p. 619.

Vote de l'article unique, p. 619.

Projet de loi portant approbation de l'Accord maritime entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République algérienne démocratique et populaire, signé à Alger le 17 mai 1979.

Discussion et vote de l'article unique, p. 619.

Projet de loi portant approbation de la Convention, signée à Bruxelles le 13 décembre 1978, portant révision de la Convention générale sur la sécurité sociale entre le royaume de Belgique et la république de Turquie, signée à Bruxelles le 4 juillet 1966.

Discussion et vote de l'article unique, p. 619.

Projet de loi portant approbation des décisions des représentants des gouvernements des Etats membres de la Communauté européenne du Charbon et de l'Acier, réunis au sein du Conseil, des 30 octobre 1978 et 9 avril 1979, portant attribution à cette Communauté de recettes supplémentaires pour 1978 et 1979.

Discussion et vote de l'article unique, p. 620.

Projet de loi portant approbation de la convention consulaire entre le royaume de Belgique et la République algérienne démocratique et populaire, Protocole et deux échanges de lettres, signés à Alger le 17 mai 1979.

Discussion et vote de l'article unique, p. 620.

Projet de loi portant approbation des actes internationaux suivants :

1. A) Protocole de Genève annexé à l'Accord général sur les Tarifs douaniers et le Commerce, fait à Genève le 30 juin 1979;
- B) Protocole additionnel au Protocole de Genève annexé à l'Accord général sur les Tarifs douaniers et le Commerce, fait à Genève le 22 novembre 1979.
2. Accord relatif aux obstacles techniques au commerce, fait à Genève le 12 avril 1979.
3. Accord relatif au commerce des aéronefs civils, fait à Genève le 12 avril 1979.

Discussion générale. — *Orateurs* : M. de Bruyne, rapporteur, p. 620.

Vote de l'article unique, p. 621.

Projet de loi portant approbation de l'Accord de siège entre le royaume de Belgique et le Centre pour le Développement industriel, signé à Bruxelles le 29 novembre 1978.

Discussion et vote des articles, p. 621.

PROPOSITION DE M. LE PRESIDENT :

Page 584.

Beraadslaging en stemming over de artikelen.

Bij artikel 1, § 1 : *Sprekers* : de heer J. Wathelet, de heer De Wulf, minister van Tewerkstelling en Arbeid, de heren De Bondt, Van Ooteghem, Bruart, blz. 605.

Bij artikel 1, § 2 : *Sprekers* : de heer de Wasseige, de heer Maystadt, minister van Openbaar Ambt en Wetenschapsbeleid, de heer Vandezande, blz. 610.

Bij artikel 1, § 5 : *Sprekers* : de heer Van Ooteghem, de heer Martens, Eerste minister, ridder de Stexhe, de heer Maystadt, minister van Openbaar Ambt en Wetenschapsbeleid, de heer Wyninckx, blz. 612.

Ontwerp van wet betreffende de consolidatielening ten voordele van de Brusselse ondergeschikte besturen.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren Paque, rapporteur, De Kerpel, Flagothier, De Bondt, Pede, Vanderpoorten, de heer De Groeve, minister van het Brusselse Gewest, blz. 619.

Stemming over het enig artikel, blz. 619.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Scheepvaartovereenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Democratische Volksrepubliek Algerije, ondertekend te Algiers op 17 mei 1979.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 619.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Verdrag, ondertekend te Brussel op 13 december 1978, tot herziening van het Algemeen Verdrag tussen het koninkrijk België en de republiek Turkije betreffende de sociale zekerheid, ondertekend te Brussel op 4 juli 1966.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 619.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de besluiten van de vertegenwoordigers van de regeringen van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, in het kader van de Raad bijeen, van 30 oktober 1978 en 9 april 1979, inzake de toekenning van aanvullende ontvangsten voor 1978 en 1979 aan deze Gemeenschap.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 620.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de consulaire overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Democratische Volksrepubliek Algerije, Protocol en twee briefwisselingen, ondertekend te Algiers op 17 mei 1979.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 620.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van volgende internationale akten :

1. A) Protocol van Genève bij de Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel, opgemaakt te Genève op 30 juni 1979;
- B) Aanvullend Protocol bij het Protocol van Genève bij de Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel, opgemaakt te Genève op 22 november 1979.
2. Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen, opgemaakt te Genève op 12 april 1979.
3. Overeenkomst inzake de handel in burgerluchtvaartuigen, opgemaakt te Genève op 12 april 1979.

Algemene bespreking. — *Spreker* : de heer de Bruyne, rapporteur, blz. 620.

Stemming over het enig artikel, blz. 621.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Zetelakkoord tussen het koninkrijk België en het Centrum voor Industriële Ontwikkeling, ondertekend te Brussel op 29 november 1978.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 621.

VOORSTEL VAN DE VOORZITTER :

Bladziide 584.

NOMINATION DE TROIS MEMBRES DU COLLEGE DES COMMISSAIRES DE LA SOCIETE NATIONALE DES CHEMINS DE FER BELGES:

Page 622.

HOMMAGE A M. RAEYMAEKERS, DIRECTEUR GENERAL A LA QUESTURE:

Page 622.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 622.

VŒUX DE M. LE PRESIDENT:

Page 622.

PROJETS DE LOI (Vote):

Projet de loi relatif à la prorogation de la participation de solidarité sur les bénéfices exceptionnels des entreprises et en matière de la fixation de la participation de l'Etat dans les risques pris par l'Office national du Ducroire, p. 622.

Projet de loi ouvrant des crédits provisoires à valoir sur le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1981, p. 623.

Projet de loi contenant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980, p. 624.

Projet de loi relatif à l'emprunt de consolidation en faveur des pouvoirs subordonnés bruxellois, p. 624.

Projet de loi portant des mesures conservatoires et transitoires en matière de modération de tous les revenus, p. 624.

Projet de loi portant approbation de l'Accord maritime entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république algérienne démocratique et populaire, signé à Alger le 17 mai 1979, p. 625.

Projet de loi portant approbation de la Convention signée à Bruxelles le 13 décembre 1978, portant révision de la Convention générale sur la sécurité sociale entre le royaume de Belgique et la république de Turquie, signée à Bruxelles le 4 juillet 1966, p. 625.

Projet de loi portant approbation des décisions des représentants des gouvernements des Etats membres de la Communauté européenne du Charbon et de l'Acier, réunis au sein du Conseil, des 30 octobre 1978 et 9 avril 1979, portant attribution à cette Communauté de recettes supplémentaires pour 1978 et 1979, p. 625.

Projet de loi portant approbation de la convention consulaire entre le royaume de Belgique et la République algérienne démocratique et populaire, Protocole et deux échanges de lettres, signés à Alger le 17 mai 1979, p. 625.

Projet de loi portant approbation des actes internationaux suivants:

1. A) Protocole de Genève annexé à l'Accord général sur les Tarifs douaniers et le Commerce, fait à Genève le 30 juin 1979;
- B) Protocole additionnel au Protocole de Genève annexé à l'Accord général sur les Tarifs douaniers et le Commerce, fait à Genève le 22 novembre 1979.
2. Accord relatif aux obstacles techniques au commerce, fait à Genève le 12 avril 1979.
3. Accord relatif au commerce des aéronefs civils, fait à Genève le 12 avril 1979, p. 625.

Projet de loi portant approbation de l'Accord de siège entre le royaume de Belgique et le Centre pour le Développement industriel, signé à Bruxelles le 29 novembre 1978, p. 625.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Page 626.

M. Dalem. Proposition de loi instaurant un subside spécifique en vue de promouvoir la vente d'habitations sur plans.

BENOEMING VAN DRIE LEDEN VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSSEN VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN:

Bladzijde 622.

HULDE AAN DE HEER RAEYMAEKERS, DIRECTEUR-GENERAAL BIJ DE QUAESTUUR:

Bladzijde 622.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 622.

WENSEN VAN DE VOORZITTER:

Bladzijde 622.

ONTWERP VAN WET (Stemming):

Ontwerp van wet tot verlenging van de solidariteitsbijdrage op de uitzonderlijke winsten van ondernemingen en inzake de vaststelling van de staatsbijdrage in de risico's opgenomen door de Nationale Delcredere dienst, blz. 622.

Ontwerp van wet waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1981, blz. 623.

Ontwerp van wet houdende de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980, blz. 624.

Ontwerp van wet betreffende de consolidatielening ten voordele van de Brusselse ondergeschikte besturen, blz. 624.

Ontwerp van wet houdende bewarende en tijdelijke maatregelen inzake matiging van alle inkomens, blz. 624.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Scheepvaartovereenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Democratische Volksrepubliek Algerije, ondertekend te Algiers op 17 mei 1979, blz. 625.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Verdrag, ondertekend te Brussel op 13 december 1978, tot herziening van het Algemeen Verdrag tussen het koninkrijk België en de republiek Turkije betreffende de sociale zekerheid, ondertekend te Brussel op 4 juli 1966, blz. 625.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de besluiten van de vertegenwoordigers van de regeringen van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, in het kader van de Raad bijeen, van 30 oktober 1978 en 9 april 1979, inzake de toekenning van aanvullende ontvangsten voor 1978 en 1979 aan deze Gemeenschap, blz. 625.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de consulaire overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Democratische Volksrepubliek Algerije, Protocol en twee briefwisselingen, ondertekend te Algiers op 17 mei 1979, blz. 625.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van volgende internationale akten:

1. A) Protocol van Genève bij de Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel, opgemaakt te Genève op 30 juni 1979;
- B) Aanvullend Protocol bij het Protocol van Genève bij de Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel, opgemaakt te Genève op 22 november 1979,
2. Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen, opgemaakt te Genève op 12 april 1979.
3. Overeenkomst inzake de handel in burgerluchtvaartuigen, opgemaakt te Genève op 12 april 1979, blz. 625.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Zetelakkoord tussen het koninkrijk België en het Centrum voor Industriële Ontwikkeling, ondertekend te Brussel op 29 november 1978, blz. 625.

VOORSTEL VAN WET (Indiening):

Bladzijde 626.

De heer Dalem. Voorstel van wet tot invoering van een specifieke subsidie ter bevordering van de verkoop van woningen volgens plan.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

MM. De Seranno et Bogaerts, secrétaires, prennent place au bureau.
De heren De Seranno en Bogaerts, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 10 m.
De vergadering wordt geopend te 14 u. 10 m.

CONGES — VERLOF

M. Nauwelaerts demande un congé pour raison de santé.
Vraagt verlof: de heer Nauwelaerts, wegens gezondheidsredenen.
— Ce congé est accordé.
Dit verlof wordt toegestaan.

MM. Van Elsen, en raison de devoirs administratifs; Lutgen, en raison d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Van Elsen, wegens ambtsplichten; Lutgen, wegens andere plichten.

— Pris pour information.
Voor kennisgeving.

MESSAGES — BOODSCHAPPEN

M. le Président. — Par messages du 18 décembre 1980, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1° Modifiant les articles 43 et 46 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail;

Bij boodschappen van 18 december 1980, zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1° Tot wijziging van de artikelen 43 en 46 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;

— Renvoi à la Commission de l'Emploi, du Travail et de la Prévoyance sociale.

Verwezen naar de Commissie voor de Tewerkstelling, de Arbeid en de Sociale Voorzorg.

2° Portant approbation de l'Accord entre le royaume de Belgique et la République fédérale d'Allemagne en matière d'opérations météorologiques, conclu par échange de lettres datées à Bruxelles le 23 septembre 1977;

2° Houdende goedkeuring van het Akkoord tussen het koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland inzake meteorologische verrichtingen, gesloten bij wisseling van brieven gedagtekend te Brussel op 23 september 1977;

— Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Zaken.

3° Modifiant certaines dispositions des lois sur l'enseignement primaire, coordonnées par l'arrêté royal du 20 août 1957;

3° Tot wijziging van sommige bepalingen van de wetten op het lager onderwijs, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 20 augustus 1957;

— Renvoi à la commission de l'Education nationale.

Verwezen naar de commissie voor de Nationale Opvoeding.

4° Portant des mesures conservatoires et transitoires en matière de modération de tous les revenus;

4° Houdende bewarende en tijdelijke maatregelen inzake matiging van alle inkomens;

5° Modifiant l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants.

5° Tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

— Renvoi à la commission de l'Emploi, du Travail et de la Prévoyance sociale.

Verwezen naar de commissie voor de Tewerkstelling, de Arbeid en de Sociale Voorzorg.

Par messages du même jour, la même assemblée fait connaître qu'elle a adopté, tels qu'ils lui ont été transmis par le Sénat, les projets de loi:

1° Instaurant un subside spécifique en vue de promouvoir la construction et la rénovation d'habitations;

Bij boodschappen van dezelfde dag, deelt de Kamer mede dat zij heeft aangenomen, zoals zij haar door de Senaat werden overgezonden, de ontwerpen van wet:

1° Tot instelling van een bijzondere toelage voor de bevordering van nieuwbouw en vernieuwbouw van woningen;

2° Portant approbation de l'Arrangement entre le royaume de Belgique et le Grand Quartier général des Puissances alliées en Europe (Shape) au sujet des conditions régissant la création et le fonctionnement du service de protection contre l'incendie de ce quartier général, et des Annexes, signés à Casteau le 28 juin 1979;

2° Houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen het koninkrijk België en het Grote Hoofdkwartier der Geallieerde Machten in Europa (Shape) betreffende de voorwaarden van de oprichting en de werking van de brandweerdienst van dit hoofdkwartier, en de Bijlagen, ondertekend te Casteau op 28 juni 1979;

3° Complétant l'article 87 de la loi du 9 avril 1965 portant diverses mesures en faveur de l'expansion universitaire, complété par la loi du 6 juillet 1972;

3° Tot aanvulling van artikel 87 van de wet van 9 april 1965 houdende diverse maatregelen voor de universitaire expansie, aangevuld door de wet van 6 juli 1972;

4° Autorisant la Société nationale des Chemins de Fer belges à émettre des emprunts à concurrence de 1 500 000 000 de francs destinés à couvrir les dépenses de renouvellement de matériel roulant et de voies;

4° Waarbij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd wordt, leningen uit te schrijven ten belope van een som van 1 500 000 000 frank bestemd om de vernieuwingsuitgaven van rijdend materieel en van sporen te dekken;

5° Portant des mesures en vue de la couverture partielle des charges financières afférentes au déficit cumulé de pension des travailleurs indépendants;

5° Houdende maatregelen met het oog op de gedeeltelijke dekking van de financiële lasten met betrekking tot het gecumuleerd deficit van de pensioenregeling der zelfstandigen;

6° Modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée et le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe;

6° Tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde en van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten;

7° Modifiant l'article 6 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier et instituant un régime de prix pour les spécialités pharmaceutiques et autres médicaments, complétée par la loi du 22 décembre 1977 prorogant la loi du 9 juillet 1975;

7° Tot wijziging van artikel 6 van de wet van 9 juli 1975 tot opheffing van artikel 62 van de wet van 14 februari 1961 voor de economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel en tot instelling van een regime betreffende de prijzen van de farmaceutische producten en andere medicamenten, aangevuld door de wet van 22 december 1977, tot verlenging van de wet van 9 juli 1975;

8° Régulant temporairement les baux et autres conventions concédant la jouissance d'un immeuble.

8° Tot tijdelijke regeling van de huur- en andere overeenkomsten die het genot van een onroerend goed verlenen.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

Par message du même jour, la Chambre des représentants fait également connaître qu'elle a adopté, tel qu'il avait été réamendé par le Sénat, le projet de loi modifiant les lois sur l'enseignement primaire, coordonnées le 20 août 1957, en vue de rendre obligatoire dans l'enseignement primaire organisé ou subventionné par l'Etat un programme commun d'activités manuelles et d'initiation esthétique pour les filles et les garçons.

Bij boodschap van dezelfde dag, deelt de Kamer van volksvertegenwoordigers tevens mede dat zij heeft aangenomen, zoals het door de Senaat opnieuw geamendeerd werd, het ontwerp van wet tot wijziging van de wetten op het lager onderwijs, gecoördineerd op 20 augustus 1957, ten einde in het door de Staat georganiseerd of gesubsidieerd lager onderwijs voor meisjes en jongens een gemeenschappelijke programma van manuele activiteiten en van beginselen van esthetica verplicht te maken.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

ONTWERP VAN WET TOT VERLENGING VAN DE SOLIDARITEITSBIJDRAGE OP DE UITZONDERLIJKE WINSTEN VAN ONDERNEMINGEN EN INZAKE DE VASTSTELLING VAN DE STAATSBIJDRAGE IN DE RISICO'S OPGENOMEN DOOR DE NATIONALE DELCREDEREDIENST

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI RELATIF A LA PROROGATION DE LA PARTICIPATION DE SOLIDARITE SUR LES BENEFICES EXCEPTIONNELS DES ENTREPRISES ET EN MATIERE DE LA FIXATION DE LA PARTICIPATION DE L'ETAT DANS LES RISQUES PRIS PAR L'OFFICE NATIONAL DU DUCROIRE

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet tot verlenging van de solidariteitsbijdrage op de uitzonderlijke winsten van ondernemingen en inzake de vaststelling van de staatsbijdrage in de risico's opgenomen door de Nationale Delcrederedienst.

Nous abordons l'examen du projet de loi relatif à la prorogation de la participation de la solidarité sur les bénéfices exceptionnels des entreprises et en matière de la fixation de la participation de l'Etat dans les risques pris par l'Office national du Ducroire.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur om mondeling verslag uit te brengen.

De heer De Clercq, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, namens de commissie voor de

Financiën heb ik de eer mondeling verslag uit te brengen over onze werkzaamheden betreffende voorliggend ontwerp van wet.

I. In een bondige inleiding verwijst de minister naar de memorie van toelichting.

II. Wat de algemene bespreking betreft, een lid vraagt of het niet mogelijk is het resultaat te kennen van de solidariteitsbijdragen in de afgelopen jaren. Hij wijst erop dat men de gezonde sectoren en de rendabele bedrijven niet mag ontmoedigen. In dit verband vraagt hij ook of het referentiecriterium niet achterhaald is. De crisis is immers verergerd. Hij stelt voor de referentiewinst te verhogen tot 150 pct. in plaats van 130 pct. van de gemiddelde winst van de aanslagjaren 1973 tot en met 1975.

Voor de resultaten van de solidariteitsbijdragen verwijst de minister naar een tabel die ter beschikking gesteld wordt van de commissieleden. Hij geeft toe dat wat de referentieperiode betreft een probleem bestaat en verklaart dat bij een eventuele verlenging van de maatregelen volgend jaar, de referentie herzien moet worden.

De minister beklemtoont anderzijds dat de maatregel een aanmoediging is tot investeren omdat nieuwe investeringen vrijgesteld worden.

Een ander lid merkt op dat met deze zogenaamde aanmoediging tot investeren men echter vele privé-investeerders afschrikt door de zwaardere belasting van de winsten.

De minister zegt daarop dat in hoofde van de bedrijven nieuwe investeringen ontsnappen aan belasting.

Een lid vraagt of inzake fusies in een regeling voorzien is.

Daarop antwoordt de minister dat in het kader van de wet op de vennootschapbelasting de neutraliteit bij fusies en splitsing geregeld werd.

Een lid merkt op dat die neutraliteit op zich geen deugd is en dat de fiscus eerder de opslorping van verlieslatende bedrijven zou moeten aanmoedigen.

Op vraag van een lid antwoordt de minister dat het bedrag van de investeringen die vrijstelling van belasting genoten eerder aan de lage kant is.

III. Ter gelegenheid van de artikelsgewijze bespreking wijst de minister erop dat de artikelen 1 en 2 totaal verschillend van aard zijn. Artikel 2 heeft een begrotingsbesparing tot doel door een vermindering van de staatsbijdragen aan het budgettair fonds op de begroting van Financiën dat voorziet in de ontoereikendheid van een bijzonder Fonds van de Staat bij de Nationale Delcrederedienst.

De verhouding tussen het bedrag van het budgettair reservefonds (3 miljard in 1980) en het uitstaand obligo (40 miljard) bedraagt 7,5 pct., hoewel in de wet slechts 5 pct. bepaald is. Aldus is een begrotingsbesparing mogelijk geworden met behoud van een veiligheidsmarge.

IV. Wat de stemming betreft:

Artikel 1 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Artikel 2 wordt aangenomen met 13 stemmen bij 1 onthouding.

Het ontwerp wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Vertrouwen werd geschonken aan de verslaggever voor een mondeling verslag. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltniel. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, vorige week, tijdens de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting, werd hier herhaaldelijk en vanuit alle hoeken van deze vergadering de nadruk gelegd op de noodzaak van het herstel van de rentabiliteit van het bedrijfsleven willen wij ooit uit deze economische crisis geraken. Meermaals werd beklemtoond — en ook de minister heeft het verschillende keren gezegd — dat de fiscaliteit en de parafiscaliteit in ons land zulke hoogten hebben bereikt dat in die richting niet langer kan worden verder gegaan.

Wij zijn thans geconfronteerd met de verlenging van de solidariteitsbelasting, de Sol. I, ingevoerd bij de wet van 30 maart 1976, namelijk een belasting van 4,8 pct. op de winst die het gemiddelde van de jaren 1972/1974, verhoogd met 110 pct. te boven gaat en ook met de verlenging van de solidariteitsbelasting, de Sol. II, ingevoerd bij de wet van 8 augustus 1980, die in een zelfde mechanisme voorziet, maar deze maal een belasting naar rata van 4 pct. op de winst, wanneer die winst 130/110 van de winst der referentieperiode te boven gaat.

Solidariteitsbelasting: *what's in a name?*

Bij deze maatregelen is niet veel solidariteit betrokken. Het gaat om een belasting die de regering heft om haar begrotingsdeficit te dekken. Ik heb zelfs een tijd gekend dat er een nationale crisisbelasting bestond en tegelijkertijd een conjunctuurbelasting. De twee uitersten raakten hier mekaar.

Dames en Heren, in de commissie hebben wij tegen dit voorstel van verlenging gestemd en wel om twee bepaalde redenen.

Een eerste reeks redenen is van zuiver economische aard.

Bij de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting heb ik verklaard dat men zo stilaan naar een mentaliteit evolueert, waarbij het winstmaken als een misdaad wordt beschouwd. Door naast de vennootschapsbelasting, die toch al zwaar genoeg is, nog supplementaire belastingen te heffen, wordt aan de ondernemingen gedeeltelijk de mogelijkheid tot autofinanciering ontnomen. Wanneer dergelijke ondernemingen toch willen investeren en uitbreiden wordt hun rentabiliteit al erg aangetast wegens de hoge intrestvoet op het ontleende kapitaal.

Een tweede reden is, dat vooral die ondernemingen worden getroffen die een uitzonderlijk management hebben of die actief zijn in sectoren met toekomst of in technologische produkten waaraan grote behoefte bestaat.

Mijnheer de Minister, u moet niet verwachten dat de Sol. I en Sol. II veel rendement zullen hebben in de staal- of de textielsector, of in al de andere zieke sectoren waarin de Staat miljarden moet pompen.

Een derde reden werd reeds door de verslaggever aangehaald.

De solidariteitsbelasting II, de 4 pct., zal geheven worden naar rata van het verschil tussen 130/110 van de winst der referentieperiode 1972-1974. De minister heeft in de commissie zelf toegegeven dat deze verhouding vroeg of laat — en eerder vroeg dan laat — zal moeten worden herzien, vermits in feite een belasting wordt geheven op een winst die nominaal is en die gedeeltelijk het gevolg is van de inflatie sedert 1972-1973.

De minister heeft dus gezegd dat die verhouding zal moeten worden herzien. Dan vraag ik mij af waarom het amendement van onze collega's in de Kamer niet werd aangenomen, dat ertoe strekte het cijfer 130 te vervangen door 170, rekening houdend met de werkelijke inflatie sedert 1972-1974. Wij hebben een soortgelijk amendement niet opnieuw willen indienen bij de Senaat om nutteloos werk te vermijden. Wij hebben wel akte genomen van de verklaring van de minister dat hij zeer spoedig dit percentage zal herzien.

Een vierde beschouwing is de volgende.

In de commissie heeft de minister gezegd dat hij van mening was dat onder meer deze solidariteitsbelasting II de investeringen zal stimuleren, vermits de investeringen vrijgesteld zijn van deze belasting. Ik heb gevraagd welk het bedrag is van de investeringen die in aanmerking komen voor deze vrijstelling en welke ondernemingen daarbij betrokken zijn. Uit het antwoord blijkt dat het om een zeer zwak bedrag, *un montant faible*, gaat, maar wij hebben geen precieze cijfers gekregen. Indien het werkelijk een zwak bedrag betreft, houdt het argument dat de minister heeft aangehaald, geen steek.

Als ik mij goed herinner, wordt de opbrengst geraamd op iets meer dan één miljard. Ik heb dit niet kunnen nakijken vermits wij over geen geschreven verslag beschikken.

Mijnheer de Minister, is die opbrengst voldoende om in het land met een cascade van solidariteitsbelastingen een klimaat te scheppen dat niet bedrijfsvriendelijk is, om het zacht uit te drukken. Het moeten « zware jongens » zijn om onder de toepassing te vallen van vrijstelling van de solidariteitsbelasting vermits de voorwaarden zijn: ten minste 100 miljoen en 5 pct. van het maatschappelijk kapitaal. Om in aanmerking te komen moeten de ondernemingen dus een maatschappelijk kapitaal hebben van ten minste twee miljard. Loont die opbrengst het scheppen van een bedrijfsvriendelijk klimaat wat eventuele buitenlandse firma's zou kunnen afschrikken om in ons land te investeren.

Mijnheer de Minister, dit zijn enkele economische beschouwingen die ons ertoe hebben geleid negatief te staan tegenover dit wetsontwerp.

Er zijn echter ook politieke bezwaren.

Een repliek die wij verwachten is: « Toen u deel uitmaakte van de regeringscoalitie, hebt u op 8 augustus 1980 een wet goedgekeurd die strekte tot de invoering van de solidariteitsbelasting II ».

Daarop moet ik antwoorden dat op dat ogenblik de conjunctuurvooruitzichten anders waren dan nu.

In het verslag van de heer Lagae over de Rijksmiddelenbegroting, komt onder meer de verklaring voor van de minister van Financiën, dat ons land de eerste vijf maanden van dit jaar een zekere conjunc-

tuurherleving heeft gekend en dat wij slechts na die periode meer in de put zijn geraakt.

Bovendien dient te worden gezegd dat wij tegenstanders waren, hoe dan ook, van een solidariteitsbelasting, en zeker van Sol. II. Wij hebben die echter aanvaard, omdat ze deel uitmaakte van een compromis, waarin aan de ene kant ons een financiële politiek gericht op bezuiniging werd voorgeschoteld, waarmee ook niet iedereen akkoord ging, en aan de andere kant — een politiek akkoord veronderstelt immers altijd geven en nemen aan beide zijden — als toegeving de solidariteitsbelasting II.

Van die bezuinigingen, van die harde maatregelen om de staatsfinanciën in orde te brengen is niets in huis gekomen. Ik zie dan ook niet in waarom we die belasting, de tegenprestatie daarvan, zouden moeten behouden.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, dit zijn de twee redenen waarom de PVV-leden van de commissie voor de Financiën zich hebben verzet tegen deze solidariteitsbelasting. Wij zullen dat ook hier in plenaire vergadering doen. (*Applaus op de liberale banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer de Bruyne.

De heer de Bruyne. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, als eerste opmerking, die meer verband houdt met de vorm dan met de inhoud van dit ontwerp van wet, wil ik herhalen wat op verschillende plaatsen reeds werd gezegd.

Het ontwerp van wet dat wij nu bespreken bestaat uit twee artikelen die met elkaar niets te maken hebben. Hoe men er ook over moge oordelen ten gronde, de solidariteitsmechanismen Sol. I en Sol. II aan de ene kant en het aandeel van de regeringsbijdrage in het Bijzonder Fonds voor de Delcreditedienst aan de andere kant, zijn twee totaal verschillende zaken.

Artikel 1 is een onderdeel van de regeringspolitiek die door de Volksunie van meet af aan, in alle onderdelen, werd bestreden. Die politiek is onvoldoende, onlogisch en fragmentair. Om deze redenen kunnen wij onze goedkeuring aan artikel 1 niet hechten.

Artikel 2 heeft betrekking op de Delcreditediensten. Wanneer men de formele argumentatie hiervoor onderzoekt kan ze in zekere zin juist lijken. Maar in het geheel van de toekomstige lasten van de Delcreditedienst, geeft het artikel blijk van een optimisme dat door de actuele en toekomstige gebeurtenissen zou kunnen worden gelogenstraft. Dit is de reden waarom artikel 2 evenmin de goedkeuring van mijn partij kan wegdragen. (*Applaus op de banken van de Volksunie en op sommige liberale banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Eyskens.

De heer Eyskens, Minister van Financiën. Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het eerste artikel van het voorliggend ontwerp is het doortrekken van de bestaande maatregelen inzake de solidariteitsbelasting nr. I en de solidariteitsbelasting nr. II.

Ik heb aandachtig geluisterd naar de opmerkingen van de heer Waltniel. Ik wil hem herinneren aan één van de herhaalde uitspraken van de Duitse kanselier Schmidt: de winsten van vandaag zijn de investeringen van morgen en de investeringen van morgen zijn de werkgelegenheid van overmorgen. We moeten steeds meer de fiscale behandeling van de winsten zodanig uitwerken dat de winsten worden gekanaliseerd naar investeringen in België, in vernieuwing, in modernisering, in omschakeling en dus ook in werkgelegenheid.

Sol. I en Sol. II brengen mee dat onder bepaalde voorwaarden aan de belasting kan worden ontsnapt, indien wordt geïnvesteerd. Ik geef toe dat het systeem, zoals uit de cijfers blijkt, niet volledig bevredigend schenkt en dat de aanmoediging om te investeren dus niet altijd blijkt te werken. Ik herhaal hier in openbare vergadering wat ik in de commissie heb gezegd. Indien zou blijken dat het volgend jaar nog verantwoord is deze belasting door te trekken, Sol. I of Sol. II of beide, dan moeten wij eerst het probleem van de referentieperiode opnieuw onderzoeken. Immers, hoe langer wij daar afstand van nemen hoe meer die ook achterhaald raakt.

Wij moeten bovendien nagaan of aan de voorwaarden voor vrijstelling van de belasting, voor zover wordt geïnvesteerd, ook iets moet worden gewijzigd, zodanig dat het oriënteren van de investeringen op een meer efficiënte wijze verloopt.

Als antwoord op de vraag van de heer Waltniel wil ik herinneren aan het feit dat er nog talrijke andere maatregelen zijn genomen — of zullen worden genomen — door deze regering of de vorige regeringen, met betrekking tot het stimuleren van de investeringen. De BTW op de investeringen is gelukkig volledig afgeschaft. Dat betekent een aanzienlijke minder-opbrengst. De huidige regering voorziet in een

systeem van afschrijving *ad libitum* bij investering in energiebesparende apparatuur. Het betreffende ontwerp zal eerlang bij het Parlement worden ingediend. Iets gelijkaardigs wordt overwogen voor de privé-sector. Er komt een gunstig fiscaal systeem bij investeringen in onderzoek en ontwikkeling, *research* en *development* en, tenslotte, is er een vrijstelling van winst ten belope van 5 pct. — dit is een vrijgestelde provisie — wanneer zij wordt gebruikt voor herinvestering.

Er wordt dus wel wat gedaan aan het oriënteren van de winsten naar investeringen. Bovendien moet worden gezegd dat er bepaalde bedrijven en sectoren zijn — ze zijn niet talrijk — die ook in deze tijd van crisis profiteren van zeer gunstige omstandigheden. Ik wil hier niet uitweiden over die bepaalde sector waar iedereen aan denkt. Die sector maakt gemakkelijk grote winsten als gevolg van de evolutie van internationale prijzen op de internationale markten. In de huidige toestand is het niet onverdedigbaar dat daar een uitzonderlijke belasting wordt geheven op de uitzonderlijke winsten.

De heer Waltniel heeft gezegd dat deze belasting niet wordt gecompenseerd door bezuinigingen en besparingen. Ik moet eraan herinneren dat onder Martens III — u weet wie daar — helemaal deel heeft van uitgemaakt — een begrotingswet is opgesteld die voorzorg in besparingen in heel wat domeinen, besparingen die grotendeels zijn toegepast. Omwille van de ineenstorting van de conjunctuur en de verdere aftakeling van onze algemene economische toestand is de begroting 1980 echter voor een groot deel achterhaald.

Aan de heer de Bruyne geef ik toe dat inderdaad artikelen 1 en 2 van het ontwerp niet logisch verbonden zijn, maar het is om u de inspanning te besparen om twee afzonderlijke ontwerpen te moeten behandelen dat die artikelen in één ontwerp bij elkaar zijn gevoegd.

De heer de Bruyne heeft ook gezegd dat wij de Delcredere dienst door deze maatregelen in moeilijkheden gaan brengen. Ik geef het niet, want u moet dit ontwerp van wet zien in verband met een ander wetsontwerp dat reeds door de Kamer van volksvertegenwoordigers is aangenomen waarbij het plafond voor de Delcredere dienst aanzienlijk is verhoogd, zodanig dat die dienst meer armslag krijgt.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat ik hiermee heb geantwoord op de geopperde bezwaren en ik stel voor dat de meerderheid die de regening steunt dit ontwerp zonder verwijl zou aannemen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Artikel één luidt:

Artikel 1. § 1. De bepalingen van artikel 43 van de wet van 30 maart 1976 betreffende de economische herstelmaatregelen zijn ook van toepassing op het uitzonderlijk gedeelte van de winsten of van de baten behaald tijdens het jaar 1980 of, voor de belastingplichtigen die anders dan per kalenderjaar boekhouden, tijdens het in de loop van het jaar 1981 afgesloten boekjaar, behalve dat:

1° De uitzonderlijke en tijdelijke solidariteitsbijdrage in het voordeel van de Staat wordt geheven;

2° Voor de toepassing van § 9 van gezegd artikel 43, op de uitzonderlijke en tijdelijke solidariteitsbijdrage van het aanslagjaar 1981, de investeringen van het jaar 1981 in aanmerking worden genomen.

§ 2. Wanneer de maatschappelijke winst van het in de vorige paragraaf bedoelde belastbaar tijdperk ten minste 100 miljoen frank en 5 pct. bedraagt van het werkelijk nog terug te betalen maatschappelijk kapitaal, vermeerderd met de winsten die vroeger werden gereserveerd overeenkomstig artikel 65 van het koninklijk besluit tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, zoals zij bestonden bij het begin van dit belastbaar tijdperk, wordt de uitzonderlijke en tijdelijke solidariteitsbijdrage verhoogd met een bedrag gelijk aan 4 pct. van het verschil in meer tussen die winst en honderddertig honderdentienden van de referentiewinst.

§ 3. Voor de toepassing zowel van § 2 van dit artikel als van artikel 48 van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980:

1° Wordt onder maatschappelijke winst van het belastbaar tijdperk verstaan het totaalbedrag van de maatschappelijke winst bepaald overeenkomstig artikel 65 van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen en de bij artikel 108, 1°, van hetzelfde Wetboek bedoelde bestanddelen;

2° Worden in artikel 43, § 9, van gezegde wet van 30 maart 1976 de woorden « 110 pct » vervangen door « 130 pct. ».

Article 1er. § 1. Les dispositions de l'article 43 de la loi du 30 mars 1976 relative aux mesures de redressement économique sont également applicables à la partie exceptionnelle des bénéfices ou profits réalisés pendant l'année 1980 ou, lorsqu'il s'agit de contribuables qui tiennent leurs écritures autrement que par année civile, pendant l'exercice comptable clôturé au cours de l'année 1981, sauf que:

1° La participation exceptionnelle et temporaire de solidarité est perçue au profit de l'Etat;

2° Pour l'application du § 9 dudit article 43 à la participation exceptionnelle et temporaire de solidarité de l'exercice d'imposition 1981, les investissements à prendre en considération seront ceux de l'année 1981.

§ 2. Quand les bénéfices sociaux de la période imposable visée au paragraphe qui précède atteignent au moins 100 millions de francs et 5 p.c. du capital social réellement libéré restant à rembourser, majoré des bénéfices antérieurement réservés déterminés conformément à l'article 65 de l'arrêté royal d'exécution du Code des impôts sur les revenus, tels qu'ils existent au début de ladite période imposable, la participation exceptionnelle et temporaire de solidarité est majorée d'un montant égal à 4 p.c. de l'excédent que présentent ces bénéfices sur les cent trente cent-dixièmes des bénéfices de référence.

§ 3. Pour l'application tant du § 2 du présent article que de l'article 48 de la loi du 8 août 1980 relatives aux propositions budgétaires 1979-1980:

1° Les bénéfices sociaux de la période imposable s'entendent du montant total des bénéfices sociaux déterminés conformément à l'article 65 de l'arrêté royal du 4 mars 1965 d'exécution du Code des impôts sur les revenus et des éléments visés à l'article 108, 1°, du même Code;

2° Les mots « 110 p.c. » sont remplacés par « 130 p.c. » à l'article 43, § 9, de ladite loi du 30 mars 1976.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. In het artikel 18 van het koninklijk besluit nr. 42 van 31 augustus 1939, tot reorganisatie van de Nationale Delcredere dienst, gewijzigd in laatste instantie bij artikel 53 van de wet van 30 maart 1976, dient de 5e en laatste alinea vervangen te worden door de volgende beschikking:

« Bijaldien de inkomsten van het Reservefonds alsoo aangelegd meer dan 5 pct. vertegenwoordigen van het obligo uit hoofde van de uitgegeven polissen, kan de minister van Financiën de verhouding van een twintigste, waarvan sprake in voorgaande alinea, verminderen. »

Art. 2. A l'article 18 de l'arrêté royal n° 42 du 31 août 1939 réorganisant l'Office national du Ducroire, modifié en dernier lieu par l'article 53 de la loi du 30 mars 1976, le 5e et dernier alinéa, est remplacé par la disposition suivante:

« Au cas où les ressources du Fonds de réserve ainsi constitué représentent plus de 5 p.c. de l'encours en risques sur polices émises, le ministre des Finances peut réduire le rapport d'un vingtième dont question à l'alinéa précédent. »

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI OUVRANT DES CREDITS PROVISOIRES A VALOIR SUR LE BUDGET DES AFFAIRES REGIONALES BRUXELLOISES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1981

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET WAARBIJ VOORLOPIGE KREDIETEN WERDEN GEOPEND WELKE IN MINDERING KOMEN VAN DE BEGROTING VAN DE BRUSSELSE GEWESTELIJKE AAN-GELEGENHEDEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1981

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi relatif aux crédits provisoires à valoir sur le budget des Affaires régionales bruxelloises de 1981.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor 1981.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est à M. Poulet pour présenter son rapport oral.

M. Poulet, rapporteur. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, Mesdames, Messieurs, nous discutons le projet de loi ouvrant des crédits provisoires à valoir sur le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1981.

Ce projet de loi fixe le montant des crédits budgétaires (art. 1), des crédits d'engagement inscrits aux titres I et II (art. 3) et inscrits au titre IV (art. 4), ainsi que les autorisations d'engagement (art. 5 à 8), dont l'exécutif bruxellois pourra disposer du 1er janvier au 31 mars 1981. Ceci permettra d'assurer la marche des services publics bruxellois qui dépendent financièrement du budget de la région.

Les crédits sont rigoureusement calculés sur base des crédits demandés par le gouvernement pour l'exercice 1980, lesquels sont approuvés par la Chambre des représentants et inscrits à l'ordre du jour de cette même séance du Sénat.

Une seule modification est à noter au niveau des crédits : le regroupement des crédits prévus au Fonds d'extension économique pour les Affaires économiques et les Classes moyennes.

L'épuisement des crédits au titre des Classes moyennes, résultant de la politique de l'exécutif en faveur des PME, justifie ce regroupement.

Un membre de la commission a interrogé le gouvernement sur la date éventuelle du dépôt du budget de 1981. Le ministre a répondu que l'exécutif bruxellois est à cet égard tributaire des décisions définitives du gouvernement en ce qui concerne les dotations des communautés et des régions. Il espère pouvoir déposer le budget sensiblement plus tôt qu'en 1980.

Les articles du projet ont été adoptés à l'unanimité. L'ensemble a été adopté par dix voix pour et deux abstentions.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé :

Artikel 1. Voorlopige kredieten, welke in mindering komen van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1981, zijn geopend ten behoeve van de executieve van het Brusselse gewest :

- a) Lopende uitgaven :
 - Niet-gesplitste kredieten : 330 700 000 frank;
 - Ordonnanceringskredieten : 3 000 000 frank;

- b) Kapitaaluitgaven :
 - Niet-gesplitste kredieten : 498 100 000 frank;
 - Ordonnanceringskredieten : 118 100 000 frank.

Article 1er. Des crédits provisoires, à valoir sur le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1981, sont ouverts à l'exécutif de la région bruxelloise :

- a) Dépenses courantes :
 - Crédits non dissociés : 330 700 000 francs;
 - Crédits d'ordonnancement : 3 000 000 de francs;

- b) Dépenses de capital :
 - Crédits non dissociés : 498 100 000 francs;
 - Crédits d'ordonnancement : 118 100 000 francs.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De bij deze wet verleende voorlopige kredieten mogen niet aangewend worden tot nieuwe lopende en kapitaaluitgaven vroeger niet toegelaten door de wetgevende macht.

Art. 2. Les crédits provisoires alloués par la présente loi ne peuvent être affectés à des dépenses courantes et à des dépenses de capital nouvelles non autorisées antérieurement par le législateur.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Zijn van 1 januari 1981 af toegestaan, de vastleggingen betreffende de nieuwe verplichtingen waarvoor toelating wordt aangevraagd onder de Titels I — Lopende uitgaven (gesplitste kredieten), en II — Kapitaaluitgaven (gesplitste kredieten), voor het begrotingsjaar 1981.

Deze toelating is niet van kracht voor nieuwe uitgaven voeger niet toegelaten door de wetgevende macht noch voor uitgaven op nieuwe programma's.

Art. 3. Sont autorisés, à partir du 1er janvier 1981, les engagements relatifs aux obligations nouvelles pour lesquelles autorisation est sollicitée pour les titres I — Dépenses courantes (crédits dissociés), et II — Dépenses de capital (crédits dissociés), de l'année budgétaire 1981.

Cette autorisation ne peut valoir pour des dépenses nouvelles non autorisées antérieurement par le législateur ni pour les dépenses sur programmes nouveaux.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. Met betrekking tot het artikel 60.01.A — Fonds voor de economische expansie en de regionale reconversie — van titel IV van de tabel gevoegd bij het wetsontwerp houdende de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor 1981, worden, voor de eerste drie maanden van 1981, nieuwe vastleggingsmachtigingen verleend tot beloop van :

- a) Lopende verrichtingen :

- Sector « Economische Zaken » : —;
- Sector « Middenstand » : 139 700 000 frank;

- b) Kapitaalverrichtingen :

- Sector « Economische Zaken » : 156 300 000 frank;
- Sector « Middenstand » : 30 500 000 frank;
- Sector « Openbare Werken » : 37 800 000 frank.

Art. 4. Des autorisations nouvelles d'engagement se rapportant à l'article 60.01.A — Fonds d'expansion économique et de reconversion régionale — du titre IV du tableau annexé au projet de loi contenant le budget des Affaires régionales bruxelloises pour 1981, sont accordées pour les trois premiers mois de 1981 à concurrence de :

- a) Opérations courantes :

- Secteur « Affaires économiques » : —;
- Secteur « Classes moyennes » : 139 700 000 francs;

- b) Opérations de capital :

- Secteur « Affaires économiques » : 156 300 000 francs;
- Secteur « Classes moyennes » : 30 500 000 francs;
- Secteur « Travaux publics » : 37 800 000 francs.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. De bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest wordt ertoe gemachtigd de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting toe te laten verbintenissen aan te gaan, tijdens de eerste drie maanden van 1981, tot beloop van 695 600 000 frank.

Art. 5. Le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent peut autoriser la Société nationale du Logement à souscrire des engagements pendant les trois premiers mois de 1981, à concurrence de 695 600 000 francs.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. De bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest wordt ertoe gemachtigd, in naam van de Staat, de verbintenis aan te gaan, op de vervaldag en binnen een maximumtermijn van tien jaar, aan de financiële instellingen de interest en de delging te betalen van de bedragen die zij, voor rekening van de Staat, aan de bouwers en de kopers van volkswoningen betaald hebben als premies of als vermindering van interest.

Elke verbintenis uit dien hoofde aan te gaan is onderworpen aan het visum van de controleur der vastleggingen en aan het Rekenhof.

Het totaalbedrag der toegestane premies is, tijdens de eerste drie maanden van 1981, beperkt tot 2 900 000 frank.

Art. 6. Le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent est autorisé à prendre, au nom de l'Etat, l'engagement de payer, à l'échéance, aux organismes financiers, l'intérêt et l'amortissement dans un délai maximum de dix ans, des sommes qu'ils ont payées pour le compte de l'Etat, à titre de primes ou de réductions d'intérêt, aux constructeurs et aux acheteurs de logements sociaux.

Tout engagement à prendre de ce chef est soumis au visa du contrôleur des engagements et à la Cour des comptes.

Le montant total des primes accordées est limité, pendant les trois premiers mois de 1981, à 2 900 000 francs.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. De bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest wordt ertoe gemachtigd, namens de Staat, de verbintenissen aan te gaan tot het betalen op de vervaldag, aan de gewestelijke en lokale openbare besturen, van de interest en de aflossing binnen een termijn van ten hoogste dertig jaar van leningen door het Gemeentekrediet van België toegestaan ter vervanging van de toelagen aan de ondergeschikte openbare besturen voor de uitvoering van werken die onder zijn hoog toezicht staan.

Die verbintenissen mogen, tijdens de eerste drie maanden van 1981, gaan tot een totaal aan leningen dat niet meer mag belopen dan 74 600 000 frank.

Art. 7. Le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent est autorisé à prendre, au nom de l'Etat, l'engagement de payer, à l'échéance, aux pouvoirs publics régionaux et locaux, l'intérêt et l'amortissement, dans un délai maximum de trente ans, des prêts accordés par le Crédit communal de Belgique, en lieu et place des subventions aux administrations publiques subordonnées en faveur de l'exécution des travaux soumis à son haut contrôle.

Ces engagements pourront porter, pendant les trois premiers mois de 1981, sur un volume de prêts ne dépassant pas 74 600 000 francs.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 8. Elke verbintenis aan te gaan krachtens artikel 7 van deze wet, wordt onderworpen aan het visum van de controleur der vastleggingen en aan het Rekenhof.

Vóór de 10e van iedere maand, legt de controleur der vastleggingen aan het Rekenhof een in drievoud opgemaakte lijst met de verantwoordingsstukken voor die, eensdeels, het bedrag vermeldt van de vastleggingen, die tijdens de afgelopen maand gevisieerd werden, en anderdeels, het bedrag aangeeft van de vastleggingen die gevisieerd werden sinds het begin van het jaar.

Art. 8. Tout engagement à prendre, en vertu de l'article 7 de la présente loi, est soumis au visa du contrôleur des engagements et à la Cour des comptes.

Avant le 10 de chaque mois, le contrôleur des engagements transmet à la Cour des comptes, avec les documents justificatifs, un relevé établi en trois exemplaires, mentionnant, d'une part, le montant des engagements visés au cours du mois écoulé et, d'autre part, le montant des engagements visés depuis le début de l'année.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. Deze wet treedt in werking op 1 januari 1981.

Art. 9. La présente loi entre en vigueur le 1er janvier 1981.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE BRUSSELSE GEWESTELIJKE AANGELEGENHEDEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1980-1981
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1980-1981

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES AFFAIRES REGIONALES BRUXELLOISES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet houdende de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980.

Nous abordons l'examen du projet de loi contenant le budget des Affaires bruxelloises de l'année budgétaire 1980.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de heer Maes.

De heer Maes. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, u zal begrijpen dat de bekoring voor iemand van het parlementair voetvolk, zoals ik, die doorgaans alleen 's avonds laat voor een lege zaal en in afwezigheid van de pers aan het woord komt, vrij groot was om zich bij de bespreking van het ontwerp van wet betreffende de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden en van het ontwerp van wet betreffende de consolidatielening ten voordele van de Brusselse ondergeschikte besturen telkens voor een halfuur te laten inschrijven. Maar, in deze periode van Kerstmis, van goede wil, zal ik daarvan afzien en mij dus beperken tot een relatief kort betoog.

De heer Vanderpoorten. — U bent intussen generaal geworden, Mijnheer Maes.

De heer Maes. — Er valt over de begroting van het Brussel Gewest en de andere problemen die daarmee samenhangen nochtans heel wat te zeggen. Ik zal daar niet lang blijven stilstaan bij de reeds lang aangekondigde sanering van de Brusselse financiën. Hoewel de Eerste minister zelf in deze vergadering ter zake, nu al heel wat langer dan een jaar geleden, een plechtige belofte aflegde, kwam daar tot op heden duidelijk niets van in huis.

Volgens het *Beknopt verslag* van de behandeling van dit ontwerp in de Kamer, werden ook nu weer eens te meer concrete maatregelen gedaan, vooral dan wat de sanering bij het agglomeratiebestuur betreft. Het zou echter de eerste keer niet zijn dat dit bestuur, wetten, voorschriften en reglementen gewoonweg naast zich neerlegt.

Al bij de verkiezing van het agglomeratieraadscollege werd immers vast en zeker de geest van de wet overtreden. En werden ook de wettelijke bevoegdheid en de opmerkingen ter zake, in verband met het gratis ophalen van het huisvuil te Wemmel en Linkebeek niet jarenlang genegeerd?

Er is echter meer. Wij moeten immers vaststellen dat van de financiën van de Brusselse gemeenten, van de agglomeratie en van het gewest, als het ware een hutsepot, een systeem van communicerende vaten werd gemaakt. Door het huidige begrotingsontwerp werd immers een aanvullende dotatie van 600 miljoen frank ten bate van het Gemeentefonds der Brusselse gemeenten mogelijk.

Anderzijds bevat het ontwerp een hele reeks kredieten, rechtstreeks ter financiële ontlasting van de agglomeratie.

Bovendien bevat het wetsontwerp dat wij onmiddellijk hierna zullen behandelen, zoals in de regeringsverklaring vastgelegd, de toekenning van een bijzonder krediet van 700 miljoen frank dat vanaf dit jaar nog bij de begroting van het Brussels Gewest zal worden gevoegd om de lasten te dekken van een consolidatielening, nog eens ten bate van de agglomeratie Brussel en de gemeenten van het Brussels gewest.

En dit alles belet dan nog altijd niet dat, zowel in deze vergadering als tegenover de publieke opinie, bepaalde vertegenwoordigers van het Brussels gewest steen en been blijven klagen en vooral in de richting van de Vlamingen een beschuldigende vinger uitsteken omdat zij Brussel zogezegd financieel zouden wurgen.

Het is meer dan hoog tijd dat aan dit fabeltje een einde komt en daarom nog even volgende argumenten op een rijtje:

Ten eerste, indien het zo is dat de Brusselse gemeenten sedert enkele jaren zowat 2 pct. minder van het Gemeentefonds ontvangen, dan ging dit gedeelte integraal naar Wallonië en dus niet naar Vlaanderen, zoals trouwens minister Mathot nog maar pas enkele dagen geleden hier terecht deed opmerken.

Zo men deze regeling opnieuw wil omkeren, voor ons niet gelaten! Dat onze FDF-collega's een wetsvoorstel ter zake indienen en wij

zullen dit goedkeuren in de hoop dat de Brusselse Vlamingen ook nog enkele van de tafel gevallen kruimels zullen kunnen meepikken.

Ten tweede, de Brusselse bestuurders, vooral deze van de agglomeratie, moeten hoognodig echter eerst de hand in eigen boezem steken. Sedert zij aan het bewind zijn, hebben zij een verspillend beheer gevoerd, uitsluitend bedacht op publiciteit, demagogie en electoraal voordeel. Daar waar de federaties, die gelijktijdig met de agglomeratie werden opgericht en die voor dezelfde problemen van financiering kwamen te staan, onmiddellijk bepaalde lasten moesten verhogen, deden de agglomeratiebestuurders juist andersom en gingen zij ertoe over jarenlang gratis het huisvuil op te halen. Ze deden dit zelfs buiten het gebied dat onder hun bevoegdheid lag en bewezen nog andere diensten aan bepaalde Brusselse gemeenten waarin medestanders aan het bewind waren. Zij deden studies over van alles en nog wat, hielden tentoonstellingen, verzusteringen, reizen en noem maar op. Zij gaven jarenlang een overbodig en veel geld kostend maandelijks bulletin uit dat in alle brievenbussen werd verspreid en dat een uitsluitend propagandaorgaan voor de aan het bewind zijnde meerderheid was, ook al probeerde men op een onbetamelijke manier de schijn te redden door aan de partijen van de oppositie een hoekje van 30 of 40 cm² in dit blad voor te behouden.

M. R. Gillet. — Je ne le dirai qu'une seule fois: tout ce que vous dites est inexact!

De heer Maes. — Ik zal u enkele nummers meebrengen, Mijnheer Gillet. Ik houd ze goed bij, want om de twee nummers staat er een foto in van een glimlachende heer Lagasse, zodat het unieke documenten zullen worden.

Maar ook op andere manieren faalde hun beleid, zodanig dat zij onlangs zelfs hun eigen schepen voor de huisvuilbehandeling wegens onbekwaamheid de laan uitsuurden.

Ten derde, maar ook vele Brusselse gemeenten gaan niet vrij uit, ook al slaagt de grootste, Brussel-Stad, er wel in een begroting in evenwicht in te dienen. Belangrijke uitgaven, namelijk deze inzake reiniging, brandweer enz., werden door de agglomeratie overgenomen. Bovendien was er blijkbaar altijd geld genoeg om fratsen uit te halen zoals de lokettengeschiedenis te Schaarbeek en nu onlangs weer het inrichten van een referendum.

Ten vierde, vervolgens is er in Brussel ook nog een totaal overbodige commissie voor de Franse Cultuur bedrijvig. Overbodig omdat de Brusselse gemeenten meer dan genoeg culturele activiteiten bekostigen, die dan nog in vrijwel alle gemeenten zo goed als uitsluitend aan de Franstalige inwoners ten goede komen. Er is dus geen vergelijk mogelijk met de bedrijvigheid van de Nederlandstalige cultuurcommissie, die een lacune moest vullen en waarvoor derhalve geen Franstalige tegenhanger nodig is.

M. R. Gillet. — Vous plaisantez!

De heer Maes. — Men zou dus best deze Franstalige commissie opdoeken en haar kredieten gebruiken, bijvoorbeeld, voor sociale woningbouw te Brussel.

M. R. Gillet. — Ce que vous dites est ridicule!

De heer Maes. — Tenslotte wil ik er nog maar eens de aandacht op vestigen dat het grootste deel van het Nederlandstalig onderwijsnet, peutertuinen inbegrepen, niet door de Brusselse gemeenten, maar door de Vlaamse gemeenschap wordt bekostigd. De kritiek op de Vlamingen is dan ook absoluut ongewettigd en absurd en ik hoop dus dat geen van onze collega's, zoals de heer Moureaux bij een voorgaande gelegenheid, met geveinsde verontwaardiging hier over Antwerpen zal beginnen te spreken, want zij weten maar al te goed dat deze vergelijking niet opgaat, dat bijvoorbeeld de kredieten voor de Brusselse metro in de jongste jaren veel hoger lagen dan die voor de Antwerpse haven en metro samen. Wat niet wegneemt dat wij ook niet wensen dat er te Antwerpen voor wat dan ook nutteloos geld zou worden uitgegeven.

Ik hoop dan ook dat de Vlaamse collega's het enige wapen dat ons nog overblijft om bepaalde Brusselse potentaten tot bezinning te brengen, niet uit de hand zullen geven, nadat alle andere pogingen om hun tot een eerbaar vergelijk, de toepassing van de bestaande wetten en de eerbiediging van vroeger gesloten akkoorden te bewegen, steeds opnieuw hebben gefaald.

Om te besluiten wil ik hier nog maar eens mijn vaste overtuiging uitspreken dat de financiële en andere perikelen waarin de Brusselaars zelf zich op het ogenblik bevinden, hun er zouden moeten toe aansporen tot het besef te komen dat zij er absoluut geen belang bij hebben te proberen een staatje in de Staat te vormen. Wel intege-

deel, zij zouden meer dan ooit tevoren in hun eigen belang moeten inzien dat zij best niet de banden, vooral dan met hun Vlaams hinterland, zouden verbreken op gevaar af daar zelf in de eerste plaats de grootste schade door te leiden. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. R. Gillet. — Vous êtes quand même un petit Monsieur!

De Voorzitter. — Het woord is aan Mevr. Bernaerts.

Mevr. Bernaerts-Viroux. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren Ministers, geachte collega's, op gebied van tewerkstelling en arbeid heeft Brussel thans te kampen met enerzijds werkloosheidsproblemen bij de ongeschoolde arbeiders onder wie de gastarbeiders ruim de grootste meerderheid vormen. Om deze toestand te verhelpen is het absoluut noodzakelijk in eerste instantie een herscholing mogelijk te maken en de vreemdelingen aan te moedigen deze lessen te volgen, in tweede instantie een strenge controle uit te oefenen op houders van verscheidene identiteiten om te vermijden dat één zelfde persoon verschillende malen werklozensteun zou genieten. Anderzijds hebben wij in Brussel een groot gebrek aan geschoolde en gespecialiseerde werkkrachten. Al is het percentage van gediplomeerden uit het lager middelbaar onderwijs in Brussel gelijk aan dit in Wallonië en Vlaanderen, het percentage gediplomeerden van het hoger middelbaar ligt merkbaar lager en het verschil op universitair niveau is nog groter.

Daar Brussel gemakkelijk bereikbaar is zijn veel werknemers van Belgische nationaliteit pendelaars, zodanig dat het onmogelijk is een werkelijke balans op te maken tussen de tewerkstelling en de Brusselse bevolking.

Dat de Brusselse gemeenten slecht bij kas zijn is geen wonder en spruit voort uit een gebrek aan belastingbetalers. De bevolking bestaat grotendeels uit gepensioneerden, gastarbeiders met grote gezinnen, vreemdelingen die illegaal in België verblijven en Belgen uit de vierde wereld; de welstellenden vormen een minderheid. Veel Belgen zijn naar de randgemeenten verhuisd. Burgerhuizen waarvan het kadastrale inkomen hoog ligt, worden verlaten en blijven onbewoond, wat op dit gebied ook een zuiver verlies betekent voor de gemeenten. Door de economische crisis blijven kantoorruimten, handelshuizen en werkplaatsen onbezet.

Op gebied van volksgezondheid en gezin worden zeer dringende gevallen snel en goed opgevangen, maar in de anonimiteit van een grootstad rijzen aanzienlijke problemen door een waaier van omstandigheden in de verscheidene lagen van de bevolking, gekoppeld aan de diversiteit van het leefgebied, gaande van de hoogste inkomens in prachtige woningen met grote standing — door alle andere stadia heen — tot de diepste armoe. De misdeelden onder onze landgenoten leven in bouwvallige krotten en puinen waar ook verwilderde katten en ratten huizen. Mensen van alle leeftijd wonen in omstandigheden, die zelfs de Franse schrijver, Emile Zola, niet beschreef. Velen kunnen noch lezen noch schrijven, zij ontwijken iedere hulp en houden zich schuil voor alle buitenstaanders omdat zij een ziekelijke vrees koesteren tegenover de maatschappij. Hun aantal is hoger dan vermoed wordt. Typisch voor het Brusselse, op enkele uitzonderingen na, zijn deze diverse lagen van de bevolking gehuisvest in dezelfde wijken, de enen aan de voorkant tegen de straat, de anderen achter in een *cour des miracles*. Het is werkelijk een mirakel dat er geen epidemieën uitbreken.

Te lang aanslepende werken van openbaar nut bij gebrek aan coördinatie beleven wij dagelijks in Brussel. Een werk is amper klaar of het wordt door een andere dienst of aannemer opgebroken. Deze reusachtige geldverkwisting oogst terecht de kritiek van de bevolking, die zich ervan bewust is hoe lichtzinnig met het geld van de Staat, namelijk hun geld, het geld van iedereen, wordt omgesprongen. Daarenboven betekent het aanslepen van deze werken een aanzienlijk verlies voor de aanpalende handelaars, die tot op heden geen schadevergoeding kunnen bekomen.

Wat voor een aannemer dagelijkse kost is, is blijkbaar niet haalbaar door de staatsdiensten die door paperassen overrompeld zijn en waardoor rentabel en produktief werk onmogelijk wordt.

Het lichtzinnig toekennen van bouwvergunningen heeft tot gevolg dat *Watergates* ontstaan die dramatische gevolgen kennen. Zoals reeds gebeurde op de Woluwelaan, staan wij voor dezelfde toestanden in Neder-Over-Heembeek. De bevoegde diensten houden er blijkbaar geen rekening mee dat de bovenlagen van de Brusselse ondergrond zeer wispelturig zijn en bestaan uit golvende lagen van porieuze materies afgewisseld met waterdichte harde leemgrond. Daartussen treffen wij min of meer uitgebreide waterzakken aan op verschillende dieptes.

Op het wooneiland begrensd door de Anker-, Humbeek-, Kapitein Bierhuikstraat en Oorlogskruislaan te Neder-Over-Heembeek vertonen zowel industriële als bewoonde appartementsgebouwen en huizen onrustwekkende scheuren, en verzakkingen in de grondbekleding. Op min of meer korte termijn is er hier « instortingsgevaar ». Dit is te wijten aan een bouwvergunning toegestaan voor een gebouw gelegen tussen Boehringer-Pharma en een supermarkt en waarvan het bouwen volgens de goedgekeurde plannen het plaatsen van dreineerbuisen verbonden met de riolering vereisten. Zo is er een leemte ontstaan in de ondergrond die vroeger gevuld was met water, zodanig dat de bovenlaag zakt.

In de toekomst dient er aandacht te worden besteed aan de veiligheid van de bewoners in plaats van aan de kleur van de gevel of het plaatsen en de hoogte van sierplanten bij het verlenen of weigeren van bouwvergunningen. (*Applaus op de liberale banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Seranno.

De heer De Seranno. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, de executieve van het Brusselse gewest staat in voor de verdeling van het aandeel van het Gemeentefonds aan elk van de negentien gemeenten van het Brusselse gewest. Wij zouden willen weten hoe deze verdeling gebeurt. Tot 1964 gebeurde dit op basis van de wet, maar welke normen hanteert men nu in het Brusselse gewest?

Een aantal gemeentebesturen — en hieraan hechten wij zeer groot belang, Mijnheer de Minister — heeft zich niet gestoord aan de wetgeving, noch aan het verbod van de gouverneur tot het houden van een volksraadpleging.

De heer Waltmiel. — Zij denken dat zij boven de wet staan!

De heer De Seranno. — Deze overbodige « electorale knoeierij » zal vele miljoenen kosten. Wij verwachten van de Brusselse executieve dat zij voor de betrokken gemeenten het aandeel in het Gemeentefonds zal verminderen met het bedrag van deze nutteloze geldverspilling. Wij wensen ter zake een duidelijke stellingname van de minister, niet een ontwijkend antwoord. Zomin in Wallonië als in Vlaanderen wenst men te betalen voor kosten in deze gemeenten gemaakt met partijpolitieke doeleinden. (*Applaus op verschillende banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, mijn vraag omvat twee delen. Ik had ze ook reeds daar straks kunnen stellen bij de behandeling van het ontwerp waarbij voorlopige twaalfden worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1981. Ik wil die vraag echter nu stellen omdat het tweede agendapunt niet kan worden afgewerkt zolang het ontwerp van wet vermeld in het derde punt van onze agenda niet werd goedgekeurd door de Senaat en door de Koning werd bekrachtigd. De behandeling van de begroting voor 1980 kan niet langer worden uitgesteld daar het vandaag de laatste openbare vergadering is van dit jaar. Mijn stelling luidt dat: pas nadat de Koning het ontwerp houdende de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980 zal hebben bekrachtigd, kan een ontwerp van wet met betrekking tot voorlopige kredieten voor 1981 worden ingediend. In de memorie van toelichting op dat ontwerp wordt eens te meer farizeïsch gesteld dat de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden niet vóór 31 december 1980 kan worden goedgekeurd. Men vergeet daarbij echter te vermelden dat het *überhaupt* niet kan worden goedgekeurd, omdat die begroting niet is ingediend. Bijgevolg kunnen op die begroting geen voorlopige twaalfden worden uitgetrokken en is dat alleen maar mogelijk op basis van een goedgekeurde begroting.

Het komt mij bijgevolg voor dat wij de behandeling van punt 3 van de agenda rustig kunnen voortzetten en dat over die begroting ook kan worden gestemd, maar dat het fout was punt 2 van de agenda aan de Senaat ter bespreking voor te leggen.

De redenen hiervoor zijn tweërlei: er is geen begroting voor 1980 goedgekeurd en derhalve is er geen basis waarop voorlopige twaalfden voor 1981 kunnen worden genomen. Een alternatief daarvoor bestaat ook niet, want er kunnen geen voorlopige twaalfden op de begroting 1981 worden geopend, omdat die begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden niet is ingediend.

Het besluit is bijgevolg dat punt 2 van de agenda ten onrechte en voortijdig aan de Senaat ter bespreking wordt voorgelegd. De Senaat zal pas in een volgende vergadering, zodra de Koning de begroting die wij thans behandelen zal hebben bekrachtigd, geldig punt 2 van de agenda kunnen bespreken en goedkeuren mits de voorlopige

twaalfden dan berekend zijn op de begroting 1980. (*Applaus op sommige banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Désir.

M. Désir. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, je viens d'assister à un nouveau tir croisé contre l'agglomération bruxelloise.

Chaque orateur répète en quelque sorte le même discours, à quelques nuances près. On peut donc s'étonner de cette volonté convergente de la part de collègues qui se disent démocrates, mais qui nourrissent dans cette assemblée un feu continu contre une agglomération qui se veut être autre chose, à l'heure européenne, qu'une simple capitale dont la coexistence entre citoyens appartenant à deux communautés est quelque peu difficile.

Je relève dans l'intervention de M. Maes une série d'affirmations absolument gratuites. Il est exact que l'agglomération bruxelloise a vu sa dotation, au sein du Fonds régionalisé, passer de 20 à 8,28 p.c. D'où une série de conséquences qui devaient naturellement survenir dans la conjoncture économique que nous connaissons.

Lorsqu'on parle d'asphyxie de la région bruxelloise — je m'adresse ici plus particulièrement à MM. Maes et De Seranno —, il est bien certain que cela correspond à une réalité.

Lorsqu'on propose, fin 1980, après un an de tergiversations, de voter un projet de loi concernant cette dotation spéciale, qui va déboucher sur un emprunt de consolidation, ce n'est que rendre partiellement à la région bruxelloise ce qu'on lui a enlevé d'un autre côté.

C'est mathématique! Il n'est pas possible que les communes bruxelloises et l'agglomération, du fait des difficultés qu'elles connaissent depuis cinq ans, maintiennent leur standing, alors qu'on n'a cessé de leur enlever toute une série de moyens, alors qu'il n'en était rien pour les deux autres régions, un effort particulier étant même consenti pour la Wallonie, étant donné sa situation particulière.

Pourquoi s'obstiner dans une telle voie alors que, justement, cette région attend avec impatience que l'on résolve cette problématique bruxelloise, problème qui devait d'ailleurs être réglé théoriquement avant le 31 décembre, si l'on se réfère aux décisions prises par le Parlement au mois d'août dernier. Nous sommes loir. compte. Vous vous étonnez, Monsieur De Seranno, que, dans de telles circonstances, nous demandions l'avis des populations. Vous avez même été jusqu'à dire, et cela sera relevé dans les *Annales*, qu'il faudrait, pour les communes qui ont l'indécence de consulter leur population sur leur avenir, amputer les budgets déjà considérablement réduits des sommes nécessaires pour réaliser cette opération. Je voudrais vous rappeler que de telles consultations ont été autorisées en Flandre comme en Wallonie et il n'est jamais venu à l'idée d'aucun Bruxellois ou d'aucun parlementaire de demander que les sommes utilisées pour ces consultations, qualifiées ou non de référendums, soient défalquées du budget. C'est une question de démocratie.

De heer De Seranno. — De FDF'ers van de Agglomeratieraad zouden zich na tien jaar beter aan verkiezingen onderwerpen. Het is het minst democratische dat ooit in ons land heeft bestaan dat zo'n groep tien jaar het hoofdstedelijk gebied slecht kan besturen zonder zich aan agglomeratieverkiezingen en derhalve van het oordeel van de bevolking te onderwerpen.

M. Désir. — C'est votre impression. M. Maes a affirmé tout à l'heure que la loi n'avait pas été respectée. Au contraire, elle a été correctement respectée. Il faut cependant reconnaître que certains gouvernements successifs n'ont pas octroyé à l'agglomération les moyens nécessaires à l'organisation de certains services qui devaient être absolument revus d'urgence. Il est invraisemblable qu'actuellement, nous ne disposions pas d'usines d'incinération, comme c'est le cas dans toutes les grandes agglomérations de l'Europe de l'Ouest. Nous sommes à la traîne et ce n'est certainement pas la faute de ceux qui dirigent cette agglomération. Ses services ont mis au point toute une série de propositions d'organisation que, malheureusement, on ne leur a pas permis d'appliquer définitivement sur le terrain.

De heer De Seranno. — Het is nu een totaal wanbeheer vanwege uw vrienden.

M. Désir. — Monsieur De Seranno, je ne peux pas vous suivre sur ce terrain. Démocratiquement, au moment où nous essayons de repenser nos problèmes dans une conjoncture difficile, il ne faudrait pas s'acharner sur Bruxelles. Une injustice a été commise au moment de la régionalisation du Fonds. Nous n'avons pas cessé de le proclamer. En effet, la région bruxelloise a des charges particulières, de bilinguisme notamment, et c'est bien normal puisque deux commu-

nautés y vivent. On lui impose en plus d'une mission d'hôte en tant que capitale nationale et internationale et, heureusement, nous voyons l'Europe lui faire confiance, puisque après six et puis neuf Etats membres, la Communauté européenne en comptera bientôt un dixième. Il y en aura peut-être douze après-demain. Il est bien évident que du point de vue infrastructure, du point de vue accueil et du point de vue équipements socioculturels, cette agglomération doit être, plus que les autres, accueillante aux délégations étrangères, pour rester fidèle à cette réputation d'hospitalité que toute l'Europe nous reconnaissait jadis. Je ne comprends pas, Messieurs, que vous puissiez mettre en doute cette mission particulière qui, tôt ou tard, par n'importe quel moyen, mais démocratiquement, devra être reconnue.

M. Maes a dit qu'il ne fallait pas que ce soit un Etat dans l'Etat. Ce n'est pas nous, que je sache, qui avons retardé la deuxième étape de la régionalisation, c'est-à-dire celle qui prévoyait l'application de l'article 107^{quater} avec toutes ses implications. Déjà, nous devrions avoir une région démocratiquement définie, démocratiquement gouvernée, disposant de moyens appropriés. En raison de ces retards, nous déplorons des incidents et des bavures qui sont indignes de notre démocratie. Je me devais de répéter à cette tribune, comme je l'avais déjà fait à la Chambre des représentants, que nous sommes véritablement mal lotis. Nous sommes la seule agglomération de Belgique, la seule de l'Europe de l'Ouest, à avoir vu, de 1977 à 1980, diminuer ses dotations, alors que les difficultés d'ordre économique s'accroissent et que les charges, inévitables, augmentent lourdement et pèsent sur l'administration de toute agglomération importante. Nous sommes passés de 8 milliards 500 en 1977 à 6 milliards 600 en 1980. Les perspectives ne sont guère meilleures pour les années qui viennent. C'est sur ce plan que j'aimerais que vous vous ressaisissiez. Je viens d'entendre une attaque extrêmement dure concernant la commission française de la Culture. Est-il admissible que dans une agglomération comptant 85 à 90 p.c. de francophones, la dotation de la commission culturelle néerlandaise soit plus élevée que celle de la commission culturelle francophone? Soyons sérieux! C'est une chose impossible à faire comprendre à l'étranger. Je dois donc relever les fausses accusations qui viennent d'être portées à cette tribune. Il est inexact que dans les dix-neuf communes — pour autant que je les connaisse — l'accueil réservé à la communauté minoritaire soit inexistant. Il y a partout des écoles, des crèches, des organismes socioculturels qui reçoivent une part parfois plus importante que la proportion de population qu'ils représentent. Je tenais à le relever. Il est certain que nous avons, je crois, le sens de la juste répartition, le sens de l'accueil, quoi que vous en disiez. Hélas, ce n'est pas toujours le cas dans la périphérie bruxelloise, c'est-à-dire au delà du carcan. Là, comme par hasard, la notion d'accueil n'existe pas. Cela aussi, il faut le dire. Il faut repenser la région. Il est urgent que nous nous ressaisissions. Ce que nous vous demandons aujourd'hui, c'est de réparer une partie du préjudice subi, à partir de cet emprunt de consolidation de 700 millions pour une somme d'emprunts d'environ 6 à 7 milliards. Il s'agit de réparer une toute petite partie d'un préjudice subi non seulement par les francophones, mais par l'ensemble de la population bruxelloise. Réfléchissez-y. Francophones et néerlandophones en souffrent dans leurs entreprises.

Pour terminer, je voudrais demander aux représentants de l'exécutif bruxellois de préciser quelle sera la répartition de ce Fonds de consolidation.

Les clefs de répartition appliquées aux dix-neuf communes de l'agglomération n'ont pas nécessairement été approuvées par l'ensemble des citoyens, car il est exact que de notables différences peuvent être constatées.

Il me paraît, en effet, quelque peu anormal — et je ne critique pas cette situation, elle me réjouit plutôt — qu'une commune comme Bruxelles-ville puisse présenter un budget d'un montant de dix milliards totalement en équilibre mais je déplore qu'une commune qui compte trois, voire deux fois moins d'habitants, dispose d'un budget d'un milliard seulement et soit évidemment en déficit. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Groeve.

De heer Degroove, Minister van het Brussels Gewest. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, in de eerste plaats sluit ik mij aan bij wat de heer De Bondt heeft gezegd. Ik dank de Senaat voor dit laatste rendez-vous voor de begroting 1980, waarover hij gesproken heeft.

Voorts betreffen zijn opmerkingen een procedure die niet in mijn bevoegdheid valt.

Ik heb goed geluisterd naar al wat Mevr. Bernaerts heeft gezegd. Zij zal het zeker met mij eens zijn dat sommige van haar opmerkingen betrekking hebben op persoonsgebonden materies die in de bevoegdheid van de gemeenschappen vallen of op problemen waarvoor

alleen de gemeenten en niet het gewest verantwoordelijk zijn. Ik hoop dat respectievelijk de gemeenschappen en de gemeenten voor de door Mevr. Bernaerts opgeworpen problemen een oplossing zullen vinden.

Verschillende sprekers hebben de punten 3 en 4 van de agenda samen behandeld, door terzelfder tijd over het saneringsplan en over de consolidatielening te spreken. Bijgevolg kan ik nu over beide punten samen antwoorden.

Het saneringsplan ressorteert gedeeltelijk onder de agglomeratie en gedeeltelijk onder de gemeenten. De agglomeratie is bevoegd voor het ophalen en verwerken van het huisvuil, waarvoor de taxe van 500 op 1 000 frank wordt gebracht. Dat zal 200 à 225 miljoen nieuwe inkomsten geven. Nu werd reeds gefactureerd de bijdrage voor het ophalen en verwerken van het huisvuil voor de gemeenten Wemmel en Linkebeek. De opbrengst daarvan is opgenomen in de begrotingswijzigingen van de agglomeratieraad van 1978 en 1979, telkens voor 4 miljoen, dus voor een totaal van 8 miljoen.

De agglomeratie staat in voor de reiniging van de straten en de kosten hiervoor zullen worden verhaald op de gemeenten. Overeenkomstig een advies van de Raad van State echter kunnen de gemeenten het reinigen van de straten ook opnieuw in eigen beheer uitvoeren. Dat geeft voor de agglomeratie 60 à 61 miljoen vermindering van de uitgaven.

Verscheidene sprekers hadden het reeds over de verbrandingsoven. Ik kan de Senaat mededelen dat over 40 minuten de executieve van het Brussels gewest bijeenkomt om een definitief besluit te nemen inzake de verbrandingsoven voor het Brussels gewest.

War de Franstalige cultuurcommissie betreft, kan ik de Senaat geruststellen. Deze commissie valt in de bevoegdheid van de gemeenschappen en er staan dus geen kredieten voor de instelling in de begroting van het Brussels gewest.

Aan de heer De Seranno antwoord ik dat tot op heden de criteria voor het Gemeentefonds zijn: minus 4 pct. voor de stad Brussel en voor de 18 gemeenten, overeenkomstig het koninklijk besluit ter zake, het bevolkingsaantal, de opbrengst van de belastingen op het inkomen, de industriële zones en de niet-industriële zones. Daarmee heb ik ook geantwoord aan de heer Désir die heeft gezegd dat hij het met de heer De Seranno eens was.

A M. Désir je répondrai que si le projet de loi relatif à l'emprunt de consolidation en faveur des pouvoirs subordonnés bruxellois est approuvé, c'est-à-dire la répartition du fonds créé par l'emprunt de consolidation, mon souci sera d'établir une meilleure solidarité entre les dix-huit communes qui relèvent de la juridiction de la région de Bruxelles.

Nous croyons, en effet, que le critère de la population n'est pas suffisant et qu'il y a lieu pour certaines communes de tenir compte de la densité de la population par rapport à la superficie ou encore des efforts que certaines communes doivent fournir notamment sur le plan de la scolarité ou sur celui des services sociaux en faveur des travailleurs migrants.

De nouveaux critères sont à rechercher qui tendraient à assurer une meilleure solidarité entre les communes.

Wat de volksraadpleging betreft, Mijnheer De Seranno, verwijs ik naar mijn antwoord van verleden week op de mondelinge vraag van de heer Lindemans. Ik heb toen gezegd dat de budgettaire wijzigingen van die gemeenten voor de Brusselse executieve moesten komen en dat het Ministerieel Comité in elk geval zal moeten overwegen of die wijzigingen aanvaardbaar zijn of niet. (*Applaus op talrijke banken.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene behandeling gesloten en gaan wij over tot het onderzoek van de artikelen van het ontwerp van wet.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de behandeling van de artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

— Ces articles, avec l'amendement adopté par la Chambre des représentants, sont successivement mis aux voix et adoptés. (*Voir documents n° 5-XXV-1 du Sénat, et 4-XXV-1 de la Chambre des représentants, session 1980-1981.*)

Deze artikelen, met het amendement aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers, worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (*Zie gedrukte stukken nrs. 5-XXV-1 van de Senaat, en 4-XXV-1 van de Kamer van volksvertegenwoordigers, zitting 1980-1981.*)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

*Crédits pour les dépenses courantes (titre I)
et pour les dépenses de capital (titre II)*

Article 1er. Il est ouvert pour les dépenses du budget du ministère de la Région bruxelloise afférentes à l'année budgétaire 1980 des crédits s'élevant aux montants ci-après (en millions de francs) :

	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
Dépenses courantes	1 377,5	28,0	12,0
TITRE II			
Dépenses de capital	1 992,4	2 080,0	472,2
Totaux	3 315,0	2 108,0	484,2

Ces crédits sont énumérés aux titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

*Kredieten voor de lopende uitgaven (titel I)
en voor de kapitaaluitgaven (titel II)*

Artikel 1. Voor de uitgaven van de begroting van het ministerie van het Brussels Gewest voor het begrotingsjaar 1980 worden kredieten geopend ten bedrage van (in miljoenen franken) :

	Gesplitste kredieten		
	Niet- gesplitste kredieten	Vast- leggings- kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITRE I			
Lopende uitgaven	1 322,6	28,0	12,0
TITRE II			
Kapitaaluitgaven	1 992,4	2 080,0	472,2
Totaal	3 315,0	2 108,0	484,2

Die kredieten worden opgesomd onder de titels I en II van de bij deze wet gevoegde tabel.

Het woord is aan de heer De Seranno.

De heer De Seranno. — Mijnheer de Voorzitter, ik richt mij tot de drie aanwezige leden van de Brusselse executieve, in de overtuiging dat zij samen mij zullen kunnen antwoorden.

Onder titel I, afdeling 31, zijn circa 15 miljoen ingeschreven voor de werking van de Brusselse Gewestraad. Ook voor 1979 was een bedrag van 14,8 miljoen en voor 1978 een bedrag van 14,9 miljoen ingeschreven, samen ongeveer 45 miljoen. Indien mijn geheugen mij niet in de steek laat, hebben wij, sinds 1977, de Brusselse Gewestraad buiten werking gesteld. Waar zijn die 45 miljoen naar toe? Waarom werden deze bedragen ingeschreven? Waarom hebt u geen wijziging van de kredieten van vorig jaar aangevraagd? Ik meen niet dat het is gebeurd.

Ten tweede, is het juist dat op het ogenblik het personeel dat te werk gesteld was in de Brusselse Gewestraad werkloos is; dat hen werk wordt geweigerd? De Eerste minister is op dit ogenblik aanwezig. De regering is zo vrij het Parlement tot bezuinigingen aan te sporen. Wij wensen te vernemen of het personeel van de Brusselse Gewestraad niet kan worden te werk gesteld in de Brusselse agglomeratieraad die grote behoefte heeft aan middelen.

Mijn vraag is dubbel: wat gebeurt er met die 45 miljoen en wat geschiedt er met het personeel?

Is het personeel ter beschikking gesteld en ontvangt dat nog een vergoeding?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Degroove.

De heer Degroove, Minister van het Brussels Gewest. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik kan de heer De Seranno het volgende antwoorden.

Sommige personeelsleden van de huidige niet-institutionele Brusselse Gewestraad hebben hun opzeg gekregen.

De heer Vandezande. — Wat een merkwaardige formulering.

De heer Degroove, Minister van het Brussels Gewest. — Het gaat inderdaad om een niet-institutionele instelling.

Het overblijvend personeel werd voor studiewerk ter beschikking van de gewestelijke executieve gesteld.

Ziedaar mijn antwoord op de vraag over het krediet van 15 miljoen.

De heer Vandezande. — Dat is onwettig.

De heer De Seranno. — Mijnheer de Minister, ik heb uitleg gevraagd, niet over 15 miljoen, maar over 45 miljoen.

De heer Degroove, Minister van het Brussels Gewest. — Geachte collega, het gaat om driemaal 15 miljoen gespreid over de jaren 1978-1979-1980.

De heer De Seranno. — Om hoeveel personeelsleden gaat het?

De heer Degroove, Minister van het Brussels Gewest. — Er zijn daar maximaal twintig personen in dienst geweest. Na de vooropzeg blijven er nog een tiental over. Hoe het ook zij, ik zal u schriftelijk de precieze details bezorgen.

De heer De Seranno. — Dank u, Mijnheer de Minister.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 1 in stemming.

Je mets aux voix l'article premier.

— Aangenomen.

Adopté.

Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, des avances de fonds d'un montant maximum de 5 000 000 de francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires des ministères des Affaires économiques, Agriculture, Classes moyennes, Emploi et Travail, Intérieur, Santé publique et Famille et Travaux publics, à l'effet de payer, indépendamment des menues dépenses, les créances n'excédant pas 50 000 francs.

Autorisation est donnée à ces comptables de consentir aux fonctionnaires et experts envoyés en mission à l'étranger les avances nécessaires, même si ces avances sont supérieures à 50 000 francs.

Le paiement des rémunérations d'experts venant d'autres pays et des frais résultant des arrangements avec des pays étrangers, peut également se faire par avance de fonds, quel qu'en soit le montant.

Bijzondere bepalingen betreffende de lopende uitgaven

Art. 2. In afwijking van artikel 15 van de organieke wet op de inrichting van het Rekenhof van 29 oktober 1846, mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 5 000 000 frank verleend worden aan de buitengewone rekenplichtigen van de ministeries van Economische Zaken, Landbouw, Middenstand, Tewerkstelling en Arbeid, Binnenlandse Zaken, Volksgezondheid en Gezin en Openbare Werken, om onafhankelijk van de kleine uitgaven de schuldvorderingen te betalen die 50 000 frank niet te boven gaan.

Deze rekenplichtigen worden gemachtigd de nodige voorschotten te verlenen aan de ambtenaren en experts belast met een zending in het buitenland, zelfs indien deze voorschotten meer dan 50 000 frank bedragen.

De betaling van de erelonen van experts uit het buitenland en van de kosten voortvloeiend uit regelingen met vreemde landen mag eveneens per geldvoorschot gebeuren, welk ook het bedrag ervan weze.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Le ministre de ou le secrétaire d'Etat pour la Région bruxelloise compétent est autorisé à prendre au nom de l'Etat l'engagement

de payer à l'échéance, aux organismes financiers, l'intérêt et l'amortissement dans un délai maximum de dix ans, des sommes qu'ils ont payées pour le compte de l'Etat, à titre de primes ou de réductions d'intérêt, aux constructeurs et aux acheteurs de logements sociaux.

Tout engagement à prendre de ce chef est soumis au visa du contrôleur des engagements et à la Cour des comptes. Le montant total des primes accordées en 1980 est limité à 11 600 000 francs.

Art. 3. De bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brussels Gewest wordt ertoe gemachtigd in naam van de Staat, de verbintenissen aan te gaan op de vervaldag en binnen een maximumtermijn van tien jaar aan de financiële organismen de interesten en de delging te betalen, van de bedragen die zij voor rekening van de Staat aan de bouwers en de kopers van volkswoningen betaald hebben als premies of als verminderingen van interest.

Elke verbintenis uit dien hoofde aan te gaan, is onderworpen aan het visum van de controleur der vastleggingen en aan het Rekenhof. Het totaalbedrag der toegestane premies voor 1980 is beperkt tot 11 600 000 frank.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Par dérogation aux dispositions de l'article 18, § 2, de la loi du 28 juin 1963, modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, le solde des crédits non dissociés du titre I du tableau annexé à la présente loi, peut être reporté à l'année suivante dans les mêmes conditions que les crédits dissociés.

Art. 4. Bij afwijking van de beschikkingen van artikel 18, § 2, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, mag het saldo van de niet-gesplitste kredieten van titel I van de bij deze wet gevoegde tabel, naar het volgende jaar worden overgedragen in dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Les crédits non dissociés ci-après peuvent couvrir des dépenses se rapportant à des années budgétaires antérieures.

Titre I. — Section 32: article 12.01.

Titre I. — Section 33: articles 12.01, 12.03, 33.01 et 33.05.

Titre I. — Section 36: article 12.01.

Titre I. — Section 38: article 12.01.

Titre I. — Section 41: article 12.01.

Art. 5. De hierna volgende niet-gesplitste kredieten mogen uitgaven dekken met betrekking tot vroegere begrotingsjaren:

Titel I. — Afdeling 32: artikel 12.01.

Titel I. — Afdeling 33: artikels 12.01, 12.03, 33.01 en 33.05.

Titel I. — Afdeling 36: artikel 12.01.

Titel I. — Afdeling 38: artikel 12.01.

Titel I. — Afdeling 41: artikel 12.01.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. Le solde disponible au 31 décembre 1979 de l'article 33.01 de la section 33, Aménagement du Territoire, du titre I, Dépenses courantes, du tableau annexé à la présente loi, peut être reporté à l'article 33.05 de la même section.

Art. 6. Het beschikbare saldo op 31 december 1979 van het artikel 33.01 van afdeling 33, Ruimtelijke Ordening, titel I, Lopende uitgaven, van de tabel gevoegd bij deze wet, mag overgedragen worden naar het artikel 33.05 van dezelfde afdeling.

— Adopté.

Aangenomen.

Dispositions particulières aux dépenses de capital

Art. 7. Le ministre de la Région bruxelloise est autorisé, en dérogation à l'article 78 de la loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976, à inscrire une dotation complémentaire de 600 millions de francs au Fonds des communes.

Bijzondere bepalingen betreffende de kapitaaluitgaven

Art. 7. De minister van het Brussels Gewest wordt ertoe gemachtigd, bij afwijking van de beschikkingen van artikel 78 van de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976, een aanvullende dotatie van 600 miljoen frank in te schrijven ten voordele van het Gemeentefonds.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. Par dérogation aux dispositions contenues dans le dernier alinéa de l'article 18, § 2, de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, le solde des crédits non dissociés inscrits sous le titre II du tableau annexé à la présente loi, peut être reporté à l'année suivante dans les mêmes conditions que les crédits dissociés.

Art. 8. Bij afwijking van de beschikkingen van de laatste alinea van artikel 18, § 2, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, mag het saldo van de niet-gesplitste kredieten ingeschreven onder de titel II van de tabel gevoegd bij deze wet, naar het volgende jaar worden overgedragen onder dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. A l'intérieur d'une même section du titre II du tableau annexé à la présente loi et entre les articles des catégories 51, 63, 71 et 73, le Roi peut, en cas de besoin, opérer des transferts de crédits d'engagement.

Les arrêtés de transfert sont soumis à l'accord du ministre de la Région bruxelloise.

Art. 9. Binnen dezelfde afdeling van titel II van de bijgevoegde tabel aan de onderhavige wet en tussen de artikelen van de categorieën 51, 63, 71 en 73, kan de Koning, indien noodzakelijk, overdrachten van de vastleggingskredieten uitvoeren.

De overdrachtsbesluiten worden onderworpen aan de goedkeuring van de minister van het Brussels Gewest.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. Le Roi peut, en cas de besoin et dans le cadre des crédits totaux prévus au titre II du tableau annexé à la présente loi, opérer des transferts entre crédits d'ordonnancement.

Les arrêtés de transfert sont soumis à l'accord du ministre de la Région bruxelloise.

Art. 10. De Koning kan, indien noodzakelijk en binnen het kader van de totale voorziene kredieten van titel II van de tabel gevoegd bij deze wet, overdrachten uitvoeren tussen ordonnanceringskredieten.

De overdrachtsbesluiten worden onderworpen aan de goedkeuring van de minister van het Brussels Gewest.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. Le solde disponible aux articles 71.08, 71.09, 71.10 de la section 33, Aménagement du territoire, du titre II, Dépenses de capital, du tableau annexé à la présente loi, est transféré à l'article 71.01 de la même section.

Art. 11. Het beschikbaar saldo van de artikelen 71.08, 71.09, 71.10 van afdeling 33, Ruimtelijke ordening, van titel II, Kapitaaluitgaven, van de tabel gevoegd bij deze wet, wordt overgedragen naar artikel 71.01 van dezelfde afdeling.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. Le crédit prévu à l'article 81.01 de la section 34, Expansion économique régionale, du titre II, Dépenses de capital, du tableau annexé à la présente loi, ainsi que le solde que cet article présentera au 1er janvier 1980, pourront être transférés au compte « Fonds destiné à l'octroi de subventions et d'avances récupérables pour la fabrication de prototypes et pour les recherches de technologies avancées », inscrit à l'article 66.10.A de la section 34, partie II, du titre IV, Section particulière.

Art. 12. Het krediet voorzien op artikel 81.01 van afdeling 34, Gewestelijke Economische Expansie, van titel II, Kapitaaluitgaven van de tabel gevoegd bij deze wet, evenals het saldo van dit artikel op 1 januari 1980, zal mogen overgedragen worden op de rekening «Fonds bestemd tot het toekennen van subsidies en terugvorderbare voorschotten voor de vervaardiging van prototypes en voor navorsingen inzake gevorderd technologisch onderzoek», ingeschreven op het artikel 66.10.A van afdeling 34, deel II, van titel IV, Afzonderlijke afdeling.

— Adopté.

Aangenomen.

Section particulière (titre IV)

Art. 13. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au titre IV du tableau annexé à la présente loi, sont évaluées à 2 026 700 000 francs pour les recettes et à 2 447 500 000 francs pour les dépenses.

Afzonderlijke afdeling (titel IV)

Art. 13. De verrichtingen op de speciale fondsen, die voorkomen in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, worden geraamd op 2 026 700 000 frank voor de ontvangsten en op 2 447 500 000 frank voor de uitgaven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au titre IV du tableau annexé à la présente loi, est indiqué en regard du numéro de l'article se rapportant à chacun d'eux.

Les fonds dont les dépenses sont soumises au visa préalable de la Cour des comptes sont désignés par l'indice A.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé à l'intervention du ministre des Finances sont désignés par l'indice B.

Art. 14. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel dat betrekking heeft op elk dezer.

De fondsen waarvan de uitgaven aan het visum van het Rekenhof worden voorgelegd, zijn door het teken A aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop door tussenkomsten van de minister van Financiën wordt beschikt, zijn door het teken B aangeduid.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 15. § 1. Des autorisations nouvelles d'engagement se rapportant à l'article 60.01.A — Fonds d'expansion économique et de reconversion régionale, du titre IV du tableau annexé à la présente loi, sont accordées pour l'année 1980 à concurrence de 1 019 800 000 francs pour le secteur «Affaires économiques» dont 384 800 000 francs pour les dépenses courantes et 625 000 000 de francs pour les dépenses de capital et à concurrence de 295 800 000 francs pour le secteur «Classes moyennes» dont 174 000 000 de francs pour les dépenses courantes et 121 800 000 francs pour les dépenses de capital.

§ 2. Des autorisations nouvelles d'engagement se rapportant à l'article 60.01.A — Fonds d'expansion économique et de reconversion régionale, de la partie II du titre IV du tableau annexé à la présente loi sont accordées pour 1980 à concurrence de 150 900 000 francs pour le secteur «Travaux publics».

Art. 15. § 1. Met betrekking tot het artikel 60.10.A — Fonds voor de economische expansie en de regionale reconversie, van titel IV, van de tabel gevoegd bij deze wet worden, voor het jaar 1980, nieuwe vastleggingsmachtigingen verleend tot beloop van 1 019 800 000 frank voor de sector «Economische Zaken», waarvan 384 800 000 frank voor de lopende uitgaven en 625 000 000 frank voor de kapitaaluitgaven en tot beloop van 295 800 000 frank voor de sector «Middenstand», waarvan 174 000 000 frank voor de lopende uitgaven en 121 800 000 frank voor de kapitaaluitgaven.

§ 2. Met betrekking tot het artikel 60.01.A — Fonds voor de economische expansie en de regionale reconversie, van deel II van titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet worden voor het jaar 1980 nieuwe vastleggingsmachtigingen verleend tot beloop van 150 900 000 frank voor de sector «Openbare Werken».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16. Moyennant l'autorisation du Comité ministériel de la Région bruxelloise, le ministre de ou le secrétaire d'Etat pour la Région bruxelloise pour les objets qui relèvent de sa compétence, peut disposer, en ce qui concerne l'article 60.01.A — partie I — du titre IV, des crédits prévus, à toutes fins utiles, dans le cadre de la politique économique régionale du gouvernement quelle que soit la nature des dépenses à prendre en charge.

Dans les limites des autorisations d'engagement visées à l'article 11, § 1er, b, de la loi du 3 octobre 1976 contenant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1975, des transferts d'engagement et d'ordonnancement simultanés peuvent être effectués par arrêté royal délibéré en Comité ministériel de la Région bruxelloise, de l'article 60.01.A de la partie I du titre IV au même article figurant à la partie II du titre IV, en vue de financer l'acquisition et l'aménagement de terrains industriels, artisanaux et de services ainsi que leurs voies d'accès.

Art. 16. Met toestemming van het Ministerieel Comité voor het Brusselse Gewest, mag de bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest, inzake artikel 60.01.A — deel I — van titel IV, voor de onder zijn bevoegdheid vallende materies, beschikken over de kredieten die zijn uitgetrokken tot al wat dienen kan in het raam van het regionaal economisch expansiebeleid van de regering ongeacht de aard van de ten laste te nemen uitgaven.

Binnen de perken van de vastleggingsmachtigingen bedoeld bij artikel 11, § 1, b, van de wet van 3 oktober 1976 houdende de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het jaar 1975 kunnen vastleggings- en ordonnanceringsoverdrachten tegelijkertijd verwezenlijkt worden bij koninklijk besluit, gedelibereerd in het Ministerieel Comité voor het Brusselse Gewest, van het artikel 60.01.A van deel I van titel IV, naar hetzelfde artikel van deel II van titel IV, met het oog op de financiering van de aankoop en uitrusting van industriële, artisanale en dienstenterreinen, evenals hun toegangswegen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 17. Le Trésor est autorisé à consentir des avances lorsque les comptes des fonds, qui font l'objet des articles 60.28.A, 60.30.A et 60.31.A du titre IV du tableau annexé à la présente loi se trouveront en position débitrice.

Art. 17. De Schatkist is gemachtigd voorschotten toe te kennen wanneer de rekeningen van de fondsen die het voorwerp uitmaken van de artikelen 60.28.A, 60.30.A en 60.31.A van titel IV van de bij deze wet gevoegde tabel zich in debettoestand zullen bevinden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 18. Les sommes versées au receveur de l'enregistrement en application, dans la région bruxelloise, de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, modifiée par les lois des 22 avril 1970 et 22 décembre 1970, sont mises à la disposition du secrétaire d'Etat pour la Région bruxelloise pour être affectées au paiement des dépenses résultant de l'application, dans la région bruxelloise, de la même loi modifiée du 29 mars 1962, à charge de l'article 66.03.A du titre IV, Section particulière, partie I.

Art. 18. De sommen gestort aan de ontvanger der registratie bij toepassing, in het Brusselse gewest, van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en 22 december 1970, worden ter beschikking gesteld van de staatssecretaris voor het Brusselse Gewest met het oog op de betaling van de uitgaven verschuldigd ingevolge de toepassing, in het Brusselse gewest, van dezelfde gewijzigde wet van 29 maart 1962, ten laste van artikel 66.03.A van titel IV, Afzonderlijke afdeling, deel I.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 19. A charge des crédits de l'article 60.04.A de la section 40 de la partie II du titre IV dont dispose le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent et à sa demande, le ministre des Finances acquiert les terrains nécessaires à la réalisation des projets d'installations d'épuration des eaux d'égout. Ces terrains seront mis à la disposition du ministre de ou du secrétaire d'Etat pour la Région bruxelloise compétent tant qu'il sera maître de l'ouvrage des travaux. Ils seront mis ultérieurement à la disposition de l'organisme qui sera désigné comme maître de l'ouvrage en matière d'épuration dans la région bruxelloise.

A charge des crédits du même Fonds, le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent peut assurer le financement intégral de l'étude de projets de travaux en vue de l'épuration des eaux d'égoût.

Art. 19. Ten laste van de kredieten van artikel 60.04.A van afdeling 40 van deel II van titel IV waarover de bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brussels Gewest beschikt, en op zijn aanvraag, verwerft de minister van Financiën de terreinen die nodig zijn voor het verwezenlijken van de projecten van zuiveringsinstallaties voor rioolwateren. Die terreinen zullen ter beschikking van de bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brussels Gewest worden gesteld zolang hij de bouwmeester van de werken is. Ze zullen later ter beschikking van het organisme worden gesteld, dat zal worden aangeduid als bouwmeester inzake zuivering in het Brussels gewest.

Met het oog op de rioolwaterzuivering kan de bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brussels Gewest de volledige financiering van de ontwerpstudies van werken verzekeren, ten laste van de kredieten van hetzelfde Fonds.

— Adopté.

Aangenomen.

*Autres engagements couverts
par le budget régional bruxellois*

Art. 20. Les soldes disponibles des autorisations d'engagement ouvertes par la présente loi ainsi que par les lois budgétaires antérieures, peuvent être reportés à l'année suivante, dans les mêmes conditions que les crédits dissociés.

*Andere verbintenissen toegelaten
door de Brusselse regionale begroting*

Art. 20. De beschikbare saldi van de machtigingen om verbintenissen aan te gaan verleend door deze wet, evenals door de vorige begrotingswetten, mogen naar het volgend jaar worden overgedragen in dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 21. Le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent peut autoriser l'organisme indiqué ci-après à souscrire des engagements, jusqu'au montant indiqué: — Société nationale du Logement: 2 782 200 000 francs.

Art. 21. De bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brussels Gewest wordt ertoe gemachtigd de hieronder vermelde instelling toe te laten verbintenissen te onderschrijven, tot het aangegeven bedrag: — Nationale Maatschappij voor de Huisvesting: 2 782 200 000 frank.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 22. Le ministre de ou le secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise compétent est autorisé à prendre, au nom de l'Etat, l'engagement de payer, à l'échéance, aux pouvoirs publics régionaux et locaux, l'intérêt et l'amortissement dans un délai maximum de trente ans, des prêts accordés par le Crédit communal de Belgique en lieu et place des subventions aux administrations publiques subordonnées en faveur de l'exécution des travaux soumis à son haut contrôle.

Ces engagements pourront porter en 1980 sur un volume de prêts ne dépassant pas 298 100 000 francs.

Art. 22. De bevoegde minister van of de staatssecretaris voor het Brussels Gewest wordt ertoe gemachtigd, namens de Staat, de verbintenis aan te gaan tot het betalen, op de vervaldag, aan de gewestelijke en lokale openbare besturen, van de interest en de aflossing binnen een termijn van ten hoogste dertig jaar, van leningen door het Gemeentekrediet van België toegestaan ter vervanging van de toelagen aan de ondergeschikte openbare besturen voor uitvoering van werken die onder zijn hoog toezicht staan.

Deze verbintenissen mogen in 1980 slaan op een leningentotaal van ten hoogste 298 100 000 frank.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 23. Tout engagement à prendre, en vertu de l'article 22 de la présente loi, est soumis au visa du contrôleur des engagements et à la Cour des comptes.

Avant le dix de chaque mois, le contrôleur des engagements transmet à la Cour des comptes, avec les documents justificatifs, un relevé établi en trois exemplaires, mentionnant, d'une part, le montant des engagements visés au cours du mois écoulé et, d'autre part, le montant des engagements visés depuis le début de l'année.

Le relevé du mois de décembre constitue le relevé récapitulatif annuel.

La Cour des comptes renvoie au ministre des Finances, dans les dix jours suivant leur réception, deux exemplaires arrêtés par elle du relevé récapitulatif annuel.

Art. 23. Elke verbintenis aan te gaan, krachtens artikel 22 van deze wet wordt onderworpen aan het visum van de controleur der vastleggingen en aan het Rekenhof.

Vóór de tiende van iedere maand, legt de controleur der vastleggingen aan het Rekenhof een in drievoud opgemaakte lijst met de verantwoordingsstukken voor, die, eensdeels, het bedrag vermeldt van de vastleggingen die tijdens de afgelopen maand geviséerd werden, en, anderdeels, het bedrag aangeeft van de vastleggingen die geviséerd werden sinds het begin van het jaar.

De lijst van de maand december maakt de jaarlijkse verzamelstaat uit.

Binnen de tien dagen na ontvangst van de jaarlijkse verzamelstaat, zendt het Rekenhof twee door het Hof afgesloten exemplaren naar de minister van Financiën terug.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROPOSITION DE M. LE PRESIDENT

VOORSTEL VAN DE VOORZITTER

M. le Président. — Mesdames, Messieurs, M. Paque, qui doit nous présenter un rapport oral sur le projet de loi relatif à l'emprunt de consolidation en faveur des pouvoirs subordonnés bruxellois ayant dû s'absenter en raison d'un engagement urgent, je vous propose d'entamer d'abord l'examen du projet de loi relatif à la modération des revenus.

Wij zouden dus nu de behandeling aanvatten van het ontwerp van wet inzake matiging van alle inkomens. Daarna zouden wij dan het ontwerp van wet betreffende de consolidatielening behandelen.

Is de Senaat het daarmee eens?

Le Sénat est-il d'accord sur cette proposition. (*Assentiment.*)

Dan is aldus beslist.

Il en sera donc ainsi.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE BEWARENDE EN TIJDELIJKE
MAATREGELEN INZAKE MATIGING VAN ALLE
INKOMENS

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT DES MESURES CONSERVATOIRES
ET TRANSITOIRES EN MATIERE DE MODERATION DE
TOUS LES REVENUS

F2Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet houdende bewarende en tijdelijke maatregelen inzake matiging van alle inkomens.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant des mesures conservatoires et transitoires en matière de modération de tous les revenus.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Clercq, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, ik stel er prijs op eerst uw diensten te danken voor de bijzondere logistieke steun die wij vrijdag en vrijdag-nacht mochten ervaren bij het tot-stand-komen van dit verslag. Meteen is gezegd dat de commissie zich vrijdag een hele dag heeft gebogen over het ontwerp.

Het voorliggend ontwerp van wet steunt op punt 6 van de budgettaire maatregelen van het sociaal-economisch herstelplan van de regering goedgekeurd door de Senaat op 31 oktober 1980. Het ontwerp betreft de reële matiging van de inkomens. Die wet treedt in werking op 1 januari 1981 en houdt op 15 februari van hetzelfde jaar op. Het ontwerp van wet heeft een draagwijdte met beperkte duur. In het raam van de algemene inleiding heeft de regering de filosofie van het ontwerp toegelicht en het gesitueerd binnen de sociaal-financieel-economische toestand en, met het oog op de sociale vrede de paradoxale toestand toegelicht die erin bestaat enerzijds een ontwerp bij het Parlement in te dienen en anderzijds toch het overleg met de sociale partners gaande te houden.

Het voorliggend ontwerp kan als volgt worden samengevat: Het artikel 1 omvat vijf onderdelen met betrekking tot verschillende categorieën.

De eerste categorie is die van de werknemers en de werkgevers, zijnde de privé-sector. In dat artikel wordt gezegd dat de koppeling van de lonen aan de schommelingen van het indexcijfer behouden wordt, dat voor de periode van 1 januari 1981 tot en met 15 februari 1981 geen enkele loonsverhoging, in welke vorm ook, mag worden toegekend, met twee afwijkingen nochtans:

a) Wat de arbeidsduurverkorting tot een gemiddelde van 38 uren per week betreft;

b) Wat de werknemers, waarvan het loon lager ligt dan 35 000 frank bruto voor de maand november 1980, betreft.

Verder wordt nog gezegd dat afwijkingen voor de handarbeiders die zwaar of ongezond werk verrichten kunnen worden toegestaan, dat het bedrag van de verhogingen of van de voordelen, die niet worden toegekend, in de boekhouding van de onderneming onder een bijzondere rubriek wordt ingeschreven, dat de wet geen toepassing kent op de werknemers en op de werkgevers indien een interprofessionele collectieve overeenkomst betreffende de loonmatiging voor een termijn van 2 jaar vóór 1 januari 1981 tot stand komt met gelijkwaardig resultaat als dit bepaald in dit ontwerp.

Onder de tweede categorie vallen de personeelsleden van de openbare sector. De wet is van toepassing op het overheidspersoneel, tenzij in overleg met de vakbondsorganisaties vóór 31 december 1980 wettelijke of reglementaire bepalingen met dezelfde uitwerking worden genomen. Vóór 15 januari 1981 zal de Koning de modaliteiten vastleggen die dezelfde uitwerking moeten hebben als die waarin voor de privé-sector is voorzien.

Uitzonderingen zijn hier ook bepaald voor personeelsleden met een bruto-inkomen lager dan 35 000 frank met als referentemaand november 1980; ook kunnen afwijkingen worden toegestaan voor de handarbeiders die zwaar of ongezond werk verrichten.

De derde categorie is die van de vrije beroepen en zelfstandigen:

De tarieven van de notarissen en gerechtsdeurwaarders mogen niet hoger zijn dan het niveau van 31 december 1980;

De erelonen van de beoefenaars van de geneeskunde en van de paramedische beroepen mogen niet hoger zijn dan het niveau van de op 1 december 1980 van toepassing zijnde tarieven.

De andere beroepscategorieën mogen, in welke vorm ook, geen hoger inkomen hebben dan dit verleend op 1 december 1980 voor dezelfde prestatie. In sancties is voorzien.

De vierde categorie betreft de genothebbers van tantièmes. Aan deze personen mag in 1981 geen bedrag worden uitgekeerd hoger dan 95 pct. van dat betaald voor het boekjaar 1979. In een bepaling is voorzien voor de tantièmes gedeeltelijk toegekend voor het boekjaar 1980 en waarvan de betaling reeds gedeeltelijk werd uitgevoerd voor 1981. Op bladzijde 18 van het verslag vindt u een verduidelijking over het begrip tantièmes.

Er zij nog aangestipt dat in een sanctie is voorzien overeenkomstig artikel 200 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, met name een boete van 50 tot 10 000 frank.

De vijfde categorie betreft alle politieke en openbare mandaatdraggers. Hun inkomsten uit al hun mandaten zullen van 1 januari 1981 af met 5 pct. worden verminderd ten opzichte van het peil geldend op 31 december 1980.

Binnen het raam van de algemene bespreking werden verschillende problemen opgeworpen.

Er was protest tegen de werkwijze en de onbehoorlijke omstandigheden waarin men dat ontwerp diende te behandelen.

Het probleem van de al dan niet grondwettigheid van het ontwerp kwam ter sprake. Sommige leden wezen op de ondemocratische wijze van handelen die erin bestaat enerzijds een ontwerp bij het Parlement in te dienen en anderzijds toch een parallelle onderhandeling met de sociale partners te houden;

Anderen betreurden dat aan het probleem van de gezinslasten geen aandacht werd besteed;

Diverse vragen gingen ook over de niet-geregistreerde lopende overeenkomsten, het al dan niet eerbiedigen van de loonstructuren, promoties en eindejaarspremies, het bedrag van de verhogingen of van de voordelen te boeken onder een bijzondere rubriek in de boekhouding van de onderneming, alsmede over het probleem van het toezicht en de controle;

Bovendien werd gewezen op het moeilijk overleg tussen de politieken en de sociale democratie en op het systeem van de indexering.

In haar antwoord onderstreept de regering de enorme taak om orde op zaken te stellen, in een crisis die reeds zeven jaar duurt. De regering ontkent ten zeerste dat het Parlement tegen de sociale partners zou worden uitgespeeld en dat het ontwerp een pressiemiddel zou zijn.

Na een overleg met de sociale partners van ruim 18 maanden is het ogenblik van de beslissing van de politieke overheid aangebroken.

De regering is van oordeel dat de matiging inderdaad geen oplossing betekent voor alle problemen en dat de in te dienen herstellwet-ten fundamenteeler zullen zijn.

Wat bepaalde technische toelichtingen en toepassingen betreft, verwijst de regering meermaals naar de in te dienen ontwerpen die op de agenda van het Parlement tijdens de maand januari 1981 zullen worden ingeschreven.

De regering dringt aan op de goedkeuring van het ontwerp om op 1 januari 1981 niet met lege handen te staan.

Verder ontkent de regering dat er bevoegdheidsoverdracht naar de sociale partners zou zijn. Al de antwoorden dienen te worden beken in het perspectief van de matiging en van de nog in te dienen ontwerpen. De regering zegt uitdrukkelijk voorrang te geven aan het akkoord onder de partijen.

Tijdens de algemene bespreking dienden de onvoldoende basis tot motivering van dit ontwerp van loonmatiging enerzijds en het in vraag stellen van de overlegeconomie, anderzijds, te worden genoemd. Deze vragen rijzen inderdaad zowel bij parlementaire als bij buiten-parlementaire contacten. Het valt op dat steeds « argumenten » naar voor worden gebracht om de oplossing van het probleem naar derden te verschuiven. Naar mijn oordeel is het fundamenteel tekort aan motivering, aan basisfilosofie, mede de reden van de moeilijke behandeling van deze materie, derhalve ook van dit ontwerp. De afwezigheid van deze motivering is niet alleen betreurenswaardig, maar ook gevaarlijk, omdat de zin en de betekenis verloren gaan en er geen consensus op basis van menselijke waarden tot stand komt. De overheid kan niet langer aan bepaalde feiten voorbijgaan. Feit is dat mensen onrustig en zelfs paniekerig zijn; dat zij vragen stellen naar de dag van morgen, dat zij de toekomst niet meer zien zitten. Feit is dat mensen die arbeiden moedeloos worden en dat degenen die verantwoordelijkheid dragen de armen laten zakken. Feit is ook dat mensen die geen arbeid hebben, vragen het recht op arbeid te mogen ervaren, en dat de sociale verzekeringen die steunen op de solidariteit, dit wil zeggen samen opzij leggen om in geval van tekort bij te springen, niet meer als zodanig worden beleefd. Feit is ook dat de personen die de vrije markteconomie voorstaan, de spelregels niet volgen en zich inplanten in het financieel subsidiesysteem van de overheid. Aan dit alles kan niet worden voorbijgegaan.

Ik moge stellen dat, mede aan de basis van het economisch herstel ook het moreel herstel een belangrijk gegeven is dat naar mijn oordeel op volgende punten steunt. In de eerste plaats is er de waarde van de persoonlijke verantwoordelijkheid, die de laatste jaren veel te weinig werd onderstreept. Ten tweede, is er de waarde van de eerste fundamentele wet voor elke mens, namelijk de wet van de arbeid. Ten derde, is er de waarde van de wet van de solidariteit. Hierbij zou ik de volgende bedenking willen maken. Naar het verleden toe dient te worden gezegd dat de welstand van nu het werk is van onze voorgangers; naar de toekomst toe dat het menselijk zinvol is te handelen met het oog op de anderen, namelijk dat de anderen er ook iets zou-

den aan hebben. Naar het heden toe — nu de taart die onze voorgangers voor ons hebben gebakken, geheel is opgegeten en niets overblijft voor de mensen van morgen — is het het reinste egoïsme nu leningen aan te gaan die morgen moeten worden afgelost. Ten vierde, is de waarde van de matiging een blijvende menselijke noodzaak, niet alleen om de menselijke solidariteit, maar ook om de mens zelf.

De overheid is er nooit toe gekomen om in tijden van economische groei een aangepast budgettair beleid te voeren met het oog op tussenkomsten bij economische achteruitgang. De budgettaire adem is verloren. Bepaalde falen en problemen zijn er ongetwijfeld gekomen omdat de overheid haar verplichtingen niet nakomt, onder meer door het niet laten goedkeuren van het plan 1975-1980.

De overlegeconomie kan maar functioneren op het ogenblik dat er politieke besluitvorming is, waarbinnen de sociale partners zich kunnen bewegen.

Het overleg en de essentiële beslissingen, die de draagkracht hebben van algemeen belang, kunnen zo maar niet aan de sociale partners worden overgelaten omdat deze laatste de specifieke belangen van hun leden te verdedigen hebben.

Eigenlijk pleit ik voor de herwaardering van het Parlement dat de krachtlijnen van het sociaal-economisch beleid moet bepalen en ruimte moet laten om derden toe te laten binnen dat beleid te evolveren. De slogan «De overlegeconomie heeft afgedaan» kan niet met een ja of neen worden beantwoord. Allereerst is er de politieke verantwoordelijkheid met overleg uiteraard. Wanneer wordt vastgesteld dat het regeringsvoorstel door de sociale sociale partners is afgewezen, dat er tegelijkertijd verder wordt onderhandeld en dat het Parlement wordt ingeschakeld, rijst er wel een moeilijkheid. Er moet een politieke beslissing getroffen worden waarbinnen het overleg kan geschieden. Vervolgens dient ook het overleg bekeken naar Europa toe. Inderdaad, sedert 1960 is de toestand op wereldgebied fel geëvolueerd.

Sociaal overleg kan moeilijk tot stand komen zo om interne als om internationale redenen. Er is een nieuwe evolutie die vroeger niet bestond. Vele nieuwe bedrijven sluiten niet hoofdzakelijk omwille van de concurrentie, van Taiwan bijvoorbeeld, maar wel omwille van de concurrentie van de eigen OESO-landen. Ons industrieel apparaat is in concurrentie met onze eigen vrienden, zegde minister Eyskens.

Een studie gemaakt in opdracht van de OESO en getiteld: «Inter-futures» zegt duidelijk dat onze voornaamste problemen niet zijn de economische groei, de openbare financiën, de tewerkstelling en de technologie. Het voornaamste probleem dat in deze studie wordt aangemerkt is dat het Westen in zijn structuur, zijn instellingen, zijn organen, zijn overlegstructuren, mede ook in onze persoonlijke instelling, niet creatief is, zich niet kan aanpassen aan de nieuwe situaties en de nieuwe gegevens, met andere woorden dat we op ons zelf geworpen zijn en dat we daardoor achteruitgang boeken. Dat is de uitdaging.

Tussen 1960 en 1970 was er een consensus, laten we zeggen een groeimodel, maar nu? Zoeken naar een nieuwe consensus is de boodschap en dan pas kan het overleg slagen. Belangrijk is dat er opnieuw zou worden van uitgegaan dat de onderneming dient tot productie van goederen en diensten, dat deze onderneming haar eigen doel formuleert, maar mits een dubbele controle:

1. Intern, door onder meer de volledige toepassing van het koninklijk besluit van 27 november 1973, houdende reglementering van de economische en financiële inlichtingen te verstrekken aan de ondernemingsraden;

2. Extern, door het goedkeuren van het Plan, met daarin ook de niet-economische aspecten zoals onderwijs en volksgezondheid; binnen dit plan kan de onderneming zich dan formuleren en situeren.

Mijns inziens is het sociaal overleg niet failliet op voorwaarde, zoals hoger gezegd, dat er politieke verantwoordelijkheid wordt genomen, mede via het Plan en dat de onderneming erkend wordt als creatieve factor met eigen functies, mits naleving van de gestelde interne en externe controle.

Finaal gaat het over het herschikken van de rangorde. Het is immers moeilijk het algemeen belang te bepalen, er een consensus over te vinden: Het algemeen belang is de eerste taak van de politieke verantwoordelijkheid, en dit in overleg, gegeven de geest van realisme, democratie en traditie.

Zo bekeken is dit ontwerp uiterst beperkt om niet te zeggen onvolledig, maar toch een noodzaak tot goedkeuring.

Artikel 1 werd aangenomen met 14 tegen 4 stemmen, bij 1 onthouding. De artikelen 2 en 3 eveneens. Het geheel van het ontwerp van wet werd aangenomen met 14 tegen 4 bij 1 onthouding. Ik moge de Senaat uitnodigen ook dit ontwerp aan te nemen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Henrion.

M. Henrion. — Monsieur le Président, chers collègues, le débat d'aujourd'hui est d'une grande importance, car il porte les premières mesures de redressement économique et financier qui devraient constituer la politique que le gouvernement propose aux assemblées.

Le budget des Voies et Moyens, que nous avons examiné jeudi, en une seule journée, n'avait pas ce caractère, en tout cas pour les dépenses qui n'avaient pas été évaluées avec soin. M. le Premier ministre ne s'y est pas trompé, puisqu'il ne nous a pas fait l'honneur de sa présence, étant retenu à la Chambre.

Nous allons enfin nous occuper d'un projet sérieux à priori — j'espère ne pas vous gêner en disant cela: il s'agit de la modération des revenus dans la perspective d'alléger les charges des entreprises et aussi de l'Etat, qui est le principal employeur du pays, et en même temps de peser sur une demande excessive des ménages, source potentielle d'inflation.

Fidèle à la déclaration que j'ai faite voici quelques jours devant votre assemblée, je voudrais confirmer que le groupe, au nom duquel j'interviens, a examiné sans préjugé oppositionnel le projet de loi soumis à nos délibérations. En ce qui me concerne, pour ne pas alourdir le débat, je formulerai très brièvement trois observations.

Premièrement, dans son principe, l'idée de modération, qui est à la base de l'initiative du gouvernement, se situe dans la bonne voie et mérite considération. Mais une bonne voie, comme tout chemin, peut connaître des bifurcations trompeuses. Notre collègue Jacques Wathelet les indiquera dans quelques instants.

Ma deuxième observation porte sur les aspects juridiques du processus suivi et, singulièrement, sur l'article 1er, paragraphe b. Dans le projet initial, comme dans celui qui nous est transmis par la Chambre, le mécanisme imparfait demeure, à mes yeux en ce sens que le blocage «ne sera pas d'application si une convention collective interprofessionnelle concernant la modération salariale pour une durée de deux ans et ayant un effet équivalent à celui de la loi, est conclue avant le 1er janvier 1981».

Si l'on analyse correctement, et avec sang-froid, cette disposition, on doit conclure sans conteste que la loi, dans sa disposition essentielle, est soumise à une condition résolutoire. Monsieur le Premier Ministre, vous qui avez reçu une formation juridique et pratiqué le droit, ne le contesterez certainement pas: la condition résolutoire, c'est la volonté conciliatrice des interlocuteurs sociaux exprimée dans une convention interprofessionnelle. Je crois n'avoir rien inventé; j'ai seulement décrit la mécanique de la loi. Ceci constitue aux yeux de mon groupe — j'espère ne pas pécher par un excès de juridisme dans cette assemblée — une hérésie institutionnelle et juridique.

En effet, en quelque sorte on donne à une convention venue entre des organismes défenseurs d'intérêts privés, ceux des travailleurs et des employeurs, le pouvoir exorbitant d'abroger les effets d'une loi.

Il s'agit bien d'intérêts privés, même s'ils sont nombreux et collectifs, puisque l'intervention d'un arrêté royal, telle qu'elle est prévue par la loi organique des commissions paritaires de 1968, que nous connaissons tous, a comme seul objectif de rendre obligatoires les dispositions d'une convention paritaire à d'autres intérêts privés, c'est-à-dire à ceux qui ne sont pas représentés par les organisations d'employeurs et de travailleurs, parties à cet accord. C'est bien de cela qu'il s'agit; il ne faut pas tourner autour de la question.

Ceux qui, comme moi — et ils sont nombreux — ont suivi pendant 25 ans les conventions paritaires n'ignorent pas que le but de l'arrêté royal est d'obliger ceux qui ne sont pas représentés par les organisations de travailleurs ou d'employeurs d'être soumis au prescrit de la convention.

Précisément, M. le ministre Eyskens a déclaré hier, à la télévision, dans une émission que j'ai suivie de très près... (*Sourires.*)

M. Busieau. — Aussi près qu'il est possible!

M. Henrion. — ...que l'intérêt général exprimé par le pouvoir législatif ne constitue pas l'addition des intérêts privés. Cela va de soi; c'est pourquoi nous sommes ici.

Chers collègues, je vous ai dit jeudi dernier — vous n'étiez pas tellement non-breux, mais je ne vous en fais pas le reproche car je ne suis pas toujours présent non plus — que l'opposition de mon groupe ne serait pas systématique, mais sélective. Au contraire, si curieux que cela puisse paraître, nous formulerons de temps à autre des suggestions. En ce qui me concerne, Monsieur le Premier Ministre, c'est un reproche que vous ne pourriez me faire. J'ai peut-être plutôt trop suggéré que trop peu. En tout cas, je n'ai pas été systématiquement oppositionnel de ces temps-ci car, comme vous, Monsieur le Premier Ministre, je mesure la gravité de la situation économique, financière et sociale dans laquelle notre pays se débat comme il peut.

Qu'aurions-nous pu réaliser d'autre que ce qui est proposé aujourd'hui à nos suffrages? D'abord, que le gouvernement ne se contente pas de l'appui de ses juristes de service, mais recueille aussi l'avis compétent des excellents juristes en droit civil, social et commercial de cette assemblée, notamment dans la majorité.

Je n'irai pas jusqu'à reprocher au gouvernement de ne pas avoir consulté M. Vanderpoorten ou moi-même, ce qui eût été beaucoup demander, encore que nous aurions volontiers émis des avis.

Le gouvernement aurait pu, par ailleurs, s'inspirer de précédents historiques. Que faisait, en 1957, ce grand socialiste et cet homme d'Etat qu'était Achille Van Acker? Il demandait au Parlement de donner, par délégation, à son gouvernement des pouvoirs temporaires, de «suspendre pendant une durée de six mois l'application de toute décision des commissions paritaires prévoyant des augmentations de salaires et autres rémunérations dépassant les progrès de la productivité». M. Busieau s'en souvient certainement.

M. Busieau. — Je m'en souviens effectivement.

M. Henrion. — C'est devenu la loi du 12 mars 1957, article 16, secundo.

C'était là, Monsieur le Premier Ministre, me semble-t-il, la méthode à suivre, plutôt que cette valse hésitation qui fait du Parlement une espèce de groupe de pression alternatif et désuet, chargé d'impressionner d'autres groupes, plus puissants que lui aujourd'hui.

M. Busieau. — Pourquoi désuet?

M. Henrion. — On associe généralement le mot «charme» à l'adjectif «désuet», alors qu'il ne l'est pas nécessairement.

Que l'on me comprenne bien. Ceux qui me connaissent savent que j'ai trop de respect pour le rôle historique et irremplaçable des organisations professionnelles, et singulièrement des organisations de travailleurs, pour leur adresser la moindre critique, ni hier, ni même aujourd'hui. Ce que je vise, c'est la faiblesse et l'irrésolution du gouvernement, ainsi que la pauvre estime en laquelle il tient notre assemblée. C'est sur ce point que je terminerai mon intervention.

Ou bien nous, membres du Sénat, constituons encore une assemblée, ou bien on anticipe déjà sur notre disparition, que d'aucuns souhaitent en secret. Mais si nous sommes une assemblée, nous avons au moins le droit d'amender le texte qui nous vient de la Chambre et de lui renvoyer le résultat de nos travaux. Ce serait au minimum la compétence d'une chambre de réflexion, qui constitue au fond la mission seconde que l'on attribuerait, dans l'histoire future, à notre Sénat.

Mais tout cela nous est refusé dans le présent débat. Pourquoi, en effet, défendre des amendements alors que le gouvernement ne veut, et même ne peut, parce qu'il est tenu fermement ailleurs, les examiner sérieusement et doit nécessairement les rejeter? Pourquoi faire de longs discours — je serai d'ailleurs très bref — alors que tout doit être consommé pour le 31 décembre, alors que la Chambre est déjà partie en vacances et ne peut donc tirer parti de nos réflexions?

Il y a quelques jours à peine, dans la revue *L'Événement*, M. Robert Houben, qui a longtemps fait partie de notre assemblée, qui a présidé le parti social-chrétien, encore unitaire à l'époque, et qui est un homme unanimement respecté, observait, évoquant le contrôle du gouvernement par les Chambres, soucieuses de leurs prérogatives: «Cela est devenu théorique. Pourquoi? Parce que ce système s'éteint. Le Parlement est mort; il n'existe plus.»

Vous allez peut-être me dire, citant Horace, qu'il ne faut pas être *laudator temporis acti*, ce qui veut dire, en traduction assez libre, «Que la République était belle sous l'Empire!». Je ne vais pas verser dans ce travers. C'est vrai, il faut se garder d'être excessif. D'ailleurs, on peut observer que, pendant l'année qui s'achève, nous avons quand même, dans cette assemblée — et il y avait longtemps — avec certaines aides inattendues, renversé un gouvernement...

Mon groupe votera donc contre le projet pour les raisons de fonctionnement démocratique et de respect de nos assemblées que je viens d'expliquer.

Je voudrais cependant terminer, mes chers collègues, en disant qu'il faut conserver l'espérance, surtout en cette veille de Noël. Le débat d'aujourd'hui, c'est trop évident, sera bref. Il vaut mieux qu'il le soit, car c'est un jeu stérile et véritablement dérisoire.

Souhaitons que, l'an prochain, nous retrouvions tous ensemble, majorité et opposition, la fierté de notre mission, le souci de nos prérogatives et, particulièrement, la vigilance. (*Applaudissements sur les bancs libéraux, sur les bancs du FDF-RW et sur certains bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Ooteghem.

De heer Van Ooteghem. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, ik kan niet anders dan aansluiten bij het protest dat hier door voorgaande sprekers werd geuit. Immers, na maandenlange onderhandelingen met de sociale partners, krijgt de Senaat enkele uren om zijn stem te laten horen en om het ontwerp 555 op een drafje goed te keuren. Zelfs de schijn wordt niet eens meer gered. Vroeger bleef de Kamer nog een poosje vergaderen om tenminste de indruk te wekken dat de Senaat ook iets te zeggen had. Nu zijn de Kamerleden op Kerstrees vertrokken en weten wij heel precies dat aan de ons voorliggende tekst geen letter, geen punt, geen komma kan worden gewijzigd.

Er is meer: in het ontwerp zijn vernietigende voorwaarden ingebouwd die buiten het Parlement kunnen en zullen worden beslist. Met andere woorden, kamerleden en senatoren: praat maar, stemt maar, beslist maar. Uiteindelijk hebben de heren Pulinx, Houthuys en Debonne het laatste woord. Dat is de realiteit. Het Parlement zal weer eens voor schut worden gezet. De vertegenwoordigers van heel het volk mogen de democratische show verzorgen maar de echte beslissingen zullen in de salons of op de straat worden genomen door de sociale partners die weliswaar een zeer belangrijk en een zeer waardevol maar hoe dan ook slechts een deel van het volk vertegenwoordigen.

Het gevaar is dan ook niet denkbeeldig dat wij meer en meer zullen afglijden naar een corporatief stelsel waarin de sterken nog sterker en de zwakken nog zwakker zullen worden.

Voor het overige spreekt het huidige ontwerp over een gelijkwaardig resultaat dat moet bekomen worden uit het sociaal overleg om het ontwerp ongedaan te maken. Dit is met andere woorden een volmachtwet. De regering en de sociale partners zullen zelf oordelen over de gelijkwaardigheid van het bekomen resultaat van het sociaal overleg en de Parlementsleden zullen in hun ochtendkrant de interpretatie wel te lezen krijgen. Overigens hoeven wij ons over die minuscule niet erg druk te maken. Men zou het een monokiniwet kunnen noemen want zij heeft niet veel om het lijf. Nergens zien wij immers een fundamentele optie achter het ontwerp. Het is zeker niet de grote ommekeer die leidt naar het economisch herstel. Het is ook niet de sanering van de openbare financiën waar wij zo dringend aan toe zijn. Het is nog veel minder de zo noodzakelijke sanering van de sociale zekerheid. Niemand gelooft dat tengevolge van dit ontwerp de rentabiliteit van de ondernemingen zal stijgen. Voor de KMO's zal het een nieuwe verzwarende van de lasten betekenen. Eens te meer wordt met de middenstandsorganisaties en met de middenstandsbelangen helemaal geen rekening gehouden. En nergens lezen wij dat de opbrengst van de matiging zal dienen om de opbrengst van de bedrijven te verbeteren, om de *know-how* op te drijven of om een echt nieuw industrieel beleid te voeren dat voor ons land een kwestie is van leven en dood. Nergens lezen wij dat de gelden niet zullen dienen om de doodstrijd van de ten dode opgeschreven bedrijven te rekken. Wie geeft ons de garantie dat de oneerlijke concurrentie door de gesubsidieerde bedrijven zal worden stopgezet? Of zal men integendeel met de opbrengst van de matiging nog wat meer aan dumping gaan doen op kosten van de gemeenschap? Op sociaal gebied is het ontwerp onrechtvaardig omdat de loongrens te laag wordt gehouden en omdat men helemaal geen rekening houdt met het gezinsinkomen en met de gezinslast. Het is toch evident dat een loonmatiging voor de alleenwerkende vader of moeder van een kroostrijk gezin veel harder aankomt dan voor een kinderloos gezin met twee inkomens.

Sta me toe nog twee vragen te stellen waarop ik graag een duidelijk antwoord zou terugvinden in de *Parlementaire Handelingen*.

1° Zou de minister willen bevestigen dat de gewone promotie en opslag tengevolge van dienst- of graadanciënniteit niet onder deze wet vallen?

2° Kan de minister bevestigen dat stagiairs die aan het einde van hun stageperiode gekomen zijn en in dienst worden gehouden, hun normale opslag zullen ontvangen?

Tot slot zou ik nog willen zeggen dat indien er moet worden gematigd, degenen die aan de top staan inderdaad het goede voorbeeld moeten geven.

De heer Boey, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Dit geldt zeker voor de ministers en parlementsleden, dit geldt eveneens voor de hoogste ambtenaren en voor de grote vakbondsleiders, die tot de best betaalde bedienden van het land behoren.

Hoe zou men van de kleine man, met een brutosalaris van 35 000 frank, dit wil zeggen 27 of 28 duizend frank netto, matiging kunnen vragen wanneer dat niet geldt voor het koninklijke hof?

Het is daarom dat wij ons veroorloofd hebben een paar amendementen in te dienen om op het huidige ontwerp correcties aan te brengen die blijk geven van een elementair rechtvaardigheidsgevoel.

Het hele ontwerp is wegens de in mijn betoog opgesomde redenen totaal onaanvaardbaar. Wij zullen dan ook zonder aarzelen neen stemmen. *(Applaus op de banken van de Volksunie.)*

M. le Président. — La parole est à M. André.

M. André. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, hier midi, j'ai suivi une émission de télévision à la RTBF qui mettait en présence, M. le ministre Mark Eyskens et notre collègue M. Robert Henrion.

A certains moments, M. Eyskens, serait-ce ignorance, a considéré comme acquis le vote au Parlement du projet de loi dont nous débattons à l'instant, comme si le Sénat en avait déjà décidé, comme si le pouvoir politique, se limitant au pouvoir du gouvernement, il suffisait que celui-ci prenne attitude pour que la décision politique soit acquise.

M. Delmotte. — Il est encore jeune !

M. André. — Une fois pour toutes, nous devons sortir de l'ornière dans laquelle nous sommes engagés depuis quelques années.

Non, la décision politique n'est pas prise en matière législative dès que le gouvernement a tranché. *(Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.)*

Ce sont les Chambres législatives qui décident d'abord.

M. Delmotte. — Très bien !

M. R. Gillet. — Tout à fait d'accord.

M. André. — Dans notre système institutionnel, il appartient en vérité au Parlement d'approuver ou non un projet. Cela est vrai en général et même particulièrement indispensable aujourd'hui.

M. Delmotte. — Quand on est le fils du père, on croit pouvoir tout se permettre.

M. André. — Chacun sait que le pouvoir politique joue ces jours-ci une partie périlleuse. En tant que tel et tenant son autorité de la volonté populaire, il ne se sauvera que s'il réussit à faire partager les objectifs de ses projets par la grande majorité des citoyens.

Plus que jamais, dans les circonstances difficiles que nous traversons, la volonté des citoyens doit se manifester au Parlement.

En affirmant cela, je n'exprime aucune intention corporatiste. Je mets simplement le gouvernement en garde contre la tentation d'appliquer la méthode que certains journaux ont qualifiée des « deux fers au feu ».

Nous ne sommes pas, au Parlement, les protagonistes d'une solution de remplacement au manque d'accord entre partenaires sociaux. Nous sommes, devant une crise qui s'aggrave au fil des jours, les responsables de l'intérêt général.

Pour nous, sociaux-chrétiens, l'intérêt général, cela signifie aujourd'hui tout d'abord une solidarité rigoureuse de tous les groupes de la population devant les efforts indispensables à consentir. Ensuite, une préoccupation prioritaire à l'égard des moins favorisés, ceux qui précisément sont, en premier lieu et de façon particulièrement pénible, frappés par la crise.

C'est, guidés par ces deux lignes de conduite que nous examinerons le mois prochain, début 1981, les projets de loi que nous soumettra le gouvernement.

Pour l'instant, il s'agit d'éviter, à partir du 1er janvier 1981, toute distorsion en matière de modération salariale.

Le projet que le gouvernement nous soumet traite de « mesures conservatoires et transitoires ». Nous les prenons comme telles et nous les admettons comme telles.

Sans aucun doute, il serait grave que la modération des revenus, compte tenu de l'accélération des difficultés économiques, traîne au delà du début de 1981, mais il serait inéquitable que, par le fait d'accords conclus selon des calendriers aléatoires, cette modération des revenus ne concerne pas solidairement toutes les couches de la population et tous les secteurs d'activité.

Monsieur le Président, le groupe PSC approuvera donc le texte soumis au Sénat...

M. S. Moureaux. — Vous êtes un farceur !

M. André. — ...et dans l'esprit que je viens de décrire. Chacun de nos membres aura le courage, car il en faudra, de donner à tous ceux auxquels il doit normalement et démocratiquement rendre compte, les raisons pour lesquelles il estime qu'en agissant ainsi, il sert le mieux à la fois l'ensemble de la collectivité et chacune de ses composantes.

Mais il me faut en outre ajouter deux considérations.

Contrairement à certains de nos collègues, nous estimons devoir nous réjouir de ce qu'un accord interprofessionnel soit actuellement en discussion entre les partenaires sociaux. Nous disons même notre espoir de voir cet accord aboutir, à condition qu'il amène des résultats équivalents à ceux visés par le présent projet de loi dans ses dispositions concernant les salariés et les appointés. En effet, nous croyons que rien ne vaut et que rien ne vaudra jamais, dans une société comme la nôtre, le dialogue, la méthode conventionnelle.

Je formulerai une deuxième remarque. Pour nous, la modération salariale n'est qu'un volet de la politique de redressement dont nul, évidemment, n'oserait nier l'extrême nécessité et la toute grande urgence. Selon nous, cette modération salariale n'est même finalement qu'un moyen. Le but, c'est le renouveau économique, passage obligé d'une lutte durablement efficace contre le chômage qui est, nous le savons tous hélas, de jour en jour davantage le chancre de notre société des années 1980.

A ce renouveau économique, tous ensemble, gouvernement et Parlement, nous allons devoir travailler avec énergie.

Monsieur le Président, le parti auquel j'appartiens traite actuellement, dans des congrès, d'un thème qu'il a dénommé « Courage aujourd'hui, espoir pour demain ». C'est en effet de cela qu'il s'agit. Il faut prendre courage aujourd'hui afin que l'espoir renaisse pour demain. *(Applaudissements sur les bancs de la majorité.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van den Eynden.

De heer Van den Eynden. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Heren Ministers, geachte collega's, bij de bespreking van de regeringsverklaring in oktober 1980 stipte de regering aan dat zij een alomvattend, en ik leg de nadruk op alomvattend, sociaal-economisch herstelplan voorstelde dat een sluitstuk was van de regeringsverklaring en van het regeerakkoord. De regering kondigde tevens aan dat aan de sociale gesprekspartners een aantal kernpunten van het herstelplan zouden worden voorgelegd vooral op het stuk van de bevordering van de tewerkstelling, de inkomensmatiging en de financiële sanering van de sociale zekerheid. Gezien de belangrijkheid van de inzet zou een buitengewone Nationale Arbeidsconferentie worden ingericht en moest de toepassing van de inkomensmatiging worden geconcretiseerd via een af te sluiten interprofessioneel akkoord. In geval van mislukking zou de regering niet aarzelen haar volle verantwoordelijkheid te nemen en zou zij de herstelmaatregelen treffen, die zich opdrongen. Ieder van ons heeft tevens via het regeerakkoord kennis kunnen nemen van de verschillende alternatieven die door de regering werden vooropgesteld om de loonmatiging in de praktijk om te zetten.

Vandaag worden nog verwoede pogingen verricht om eindelijk in dit land opnieuw een interprofessioneel akkoord te realiseren en zoals ik reeds bij de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting onderstreepte, vraagt een ieder zich vol spanning af of dit opzet zal slagen.

De regering bereidt zich echter voor op een mogelijke mislukking en onderwerpt een miniwet ter regeling van de loonmatiging aan onze goedkeuring in afwachting van de definitieve indiening van het globale pakket herstelmaatregelen.

Deze procedure lijkt mij echter in tegenspraak te zijn met de regeringsverklaring en het regeerakkoord, die beide verwezen naar een alles omvattend herstelplan, dat blijkbaar niet vóór 1 januari 1981 aan het Parlement kan worden voorgelegd.

De regering vraagt ons dus de bevolking tijdelijk voor voldongen feiten te plaatsen inzake de inkomensmatiging, daar waar de rest van de herstelmaatregelen slechts in de nabije toekomst zal worden voorgelegd. Bovendien wijs ik er de regering op dat mijns inziens moeilijk kan worden verwacht dat inzake de inkomensmatiging via een miniwet maatregelen zouden worden getroffen met terugwerkende kracht. Ik doel hier op de ingreep op bestaande collectieve arbeidsovereenkomsten die, met kennis van de verslechterende economische toestand, nochtans vrijelijk door de sociale partners werden afgesloten. Niet alleen wens ik dan ook in deze aangelegenheid fundamentele bezwaren te opperen tegen een dergelijke ingreep van de regering op bestaande vrij aangegane overeenkomsten, maar ik stel tevens de vraag, alhoewel geen jurist zijnde, of dergelijke werkwijze wel strookt met de bepalingen van onze Grondwet.

Een advies van de Raad van State over de grondwettigheid van de door de regering voorgestelde miniwet, met maatregelen met terugwerkende kracht, is mijns inziens dan ook onontbeerlijk. Los van deze inhoudelijke opmerkingen vraag ik mij af of het wettelijk opdringen van dergelijke verstrekende loonmatigingsregelingen, die bij een groot gedeelte van de arbeidersklasse spontane protesten ontlokken en aanleiding zijn tot betogingen, werkonderbrekingen en andere sociale acties, wel gelukkig zijn. Hebben inderdaad verschillende regeringsleden in redevoeringen, beschouwingen en interviews niet herhaaldelijk beklemtoond dat juist sociale rust en orde één van de pijlers is waarop de relance van onze economie gegrondvest moet zijn.

Denkt de regering ook maar één ogenblik dat door de invoering van deze miniwet deze doelstelling kan worden bereikt, of is zij, vertrekkend van louter overwegingen van prestige of doortastendheid, van oordeel dat, tegen alle volgens haar onredelijke protesten in, haar loonmatigingsbeginsel voor anderhalve maand moet worden opgedrongen?

Is deze regering dan zo overtuigd dat in hoofdzaak deze miniwet en niet de andere regeringsmaatregelen de Belgische economie in staat zullen stellen haar competitiviteit te verhogen, nieuwe arbeidsplaatsen te scheppen en de teruggang van de bestaande werkgelegenheid af te remmen, zoals de doelstellingen van deze regering waren.

Tenslotte stel ik de vraag hoe de regering zal beletten dat, zoals in het regeerakkoord staat, de levensstandaard van onze bevolking niet geleidelijk afgetakeld wordt, indien naast deze loonmatiging ingaan- de op 1 januari 1981 niet op dezelfde datum een voluntaristisch beleid van prijzencontrole ingaat, dat moet verhinderen dat bepaalde sectoren renten opstapelen ten koste van de rest van de economie en van de bevolking. De arbeiders zullen mijns inziens inderdaad veel opener staan voor een loonmatiging indien ze gekoppeld wordt aan een doeltreffend prijzenbeleid, dat de werknemers het behoud van de koopkracht zou verzekeren.

Ondanks deze negatieve overwegingen, Mijnheer de Eerste Minister, zal de socialistische fractie deze miniwet goedkeuren, met dien verstande dat het slechts een overgangsmaatregel betreft, die bij een mogelijk interprofessioneel akkoord geen toepassing zal krijgen en dat zo spoedig mogelijk de rest van uw herstelplan aan het Parlement ter goedkeuring wordt voorgelegd. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

M. le Président. — La parole est à M. Roland Gillet.

M. R. Gillet. — Monsieur le Président, Monsieur le Premier Ministre, chers collègues, je regrette beaucoup l'absence du ministre des Finances. Je lui avais en effet transmis par écrit des questions d'ordre technique que j'aurais voulu lui poser à nouveau de cette tribune, sur les conséquences du projet de loi.

M. Martens, Premier Ministre. — M. Claes et le ministre des Finances vous répondront certainement aux questions techniques.

M. R. Gillet. — Bien. Mais qui les enregistrera?

M. Martens, Premier Ministre. — M. Dhoore et moi-même.

M. R. Gillet. — Au paragraphe 4 du projet de loi on peut lire la phrase suivante: «nonobstant toutes dispositions légales... les tantièmes payables aux sociétés belges durant l'année 1981 ne peuvent excéder 95 p.c. des tantièmes payés pour l'exercice social 1979».

En premier lieu, j'aimerais savoir quelle est la forme de société prévue dans le projet de loi. Les petites sociétés à responsabilité limitée sont-elles comprises?

M. Vanderpoorten. — Paie-t-on des tantièmes dans les SPRL?

M. R. Gillet. — Comment appelez-vous les rémunérations des gérants, Monsieur Vanderpoorten?

M. Waltniel. — Il s'agit de prélèvements; on ne verse pas de tantièmes dans les SPRL!

M. R. Gillet. — C'est bien ce que je reproche aux termes du projet.

M. Vanderpoorten. — Puisque vous parlez «technique», nous sommes également des «techniciens».

M. R. Gillet. — En l'occurrence, je suis heureux que vous me souteniez. Je pose néanmoins la question avec précision: les SPRL sont-elles prévues au paragraphe 4 de la loi? Si oui, j'aimerais poser quelques questions au Premier ministre, au ministre des Finances et au

ministre des Affaires économiques. Ce sont d'ailleurs des questions qui intéressent des dizaines de milliers de SPRL concernées par le problème.

Le paragraphe 4, b, par exemple, dispose que «les avances, ou si vous préférez, les prélèvements, versés avant le début 1981 pour l'exercice social 1980, sont également soumis à modération». Cela signifie-t-il que les administrateurs et gérants qui ont été payés, que ce soit sous forme d'avances ou de prélèvements avant le début 1981, sont punissables? En commission, le ministre a affirmé le contraire parce que la loi n'était pas encore en vigueur. Il a ajouté toutefois qu'il fallait que lors du paiement du dernier tantième, il soit satisfait, pour l'intégrité des montants versés pour l'exercice social 1980, à la règle des moins 5 p.c., sinon il y aurait des sanctions.

J'avais demandé au ministre ce qui se passerait dans le cas suivant. Des gérants d'une petite SPRL font en 1980 des prélèvements supérieurs aux tantièmes — ou aux prélèvements — de l'exercice 1979. Ils en ont le droit puisqu'à ce moment-là la loi n'est pas encore votée. Elle n'existe même pas dans les intentions. Or, aujourd'hui, par le vote de la loi, ils vont devoir restituer à la société les prélèvements de 1979 dépassant 95 p.c.

Mais sur leurs prélèvements, ils ont versé leurs impôts anticipés. La société, elle, ne l'a pas fait, puisque ses bénéfices étaient distribués et que les prélèvements étaient comptabilisés comme revenus des gérants.

En cas de remboursement par les gérants à la société, les impôts anticipés leur seront restitués, et cela paraît normal, malgré une perte d'intérêts. Mais la société sera à nouveau imposée à raison de 25 p.c., à titre de sanction, sur les bénéfices pour lesquels elle n'aura pas formellement versé d'impôts anticipés.

Trouvez-vous cette procédure normale?

Je ne parle pas, en l'occurrence, des grandes sociétés, mais des petites SPRL, le plus souvent familiales et dès lors au capital peu important, mais qui, néanmoins, peuvent offrir de nombreux emplois.

Vous allez, par cette loi, les mettre dans une situation vraiment impossible.

J'estime que le ministre des Finances devrait prévoir qu'il puisse exister un vase communicant, si je puis ainsi m'exprimer. D'une part, les versements anticipés faits par les gérants et, d'autre part, les versements anticipés non effectués par la société. Si cette possibilité n'existe pas, les sociétés seront pénalisées d'une manière absolument imméritée.

Je désire connaître votre solution pour résoudre ce premier problème.

À l'heure actuelle, parce que nous légiférons mal, mettre en difficulté des sociétés, et particulièrement des petites et moyennes entreprises, est plus qu'une faute, c'est un véritable crime contre l'emploi.

Voici un autre exemple, et j'espère que les techniciens du PVV me donneront aussi raison. Une SPRL décide de réduire considérablement le nombre de ses tantièmes ou ses prélèvements relatifs à l'exercice 1979 afin de constituer une réserve qui lui permettrait d'étendre ses affaires et vraisemblablement d'engager du personnel.

En 1980, elle décide — elle ignore que le Parlement se propose de voter cette loi — de rétablir les tantièmes normaux. La présente loi va-t-elle le lui interdire?

En allant jusqu'au bout du raisonnement, on pourrait en arriver à empêcher les gérants, y compris des petites SPRL, d'être rémunérés.

Certes, la loi stipule: «Si aucun tantième n'a été mis en paiement pour l'exercice social 1979, le Roi fixe, par arrêté royal, le maximum des tantièmes distribuables.»

Permettez-moi de vous faire remarquer, Monsieur le Ministre, que la loi ne prévoit pas ce qu'il faut faire si les tantièmes de 1979 étaient quasiment réduits à rien. On pourrait imaginer que les tantièmes relatifs à cet exercice soient réduits au franc symbolique, dans l'intérêt de la société.

L'application de la loi, au sens strict, signifierait que si les tantièmes de 1980 dépassaient 95 centimes, les gérants seraient passibles d'une sanction.

C'est vraiment très mal étudié. Il faudrait que le ministre donne des explications sur la manière d'appliquer la loi que nous allons voter. À mon avis, la pensée gouvernementale, mal traduite dans les textes, s'appliquait aux grosses sociétés, c'est d'ailleurs la raison de la dénomination «tantièmes». On a employé ce terme de tantièmes en pensant s'adresser aux sociétés anonymes, dites sociétés de capital. Comme dans la loi on parle de «sociétés», a-t-on inclus dans ce terme les sociétés de personnes, même les toutes petites, qui ne distribuent pas de tantièmes, mais des prélèvements?

En commission, M. le ministre a parlé de prélèvements et n'a pas précisé la différence, ce qui me paraît très grave. Ainsi un commerçant agissant en son nom personnel n'est pas soumis à la loi. Est-ce exact, Monsieur Waltniel?

M. Waltniel. — Oui.

M. R. Gillet. — Ce n'est pas une société, ce n'est pas non plus une profession libérale, ce commerçant n'est donc pas visé, les bénéfices de son commerce ne dépendant pas d'une règle légale, mais de la loi de l'offre et de la demande. Par contre, si ce petit commerçant constitue une SPRL familiale, il est soumis à la loi, alors que ses bénéfices sont tout aussi imprévisibles.

Quand on sait que l'on prépare la naissance des sociétés d'une personne, on peut se demander si l'on a bien réfléchi au texte de la loi et à ses conséquences pour les petites et moyennes entreprises, pour les indépendants qui se sont constitués ou se constitueront en sociétés, particulièrement en SPRL.

Nous sommes, sur tous les bancs, je crois, dans l'expectative. Je n'ai pas voulu me lancer dans un discours d'opposition, je veux simplement attirer l'attention du gouvernement sur un phénomène qui se produira inmanquablement si la loi est votée telle quelle, à moins qu'à cette tribune le ministre des Finances ne vienne nous dire de quelle façon il entend la faire appliquer. Il faut qu'il nous dise que cette loi ne s'applique qu'aux sociétés importantes, comme par exemple les sociétés anonymes, et pas aux petites SPRL.

Faute de cette précision, vous provoquerez une véritable catastrophe pour des dizaines, des centaines, voire des milliers de sociétés qui ne seront ou ne pourront jamais se mettre en règle avec cette loi sous peine de subir des pertes considérables.

Elles seront toutes soumises aux versements anticipés et devront verser en impôts des sommes considérables.

Je pense que le Sénat sera d'accord avec moi pour attendre du ministre des Finances, qu'en cette matière, il nous donne une réponse explicative et si possible satisfaisante pour les PME.

Je voudrais, Monsieur le Premier Ministre, que vous attachiez à cette question l'importance qu'elle mérite car, malheureusement, elle n'a pas été totalement éclaircie en commission. On a parlé des tantièmes, on a demandé ce que cela signifiait. Dans l'excellent rapport de M. Declercq qui nous a été soumis, il n'apparaît pas que les questions que je pose en séance publique l'ont été en commission.

Vous me pardonnerez, Monsieur le Ministre, n'étant pas membre de la commission, d'user de mon droit de sénateur pour venir les poser à cette tribune. Je souhaite donc une réponse à mes questions qui, j'espère, sera satisfaisante.

Dans son excellente intervention, M. Henrion a déclaré que nous devrions avoir le courage de modifier une loi et de la renvoyer à la Chambre si nous l'estimions utile. C'est le cas, me semble-t-il, puisque l'on a commis une erreur fondamentale en la matière; les auteurs de la loi n'ont certainement pensé qu'aux grandes sociétés anonymes et pas aux petites SPRL.

Toutefois, cette modification de la loi ne serait pas indispensable si, avant le vote des articles, nous pouvions avoir, de la part du ministre, l'assurance que la loi ne s'appliquera pas aux petites sociétés, ce qui résoudrait le problème. *(Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Deleecq.

De heer Deleecq. — Mijnheer de Eerste Minister, Heren Ministers, Dames en Heren, hoewel ik graag een lang betoog zou houden over de situatie, zal ik dat niet doen. Ik wil wel op enige gevolgtrekkingen wijzen.

De situatie van België wordt gekarakteriseerd door een buitenslands onevenwicht en een binnenlands onevenwicht. Het buitenslands onevenwicht betreft het tekort op de betalingsbalans, wat betekent dat wij meer besteden dan wij produceren. Het binnenlands onevenwicht is een te lage groei en een grote werkloosheid, wat betekent dat wij te weinig produceren. Deze situatie moet dus eigenlijk worden aangepakt met een gemengde politiek die twee tegengestelde doeleinden moet verzoenen, namelijk enerzijds remmen, met het gevaar door matiging, in een deflatoire situatie te komen, anderzijds stimuleren, wat enig gevaar inhoudt naar een inflatoire situatie terug te keren.

De wet die wij vandaag bespreken behandelt zeer uitdrukkelijk de matiging. Wij — ik spreek hier namens de CVP-fractie — achten het nodig en zelfs prioritair, dat naast de matiging de expansie van de industriële sector zou worden bewerkt, met name dat werkgelegenheid zou worden geschapen die nieuwe toegevoegde waarde kan

voortbrengen. Het is vandaag niet het ogenblik om daar verder op in te gaan. Wij vragen wel met grote nadruk dat naast de matiging zou worden gedacht aan de expansie en dat dit doel in de plannen van de regering in de maand januari de eerste plaats zou innemen.

Het valt inderdaad te vrezen dat men in ons land te veel over matiging spreekt en te weinig over nieuwe werkgelegenheid die moet en, naar onze overtuiging, ook kan worden tot stand gebracht.

Een tweede beschouwing betreft de werkwijze van het project dat vandaag wordt besproken.

Heren Ministers, geachte collega's, er wordt hier veel kritiek uitgebracht. Men zegt dat eens te meer het Parlement verplicht is zeer snel bepaalde wetten goed te keuren. Men zegt dat deze wet in het normaal overleg van de sociale partners tussenkomt. Het zijn immers de sociale partners die traditioneel voor de vermindering van de arbeidsduur en voor de loonovereenkomsten verantwoordelijk zijn. Men wijst erop dat dit ontwerp van wet een ontbindende voorwaarde inhoudt: indien er een interprofessioneel akkoord komt, vóór 1 januari 1981, wordt een deel van de wet niet toegepast. Sommigen hebben beweerd dat het Parlement als pressiemiddel wordt aangewend. Het is inderdaad de rol van het Parlement controle uit te oefenen; er wordt hier terecht kritiek uitgebracht.

Namens onze fractie zeg ik duidelijk dat wij voorstander zijn van sociaal overleg omdat het de meest normale en de meest aangewezen weg is om onze problemen op te lossen. Het is precies omdat het sociaal overleg na achttien maanden pogingen niet tot een resultaat heeft geleid dat hier vandaag deze noodwet wordt behandeld. We blijven hopen dat de volgende dagen een akkoord kan tot stand komen, maar intussen steunen wij deze wetgeving volledig. *(Applaus op sommige banken van de meerderheid.)*

M. le Président. — La parole est à M. Féaux.

M. Féaux. — Monsieur le Président, Messieurs les Ministres, chers collègues, ce n'est pas sans une certaine hésitation que le groupe socialiste émettra tout à l'heure un vote positif à l'endroit de ce projet de loi. Le monde des travailleurs est en colère, les manifestations de la semaine dernière le prouvent à suffisance. Aussi, les élus socialistes de cette assemblée, qui entendent représenter ici les intérêts du monde des travailleurs, ne peuvent être insensibles à ce mouvement de mauvaise humeur.

C'est pourquoi ils se réjouissent de ce que, parallèlement à la discussion de ce projet, des pourparlers continuent entre les interlocuteurs sociaux. Il n'est dès lors pas exclu qu'un accord interprofessionnel aboutisse avant la fin de l'année, réduisant à néant une large part du contenu du projet aujourd'hui en discussion. Nous en serions heureux, car nous pensons qu'en matière salariale, le législateur ne doit intervenir que de façon supplétive et lorsque les circonstances l'exigent de manière impérieuse.

La priorité doit rester à une politique de concertation permanente.

Toutefois, nous comprenons fort bien que la situation financière et budgétaire dramatique que nous connaissons exige des efforts de tous, mais les travailleurs craignent que la modération des revenus ne frappe pas, aussi équitablement qu'on le dit, les petits et les gros revenus.

De toute évidence, il est plus facile de taxer les travailleurs dont tous les revenus sont connus que d'imposer aux professions libérales une réduction des revenus ou un blocage des honoraires ou encore une réduction des marges bénéficiaires. Aussi, nous insistons pour que la modération des revenus soit appliquée avec une grande vigilance à ceux qui ont le plus de moyens et auxquels la crise profite parfois. A ce propos, le système de contrôle de la modération des revenus dans le secteur des professions libérales nous semble faible.

N'y a-t-il pas lieu, par exemple, de s'inquiéter de voir ceux qui ne seront pas contrôlés suffisamment faire payer leur propre modération à ceux qui en sont déjà victimes? Nous ne pouvons dès lors cacher un certain scepticisme quant à l'efficacité des mesures de modération préconisées par le projet à l'égard des notaires, huissiers de justice, médecins, architectes, etc.

Par ailleurs, nous sommes d'accord sur la philosophie de base qui soutient le projet et qui repose le principe de la solidarité envers les plus démunis. Sur ce point, on pourrait toutefois regretter que le revenu plancher ait été placé aussi bas. Il est des travailleurs qui gagnent 40 000 ou 45 000 francs brut par mois et qui ne peuvent être considérés comme des privilégiés, même si le taux qui va les frapper est relativement réduit et progressif. De même, nous regrettons que les conventions paritaires, qui ont été parfois négociées durement entre syndicats et patronat et dont les effets se poursuivront en 1981, seront finalement ramenées à néant pour ceux qui gagnent plus de 35 000 francs brut par mois.

Bref, l'effort demandé est lourd, surtout pour les travailleurs qui, sans faire partie des plus défavorisés, ne peuvent être considérés comme des personnes de condition aisée. Ces travailleurs ont le sentiment d'être bernés dans cette opération, et ce sentiment est partagé dans nos rangs. Il est essentiel que le gouvernement se montre dès lors extrêmement sévère dans sa politique de contrôle de la modération des gros revenus, de la réduction des tantièmes et, faut-il l'ajouter, dans la lutte contre la fraude fiscale.

A ce sujet, nous aimerions que le bilan de sa politique en la matière nous soit communiqué régulièrement et ainsi, peut-être nos craintes pourraient-elles être dissipées. C'est dans la mesure où le gouvernement se montrera vigilant que les travailleurs pourront approuver les mesures de redressement économique proposées.

C'est dans l'espoir qu'il en sera bien ainsi que le groupe socialiste, sans enthousiasme, mais faisant preuve de courage politique en ces moments dramatiques que nous vivons, votera le projet. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — La parole est à M. Delpérée.

M. Delpérée. — Monsieur le Président, Monsieur le Premier Ministre, Messieurs les Ministres, chers collègues, dans les circonstances économiques et financières actuelles, il ne viendra à l'idée de personne de mettre en cause le principe même qui est à la base du projet de loi relatif à la modération des revenus, de tous les revenus. Encore faut-il, pour emporter notre adhésion, que les modalités d'établissement et d'application répondent à l'objectif poursuivi.

Trois fois hélas! la méthode utilisée est détestable et même inadmissible.

Le gouvernement, abusant du sens civique des sénateurs, a cravaché ceux-ci pour examiner un texte dont l'application est plus que douteuse.

Il n'est plus d'ailleurs de séance publique du Sénat où les membres de la majorité comme ceux de l'opposition ne se voient contraints de critiquer les documents qui leur sont soumis par l'exécutif. On croit avoir atteint chaque fois le fond de l'in vraisemblable. Et cependant tout nouveau texte parvient à accroître notre étonnement.

Je me dois de rappeler ce que nous avons vécu ces derniers jours concernant le projet en cause.

Le jeudi 18 décembre, vers 17 heures, les sénateurs en séance ont reçu le rapport non révisé transmis par la Chambre des représentants. Le Sénat a travaillé jusqu'à 23 h 30.

Le vendredi 19 décembre, à 2 heures du matin, la Chambre votait le projet de loi dont l'examen commençait à 10 heures en commission sénatoriale de la Prévoyance sociale. A ce moment, la Chambre était déjà partie en congé et le Sénat se trouvait devant le fait accompli. La comédie a commencé puisqu'il n'était pas question d'amendements, même d'amendements qui auraient pu aider le gouvernement. Cette comédie a duré toute la journée, en présence de cinq ministres.

Ce lundi 22 décembre, le même formalisme recommence.

Croyez-le bien, c'est sans malsaine satisfaction que je fais ces constatations.

Les problèmes de modération des revenus sont des problèmes en soi difficiles, car ils sont liés à la conciliation de la démocratie politique et de la démocratie sociale. En Belgique, les syndicats ont toujours refusé de laisser au gouvernement le soin de s'occuper de la politique des salaires. Mais il faut bien constater que la stratégie gouvernementale a cette fois tout compliqué en soumettant aux partenaires sociaux des problèmes ne relevant pas de leur compétence.

Ces erreurs stratégiques à l'égard des uns se doublent à présent d'erreurs — disons psychologiques, pour être aimable — à l'égard du Sénat.

Le Sénat se trouve saisi d'un texte qui ne peut être modifié ce jour, mais qui le sera sans doute demain par d'autres. C'est invraisemblable!

Ce projet de loi est d'ailleurs déjà devenu inutile; le gouvernement a continué à négocier avec les partenaires sociaux pendant qu'il nous joue la comédie à laquelle nous participons.

En bref, la situation actuelle est la suivante.

Pour le secteur privé, les dispositions du paragraphe 1er de l'article 1er ne seront pas applicables si intervient demain un accord interprofessionnel qui va vider la loi de son objet. Les leaders syndicaux prétendent déjà que cet accord sera pour eux plus avantageux que les propositions gouvernementales. Le seuil des 35 000 francs que l'on nous propose d'adopter est déjà abandonné.

On peut donc s'attendre à ce qu'un accord interprofessionnel soit signé. Mais que deviendra dès lors la fameuse équivalence prévue au paragraphe 1er?

Quant au paragraphe 2 qui vise le secteur public, vous savez que les mesures prévues ne seront pas non plus d'application si la concertation avec les organisations syndicales n'a pas réussi avant le 31 décembre 1980. Nous sommes déjà le 22 décembre; il reste six jours pour arriver à un accord. Des conversations ont lieu, mais les véritables négociations n'ont pas encore commencé. Il n'y aura donc pas de modération des revenus pour les agents des services publics au 1er janvier 1981.

Les difficultés d'application pour les professions libérales sont nombreuses. Elles sont loin d'être réglées, notamment en matière de contrôle.

Quant aux mandats politiques, il est mesquin de frapper les mandataires communaux dont les revenus sont dérisoires, alors que la loi de modération prévoit des échappatoires pour certains gros revenus.

En fait, on peut dire que ce projet de loi aura traumatisé la population pour bien peu de résultat.

Sans doute, Monsieur le Premier Ministre, ce projet de loi n'est-il qu'un élément de votre programme. On espère pour le pays que vous poursuivrez ce programme avec plus de cohérence.

Les lois de juillet-août 1980 ont usé et abusé de ficelles. Or, le même procédé recommence. On a détruit le droit constitutionnel; on commence à détruire le droit social. Je n'en prends qu'un exemple.

Le présent projet de loi est bâti partiellement sur la notion de travailleur salarié. Au même moment, nous discutons en commission un autre élément essentiel de votre programme: le projet établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés. Mais la définition du travailleur salarié y est différente de celle qui nous est présentée dans le présent projet de loi.

L'explication en est très simple. Il y a dix ou vingt ans, ces textes auraient été rédigés par l'administration chargée d'assurer la permanence et la continuité. A présent, ces textes sont établis par des attachés de cabinet qui défendent les vues de leur université ou de leur syndicat. C'est ainsi que nous constatons que le travailleur selon l'ULB n'est pas le travailleur selon la KUL.

Il appartiendra demain à l'administration, qui a été tenue en dehors de toute cette préparation, d'appliquer cette magnifique incohérence des textes.

Je pourrais citer des dizaines d'exemples de ce genre. Les méthodes de travail du gouvernement sont inacceptables. Vous ignorez l'administration de l'Etat. Vous empêchez le Conseil d'Etat de faire l'étude correcte des textes. Quant au Parlement, il est mis dans l'incapacité de faire son travail et l'on en arrive à se demander si le civisme consiste à s'incliner, à participer ou s'il ne consisterait pas à exiger le jeu normal des institutions.

Le FDF a choisi. A la majorité maintenant de faire son devoir. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Nutkewitz.

De heer Nutkewitz. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Dames en Heren Ministers, geachte collega's, sta mij toe u vooraf allen mijn beste wensen voor een vrolijk kerstfeest en een gezond en voorspoedig nieuwjaar aan te bieden. Dit is zeker al een positieve noot die door iedereen kan beaamd worden.

Mijnheer de Eerste Minister, ik meen de zekerheid te mogen hebben dat uw onmiddellijk zelf gekozen doel geweest is de staathervorming erdoor te drukken. Thans bestaat de maquette van deze staathervorming; de eerste spade is hier en daar reeds in de grond gestoken, en nu maar afwachten of de verrijzenis van het nieuwe staatsgebouw bevrediging zal geven. Wel is het nog uiterst moeilijk zijn weg te vinden tussen al deze plannen en niemand durft te gissen hoeveel het ons gaat kosten.

U hebt daar uw eerste sporen verdiend door een opmerkingswaardig doorzettingsvermogen, een fenomenale kennis van het dossier waarmee u de beste juridische talenten van het land hebt kunnen tarten en overbluffen, een overdonderende werkkraft die iedereen met verbijstering sloeg en een vindingrijkheid die onuitputtelijk scheen.

Het tweede door de omstandigheden opgelegde hoofddoel was de economische hervorming en herstel om de steeds meer verlamdende crisis en haar gevolg, de gesel van de werkloosheid, te bestrijden.

En hier, Mijnheer de Eerste Minister, is van de daareven opgenoemde hoedanigheden weinig te herkennen. Het merkwaardig doorzettingsvermogen brokkelde af tot tactische terugtrekken; de fenomenale kennis van het dossier loste zich op in een puzzel van voorstellen en plannen; de overdonderende werkkraft maakte plaats voor beduchtheid, voor confrontatie, behalve dan voor de TV en de

onuitputtelijke vindingrijkheid cristalliseerde zich in een herhaling van dezelfde ideeën.

Ik wil onmiddellijk vooropstellen dat ik noch aan deze regering, noch aan de vorige, de schuld geef van de crisis. Ze is wereldwijd verspreid. De geïndustrialiseerde landen, evenals de landen in ontwikkeling, ondergaan deze grimmige economische inzinking met het besef dat hun politiek en sociaal bestel in gevaar komt, onafhankelijk van hun ideologische instelling. Het is dus zinloos de schuld te geven aan dit of gene economisch regime, aan dit van de vrije markteconomie of aan dit van de staatseconomie. Beide vormen worden thans hard op de proef gesteld. Het enige opmerkelijk onderscheid is, dat de westerse wereld een nooit gekende vooruitgang heeft gemaakt op welvaartsgebied, zodanig dat thans iedereen een eigendom bezit, materieel en/of spiritueel, dat hij te allen koste wil behouden, terwijl bij de anderen het weinige dat ze hoopten te verwerven hun nu dreigt te ontglippen. Slechts op deze gedeelten van de aardkorst waar het zwarte goud welig tiert, heerst er een onstuimige drang naar nieuw bezit.

Ons landeke dat misschien voor 1 pct. in de economische wereld-pap te brokken heeft, zal deze toestand weinig kunnen verhelpen, tenzij misschien op moreel gebied een voorbeeld te stellen, ware het niet dat onze communautaire problematiek dit beeld vertekent.

Wat ik de regering echter wel met alle kracht verwijt, is dat de crisis bij ons veel erger toeslaat dan in gelijk welk naburig land. Ondanks het feit dat wij wereldwijd erkend worden als zijnde de meest produktieven, de meest actieven, dank zij onze ongeëvenaarde werklust, wijzen de statistieken uit dat wij naar verhouding de grootste werkloosheid hebben in Europa, weliswaar na Ierland en Groot-Brittannië, dat wij het voorrecht hebben een fiscaal lastenpercentage en een schuld per inwoner te bezitten die tot de hoogste in de wereld behoren, dat wij de zwaarste en hoogste loonkosten torsen, dat wij dit jaar 20 pct. meer faillieten kennen dan vorig jaar en dat wij ook tweemaal zo hoog staan als de Europese Gemeenschap wat betreft het peil van het bruto nationaal produkt, namelijk 11 pct. tegenover 5 pct.

Wat wordt hier tegen gedaan?

Na maandenlange besprekingen met de sociale partners is men erin gelukt een defaitistisch klimaat te scheppen. Terecht heeft men getracht aan de burgers van dit land de toestand realistisch af te schilderen, maar men heeft ondertussen van de vooropgestelde en aangeprezen maatregelen geen enkele toegepast om de teloorgang tegen te gaan.

Het lijkt een wekelijks TV-feuilleton, waarin twee soorten personen optreden, de goeden en de slechten en waar elk artiest regelmatig verschijnt om zijn rol te spelen tot groot jolijt van de pers, die daarin een kolfje naar haar hand vindt.

Is het dan te verwonderen dat de goede burger, Jan Alleman, alle vertrouwen verliest in het bestuur van het land en zijn zuur verdiende centen tracht veilig te stellen? De politieke mandatarissen van hoog tot laag worden in de rauwe volksmond afgeschilderd met woorden die ik hier niet zou durven uiten. Ik zal er toch enkele van aanhalen en dan nog die welke tot de hoogstaande uitdrukkingen behoren. Wanneer ik hier of daar in het gezelschap van de burgers van dit land verkeer, hoor ik vaak woorden als: «zakkenvullers», «bangeriken» en «mensen met de natte vinger». Dat doet zeker geen plezier. Wat ik hoor, Mijnheer de Eerste Minister en geachte collega's, dat hoort u ook. Men wil het niet zeggen. Ik vind echter dat wij realistisch moeten zijn en dat het ook hier, in dit halfroond dat zo elitair wil zijn, moet geweten zijn. Wij moeten met beide voeten op de grond staan.

Thans zijn wij geconfronteerd met een maxi- en een minimatigingswet. De maximatigingswet, die vóór 15 februari in het Parlement moet worden goedgekeurd, houdt de uitvoering in van het aan de Nationale Arbeidsconferentie voorgelegde matigingsplan dat door de sociale partners afgeketst is geworden. Tevoren vergast men ons op een minimatigingswet. Zij wordt voorgelegd om niet veranderd te worden, vermits ze moet worden goedgekeurd vóór de feestdagen. De Senaat is dus hier de aanhangwagen van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Alles wat hier gaat gebeuren is een slag in het water.

Deze minimatigingswet is een voorlopige wet met ontbindende voorwaarden, zoals reeds door zeer hoogstaande ervaren collega's hier vóór mij werd uitgelegd, die bij vervulling eerst definitief zou kunnen worden. De wet is dus voorlopig onomkeerbaar. Nog erger is, dat deze ontbindende voorwaarde verwezenlijkt kan worden buiten ons om en dan nog door een niet verkozen vergadering. De regering komt naar het Parlement met een tekst. Maar ondertussen gaat zij voort met onderhandelingen over hetzelfde onderwerp.

Indien wij dus deze tekst goedkeuren om de regering ter wille te zijn, dan kan de wet eenvoudig worden vernietigd door een pri-

vaatrechtelijke overeenkomst. Met andere woorden, een wet goedgekeurd door de Kamers kan worden afgeschaft zonder enige verdere tussenkomst van de wetgevende macht nadat overeenstemming is bereikt tussen privaatrechtelijke lichamen of verenigingen. Dit is ongrondwettig! Het zet onze parlementaire democratie, die op het begrip van de rechtsstaat is gefundeerd, op de helling.

Afgezien van de voorafgaande opmerking, was het bovendien materieel onmogelijk om de tekst grondig te lezen of te bestuderen. Uit een oppervlakkige studie blijkt echter reeds dat hij volledig zijn doel mist.

Nergens wordt er een ernstige maatregel voorgesteld voor de sanering van de openbare financiën. Het scheefgegroeide stelsel van de sociale zekerheid blijft even krom. Over de middenstandsproblemen zegt men niets. Zij worden doodgezwegen.

Er werd natuurlijk een loongrens vastgelegd: die fameuze 35 000 frank. Wat gaat er echter met dat geblokkeerde geld gebeuren? Waar en voor wie zal het worden gebruikt? Op welke wijze zal het eventueel worden verdeeld? Het orakel van Delfi zal daarop antwoorden!

Zelfs de ministers zien volgens het verslag sommige dingen niet goed zitten. De zeer diplomatisch opgestelde antwoorden moeten worden gezien «in het perspectief van de matiging zoals door de regering beslist». Hier juist staat echter het kalf gebonden, want er werd niets beslist. Wel wordt er gezegd dat «de regering rekening zal houden met de sociale, financiële en economische gelijkwaardigheid». Wie wil men hier in het ootje nemen?

Om ons tenslotte volledig gerust te stellen, zegt men dat dit ontwerp slechts voorlopig is en dat er meer fundamentele maatregelen in de definitieve herstelwet zullen worden opgenomen. Waarover stemmen wij dan?

Het ganse sociale klimaat is ziek. Wij ondergaan te passief de crisis. Ons begrotingsbeleid vertoont geen samenhang, zoals reeds door andere collega's werd gezegd.

Er blijkt een budgetair tekort te zijn dat de 60 miljard ruimschoots zal overtreffen. Daarmede wordt echter geen rekening gehouden in het budget dat thans wordt opgemaakt. Kunnen wij dit dan goedkeuren zonder aanpassing?

Geen dag gaat voorbij zonder dat de ene of de andere bewindsman aan de hand van cijfers met een zekere plechtigheid bewijst dat de toestand in België dramatisch is en dat er energieke, ja zelfs onpopulaire maatregelen moeten worden genomen. Niettegenstaande deze ongetwijfeld oprechte ontboezemingen, volgen dralingen en aarzelingen elkaar op. En de tijd gaat verder. De ziekte breidt zich uit en het geld vlucht. De ondernemingen leggen er het bijltje bij neer en elke dag groeit het aantal werklozen.

De regering wedt op twee paarden. Zij wil de hete kastanjes uit het vuur laten halen door het Parlement, dat plots een volwaardige partner is geworden. Ofwel sluit men een overeenkomst die geen voldoening schenkt op het vlak van de matiging der inkomsten, maar wel een kortstondige sociale rust en syndicale bezadigheid afkoopt, ofwel drukt men dit mini-ontwerp door en loopt men de kans met sociale oprispingen te worden geconfronteerd. Voor sommigen onder ons gaat dit een gewetensvraag worden. Sommige belangengroepen hebben een vertegenwoordiging in het Parlement. Ze willen hun beleidsvisie hier doordrukken. Maar terzelfder tijd doen ze «hun» parlementsleden deelnemen aan directe onderhandelingen met de regering! Is dit geen dubbel spel?

Ik zou graag willen leren hoe men een regeringspartner zijnde en een belangengroep vertegenwoordigende, het algemeen belang en het groepsbelang kan dienen. Voor velen kan dit een pijnlijke gewetensvraag worden! Zou het niet beter zijn dit van dichterbij te onderzoeken en desnoods maatregelen te treffen om zulke tegenstrijdige standpunten te vermijden?

De vakbonden hebben op constructieve wijze bijgedragen tot beduidende sociale en maatschappelijke vooruitgang. Nu echter willen ze door hun leden-vertegenwoordigers meeregeren en meecontroleren. Maar zelf dragen ze geen enkele verantwoordelijkheid om nog niet van hun financiële doorzichtigheid te spreken. Bij hun schijnt het licht de laatste tijd gedurig op rood te staan, hoewel er van tijd tot tijd een geel licht flikkert.

Maar wat is er feitelijk gebeurd op de Nationale Arbeidsconferentie? Waarom wordt niet juist gezegd wat er schortte met de sociale partners? Hebben deze laatste tegenvoorstellen gedaan of was het telkens eenvoudig «Njet»?

Indien 's lands toekomst op het spel staat in rechtstreekse onderhandelingen tussen regering en sociale partners, tot wat dient dan nog het Parlement? Voor het aanhoren van academische en minder academische toespraken?

En ik verontschuldig mij dan ook bij voorbaat bij u omdat ik een deel van uw zeer kostbare tijd in beslag durf nemen.

Mijnheer de Eerste Minister, er is geen mens ter wereld die iedereen kan tevredenstellen, maar wij willen niet de stok achter de deur zijn.

Hoe kan men een maximawet voorbereiden wanneer die uiteindelijk nog zal afhangen van geheime besprekingen die nu nog aan de gang zijn? Ingevolge die besprekingen zullen de overeenkomsten wellicht nog veranderen of aanpassingen nodig zijn. Alles werd in het werk gesteld om de met veel trompetgeschal aangekondigde Nationale Arbeidsconferentie tot een reussite af te ronden, of om ze ten minste in een afgezwakte vorm in een *gentleman's agreement* om te buigen. Dit was een gewaagde gok, maar daar moest het dan bij blijven.

Nu nog verder onderhandelen, is de geloofwaardigheid van de regering afzakken, haar doortastendheid in twijfel trekken en het hele Parlement als schotelvod — verontschuldig mij voor de uitdrukking — gebruiken bij mislukking. Dit zou het begin van de vergruizeling aanduiden.

Vorige sprekers onder wie bewindslieden met veel ervaring en grote wijsheid hebben reeds op deze tribune hun bekommernis uitgedrukt.

Mijnheer de Eerste Minister, gedoog mijn zwakke stem die ik bij de hunne voeg, want ik vrees dat overmand door de moeilijkheden in uw zoeken naar oplossingen of herstel, u teveel naar cijfermateriaal ziet en niet genoeg rekening houdt met het menselijk potentieel. Ons land en zijn bevolking verdienen beter. De weg die u wil inslaan is gevaarlijk voor onze vrijheid en voor onze toekomst. De Vlaamse liberalen zullen dit trachten te verhinderen en zullen daarom tegenstemmen. (*Applaus op de liberale banken en op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Conrotte.

M. Conrotte. — Monsieur le Président, Monsieur le Premier Ministre, Messieurs les Ministres, chers collègues, le souci de rendre possible l'avenir de notre pays, l'avenir de l'Europe, dont nous sommes une des plus petites provinces, nous introduit dans un monde nouveau d'expériences sociales et économiques, monde qu'il nous faudra, au plus vite, apprendre à mieux maîtriser.

Plusieurs lois de redressement économique, des lois-programmes et une loi de réorientation économique ont déjà été votées. Mais leurs effets pratiques n'ont pas apporté les résultats que nous escomptions. André Oleffe, bien avant de nous quitter, hélas trop tôt, répétait souvent que le piano économique de la Belgique était déréglé, qu'il sonnait faux et que l'accordeur compétent restait introuvable, tant était fragile la sensibilité des cordes malades.

Ne serions-nous pas autorisés à dire que ces politiques économiques successives ont été improvisées? Ne devons-nous pas constater que leur principal résultat est d'avoir suscité, auprès des citoyens, le sentiment que l'Etat est incapable de résoudre les problèmes du moment?

La plupart des jeunes ont peur, peur de ne pas trouver d'emploi à la fin de leurs études.

Les travailleurs ont peur, peur de perdre leur emploi ou de voir diminuer leur pouvoir d'achat.

Les plus âgés ont peur, peur de voir l'Etat incapable de faire face à ses engagements à leur égard.

Cette crainte, ce manque de confiance dans les possibilités de redressement du pays, cette peur du vide politique pourraient, à très brève échéance, devenir de bien mauvais conseillers...

Aujourd'hui, la situation est très grave et nous nous trouvons tous devant un quitte ou double.

Le gouvernement nous demande un double acte de foi, alors que plusieurs déclarations gouvernementales ont proclamé un message d'espérance.

C'est bien vrai. Il faut être réaliste, c'est-à-dire, lucide et ne plus croire à l'automatisme du progrès social et économique.

La restauration d'un climat sain, dans le monde socio-économique, constitue une des conditions d'une politique efficace, car un pays où les citoyens ne font pas preuve de solidarité envers les moins favorisés, un pays qui ne stimule pas l'initiative, la responsabilité et le goût du risque, c'est un pays qui, à terme, se voue à l'appauvrissement.

L'adhésion, le soutien, la confiance que sollicite le gouvernement, reposent sur des conditions de réussite pour gagner la bataille de l'emploi et du redressement économique.

Peut-être ne manque-t-il à cette volonté gouvernementale que le support fondamental d'une éthique d'action, qui engendrerait le respect des uns et des autres, dans une relation humaine ouverte et dépourvue de tension conflictuelle.

En ce qui concerne le projet lui-même, notre penchant national habituel nous porte plus à la critique qu'à la louange...

Pour rester dans un meilleur équilibre d'appréciation, agissons positivement:

1° L'engagement de ne pas toucher à l'index, à propos duquel il y aurait d'ailleurs beaucoup de questions à poser, soit dit en passant;

2° Le fait que la modération salariale ne sera pas appliquée aux salaires et traitements inférieurs à trente-cinq mille francs.

Il faut bien constater que la modération salariale imposée aux travailleurs ne s'accompagne pas de mesures précises qui permettent de réaliser une modération réelle des revenus de tous.

Le climat social reste tendu et le vote du projet, avant la rencontre des interlocuteurs sociaux, est diversement apprécié dans les divers milieux.

Les appréciations sont donc multiples et différentes. Elles traversent les frontières de nos familles politiques, selon les diverses façons de percevoir les équilibres par lesquels le gouvernement entend mettre en œuvre une véritable modération générale des revenus des ménages.

C'est ce qui fait dire à d'aucuns que les équilibres sont plutôt instables et que l'incertitude subsiste sur la manière dont le gouvernement entend traduire, dans les faits, son apparente volonté.

On me répondra sans doute que, dans l'immédiat, il n'est pas possible d'atteindre tous les revenus. On peut alors se demander, en toute conscience, comment il est possible qu'un Etat comme le nôtre, en 1980, après sept années de crise, alors qu'il dispose de moyens d'information importants, soit incapable de faire des propositions plus complètes.

Comment pourrait-on réaliser une modération équitable sans connaître les revenus de chacun?

Comment peut-on s'obstiner à refuser de comprendre et d'accepter que rien de sérieux ne pourra se faire sans la mise en place d'un cadastre des fortunes, sans une amélioration du révisorât d'entreprises, sans la création d'un impôt spécial sur les revenus importants, sans un arrêt définitif de la course aux cumuls?

J'espère que, dans les sept projets de loi annoncés, et dont le vote est attendu pour fin janvier 1981, le gouvernement tiendra compte de ces quelques réflexions.

Elles ont d'ailleurs été énoncées en commission et les ministres présents ont pu se rendre compte des inquiétudes exprimées par de nombreux parlementaires. Cette inquiétude est aussi suscitée par l'absence de réponse quant au résultat financier de la modération, par le risque de voir la relance s'opérer moins rapidement que prévu, par le danger du chèque en blanc.

De même, on peut s'interroger sur le strict libellé de l'article 3. En effet, si l'application de la loi est prévue pour une période de six semaines, comment faut-il interpréter le § 5 de l'article 1er?

Pour conclure, je tiens à dire que je n'ai pas l'intention d'établir un réquisitoire, ni de proposer une formule magique qui nous sorte de nos difficultés. Les quelques réflexions que je vous sou mets me viennent de ma présence active en province et du contact quotidien avec quelques milliers de personnes concernées par ce projet inquiète de leur avenir.

Comme notre chef de groupe, il y a quelques instants, je souhaite aussi ardemment apporter mon effort personnel à la mise en œuvre des améliorations nécessaires, tout en espérant que la modération des revenus servira effectivement à la création d'emplois et à la relance économique.

Si l'heure est à l'urgence, si on n'improvise ni une politique financière, ni une politique socio-économique efficace en quelques heures, le temps est maintenant à l'action et non plus aux hésitations.

Je me permets de lancer un appel pour la diffusion, une fois pour toutes, d'une information correcte et précise qui doit engendrer une attitude positive face à la crise, information qui crée un état d'esprit pour un nouveau dynamisme, un enthousiasme renouvelé que doit obligatoirement solliciter la solidarité aujourd'hui. La panique qui grandit parmi la population doit cesser, tout comme les accusations des uns et des autres sur les responsables de la crise.

Les oppositions de tout genre, y compris les discours apocalyptiques, doivent cesser.

Monsieur le Premier Ministre, le temps est venu, pour le gouvernement, d'exposer ses objectifs devant le Parlement, avec conviction et courage, dans la plus totale vérité, afin que renaisse le dialogue entre tous ceux qui, à quelque titre que ce soit, seront appelés, dans les prochains jours, à être davantage, et malgré ces temps difficiles, des hommes de bonne volonté. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Heren Ministers, geachte collega's, iedereen die de verhoudingen in ons land kent en de gevoeligheden voor wat mogelijk is inzake sociale en economische politiek zal toch moeten toegeven dat het ontwerp dat wij vandaag behandelen en dat een politiek van inkomensmatiging beschrijft in feite het eerste luik is van wat men een inkomenspolitiek zou kunnen noemen.

Het is nog niet zo lang geleden dat het onwaarschijnlijk en ondoenbaar werd geacht om in dit land een dergelijk beleid te voeren.

Het is de verdienste van deze regering de voorwaarden te hebben geschapen waarin het mogelijk wordt een dergelijke politiek te gaan voeren, hoe moeilijk ze ook van start gaat en hoe «specieus» dit ontwerp zelf is waarin een eerste stap gezet wordt in de richting van deze inkomenspolitiek.

Ik steun de Eerste minister volledig op deze weg, in de wetenschap dat het in hoofde van de regering uiteraard niet een doel op zichzelf is, maar dat ze voor het bestrijden van de crisis en voor een relance van ons economisch en sociaal leven, ook andere maatregelen neemt, niet in het minst het beheersen van de openbare financiën.

In deze korte uiteenzetting zal ik drie punten behandelen.

Ten eerste zal ik even wijzen op de risico's in dit ontwerp ingebouwd. Zij zijn van tweevoudige aard: 1° rechtstreekse risico's die verband houden met de aangekondigde koninklijke besluiten en 2° het risico dat te maken heeft met de beperking in de tijd van de toepassing van deze wet, nl. van 1 januari tot 15 februari van volgend jaar.

Ten tweede wil ik principiële bezwaren uiten tegen wat in artikel 1, § 1, *h*, wordt bepaald. Dat zal niemand verwonderen die weet hoe sterk ik gehecht ben aan de prerogatieven van het Parlement.

Ten derde wil ik een concrete vraag stellen in verband met een punt uit het verslag.

Eerst handel ik dus over de risico's. Wij weten allen dat het uitvaardigen van koninklijke besluiten overlegd in de Ministerraad inzake een groot aantal aangelegenheden die in de verschillende paragrafen van artikel 1 worden opgesomd, geen eenvoudige zaak is.

Ik zie de minister van Arbeid en Tewerkstelling zitten, en ook hem laat ik weten welke grote eerbied en achting ik reeds bij voorbaat heb voor de leden van de regering die het zal lukken nog vóór 1 januari 1981 deze koninklijke besluiten op te stellen en te laten verschijnen.

Er zijn niet minder dan acht koninklijke besluiten noodzakelijk. De twee koninklijke besluiten in verband met § 1 zouden kunnen wegvallen bij toepassing van letter *h*, maar dan moeten ze worden vervangen door een nieuw koninklijk besluit dat de gelijkwaardigheid moet vaststellen, en wellicht nog moeilijker tot stand zal komen. Met betrekking tot § 2 zijn er twee koninklijke besluiten nodig, waarvan er één nog een vervaldag kan hebben tot 15 januari 1981. In verband met § 3 zijn twee koninklijke besluiten nodig en wat de §§ 4 en 5 aangaat, telkens één.

Als wij dit ontwerp vandaag goedkeuren, hoop ik dat de regering erin zal slagen deze koninklijke besluiten tijdig en in alle klaarheid tot stand te brengen. Het is evident — en ik breng bij deze gelegenheid hulde aan de heer Tijl Declercq, volksvertegenwoordiger en aan onze collega de heer Constant De Clercq, verslaggevers van dit ontwerp, dat hier nog een lange reeks vragen zou kunnen worden gesteld omtrent de juiste betekenis van sommige onderdelen van de tekst van artikel 1. Dit zou ons echter te ver brengen en tot casuïstiek aanleiding geven. Het vermindert echter niet de risico's die de regering moet nemen omdat zij over al die punten in de hiergenoemde koninklijke besluiten uitsluitel moet geven. Ik hoop dat zij daartoe in staat zal zijn.

Het spijt mij te moeten vaststellen dat al het werk dat de regering zich oplegt — en dat niet uit de weg kan worden gegaan enkel tot 15 februari 1981 uitwerking kan hebben. Dit is een tweede groot risico. Wij beperken ons en de regering wil daarbij klaarblijkelijk voluntaristisch optreden wat de toepassing van deze wet betreft, tot 15 februari 1981.

Ik veroorloof mij daarbij rekening te houden met omstandigheden die niemand onder ons wenst maar die desalniettemin in het politieke

leven kunnen voorkomen. Wat zal er gebeuren met de continuïteit van onze politiek van inkomensmatiging waarmede hier een begin wordt gemaakt, indien zich in de loop van de periode van 1 januari tot 15 februari een politiek accident zou voordoen waardoor het Parlement niet bij machte zou zijn de ontwerpen — en zij zijn talrijk zoals blijkt op bladzijde 5 van het Kamerverslag van de heer Tijl Declercq — goed te keuren die de regering begin volgend jaar aan het Parlement wil voorleggen? Dit is een ernstige vraag. Regeringscrisisen of situaties waarin het onmogelijk is tot een besluit te komen hebben altijd een grote nadelige invloed op het geheel van omstandigheden en actiemiddelen die de overheid betreffen. Door de *terminus ad quem* te plaatsen op 15 februari lopen wij een groot risico.

Indien de meerderheid dit ontwerp met overtuiging goedkeurt, was het voor de regering niet moeilijk dit risico te ontwijken door het bepalen van een datum die niet noodzakelijk zo kortbij zou liggen als deze van 15 februari.

In elk geval hoop ik dat, als er wat zou gebeuren in de periode van 1 januari tot 15 februari, het Parlement zijn verantwoordelijkheid op zich zal nemen om deze wet, zodra zij is goedgekeurd, voor verlening vatbaar te maken.

Een tweede punt dat ik nog zou willen aanraken, Mijnheer de Eerste Minister, betreft het bezwaar dat ik heb tegen de bepaling opgenomen in artikel 1, § 1, onder letter *h*. Ter verdediging van die tekst hebt u — en heeft ook de minister van Arbeid en Tewerkstelling — verwezen naar de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités.

Littera *h* getuigt ervan dat het ongetwijfeld artikel 28 van deze wet is dat u voor die tekst heeft geïnspireerd. Maar, zoals de heer Henrion in zijn uiteenzetting heeft willen zeggen — ik zal hem niet citeren — geloof ik dat u zich vergist met deze weg te kiezen.

Het is niet juist dat een overeenkomst, zoals deze getroffen ingevolge onderhandelingen tussen de sociale partners — het zogenaamde interprofessioneel akkoord — en dat bij koninklijk besluit algemeen verbindend wordt verklaard naar analogie wet artikel 28 van de wet van 5 december 1968, een wet van zulkdanige betekenis — als de wet tot inkomensmatiging die wij thans behandelen — voor een belangrijk gedeelte buiten werking kan stellen. Het is mijn mening dat hier op een onechte wijze door de regering een volmacht wordt gevraagd. Het gebeurt weliswaar niet met zoveel woorden en het is juridisch ook niet afgewerkt.

Men zal zich herinneren dat bij de bespreking van de herstellwet in 1978, volksvertegenwoordiger Swaen, met betrekking tot sommige aspecten van de beperkte volmachten die toen werden gevraagd, goed gedocumenteerde belangrijke bezwaren heeft ontwikkeld. Welnu, het komt mij voor dat het mogelijk geweest was dezelfde doeleinden te bereiken als degene die de regering thans nastreeft, door het koninklijk besluit dat algemene geldigheid geeft aan het interprofessioneel akkoord, dat voor 31 december 1980 zou tot stand komen, door het Parlement te laten bekrachtigen. Die bekrachtiging door het Parlement zou dan met zich brengen dat het gezegde van § 1 van artikel 1 verdwijnt. De uitwerking van het interprofessioneel akkoord zou daardoor niet worden vertraagd, omdat de geldigheid van een dergelijk akkoord of van welkdanig akkoord ook, genomen in uitvoering van de wet van 5 december 1968, niet wordt bepaald door de datum van het koninklijk besluit maar, krachtens de artikelen volgend op artikel 28, door de datum waarop het interprofessioneel akkoord is afgesloten.

Overigens moeten de Parlementsleden in dit land weten dat, van zodra de toestand ernstig is, zij allen en althans de leden van de meerderheid, ter beschikking moeten zijn om wetgevend werk te verrichten en hun verantwoordelijkheid in het Parlement op te nemen, zodanig dat het parlementair recess niet als verontschuldigend kan dienen.

Mijnheer de Eerste Minister, in verband met mijn concrete vraag, heb ik in het verslag kunnen lezen welke de bevoegdheidsverdeling is tussen het nationaal niveau en het Europees niveau en dat de inkomensmatiging die onze nationale ambtenaren en de ambtenaren van de lagere besturen wordt opgelegd, geen uitwerking zal hebben op de Europese ambtenaren.

Vanmiddag heb ik vernomen, zagezegd uit doorgaans goed ingelichte bron, dat onze ambassadeur bij de Europese Gemeenschappen, vanmiddag namens de Belgische regering, het jawoord zou geven op de eis van de Europese ambtenaren van een salarisverhoging met 3,5 pct. Dit bericht heeft mij niet alleen doen schrikken, maar heeft mij zelfs geschokt. Ik hoop dat ik het slachtoffer ben van een onjuiste mededeling en ik verwacht van u, Mijnheer de Eerste Minister, dat u mij op dat vlak zult tegenspreken. (*Applaus op sommige banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Capoen.

De heer Capoen. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Heren Ministers, geachte collega's, het is opvallend en tevens verbijsterend te moeten vaststellen dat hoe harder de crisis toeslaat, hoe minder de regering geneigd blijkt maatregelen te treffen om het tij te doen keren. De regering blijft talmen, stelt de beslissingen uit en zwakt haar eigen voorstellen voortdurend af.

De thans voorgestelde maatregelen zijn omgekeerd evenredig met de alarmkreet en crisistijdningen die we haast dagelijks te horen krijgen van een of ander regeringslid. Nu gaat men de maxicrisis aanpakken met een miniwet. Maar niet alleen zijn de voorgestelde maatregelen ontoereikend vanwege hun zwakheid, ze zijn bovendien zeer onevenwichtig, omdat ze alle lasten afwentelen op de bevolking — en niet gelijkmatig verdeeld over deze bevolking — en de overheid geen enkele inspanning opleggen om te bezuinigen en de overheidsfinanciën te saneren.

Daarbij komt dan nog dat er in ieder voorstel tot sociaal-economisch herstel, een toekomstvisie ontbreekt, zodat ieder plan alleen maar de symptomen van de crisis bestrijdt en voorbijgaat aan de fundamentele oorzaken van de huidige gebeurtenissen en moeilijkheden.

Het financieel wanbeheer van de voorbije jaren heeft tot gevolg dat wij thans onvoldoende gewapend zijn om de crisis te keer te gaan.

Zowel in de economische sector als in de sector van de sociale voorzieningen werd en wordt er een dagjespolitiek gevoerd, en heeft men steeds zijn heil gezocht in wat willekeurige en onsamenhangende maatregelen die stevast uitdraaiden op zwaardere lasten. Hierdoor werden onze overheidsfinanciën de ziekste van de wereld en werd iedere bedrijvigheid in ons land verlamd.

Om zijn financiën te zuiveren en de begrotingstekorten binnen redelijke grenzen te houden, moet de Staat steeds meer en meer de fiscale en parafiscale lasten opdrijven.

De daaruit voortvloeiende loonkosten zijn voor onze zwak gestructureerde nijverheid steeds maar moeilijker door te berekenen en leiden men steeds nauwer naar werkloosheid. De stijgende werkloosheid leidt op haar beurt naar nog grotere tekorten, zodat de overheid nog meer lasten moet opleggen en zelfs leningen moet aangaan om de aller-noodzakelijkste uitgaven te dekken.

Door het overdreven beroep op de kapitaalmarkt stijgen de renten abnormaal hoog met als gevolg dat het duurder wordend geld de investeringen afremt, wat nog meer werkloosheid tot gevolg heeft.

Dit is een fatale kringloop die absoluut moet worden doorbroken. Maar in de regeringsvoorstellen vinden we geen enkele ernstige maatregel om ook maar een begin te maken met de sanering van de overheidsfinanciën, zodat het nu al vaststaat dat de gevraagde matiging de loonkosten niet zal verlichten.

De matigingswet wordt een maat voor niets; het wordt geen zuurstofkuur voor de bedrijven. Bovendien zal de koopkracht van vele mensen worden aangetast, wat een bijkomende handicap wordt voor de economische bedrijvigheid.

Naar onze mening evenwel zijn de loonkosten niet de hoofdoorzaak van de economische crisis en de sociale problemen die zich thans uiten in de steeds maar langer wordende rijen stempelaars.

De fundamentele oorzaak van onze moeilijkheden ligt in een onaangepast en voorbijgestreefd industrieel apparaat. In ons productiepakket steken te veel producten die ingevolge de internationale gebeurtenissen en mutaties niet meer verkoopbaar zijn of gewoon niet zijn aangepast aan de marktvoorwaarden. En deze kwaal wordt niet verholpen door een matigingsoperatie.

Ik geef een typisch voorbeeld dat het hopeloze van de thans voorgestelde matiging aantoon. De produktiviteit bij het staalbedrijf Cockerill ligt 250 pct. lager dan deze van zijn sterkste concurrenten. Het gevolg is dat de kostprijs van het Cockerill-staal 30 tot 40 pct. hoger ligt dan de gangbare marktprijs. Dergelijke handicap kan niet worden weggewerkt door eenvoudige of aanvaardbare matiging. Trouwens, de regering zal geen matiging durven of kunnen voorstellen van 30 à 40 pct.

Als we daarbij overwegen dat in de prijs van gewoon staal 65 à 70 pct. op rekening komt van de aangewende energie en grondstoffen, is het overduidelijk dat door de nieuwe internationale arbeidsverdeling en de evolutie op de grondstoffen- en energiemarkten betonijzer en gewoon staal niet meer in aanmerking komen voor export omdat dergelijke producten in de toekomst meer en meer in de lage-loonlanden zullen worden geproduceerd. De vrees is dan ook niet ongegrond dat de lage-loonlanden stilaan onze eigen producten op de binnenlandse markt zullen verdringen.

Een zelfde redenering geldt voor glas, cement, meststoffen, sommige textielproducten en zware en half-afgewerkte producten. Een hoog ontwikkeld land als België — en dat zeggen we zo graag van

onzelf; ik vind het altijd potsierlijk wanneer ik hoor dat de tien rijkste landen van de wereld een conferentie houden en dat België daar bij is — met zijn sterk uitgebouwde sociale voorzieningen en de daarmee gepaard gaande hoge loonkosten moet er rekening mee houden dat eenvoudige produktietechnieken in toenemende mate zullen worden beheerst door de ontwikkelings- en lage-loonlanden. De produktie van eenvoudige consumptiegoederen en de assemblage zullen in de komende jaren de weg volgen van de confectie- en textielnijverheid. In deze optiek is ruim 60 pct. van al onze economische activiteiten rechtstreeks bedreigd. Wij staan nog maar aan het begin van de aftakeling van onze industrie.

Op deze uitdaging kan maar één antwoord worden gegeven, namelijk herstructurering, modernisering en rationalisering. Met andere woorden, ons land heeft dringend behoefte aan een doorgedreven nieuw industrieel beleid. Willen wij het jaar 2000 halen, moeten wij onmiddellijk het roer omgooien en moeten alle inspanningen worden geconcentreerd op het éne doel: de nijverheid opnieuw leefbaar maken. Alleen wanneer wij producten maken die op de markt worden gevraagd en wanneer wij deze kunnen afzetten tegen concurrentiële prijzen, zullen wij opnieuw bestellingen en opdrachten in de wacht slepen en aldus arbeidsplaatsen creëren. Daar is het vandaag toch om te doen; wij moeten alles in het werk stellen om zinnige, nieuwe arbeidsplaatsen te creëren.

De nijverheid is en blijft de motor van de vooruitgang, die de bron is van alle welvaart en welzijn.

Deze omschakeling zal een zware en langdurige inspanning vergen. Het wordt geen gemakkelijke weg omdat er naast grote financiële en materiële inspanningen vooral een totale mentaliteitsverandering zal moeten tot stand komen. Met gemakkelijksoplossingen en improvisatie zullen wij het niet halen. Er zal een samenhangende visie moeten worden opgebouwd waaruit een passende strategie zal moeten worden afgeleid.

Precies deze nieuwe visie en dat toekomstgericht beleid missen wij telkens opnieuw in de opeenvolgende herstelplannen van de regering. Niet door miljarden te stoppen in ten dode opgeschreven bedrijven, niet door ongecontroleerd subsidiëren van staal, glas, cement, bakstenen en andere, zullen wij de revolutie van de *chip of microprocessor* opvangen. Er moet radicaal worden gebroken met een slechte gewoonte, er moeten nieuwe wegen worden betreden.

De recente stakingen tegen de voorgestelde regeringsmaatregelen hebben nogmaals aangetoond dat Vlaanderen en Wallonië verschillende reageren en tegenover de huidige crisis uiteenlopende sociale en economische standpunten innemen.

Het is dan ook ten eerste te betreuren dat de politieke structuren van dit land de respectieve volksgemeenschappen beletten zelf hun toekomst te bepalen.

Het is onze overtuiging dat een zelfstandige Staat Vlaanderen beter gewapend zou zijn om de uitdagingen van de toekomst op te vangen, indien het zelf en eigenmachtig zou kunnen beslissen welk sociaal-economisch beleid het zou voeren.

Dan zouden de zelfstandigen en de KMO's die 40 pct. van de tewerkstelling verzekeren, niet worden vergeten zoals het thans weer het geval is. Dan zouden onze werkkraft, onze creativiteit en ondernemingszin in een gunstig sociaal klimaat kunnen gedijen en zouden wij door onze spaarzaamheid en onze zin voor zuinig beheer de nodige middelen kunnen vrijmaken om een toekomstgericht beleid mogelijk te maken. *(Applaus op de banken van de Volksunie.)*

M. le Président. — La parole est à M. Jacques Wathélet.

M. J. Wathélet. — Monsieur le Président, Monsieur le Premier Ministre, Messieurs les Ministres, chers collègues, il y a quelques instants notre collègue M. André a évoqué un débat télévisé d'hier midi. J'aimerais y revenir brièvement.

Lors de ce « Face à Face », le ministre des Finances parlant du projet que nous examinons en ce moment a dit à peu près ceci: « que le Parlement travaillait parfois très vite, puisqu'il avait examiné et voté le projet en deux fois 24 heures ». Notre collègue M. Henrion lui a fait remarquer que le Sénat ne s'était pas encore prononcé. Il m'a semblé que cette remarque ne modifiait en rien l'avis du ministre. Pour lui, sûr des partis de la majorité, le vote du Sénat ne faisait aucun doute. Et notre séance d'aujourd'hui était destinée simplement à respecter un rite propre au bicaméralisme. Et pourtant, le projet que certains appellent, j'ignore pourquoi, miniprojet, contient explicitement un mépris total du Sénat.

Depuis de très nombreux mois, le gouvernement négocie avec les interlocuteurs sociaux et unanimement, avec peut-être des variantes dans l'accentuation, ils ont dit non il y a une quinzaine de jours. Le gouvernement avait annoncé qu'il prendrait — pour reprendre son

expression — ses responsabilités en cas d'échec de cette concertation. Il déciderait. Un gouvernement qui décide? Pas si vite! Il a simplement décidé de se servir du Parlement pour faire pression sur les groupes de pression.

Il a rédigé ce petit texte incroyable qu'il vous demande de voter. Le texte est daté du 16 décembre 1980. Mal à l'aise à l'égard du Parlement, on fixe un emploi du temps et un calendrier tout à fait exceptionnels, dignes des fêtes de fin d'année. M. Delpérée l'a rappelé tout à l'heure. Vingt-quatre heures à la Chambre; ce sera bien assez. Au Sénat ils peuvent commencer les travaux en commission sans texte définitif; l'avis du Conseil d'Etat sera distribué en cours de séance; le rapport officieux de la Chambre sera remis sur nos bancs pendant le débat des Voies et Moyens. L'opposition, unanime, a demandé que le débat soit reporté au moins à mardi, afin d'avoir le temps d'examiner sérieusement ce rapport. Nous nous sommes heurtés à un refus catégorique, non pas du gouvernement, mais de la majorité. Ce qui nous tracasse, ce n'est pas le fait qu'on ait avancé le débat du mardi au lundi. Mais je crains que cette décision soit motivée seulement par le fait que les interlocuteurs sociaux doivent se prononcer aujourd'hui et demain, selon la presse; ce qui me confirme dans l'idée que le Parlement est transformé en groupe de pression qu'on utilise contre les groupes de pression.

M. Desmarets, Vice-Premier Ministre et Ministre des Classes moyennes, du Plan et adjoint à la Communauté française. — Je vous ai déjà répondu à ce propos en commission, Monsieur Wathelet. Au contraire, ceci est en quelque sorte un moyen pour le Parlement d'affirmer son autorité, car, grâce à ce vote, nous obtiendrons peut-être un accord interprofessionnel et dans le cas contraire, au moins nous ne serons pas sans filet au premier janvier.

M. J. Wathelet. — Nous n'avons pas tout à fait le même point de vue à ce propos, Monsieur le Vice-Premier Ministre.

M. Desmarets, Vice-Premier Ministre et Ministre des Classes moyennes, du Plan et adjoint à la Communauté française. — Je croyais vous avoir convaincu en commission.

M. J. Wathelet. — Puisque nous parlons des travaux de la commission, je vous rappelle que M. le ministre De Wulf vous a fait remarquer que vous n'aviez pas répondu aux questions posées, mais que vous aviez fait un plaidoyer.

Vous avez, en commission, fait deux déclarations, pour le moins étranges et puisque vous faites allusion aux travaux de commission, je les rappellerai brièvement.

Vous avez d'une part déclaré: « Je vous demande un double acte de foi » — M. Conrotte a rappelé cette phrase il y a un instant — et, d'autre part, que vous croyiez encore au Père Noël, ce qui ne m'intéressait pas vraiment.

M. Desmarets, Vice-Premier Ministre et Ministre des Classes moyennes, du Plan et adjoint à la Communauté française. — Il faut avoir le sens de l'humour, Monsieur Wathelet!

M. J. Wathelet. — Il est incontestable que le gouvernement est mal à l'aise et qu'il essaie de se justifier en rappelant le rôle essentiel de la concertation sociale, dans notre pays. Vous essayez de faire admettre, et je me réfère à cet égard au rapport de la Chambre, que la concertation sociale est à ce point importante qu'elle doit passer avant tout. A mon sens, elle ne peut primer le Parlement. Quel est le rôle du Parlement, en l'occurrence? Bien qu'il soit explicité dans le projet, je vais essayer de vous en donner un aperçu.

La vérité, à cet égard, a été dite à la Chambre: le gouvernement transforme le Parlement en groupe de pression.

M. Martens, Premier Ministre. — J'ai lu ce commentaire du PRL mais je crois que vous n'avez pas lu attentivement le projet pour affirmer cela.

M. J. Wathelet. — Vous l'avez sûrement mal compris, vous, Monsieur le Premier Ministre.

M. Martens, Premier Ministre. — Ce n'est pas parce qu'une idée est lancée qu'elle est nécessairement vraie.

M. J. Wathelet. — Permettez-moi de me référer au rapport de la Chambre.

J'ai le sentiment que si vous en lisez attentivement la page 2, vous serez convaincu que c'est là l'idée que vous avez développée. Un ministre a d'ailleurs déclaré en commission du Sénat: « Il est normal

qu'on fasse cette sorte d'opposition, c'est l'enfance de l'art en matière commerciale. » Comme s'il était question d'une telle matière!

A la page 30 du rapport, vous déclarez, Monsieur le Premier Ministre, que les choses sont très claires et que vous êtes prêt à communiquer les textes officiels de la proposition avancée au cours des « derniers mois ».

Les choses que vous estimez très claires se sont malheureusement assombries et, en commission du Sénat, on n'a pu prendre connaissance de la proposition négociée parallèlement.

Les contorsions du gouvernement, pour ne pas prendre de décision, me rappellent, Monsieur le Premier Ministre, une anecdote.

Alfred Sauvy rapporte: Churchill aimait les Marx Brothers et disait à leur sujet: « C'est si reposant de voir des comiques qui ne se prennent pas pour des hommes d'Etat! »

J'ai l'impression, Monsieur le Premier Ministre, qu'ils ne vous auraient pas trouvé tout à fait reposant.

Sous prétexte de protéger la concertation sociale, on met en péril l'institution parlementaire. De plus et j'en reviens au projet, les textes que la majorité votera les yeux fermés, je crois, pourront être remplacés par une convention collective interprofessionnelle. Mieux encore, la validité des décisions qu'implique ce projet, ne serait que de six semaines, tandis que les interlocuteurs sociaux — c'est le texte — prendraient, concernant les mêmes matières, une décision valable pour deux ans. Est-ce vrai ou faux, Monsieur le Premier Ministre?

Je vous relis le paragraphe b: « Le présent paragraphe ne sera pas d'application si une convention collective interprofessionnelle concernant la modulation salariale, pour une durée de deux ans, et ayant un effet équivalent à celui de cette loi, est conclue avant le 1er janvier 1981 et rendue obligatoire par arrêté royal. »

Cet effet équivalent auquel je viens de faire allusion ne veut d'ailleurs rien dire.

Les ministres ont, par exemple, répondu en commission que l'accord interprofessionnel en cours de négociation supprimerait le seuil des 35 000 francs.

Je leur ai alors demandé ce qu'ils entendaient par l'équivalence. S'agissait-il d'une équivalence financière ou d'une équivalence d'un autre type?

Il a, en tout cas, été affirmé par un ministre que si l'accord interprofessionnel devenait en fait une loi, l'équivalence sociale n'existerait pas, puisque ceux qui sont protégés par le texte qu'on nous demande de voter, ceux qui ne gagnent pas plus que 35 000 francs brut par mois ne seraient plus protégés par l'accord général. C'est ma première observation.

Essayons maintenant de faire le point: il suffit que les partenaires sociaux se mettent d'accord avant le 31 janvier pour que jamais ce que l'on nous propose — pour un temps de six semaines — ne soit d'application. C'est le texte. En fait, on confère à d'autres qu'au Parlement le droit d'abroger la loi. Il me semblait — malgré les sourires que je vois poindre sur les bancs du gouvernement — que le pouvoir législatif appartenait encore aux deux Chambres.

A partir du moment où l'on permet, directement ou indirectement, une abrogation par des organismes dont la personnalité juridique est à rechercher, dès lors qu'on accorde à ces organismes la possibilité d'abroger un texte de loi et ce serait le cas parce que ce texte ne serait jamais d'application, on va à l'encontre des dispositions constitutionnelles.

Il y a eu des tentatives d'explication dans l'un ou l'autre discours tout à l'heure, il y a eu des tentatives de réponses qui évoquaient une technique — et je cite — « qui serait propre au droit social » comme habituellement en matière de conventions collectives.

La hiérarchie des normes prévues par la loi de 1968, que je sache, n'a rien à voir ici. Et puisque le ministre, qui m'a répondu sur ce point en commission, avait eu le temps, selon lui, d'effectuer des recherches pendant le temps de midi, a considéré qu'il était normal qu'il y ait un paragraphe b dans la loi, je dois bien le contredire.

Si l'on fait usage, si l'on applique ou si l'on invoque la loi de 1968, je tiens à préciser que cette même loi en son article 9 prévoit que sont nulles les dispositions d'une convention « contrairement aux dispositions impératives des lois et arrêtés des traités et règlements internationaux obligatoires en Belgique ». Or ici, nous sommes en présence non seulement d'une loi impérative, mais d'une loi incontestablement d'ordre public par l'objet même du projet.

Le Conseil d'Etat l'a d'ailleurs souligné implicitement. Cet organisme à qui on a demandé seulement de se prononcer en ce qui concerne la compétence nationale ou non (du projet), mais qui, en raison de l'analyse qu'il a dû faire, a bien dû s'expliquer sur la nature de la loi. Le Conseil d'Etat dit ceci: « Les règles portées par le projet

relèvent de la politique nationale de modération et cette politique s'inscrit dans le cadre normatif de la politique, économique et financière vu l'absolue nécessité de cohérence.»

Je crois qu'une loi destinée à assurer conservatoirement — et c'est le cas — le redressement financier et l'économie de l'Etat, une loi qui prévoit des sanctions pénales parce qu'il s'agit de matières fondamentales est évidemment une loi d'ordre public. Ceci ne sera pas contesté par le gouvernement. Dès lors, tout le système supplétif du droit social ne peut pas jouer ici et les dispositions qui seraient prises par les éventuels partenaires sociaux ne pourraient pas être opposables au texte de la loi.

Il y aura un problème juridique que vous examinerez à tête reposée si l'événement survient.

En outre, aucune sanction ne sera applicable aux catégories sorties de la loi par une éventuelle convention collective; où est alors l'égalité des citoyens devant la loi? Voilà pour le paragraphe *h* qui se rapporte aux contrats de travail dans le sens large, c'est-à-dire à tous ceux qui sont sous contrat de travail ou d'emploi (dans l'ancienne dénomination).

Examinons maintenant rapidement ce qui est prévu dans le secteur public. Le mécanisme est le même. Il s'agit d'une concertation avec les organisations syndicales qui rendra le § 2 non applicable. En fait, on appliquera au secteur public pratiquement la même chose qu'on aura envisagé pour le secteur privé, mais s'il y a un accord avec les organisations syndicales le § 2 disparaîtra. Voilà donc une loi dont l'objet est la modération de l'ensemble des revenus. A supposer que les accords interprofessionnels interviennent dans le secteur privé et que les négociations syndicales aboutissent dans le secteur public, les salaires et les traitements du secteur public et du secteur privé pourraient ne plus être visés par la loi; seuls resteraient concernés les indépendants et les professions libérales, qui figurent au § 3. Tel est le résultat ahurissant des cogitations gouvernementales.

Monsieur le Président, chers collègues, au moment où le gouvernement nous demande de nous prononcer sur un projet de loi, ce même gouvernement mène des négociations parallèles qui pourraient en modifier le contenu avant le 31 décembre 1980. Cela signifie que le droit d'amendement et de modification est en d'autres mains. C'est grave, car la situation ainsi créée pourrait nous mener fort loin.

Il y a quelques mois, le Sénat a institué une commission d'enquête chargée de vérifier si nos lois étaient suffisantes pour sauvegarder la démocratie. Les travaux sont en cours, je ne les évoquerai pas d'ailleurs. C'est le moment que choisit le gouvernement pour présenter au Parlement un projet qui est la négation même de l'institution parlementaire. (*Signes de dénégation de M. le Premier ministre.*) Cela peut paraître anodin car, en principe, ce projet pourrait n'être valable que six semaines, mais, en fait, il s'agit de bien plus que cela. Vous essayez de vous servir de nous ou de céder nos pouvoirs à d'autres, comme je crois l'avoir suffisamment démontré.

Dès lors, ainsi que notre collègue Henrion l'a annoncé tout à l'heure, notre groupe, estimant que la situation est trop grave pour ne pas être dénoncée avec force, votera contre le projet de loi.

En commission, nous avons déposé quelque douze amendements. Dans cette assemblée, estimant que le débat doit porter sur l'essentiel, nous n'en déposerons qu'un seul qui sera relatif au paragraphe *h* de l'article premier. L'acceptation de cet amendement démontrerait la volonté de l'assemblée de maintenir ses prérogatives. C'est donc là un critère. (*Applaudissements sur les bancs libéraux et sur les bancs du FDF-RW.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Bril.

De heer Bril. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Heren Ministers, geachte collega's, sta mij toe vooraf klaar en duidelijk te stellen dat mijn uiteenzetting is ingegeven uit bezorgdheid om een echte sociale politiek te voeren op lange termijn om onze verworven welstand veilig te stellen.

Tot nog toe echter, en dit vanaf de jaren zestig, heeft men steeds bewust of onbewust — laten wij hopen onbewust —, een sociale politiek gevoerd op korte termijn met als resultaat een asociale politiek waarvan de gevolgen nu zeer duidelijk zichtbaar zijn.

Er zijn 370 000 werklozen zonder rekening te houden met de tewerkstelling in het kader van het plan-Spitaels, en er zijn plus minus 350 faillissementen per maand. Er is ook een enorme openbare schuld en, wat de doodstreek op termijn betekent, als de problemen niet op een zuiver economische manier worden aangepakt, een achterop geraakt industrieel potentieel waarvan de produkten door een te hoge kostprijs nog moeilijk kunnen concurreren op de buitenlandse markt, en met de ingevoerde produkten op de binnenlandse markt.

Die vier fenomenen: 370 000 werklozen, plus minus 350 faillissementen per maand, een enorme openbare schuld en een niet-competitief bedrijfsleven worden weerspiegeld in, ten eerste, de tekorten op onze betalingsbalans; ten tweede, in het begrotingstekort, dat spijtig genoeg in december 1981 met niet-opgepoetste cijfers ongeveer 200 miljard zal bedragen.

Wij moeten hier de eerlijkheid van minister Eykens loven die, na amper een paar weken ministerschap op Financiën, toegaf dat het tekort van het ogenblik reeds 140 miljard bedraagt, in plaats van de vooropgezette 90 miljard.

En zeggen dat onder Martens III, wanneer de liberale ministers wezen op het catastrofale tekort op de begroting 1981, dit gewoonweg werd weggewimpeld!

Nu wij amper twee maand uit de regering zijn gestapt, komt de regering toch opzetten met een matigingsplan, en wat voor een!

Minister Willockx vroeg en kreeg voor de RTT de toelating om 1 500 personeelsleden extra in dienst te nemen. Waarom moet de aanwervingsstop worden doorbroken op het ogenblik dat dringend moet worden besnood in de staatsuitgaven? Het antwoord ligt voor de hand: weer 1 500 vriendjes die kunnen worden benoemd, en dat terwijl iedereen uit eigen ervaring weet dat de produktiviteit bij de RTT zeker kan worden opgetrokken. In plaats van 1 500 personen extra aan te werven, zou men veel beter rationaliseren om daarmee de begroting binnen de perken te houden.

Dat zal de Eerste minister een zorg zijn. Hij was zelfs niet aanwezig bij de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting in de Senaat. De verontschuldiging daarvoor is natuurlijk het debat in de Kamer. De Eerste minister heeft echter al van zoveel prachtig denkwerk blijk gegeven, dat het hem zeker niet veel moeite zou hebben gekost een middel te vinden om, al was het maar gedurende een halfuurtje, hier zijn Rijksmiddelenbegroting te komen verdedigen.

Hoe het ook zij, het is nog eens een kaakslag voor het parlementair werk dat de Eerste minister, nochtans de kapitein van de ploeg, niet aanwezig kon zijn bij de bespreking van een zo belangrijk probleem, namelijk, «het kleine tekort» op Rijksmiddelenbegroting 1981. Blijkbaar heeft het allemaal niet zo'n haast! Slechts na zeven jaar crisis probeert men er wat aan te doen en komt men met een matigingswet te voorschijn die er geen is. Laten wij daar in elk geval een twijfel over bestaan.

De heer Cooreman. — Hoelang hebben de liberalen in de regering gezeten?

De heer Bril. — Dat is de reden waarom wij uw Eerste minister gedwongen hebben ontslag te nemen. Het was nodig dat er iets veranderde. Dat is ook de reden waarom Martens IV er nu is. Wie heeft er immers de heer Martens gedwongen zijn ontslag aan de Koning aan te bieden?

De heer Cooreman. — Ook in 1977, Mijnheer Bril?

De heer Martens, Eerste Minister. — Mijnheer Bril, ik ben in de Kamer van volksvertegenwoordigers voor de bespreking van dit wetsontwerp aanwezig geweest van 10 uur 's morgens tot 2 uur 's nachts.

De heer Bril. — Mijnheer de Eerste Minister, ik heb daarstraks gezegd dat wij de toestand begrijpen en dat er zeker heel wat moeilijkheden waren.

De heer Martens, Eerste Minister. — Voor de verdediging van de Rijksmiddelenbegroting was de regering vertegenwoordigd door de ministers van Financiën en Begroting. Dat zijn trouwens de ondertekenaars van de Rijksmiddelenbegroting.

De heer Bril. — Ik breng alle eer aan de bekwaamheid van de minister van Financiën. Maar hij is de technicus. Het is toch aan de kapitein van de ploeg om, al is het maar gedurende een halfuurtje, de Rijksmiddelenbegroting te komen verdedigen.

De meerderheid moet niet komen aandraven, zoals in het begrotingsdebat van donderdag jongstleden met de woorden: «Het is niet waar dat men er nooit iets heeft aan gedaan om de crisis op te lossen of te beteugelen.»

Waar zijn de resultaten? Het is zoals de student die steeds maar beweert dat hij studeert, er echter nooit toe komt en dan nog flink verbaasd is wanneer hij op het examen gebuisd wordt.

Zeker, de regeringen hebben er veel over gepraat.

De heer Cooreman. — Willy De Clercq ook!

De heer Bril. — Sommige regeringsleden althans of moet ik zeggen enkelingen die wel inzagen dat er zich een wereldverschuiving op economisch gebied voordeed. Zij spraken echter voor de façade, in beperkte kring of op academische zittingen voor een zeer beperkt publiek.

Kwam een vooraanstaand lid van de regering vorige week donderdag trouwens niet verklaren dat er voor het eerst in lange jaren duidelijke prioriteiten waren vastgelegd. Daardoor kegelde hij met één zinsnede zijn betoog omver. Men heeft de vorige jaren inderdaad geen prioriteiten vastgelegd; dat werd toegegeven. Men heeft alles op zijn beloop gelaten.

Trouwens, in beperkt comité, zelfs in commissievergaderingen wordt erkend, ook door de ministers van de meerderheid, — daarbij denk ik specifiek aan de vergadering van vorige vrijdag van de Senaatscommissie voor de Tewerkstelling, de Arbeid en de Sociale Voorzorg, waar men de matingswet besprak — dat men, ten eerste, zeven jaar zijn verantwoordelijkheid heeft ontvlucht en dat, ten tweede, het sociaal overleg slechts slaagt in perioden van voorspoed. Precies of sociaal overleg *ipso facto* het optrekken van de loonkost om op die manier de bedrijven, staats- of privé-bedrijven, te dwingen tot een economische zelfmoord op termijn.

Zal men in de volgende zeven jaar ook aarzelen om dan ootmoedig toe te geven dat men fout is geweest maar dat het nooit meer zal gebeuren. Dat lijkt mij al te gemakkelijk en zeker geen «Voorspoed door moed». Wie heeft ooit deze slogan gelanceerd?

Waar zit in het wetsontwerp de reële matiging? In de memorie van toelichting vermeldt men toch het woord «reël». Met de beste wil van de wereld vind ik geen loonkostbesparing. Het was toch de bedoeling om op die manier de bedrijven de kans te geven zich competitiever op te stellen ten opzichte van de buitenlandse concurrenten.

De heer De Bondt. — U hebt de tekst niet goed gelezen.

De heer Bril. — Mijnheer de Eerste Minister, uw echte vrienden zeggen van u dat u een heel verstandig man bent. Ik wil dat graag beamen. U hebt trouwens al heel wat denkwerk aan de dag gelegd om tot Martens IV te komen. Dit keer is uw hersengymnastiek blijkbaar niet geslaagd.

Laten wij eens kijken wat er uit de bus kwam of niet kwam en vervolgens zoeken naar de oorzaken van dit mislukken.

Wij gaan volledig akkoord met het principe opgenomen in het artikel 1, paragraaf 1, punt b: «De koppeling van de lonen aan de schommelingen van het indexcijfer der consumptieprijzen wordt behouden.»

Die indexkoppeling blijft echter ook behouden voor degenen die een hoger inkomen hebben zodat zij met de aanpassing aan de index meer ontvangen dan de werkelijke stijging van de kosten voor levensonderhoud. Dit kan toch niet de bedoeling zijn van de matingswet? Of toch?

De felle stijging van de olieprijs beïnvloedt abnormaal de index. Hiertegen zou een mechanisme moeten worden ingebouwd, zoals bijvoorbeeld indertijd met de groenten.

Een realistische index is zeker geen asociale index, maar beantwoordt slechts aan het gestelde doel. Onze noorderburen zijn ons hierin trouwens voorgedaan. En men kan ze toch niet van een asociale visie of aanpak beschuldigen!

Paragraaf 1, d, bepaalt dat de arbeidsduurverkorting tot een gemiddelde van 38 uur per week mag doorgaan. De wet legt dus vast dat de loonkost verder stijgt, door de werkweek verder te verminderen tot 38 uren. Dit kan toch niet de bedoeling geweest zijn!

Mijn voorstel komt misschien een jaar of twee te vroeg. In december 1979 zou het echter ook nog onmogelijk zijn geweest om hier over een loonmatiging te spreken. Waarom zouden wij niet zoals in Japan, dat een scherpe aanval heeft ingezet op de Europese markt, de werkweek opdrijven tot 42 uur in plaats van ze te verminderen tot 38 uur?

Op die manier zou onze loonkost met 5 à 10 pct. worden gedrukt en zouden onze producten weer competitief zijn in het buitenland. In Zwitserland werd trouwens het principe van de werktijdvermindering bij referendum verworpen.

In § 1, g, wordt bepaald dat het bedrag van de niet-uitbetaalde loonsverhogingen op een afzonderlijke rekening moet worden gestort en dat de bestemming ervan later bij koninklijk besluit zal worden vastgelegd. Er wordt onder andere gedacht aan rationaliseringsinvesteringen.

Nu is de kern van de zaak dat men slechts van een geslaagde rationalisering kan spreken wanneer de rentabiliteit van de onderneming na die rationaliseringsinvestering gelijk blijft of groter wordt. De kost

van de rationaliseringsinvestering moet dus lager liggen dan de groei van de loonkost. Door de wedren tegen de loonstijging, dienden de ondernemingen echter, om concurrentieel te blijven, zich verder te concentreren op de rationaliseringsinvesteringen en hun financiële middelen vloeiden bijgevolg naar deze investeringen. Dit had bovendien een stijgende werkloosheid tot gevolg.

Hieruit blijkt dat de arbeidsproductiviteit wel is toegenomen, maar dat de financiële produktiviteit van de ondernemingen sterk afneemt. Het is dus enigszins verkeerd te zeggen dat de produktiviteit is toegenomen. Correcter is dat de arbeidsproductiviteit aangroeide, maar dat de totale ondernemingsproductiviteit, waarvan de rentabiliteit de maatstaf is, daalde. Dit laatste fenomeen moet voor het grootste gedeelte worden verklaard door het feit dat de arbeidskost sneller steeg dan de arbeidsproductiviteit.

Mijnheer de Eerste Minister, het gaat dan ook niet op nu nog eens financiële middelen te onttrekken aan de ondernemingen. In de huidige, precare situatie moet de loonkost ten minste stabiel blijven indien wij onze producten in het buitenland en zelfs op de binnenlandse markt willen kwijt geraken. Denk maar aan de reeds genoemde invasie van Japanse producten.

Paragraaf 1, h, is niet van toepassing indien er een interprofessioneel akkoord tot stand komt. Hier zit het ganse drama.

De regering is voor de zoveelste maal niet in staat de pressiegroepen, en meer bepaald de vakbonden, in te tomen. De regering tracht weer haar verantwoordelijkheid te ontvluchten. Dit wetsontwerp is een stok achter de deur om werkgevers en werknemers tot een interprofessioneel akkoord te dwingen. Met andere woorden, het is een pressie op de pressiegroepen.

Voor het afsluiten van het interprofessioneel akkoord werd het Nationaal Christelijk Middenstandsvetbond niet uitgenodigd. Zoals gewoonlijk werden de zelfstandigen vergeten. U laat ze in de kou staan zoals altijd. Het is zelfs in die mate een gewoonte geworden dat wanneer de situatie zoals nu zeer ernstig is, u zelfs het bestaan van die groep vergeten schijnt. Bij het afsluiten van dat interprofessioneel akkoord zullen de vakbonden opnieuw aan het langste eind trekken door met staking te dreigen. Deze afdreiging kwam duidelijk tot uiting tijdens de meeting van het Algemeen Belgisch Vakverbond te Brussel. Een paar voorbeelden: Volgens de heer Debunne zijn de sociale bijdragen niet in de loonkost begrepen. Rijmt dat aan elkaar? Ik zou ter zake graag het standpunt kennen van de Eerste minister en van zijn minister van Arbeid en Tewerkstelling. Een definitie van de loonkost kon of wilde de heer Debunne niet kwijt. Het gaat hier opnieuw om het klassieke stramien. Steeds maar dreigen en eisen, maar zelf niet de minste verantwoordelijkheid dragen. Als de pressiegroepen zo goed weten hoe het allemaal moet, waarom investeren ze dan zelf niet om het goede voorbeeld te geven?

De mislukking van de staatsbedrijven spreekt boekdelen. Het is voor die bedrijven al te gemakkelijk om de haverklap met open hand, langs de staatskas te passeren, zoals Fabelta onlangs opnieuw deed voor een half miljard.

Wat gezegd van Gregg-Europe?

Een ander voorbeeld van die afdreiging. Een mogelijk loonsverhoging, zoals in Nederland, Frankrijk en Italië zou in ons land kunnen volgen en de pressiegroepen verklaren: «Europees moeten wij reageren en in die actie zijn wij een soort kampioenen.» De Belgische pressiegroepen verklaren zelf dat zij in het ageren een soort kampioenen zijn. Is dat de gepaste taal, geachte collega's, om de echte belangen van de werknemers te verdedigen, met nadruk op het woordje «echte»?

Als volksvertegenwoordigers of als senatoren zijn wij ook de vertegenwoordigers van het volk en moeten wij onze verantwoordelijkheid opnemen wanneer anderen om zuiver demagogische redenen die moed niet opbrengen.

De misbruiken uitgeoefend door de pressiegroepen verlammen de regering. Gisteren tijdens de televisie-uitzending «Confrontatie» kregen wij daar nog eens het sprekend bewijs van. Het was ontroerend om zien hoe de partijvoorzitters van de CVP en de SP het eens waren om toe te geven dat de huidige crisis niet oplosbaar was in de komende tien à vijftien jaar. Zelfs met de huidige miniwet is dat volgens beide partijvoorzitters niet mogelijk. Waarom komt zo een miniwet dan voor het Parlement? Heel eenvoudig, omdat de pressiegroepen verhinderen dat een echte herstelwet of matingswet aan het Parlement wordt voorgelegd. Op die manier brengen ze de verworvenheden van onze welvaartmaatschappij in het gedrang, veroorzaken ze op middellange termijn een totale verarming, via een afglijden naar een totale etatisatie. Zo komen wij terecht in de situatie van de Oostbloklanden. Denk bijvoorbeeld maar aan Polen, waar men vijftig frank per uur verdient en waar men urenlang moet aanschuiven voor praktisch lege winkels.

Ieder rechtgeaard burger moet toch de vraag stellen: «Maar waarom gedragen de pressiegroepen zich zo? Op die manier slepen ze zichzelf mee in de afgrond!» Op het eerste gezicht is het antwoord ja, maar zij zien het blijkbaar anders.

In een volksdemocratisch en geëtatiseerd staatsbestel zijn er slechts 5 pct. — niet meer — bevoorrechten. Deze kleine minderheid is in het bezit van een partijidkaart, kan gebruik maken van een *datcha* of buitenverblijf, heeft toegang tot voorbehouden winkels.

En wat voor de 95 pct van de bevolking die overblijft? Ik raad u aan om eens een van die volksdemocratieën te bezoeken.

Wat stellen wij in de plaats van deze miniwet opdat de bedrijven terug competitief zouden worden? Competitief zijn is het enige middel om onze produkten te verkopen, met als resultaat het opdrijven van de tewerkstelling, het in evenwicht brengen van onze betalingsbalans en onze begroting.

Dat was toch de bedoeling van deze wet, met andere woorden een echte sociale politiek via een zuivere economische aanpak.

Hoe is dit nu te verwezenlijken? Ziehier enkele persoonlijke bedenkingen.

Ten eerste, loonmatiging of loonstop is nodig, echter met behoud van een realistische index, zodat de koopkracht en de huidige levensstandaard worden gevrijwaard.

Ten tweede — ik heb er daarstraks allusie op gemaakt —, ondanks het feit dat ik theoretisch niets heb tegen een 38-urige werkweek indien het economisch haalbaar is — maar op het ogenblik is dat juist niet het geval — durf ik te pleiten voor een terugkeer naar de 40-urige werkweek, over een jaar of twee, want — dat geef ik toe — de tijd is er misschien nog niet rijp voor. De rest van Europa heeft ons trouwens het principe van de 38- of 36-urige werkweek niet in dank afgenomen.

Ten derde is het nodig de intresten te drukken, daar zij op het ogenblik veel te hoog zijn en gans ons economische leven verlammen. Men kan dit doen bijvoorbeeld door de roerende voorheffing af te schaffen. De opbrengst daarvan wordt geraamd op min of meer 55 miljard in 1980. De afschaffing ervan zou echter gepaard gaan met de niet-onbelangrijke vermindering van de intresten op de staatsobligaties. Het zou, met andere woorden, een blanco-operatie zijn op het vlak van het te financieren saldo.

Bovendien zou er het voordeel zijn dat ook de andere rentetarieven de neerwaartse intrestbeweging zouden volgen, wat gunstig zou zijn voor de privé-investeringen, zowel van de ondernemingen als van de particulieren. Dat is van uitzonderlijk belang voor het herleven van onze economie.

Ik stel nog een vierde maatregel voor, steeds met de betrachting van een blanco-operatie op het vlak van het te financieren saldo voor de Staat, echter gepaard gaande met een stimulans voor de economie. Het gaat om de verlaging van de vennootschapsbelasting en de afschaffing van subsidies aan bedrijven, zoals rentetoeelagen en kapitaalpremies.

De Belgische vennootschapsbelasting bracht 81,5 miljard op in 1978 en 85 miljard in 1979.

De subsidies door de overheid aan de bedrijven bedroeg 50 miljard in 1978 en 60 miljard in 1979.

Deze subsidies zijn bovendien selectief, terwijl de verlaging van de vennootschapsbelasting alle bedrijven, klein of groot, met of zonder relaties, ten goede zou komen.

Wanneer het nu mogelijk zou zijn die subsidies af te schaffen, dan zou men op basis van de cijfers van 1979 de vennootschapsbelasting kunnen verminderen tot 25 miljard, zijnde het verschil tussen 85 miljard en 60 miljard. Dat zou toelaten het gemiddeld percentage van de vennootschapsbelasting, 50 pct., te herleiden tot 25/85 van 50 pct., namelijk 15 pct.

De heer Lahaye. — Dat stemt overeen met de voorstellen van de heer de Staercke.

De heer Bril. — Aangezien wij echter 6 miljard nodig hebben voor de afschaffing van de belasting op dividenden, zou het percentage ongeveer 20 pct. moeten bereiken. Dit is een blanco-operatie voor de Staat, maar een enorme stimulans voor het bedrijfsleven.

Een vijfde maatregel is misschien niet zo sympathiek. Men heeft daarop reeds allusie gemaakt in meer omfloerste woorden, maar ik meen dat een uitzonderlijke situatie ook uitzonderlijke maatregelen vergt. Ik stel voor een staatslening uit te schrijven waarop de fiscale amnestie zou worden toegepast.

Ziedaar enkele bedenkingen gevolgd door een vijftal concrete zuiver economische maatregelen om onze economie op te vijzelen en

aldus ons huidig welvaartspeil te behouden in een parlementaire democratie.

Het spreekt vanzelf dat de huidige miniwet, in nauwelijks vijf dagen door het Parlement gejaagd, hiervoor niet in aanmerking komt.

Na de nodige concertaties, met raadpleging van de sociale partners en na grondig onderzoek en diepgaande bespreking in de betrokken commissies van Kamer en Senaat zou een nieuwe «Real-herstelwet» gebaseerd op louter economische feiten en wetmatigheden zo snel mogelijk aan het Parlement en aan de parlementsleden, de vertegenwoordigers van het volk uit wiens handen ze hun mandaat hebben gekregen, moeten worden voorgelegd. (*Applaus op de liberale banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, Monsieur le Premier Ministre, chers collègues, le gouvernement présente cette mesure de modération des revenus comme indispensable dans le cadre de sa politique de redressement. Cette affirmation nous paraît assez incroyable.

En effet, s'il est vrai que l'économie belge se porte mal — en l'occurrence, il faudrait surtout parler de l'économie wallonne —, on peut se demander comment la modération des revenus pourra y apporter un remède quelconque. Notre économie est, en effet, confrontée avec trois problèmes: le déficit des finances publiques, le déséquilibre de la balance des paiements et la rénovation des structures industrielles.

L'examen de la question, sous quelque angle que ce soit, nous amène à une conclusion: la modération des revenus ne va certes pas améliorer ces trois problèmes graves et n'y apportera en tout cas aucune solution valable.

On l'a souligné à plusieurs reprises, aussi le ministre des Finances l'a-t-il reconnu lui-même, la modération des revenus n'améliorera pas le déficit des finances publiques. Pourrait-elle améliorer la balance des paiements? Certes non. Que va-t-il se passer par le biais d'une modération des revenus sinon une restriction de la demande, et surtout de la demande des plus bas revenus, fait qui n'allégera pas pour autant le déséquilibre de la balance des paiements? Ce déséquilibre, en effet, est essentiellement dû à deux facteurs sur lesquels il est possible d'agir, ce que semble ignorer le gouvernement. Le premier facteur est la fuite et les sorties de capitaux qui ont atteint en un an 100 milliards de francs au moins. Le deuxième facteur est le cadeau assez incroyable que le contrat-programme pour les produits pétroliers offre aux sociétés pétrolières multinationales dont on connaît toute l'habileté — cela figure d'ailleurs dans les chiffres du commerce extérieur — à faire sortir les capitaux de manière parfaitement légale, en apparence du moins.

Sur ces deux aspects — il en est d'autres — qui permettent une action directe, le gouvernement ne prend aucune mesure. Imagine-t-on dès lors que la modération des revenus puisse avoir un effet quelconque? C'est dérisoire, voire lamentable.

Le troisième problème grave pour l'économie belge, et surtout pour l'économie wallonne, est la rénovation de ses structures industrielles. Une modération des revenus va-t-elle apporter une esquisse de solution? Certes non, elle aura pour effet de réduire davantage la demande intérieure et de maintenir les structures telles qu'elles existent.

M. van Waterschoot. — Cela coûte trop cher tant en Wallonie qu'en Flandre!

M. de Wasseige. — On dit que la modération des revenus permettra une réduction des coûts de production. C'est avoir une vue tronquée des choses. En effet, le coût salarial n'est pas le seul élément d'un prix de revient. Le coût des matières premières intervient également ainsi que les taux d'intérêts qui atteignent, dans notre pays, des niveaux records, surtout si l'on se réfère au taux réel par rapport au taux d'inflation. Par comparaison à ceux de la plupart des autres pays, nous battons un triste record. Or, si l'on se penche sur la situation des entreprises, on constate que ce sont surtout les charges financières qui occasionnent leurs difficultés. En matière de taux d'intérêts, le projet ne prévoit aucune mesure; au contraire, la politique actuelle se poursuit de plus belle et les taux extrêmement élevés sont maintenus.

Le prix de revient n'est pas non plus le seul élément important dans notre économie de marché, la qualité du produit entre également en ligne de compte. Dans ce domaine, une politique industrielle doit prendre le pas sur l'actuelle politique globale de type macroéconomique visant l'ensemble des revenus.

Pour faire passer cette politique de modération des revenus, on s'appuie sur deux slogans incroyables, à savoir que le Belge vit au-dessus de ses moyens...

M. S. Moureaux. — Vos propos n'ont pas l'air d'intéresser le gouvernement.

M. de Wasseige. — ... et que la rentabilité des entreprises doit être sauvegardée. Que le Belge vit au-dessus de ses moyens est une affirmation gratuite. Comme je l'ai déjà souligné, c'est généraliser hâtivement. Chacun sait en effet que les personnes, ceux qui doivent vivre de leur indemnité de chômage, du minimum de moyens d'existence, d'allocations diverses, ne sont certes pas des Belges qui vivent au-dessus de leurs moyens.

Par conséquent, quelle est la portée réelle du projet qui nous est soumis, quelle est la portée réelle en matière économique d'une modération des revenus? Pour moi, cette politique sera sans effets; il n'est pas question d'en attendre un renouveau, au contraire.

Admettons même un instant que cette politique de modération des revenus soit nécessaire. Que constatons-nous? Que les mesures que nous allons prendre auront effectivement un effet sur les salaires et les traitements, mais que la plupart des autres revenus y échapperont. C'est d'ailleurs stipulé explicitement dans le texte de la loi puisqu'on reconnaît que la loi sur les prix sera intégralement respectée. Or, quels sont les revenus qui sont des prix? Il y en a un bon nombre. Ceux, par exemple, des artisans, des agriculteurs, des professions libérales. Tous ces revenus ne seront donc pas concernés par le projet en discussion.

De heer Lagae. — Mag ik u even onderbreken, Mijnheer de Wasseige, wat het inkomen van de landbouwers betreft? Van 1975 tot nu werd de prijsaanpassing van de landbouwprodukten door de Europese Ministerraad steeds opvallend lager gehouden dan de stijging van de produktiekosten. Dit heeft tot gevolg dat men in vijf jaar tijd tot een relatieve daling van 20 pct. is gekomen.

M. de Wasseige. — Je suis tout à fait d'accord avec vous, Monsieur Lagae, et c'est ce que je comptais dire.

Il existe effectivement une limitation des revenus des agriculteurs au travers de la politique menée par le Marché commun.

Assez curieusement — et il faudrait s'en expliquer — les dividendes échappent à cette modération.

Les revenus du travail sont bloqués pour les travailleurs, fonctionnaires, employés et salariés. On essaie de les bloquer pour les professions libérales et d'autres professions. Ils sont bloqués de fait, par le jeu des prix, pour les agriculteurs. Quant aux loyers, la loi qui vient d'être votée limite leur augmentation à 6 p.c. Mais rien n'est prévu pour les dividendes.

C'est là une attitude assez curieuse. On peut se demander pourquoi une telle libéralité et pourquoi cette différence dans une politique de modération des revenus.

Je ne reviendrai pas sur la procédure suivant laquelle ce projet de loi nous a été soumis ni sur son contenu assez invraisemblable qui fait dépendre l'abrogation d'une loi d'une convention privée. D'autres que moi sont intervenus à ce propos de manière extrêmement précise et percutante, et je me rallie volontiers à leur argumentation.

Finalement, Monsieur le Premier Ministre, c'est un très mauvais projet de loi que nous discutons aujourd'hui. Il n'apporte pas de solution en matière économique, il est très pauvre sur ce plan. Il crée une fois de plus une injustice sociale et il pénalise la région wallonne. Vous le savez, en effet, la structure des revenus de cette région est différente de la structure des revenus de la région flamande et l'impact d'une modération des revenus y sera plus sensible, plus grave aussi, étant donné la situation de sa reconversion.

Enfin, vous donnez là un triste exemple sur le plan du respect du Parlement. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

M. le Président. — La parole est à M. Bruart.

M. Bruart. — Monsieur le Président, Messieurs les Ministres, chers collègues, à la fin de mon intervention du 31 octobre, je conclusais qu'il faudrait rester vigilant et veiller à ce que l'effort à faire par chacun soit équitablement réparti.

Je constate avec regret que ce qui est proposé est tout le contraire de l'équitable et que la vigilance s'impose plus que jamais.

Mon intervention traitera de trois points, mais avant de les aborder, je voudrais signaler, afin d'éviter tout malentendu, que je suis d'accord pour que l'on prenne des mesures, que le gouvernement a le

devoir de prendre ses responsabilités et que la rétroactivité des dispositions qui seraient votées par le Parlement n'est pas praticable.

Au départ, je suis donc d'accord pour que quelque chose se fasse et très rapidement; encore faut-il que ce soit juste.

J'ai eu l'occasion, dans des réunions de groupe, par des contacts avec différents ministres et surtout vendredi dernier, à la commission qui examinait le document transmis par la Chambre, de poser une série de questions sur des points très précis. Malheureusement, j'ai reçu des réponses négatives. Je suis donc obligé de les reposer en séance publique, espérant être mieux entendu.

La première série de questions traite de situations précises; j'attends donc des réponses précises, Monsieur le Premier Ministre.

Il y a chaque année, dans notre pays, des centaines de conventions ou accords conclus au niveau des entreprises ou des régions, qui ne sont pas entérinés par arrêté royal ou remis au greffe du tribunal du travail; c'est pourtant cette façon de faire qui constitue la base des relations employeurs-syndicats. Que va-t-il advenir de tous ces accords si la loi sur la modération des revenus est votée telle que présentée?

Aura-t-il droit à 100 p.c. de sa prime de fin d'année, le travailleur qui, l'an passé, en a reçu 90 p.c. car il avait neuf ans de présence dans l'entreprise, et qui cette année, après dix ans, a droit à 100 p.c.? Cela fait partie intégrante de son contrat; a-t-on le droit de le rompre?

Aura-t-il droit à l'application de la grille salariale, le travailleur qui termine la période requise pour recevoir le salaire correspondant à sa qualification, ou va-t-il être obligé, pour une même qualification, de travailler pour un salaire inférieur?

Auront-ils droit à l'application de la convention, les travailleurs d'une entreprise où un accord a été conclu le 1er janvier 1980 pour une durée d'un an, avec application d'une augmentation de deux francs l'heure au 1er janvier 1981, si la paix sociale a été respectée et qu'il y a eu un réel effort pour combattre l'absentéisme?

Afin qu'il n'y ait pas de malentendu, considérons au départ, pour faciliter la chose, que les cas soulevés sont ceux de travailleurs gagnant plus de 35 000 francs.

Sachez, Messieurs les Ministres, que ces cas soulevés ne sont pas isolés. Rien que les trois exemples cités concernent des milliers de travailleurs et les trois cas repris ne sont qu'exemplatifs.

Il aurait été beaucoup plus simple de débattre d'une loi au départ de 1981 plutôt que de mettre par terre des dizaines de conventions bâties bien souvent sur des éléments locaux.

On pourrait admettre que la loi traite d'aujourd'hui et de demain. Mais pas d'hier: on n'en a pas le droit et c'est cependant ce qui se fera si l'on vous suit.

Vous devez savoir que pendant trente-cinq ans, je me suis efforcé de conclure des conventions de stabilité sociale et que je ne vais pas, en appuyant sur un bouton, même de couleur verte — et j'aime bien le vert — anéantir toute une action positive et surtout des documents qui sont d'application et que j'ai signés.

La deuxième série de questions est relative à l'utilisation de l'argent mobilisé par ce dispositif. Allez-vous le laisser dans l'entreprise, même si c'est sur un compte particulier? Que deviendra cet argent si l'entreprise a des difficultés ou, plus, si elle tombe en faillite? Cet argent sera-t-il versé à un compte spécial en dehors de l'entreprise ou dans un fonds régional ou sectoriel? Cet argent servira-t-il à l'ensemble de la collectivité économique et sera-t-il utilisé selon les besoins les plus urgents?

Autant de questions, car le texte relatif à cette mesure n'est vraiment pas précis et pourtant il serait important d'en connaître les principes de répartition.

Une suggestion, Messieurs les Ministres, voyez du côté de M. Harry pour qu'il indique à vos services les moyens qu'il compte employer pour ne pas respecter les dispositions proposées, car dans le secteur protégé dont il est le grand patron, il a déclaré que les conventions conclues ou à conclure seront appliquées totalement.

M. Martens, Premier Ministre. — Il devra respecter la loi, lui aussi.

M. Bruart. — Je suis bien content de vous l'entendre dire, Monsieur le Premier Ministre. Veillez tout de même au grain, car dans ce genre d'affaires, on est rapidement «dribblé».

M. Wyninckx. — La réponse du Premier ministre vous permettra de voter positivement, Monsieur Bruart.

M. Bruart. — Il y a autre chose, Monsieur Wyninckx. Je me permets de vous rappeler l'exemple cité dans mon intervention du 31

octobre à propos d'une raffinerie, d'un cadeau de 260 millions de francs non sollicité par les travailleurs et des bénéfices exagérés de ce secteur.

Il y a à prendre, il y a à faire: attachez-vous d'abord à des situations comme celle-là, car cela peut rapporter sur deux plans: une diminution du prix des produits essence, mazout, etc., et une rentrée financière appréciable.

La troisième réflexion est davantage une comparaison.

Pour les travailleurs du privé, on est allé jusque dans le détail pour fixer le fonctionnement, tout est précis de a à z. Pour les indépendants et professions libérales, on est dans le vague le plus absolu.

Il est très facile de déclarer que l'on ne peut augmenter les barèmes dans ces secteurs. Mais comment le contrôler? Il existe un grand nombre de professions sans barèmes et parfois, s'il y a un barème, il n'est qu'indicatif. Qui va contrôler tout cela? On pourrait citer des centaines d'exemples où cela est pratiquement impossible.

D'un côté, pour les travailleurs du privé et aussi du secteur public, puisque celui-ci est lié à la solution prévue pour le privé, la facture est prête et tout est prévu.

De l'autre côté, on ne connaît pas encore le texte qui sera transmis à l'imprimeur. Plus même: on craint de ne pouvoir le mettre au point, tellement c'est compliqué.

Alors que le monde du travail a déjà payé un lourd tribut à la crise, par le chômage complet, par le chômage partiel — souvent de plusieurs semaines de chômage pour une semaine de travail —, par une modération salariale appliquée depuis plusieurs années, avec en outre l'angoisse d'une situation qui empire, ce sont encore les travailleurs qui, les premiers, vont payer la note.

En fin de compte, pourquoi le gouvernement n'a-t-il pas commencé par formuler ses points de vue et ses propositions relatives aux indépendants et aux professions libérales? Cela aurait certainement facilité la négociation et le monde du travail privé et public n'aurait pas le sentiment de faire les frais de l'opération.

Je voudrais parler de la perspective d'un accord interprofessionnel. Il est bien entendu que je le souhaite, et, si je suis bien informé, Monsieur le Premier Ministre, une décision favorable est tombée aujourd'hui. Tant mieux. Je souhaite que les autres aillent dans le même sens.

Il resterait malgré tout, en cas d'accord interprofessionnel, de nombreux points à préciser, car le texte retenu ne couvre pas l'ensemble des dispositions prévues par la loi.

Dans l'hypothèse où n'interviendrait aucun accord ou qu'un accord partiel, un accord de l'un ou l'autre partenaire, par exemple de la FEB, avec un refus des deux organisations syndicales, ou encore un accord de la FEB et d'une des organisations syndicales, sans l'accord de l'autre —, que va faire le gouvernement?

Va-t-il reprendre à son compte ce texte imparfait, mais qui a le mérite d'exister? S'il pouvait répondre à cette demande, le gouvernement arrondirait des angles et les discussions futures seraient nettement plus faciles.

Aussi, pour faciliter la négociation et donner des gages aux organisations syndicales, ne faudrait-il pas rapidement faire voter la loi sur le révisoriat d'entreprises et la loi sur la gestion assistée qui traînent depuis trop longtemps?

Dans la même foulée, il faudrait mettre rapidement en chantier la loi sur les cumuls; puisqu'on parle souvent de la crédibilité du gouvernement et du Parlement, cela me paraît de nature à rendre confiance.

En conclusion, si les positions du gouvernement restent inchangées, je ne pourrai voter le projet. Je ne dépose pas d'amendement, mais si, dans sa réponse, le gouvernement donne suffisamment de garanties pour l'avenir, je pourrai revoir ma position.

Je suis pour le vert, je souhaite voter vert, j'espère que le gouvernement ne m'obligera pas à voter rouge. (*Applaudissements sur certains bancs du PSC et du FDF-RW.*)

Mme Pétry. — Vous n'aimez pas la couleur? (*Sourires.*)

M. le Président. — La parole est à M. Humblet.

M. Humblet. — Monsieur le Président, chers collègues, l'avantage appréciable d'être un des derniers orateurs inscrits me permet d'éviter la répétition de certaines critiques formulées à bon escient, tant par les membres de la majorité que par ceux de l'opposition, au sujet de

la loi portant des mesures conservatoires et transitoires en matière de modération des revenus. Je voudrais en particulier, avant de souligner cinq points précis, me référer à ce qui a été excellemment exprimé tout à l'heure par le sénateur M. Delpérée, au nom du FDF. Je m'y rallie pleinement au nom du RW. L'analyse économique ayant été faite par M. de Wasseige, je m'attacherai à parler plus particulièrement, de manière brève et précise, de certains problèmes formels.

Tout d'abord, nous sommes en présence d'un mauvais projet du point de vue de la légistique. Une fois de plus, le Conseil d'Etat a été consulté de toute urgence dans un délai insuffisant pour travailler sérieusement. Par ailleurs, comme d'aucuns l'ont déjà dit, le projet présente des imprécisions conceptuelles évidentes; j'y reviendrai plus longuement lors de la discussion du projet de loi relatif à la réforme de la sécurité sociale.

De plus, et de toute évidence, il est porté atteinte aux privilèges et au rôle du Parlement. On peut se demander s'il devient une institution supplétive, s'il n'a plus que des compétences résiduelles, s'il n'est plus qu'un appendice. Cette situation me paraît extrêmement grave, alors qu'il est temps de se battre dans ce pays pour défendre la démocratie. Ce n'est pas le moment de faire du Parlement une chambre d'entérinement, qui précéderait une «Assemblée des Muets», que l'on a connue sous le Directoire.

En troisième lieu, ne croyez-vous pas qu'il y a là un imbroglio qui met en cause une riche tradition de négociation paritaire? On l'a dit: le seuil des 35 000 francs n'est déjà plus celui prévu dans le texte du gouvernement, à tel point qu'on peut se demander si le gouvernement ne joue pas un double jeu en défendant devant le Parlement un projet de modération des revenus, tout en négociant en même temps avec les interlocuteurs sociaux un accord dont les éléments ne sont pas équivalents et qui est susceptible de remplacer les dispositions en discussion.

En quatrième lieu, il me paraît très préoccupant, du point de vue de la démocratie parlementaire, qu'une fois de plus — combien de fois n'avons-nous pas connu cela en 1980? —, ce soit dans la hâte que l'on doive légiférer et cette fois uniquement pour six semaines.

En cinquième lieu, à certains égards — c'est ce qui me semble le plus grave —, on met en jeu les compétences des communautés et des régions à propos de la limitation des traitements de certaines catégories de fonctionnaires...

M. Martens, Premier Ministre. — Voyez l'avis du Conseil d'Etat!

M. Humblet. — ... et ce quinze jours après ce qui s'est passé à propos de la TVA dans le domaine de la construction, Monsieur le Premier Ministre! Cela me paraît incohérent par rapport aux dispositions de la législation d'août 1980. Certains membres de la majorité sont d'ailleurs du même avis: nous sommes en présence d'un système qui est un «non-système» et qui met en péril le bon fonctionnement de ce qui reste de notre régime démocratique et qui, de plus, hérisse toutes les catégories sociales à Bruxelles et en Wallonie. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

M. le Président. — La parole est à M. Coen.

M. Coen. — Monsieur le Président, Monsieur le Premier Ministre, chers collègues, l'objet de mon intervention se limitera au paragraphe 5 de l'article 1er qui a trait aux revenus des mandats politiques et publics.

Lors du débat en commission, j'avais déposé un amendement, qui fut rejeté, tendant à soustraire des dispositions de ce paragraphe les conseillers provinciaux et communaux.

Or, j'ai la faiblesse de croire que le bien-fondé des arguments que j'y déployais pourrait mieux apparaître en séance publique, après l'excellent rapport qu'en a donné notre collègue, M. De Clercq.

Il est prévu qu'un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres déterminera la liste des mandats politiques et publics, dont les revenus sont réduits de 5 p.c. Lors de la discussion en commission, M. le Vice-Premier ministre et ministre des Affaires économiques déclarait qu'en ce qui concerne les mandataires provinciaux et communaux, «il ne saurait être question d'un engagement de la part du gouvernement».

Que l'on modifie les revenus des mandats politiques et publics est une mesure justifiable au nom de l'austérité mais, de grâce, limitons cette modération au cas où, réellement, existe une source de revenus sérieux...

Quel est celui, dans cette honorable assemblée, qui peut affirmer qu'un mandat de conseiller provincial, communal ou de CPAS procure à son titulaire des revenus substantiels? Que ce soit au niveau des provinces, où seuls les députés permanents se partagent les mandats dans les organismes publics, ou au niveau des communes, où le collège des bourgmestre et échevins se réserve la plupart des fonctions d'administrateurs dans les intercommunales, il existe peu de cas où les conseillers provinciaux ou communaux occupent des fonctions réellement rémunératrices.

Il faut être réaliste, Monsieur le Premier Ministre, et ne pas mettre tous les mandataires politiques sur pied d'égalité.

Les conseillers provinciaux, les mandataires communaux et les membres des CPAS touchent des jetons de présence qui sont déjà taxables et qui ne couvrent pas, tant s'en faut, les charges qui s'attachent à la fonction qu'ils occupent.

Nombreux sont ceux d'entre eux qui, pour satisfaire aux multiples sollicitations dont ils sont l'objet, y vont de leurs propres deniers et s'imposent réellement sacrifices et contraintes dans l'exercice de leur mandat.

A un moment où l'on évoque, avec raison, un désintéressement grave de l'opinion publique, en général, et de la jeunesse, en particulier, pour la politique, estimez-vous logique et concevable de pénaliser davantage des fonctions politiques, qui exigent plus d'esprit de dévouement qu'elles ne satisfont d'intérêts matériels?

Je ne pense pas que la formule soit idéale pour donner à l'institution provinciale, qui existe encore, et surtout au pouvoir communal une crédibilité satisfaisante aux yeux de la démocratie, si l'on en écarte les hommes et les femmes qui ne peuvent se permettre l'usage d'un mandat public onéreux.

Si ces hommes et ces femmes doivent siéger dans des assemblées et y payer finalement leur place comme s'ils allaient au spectacle, les candidats se feront de plus en plus rares et la démocratie, dont nous voulons être les garants, n'aura pas à se féliciter de notre action.

La décision, Monsieur le Premier Ministre, vous appartient. Puisiez-vous la prendre en pleine connaissance de cause et en opérant, au niveau des mandats politiques et publics, les distinctions que le réalisme et le bon sens commandent. (*Applaudissements sur les bancs libéraux.*)

M. le Président. — La parole est à M. Dalem.

M. Dalem. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, le projet de loi portant des mesures conservatoires et transitoires en matière de modération de tous les revenus s'inscrit nécessairement dans le cadre du plan de redressement que propose le gouvernement en ce qui concerne la modération des revenus, plan qui devra se concrétiser par un certain nombre de projets qui seront déposés normalement pour la rentrée de janvier.

Ce projet pose assurément un certain nombre de problèmes, notamment, comme on l'a suffisamment souligné, par le caractère supplétif de ses dispositions qui ne joueront qu'à défaut d'un accord interprofessionnel pour un ensemble important de catégories professionnelles.

Si un tel accord peut encore intervenir en extremis, c'est tant mieux si, bien sûr, il entraîne des effets équivalents à ceux que prévoit le projet qui nous est ici soumis.

Mais on ne peut que déplorer très vivement l'absence — on pourrait même dire l'exclusion — des organisations des classes moyennes des négociations qui ont été reprises, voici une dizaine de jours et dont, dans les heures qui viennent, nous saurons si elles auront finalement servi à dégager un accord interprofessionnel.

Alors que ces organisations, qui représentent les employeurs de plus de 50 p.c. des appointés et salariés du pays, ont été associées à part entière, en novembre dernier, aux travaux de la Conférence nationale du Travail et y ont apporté une contribution non négligeable, on peut se demander, Monsieur le Premier Ministre, pourquoi vous avez pris le risque particulièrement grave de les « oublier » au cours des négociations de la dernière chance auxquelles elles devaient, dans l'intérêt même de la réussite de cette opération, être aussi partie prenante.

La concertation sociale ainsi remise sur le métier apparaît ainsi tronquée et peut-être ainsi hypothéquée par l'absence d'interlocuteurs sociaux auxquels vous ne pouvez en fait rien reprocher.

J'attends, Monsieur le Premier Ministre, une réponse claire à ma question: pourquoi avez-vous couvert cette mise de côté des organisations des classes moyennes? Et qu'attendez-vous pour réparer cette négligence qui peut peser lourd dans les semaines à venir?

Mon vote positif au projet transitoire qui nous est soumis est guidé par le souci de ne pas compromettre l'application d'un plan de re-

dressement indispensable pour rendre à nos entreprises des chances d'être encore demain pourvoyeuses d'emploi.

Vous percevrez toute la réticence et la résignation qui imprègnent mon vote et le regret profond que j'ai de voir que dans ce pays, le gouvernement et son chef en arrivent à cautionner une remise en cause du jeu sain et normal de la concertation sociale. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Alle ingeschreven sprekers hebben het woord gevoerd. Ik stel voor de vergadering nu te schorsen en ze te hervatten te 20 uur om het antwoord te horen van de Eerste minister.

Nous nous reverrons donc à 20 heures, pour entendre la réponse du Premier ministre. (*Assentiment.*)

— *La séance est suspendue à 19 h 20 m.*

De vergadering wordt geschorst te 19 u. 20 m.

Elle est reprise à 20 h 10 m.

Ze wordt hervat te 20 u. 10 m.

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

Wij hervatten de aan de gang zijnde beraadslaging.

Nous reprenons la discussion en cours.

Het woord is aan de Eerste minister.

De heer Martens, Eerste Minister. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, allereerst dank en feliciteer ik de rapporteur, de heer Constant De Clercq, voor het uitstekend werk dat hij geleverd heeft. Ik dank ook de leden van de commissie en alle leden van de Senaat die ofwel het woord hebben gevoerd in dit debat ofwel de bespreking hebben gevolgd.

De heer De Clercq had gelijk wanneer hij zei, zich niet beperkend — en dit is ook een van de goede tradities van de Senaat — tot de weergave van de verschillende meningen die zijn uitgebracht in de commissie maar persoonlijke beschouwingen eraan toevoegend dat ook een maatschappelijke en morele motivering moet worden gegeven voor de matiging die wordt gevraagd. Ik kan hem daarin bijvalen. Hij heeft heel precies met één uitdrukking, die ik woordelijk heb genoteerd, de betekenis van dit wetsontwerp aangeduid wanneer hij gezegd heeft dat het hier gaat om een politieke besluitvorming waarbinnen de sociale gesprekspartners zich kunnen bewegen.

Dit zal de essentie van mijn redenering zijn wanneer ik het straks zal hebben over het meest betwiste punt, met name artikel 1, paragraaf 1, letter b, het aanvullend of suppletief karakter van de wettelijke bepalingen die de regering aan het Parlement vraagt goed te keuren. Ik zal mij in mijn antwoord beperken tot het algemeen evenwicht en de politieke betekenis van het wetsontwerp. Straks zullen de bevoegde ministers nader ingaan op de opmerkingen die werden geformuleerd en gedetailleerde antwoorden verstrekken.

Les ministres Eyskens et Claes répondront tout à l'heure à la question extrêmement précise et technique que M. Roland Gillet a posée en ce qui concerne les tantièmes.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, het gaat om een belangwekkend en belangrijk debat. In strijd met het woordgebruik dat dit wetsontwerp omgeeft, waar men het heeft over een miniwetsontwerp, bewijzen de debatten in het Parlement dat het wel degelijk een zeer belangrijke aangelegenheid betreft. Het wetsontwerp heeft weliswaar een geldigheidsduur van slechts zes weken, maar u kent de omstandigheden waarin wij dit hebben moeten beslissen.

Het is echter voor het eerst dat op deze wijze wordt ingegrepen, langs normale wettelijke weg en niet via volmachten, in de collectieve arbeidsovereenkomsten. Vroeger werd reeds ingegrepen, in een andere wetgeving, in verband met de matiging van de vrije beroepen.

Tijdens dit debat zijn ernstige tegenstellingen aan bod gekomen en is gebleken dat er grote nuances zijn, zelfs bij de woordvoerders van de meerderheid.

Je répondrai tout d'abord aux observations formulées par MM. André, Henrion, Warhelet et Delpérée.

M. André a cité certains commentateurs de presse qui disent que le gouvernement met « deux fers au feu » et que cette procédure, plutôt ambiguë, manque de clarté, tout en présentant des inconvénients graves pour le déroulement normal des travaux du Parlement.

M. Henrion a été plus critique encore, ce qui est normal puisqu'il se trouve maintenant dans l'opposition. Je voudrais lui expliquer que nous n'avons pas voulu demander des pouvoirs spéciaux. Je ne dévoile aucun secret quand je dis que, depuis des semaines, nous avons eu des contacts avec les chefs de groupe de la majorité et que nous avons discuté entre autres de ce point. Les chefs de groupe de la

majorité, et avec eux, le gouvernement, étaient d'avis que le plan de redressement social et économique devait être traduit dans des projets de loi qui seraient déposés devant les Chambres législatives et discutés de façon normale, hors de toute hâte donc, et pratiquement, vu la date de la Conférence nationale du Travail, dans le courant de janvier 1981.

En troisième lieu, bien que le gouvernement ait décidé de déposer ces projets au Parlement après le désaccord à la Conférence nationale du Travail, il a indiqué que, si l'on voulait réaliser la modération des revenus, il était nécessaire que les mesures entrent en vigueur le 1er janvier 1981. C'est pour cette raison que nous avons demandé aux interlocuteurs sociaux d'accepter ce qui a été appelé un *gentlemen's agreement*, mais ils ont refusé cette solution.

Pour ces trois raisons: la non-acceptation des pouvoirs spéciaux, la discussion du projet de loi d'une manière normale au Parlement durant le mois de janvier et le refus des interlocuteurs sociaux d'appliquer, sur une base volontaire, des mesures qui légalement auraient force de loi dès le 1er janvier 1981 mais ne seraient votées qu'à la fin janvier, il y avait nécessité...

Mme Pétry. — Nécessité fait loi!

M. Martens, Premier Ministre. — ... de proposer au Parlement des mesures conservatoires et transitoires pour une période limitée de six semaines.

Voilà les raisons pour lesquelles nous avons entamé la procédure que vous connaissez.

In verband met een volgend punt van kritiek, namelijk het beweerde supplementaire en aanvullende karakter van de wetgeving, hebben sprekers van de meerderheid de regering gesteund. De heren Féaux, Deleecq, Van den Eynden en nog andere sprekers hebben gezegd dat wij hier een domein raken dat in ons land bijna bestendig en traditioneel — de loonvorming — door vrije onderhandelingen werd geregeld.

Eén van de paradoxen van het debat is dat diegenen, dat was ook het geval in de Kamer van volksvertegenwoordigers, die normaal gesproken geen voorstander zijn van een sterke inmenging van de overheid in verschillende domeinen van het maatschappelijk leven, nu de regering verwijten dat zij een gebrek aan autoriteit aan de dag legt door niet drastisch in te grijpen en door steeds een mogelijkheid open te laten.

Ik meen inderdaad dat de ervaring van de vrije onderhandeling over de loonvorming bewezen heeft de beste methode te zijn voor ons land in het kader van de hele overleg-economie. Het is een grote uitzondering wanneer wij, wegens het mislukken van de Nationale Arbeidsconferentie of, sta mij toe genuanceerder te zijn, wegens het vooralsnog niet-afsluiten van een interprofessioneel akkoord, onze toevlucht nemen tot wettelijke maatregelen.

Ik wil er goed de nadruk op leggen dat in artikel 1 voor de privé-sector, in de tweede paragraaf voor de openbare sector en in de volgende paragraaf voor de zorgverstrekkers in de geneeskundige sector, het mechanisme van het ontwerp van wet twee fundamentele elementen bevat.

Het bevat enerzijds de volledige regeling van de matiging, loonmatiging in de privé-sector en in de openbare sector en matiging van de erelonen van de zorgverstrekkers op de wijze die u kent, volledig uitgewerkt en dus toepasselijk van 1 januari aanstaande af. Het bevat anderzijds de mogelijkheid om de objectieven die in het ontwerp van wet zijn vermeld ook te realiseren door toepassing van een interprofessionele overeenkomst. Deze twee fundamentele elementen zijn vervat in de teksten. Dit wil zeggen: indien er geen akkoord tot stand komt vóór 1 januari zal het uitgewerkt systeem dat beantwoordt aan de uiteindelijke voorstellen van de regering aan de Nationale Arbeidsconferentie wettelijk worden geregeld. Het is bijvoorbeeld niet toepasselijk op brutolonen onder 35 000 frank, het houdt bijvoorbeeld geen rekening met de veralgemening van de 38-urige werkweek die voorkomt in CAO's die thans zijn afgesloten. Dit zijn twee elementen die trouwens verschillen van wat in het voorstel van interprofessionele overeenkomst voorkomt.

Indien geen akkoord tot stand komt, zal dit systeem worden toegepast krachtens de wettekst zelf. Aan de andere kant laat de wettekst de mogelijkheid open van een interprofessionele overeenkomst, niet om het even welke, maar een interprofessionele overeenkomst die beantwoordt aan de objectieven van de wetgever. Het moet, ten eerste, gaan over een loonmatiging van twee jaar, ingaande op 1 januari 1981 en verstrijkend op 31 december 1982. Deze loonmatiging moet, ten tweede, worden gerealiseerd via een interprofessionele collectieve overeenkomst die moet worden gesloten vóór 1 januari en, ten derde, moet deze interprofessionele collectieve overeenkomst inhoudelijk een gelijkwaardig resultaat hebben als dit bepaald is in de wet.

Het is de regering die apprecieert of de voorwaarden van de wet wel gerealiseerd zijn in een eventuele interprofessionele overeenkomst. Dus niet om het even welke overeenkomst mag worden afgesloten. De overeenkomst moet beantwoorden aan de door de wet bepaalde voorwaarden. Het moet gaan om een overeenkomst van twee jaar met een gelijkwaardig resultaat als hetgeen de wetgever terzelfder tijd heeft uitgewerkt.

Er wordt beweerd — en dit is een taalkundig foutieve formulering — dat een interprofessionele overeenkomst de wet zou annuleren of doen vervallen. Dat is onmogelijk want de interprofessionele overeenkomst moet voldoen aan een aantal wettelijke substantiële voorwaarden die in de tekst van het ontwerp zijn opgenomen.

Deze beide elementen komen onbetwistbaar voor in de wetteksten.

De regering zal oordelen of het inderdaad gaat over een loonmatiging met een gelijkwaardig resultaat en of het gaat om een matiging die gespreid is over twee jaar, wat helemaal anders is dan wat in het huidige wetsontwerp staat dat voor zes weken geldt. De regering zal dan ook de beslissing kunnen en moeten nemen om een dergelijke overeenkomst algemeen bindend te verklaren *erga omnes* omdat precies de objectieven die de wetgever heeft gesteld door het goedkeuren van de teksten vervuld zijn.

Ik kom nu tot de opmerkingen van de heer De Bondt. Hij heeft gezegd dat hij het beginsel van de inkomensmatiging principieel steunt. Hij heeft echter onder meer gevraagd wat er gaat gebeuren mocht er zich een «politiek accident» voordoen, bijvoorbeeld, tussen nu en 15 februari en of dan eventueel de verlenging mogelijk is door het Parlement. Ik meen dat die verlenging van de toepassing van de wet dan mogelijk is.

De heer De Bondt heeft ook zijn twijfel geuit wat betreft de mogelijkheid om te steunen op de wetgeving inzake de collectieve arbeids-overeenkomsten van 5 december 1968 in deze materie. Wij hebben dit punt ook onderzocht en zijn tot de conclusie gekomen dat de thans aan het Parlement ter goedkeuring voorgelegde tekst toelaat een interprofessionele collectieve overeenkomst volgens dezelfde beginselen algemeen bindend te verklaren.

U hebt, Mijnheer De Bondt, ook een precieze vraag gesteld in verband met de geruchten over een weddeverhoging van Europese ambtenaren. Daar is inderdaad sprake van geweest. Ik kan u hierover de volgende informatie geven. Er was een schriftelijke procedure voorgeschreven. De verschillende vaste vertegenwoordigers moeten vandaag vóór 18 uur aan het voorzitterschap van de Europese Commissie laten weten of zij met het compromisvoorstel van de voorzitter konden instemmen. Mijn medewerkers en de bevoegde ministers hebben mij laten weten dat de voorgeschreven procedure niet werd gevolgd, dat er derhalve geen besluit is genomen, en dat bepaalde landen zich hebben verzet tegen deze procedure. De zaak zal worden hernomen in januari van het volgende jaar in de Europese Ministerraad. In ieder geval staat de Belgische regering afwijzend tegenover dergelijke salarisverhoging die inderdaad weinig compatibel zou zijn met hetgeen wij trachten te realiseren op het nationale vlak.

U hebt gesproken over het inkomensbeleid. Het is evident dat wij voor een moeilijke politieke en wettelijke keuze staan.

Ik kan niet nalaten een artikel te citeren dat een van uw collega's mij bij het begin van dit debat heeft getoond. Het werd in 1976 geschreven door professor Tinbergen en twee van zijn medewerkers. Samengevat komt het hierop neer: — het artikel is vanzelfsprekend afgestemd op Nederlandse toestanden — in 1976 reeds, «op grond van in de laatste tien jaar tot ontwikkeling gebrachte theorieën inzake het economisch gedrag van grote groepen, verwachtten de auteurs niet dat de noodzakelijke langdurige matiging vrijwillig tot stand zal kunnen worden gebracht, ook niet als de vakbeweging overtuigd is van het instrumentele karakter van het loonpeil en tot matiging bereid zou zijn. Daarom is de democratische aanvaarding van een door regering en Parlement geleide loonpolitiek de enig mogelijke uitweg. Deze democratische aanvaarding zal echter alleen mogelijk zijn, als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. De overheid moet een beleidsperspectief bieden voor een substantiële terugdringing van de werkloosheid. De loonpolitiek moet een onderdeel vormen van een meer algemene inkomenspolitiek en op een globale wijze in voortdurend overleg met het bedrijfsleven worden uitgevoerd.»

Ik zeg niet dat ik zonder meer achter dit citaat sta. Ik meen echter dat dit citaat goed samenvat wat de fundamentele problemen zijn die inderdaad ook te maken hebben met het ontwerp dat wij in het Parlement hebben ingediend.

Ik vestig er trouwens onmiddellijk de aandacht op dat het niet juist is te beweren dat de regering haar beleid zou beperken tot dit wetsontwerp van loutere inkomensmatiging. Het maakt deel uit van een veel omvattender plan waarvan de wetsontwerpen nog vóór het einde van het jaar zullen worden ingediend bij het Parlement en die niet

alleen op het stuk van het inkomensbeleid maar ook op tal van andere domeinen het herstelplan van de regering zullen realiseren.

De heer Vanderpoorten. — Op voorwaarde dat de regering het daarover morgen eens wordt.

M. Martens, Premier Ministre. — En matière de modération salariale, je voudrais en venir au fond du problème.

On reproche à la modération des revenus telle qu'elle est organisée par le présent projet de loi d'être inutile, inefficace, inéquitable et insuffisante. La modération salariale, nous dit-on, existe déjà et, par conséquent, il est inutile de l'imposer de force et de vouloir la réaliser par une loi. Je ne suis pas de cet avis. Les dernières données de l'Institut national de Statistique, provenant d'enquêtes sur l'évolution, par exemple, des salaires des ouvriers masculins indiquent qu'en octobre 1980, ces salaires dépassaient de 9,2 p.c. ceux d'octobre 1979. Comme durant la même période l'indice des prix à la consommation a augmenté de 7 p.c., l'accroissement des salaires hors index était de 2,2 p.c. Ce chiffre représente une moyenne. Certains secteurs ont connu des accroissements qui sont nettement supérieurs; dans d'autres par contre, ils sont inférieurs. En ce qui concerne 1981, nous possédons les données fournies par les conventions collectives déjà signées qui indiquent, pour de nombreux secteurs, des accroissements de salaires supérieurs à 2 p.c. hors index et parfois aussi des réductions de la durée du travail.

Il faut aussi apprécier la modération salariale relative qui prévaut chez nous depuis quelques années par rapport à ce qui se passe chez nos voisins. Le dernier rapport annuel de la Communauté européenne contient notamment des chiffres sur la croissance des rémunérations réelles des salariés dans les différents pays de la C.E. Il en ressort que sur l'ensemble de la période 1974-1980, la rémunération réelle par salarié s'est accrue de 26,2 p.c. en Belgique contre 25,9 p.c. en France, 19,2 p.c. en Allemagne et 15,3 p.c. aux Pays-Bas.

Een ander cijfer: de reële loonkost per geproduceerde eenheid over dezelfde periode van 1974 tot 1980 geeft de volgende cijfers: de aangroei in België 11,2 pct., in Nederland 2,1 pct., in de Bondsrepubliek 0 pct. en in Frankrijk, ook een hoge aangroei, namelijk 10,4 pct.

Certains ont aussi affirmé que la modération des revenus serait inefficace car, selon eux, les salaires ne représentent qu'une petite partie des coûts de production. C'était, entre autres, la thèse de M. de Wasseige. D'aucuns disent aussi que la modération salariale proposée ne porte que sur une partie des augmentations de salaires puisque l'indexation n'est pas remise en cause.

En ce qui concerne l'indexation des revenus ou des salaires, je serai très bref. En effet, il n'est pas question de la remettre en cause et c'est d'ailleurs ce qui est affirmé très nettement dans la déclaration gouvernementale et dans les propositions que le gouvernement a formulées à la Conférence nationale du Travail.

Par ailleurs, je ne partage pas l'avis de ceux qui minimisent l'importance des coûts salariaux dans l'ensemble des coûts de production et, à ce propos, je dois à nouveau citer quelques chiffres qui montrent à la fois l'importance de cet élément du coût et la position relative de notre pays en la matière.

Pour l'industrie manufacturière, la part des coûts salariaux dans la valeur ajoutée était en Belgique de 66,2 p.c. sur la moyenne des années 1970-1973. En 1978, cette part était montée à 78,4 p.c. Aux Pays-Bas, les chiffres sont de 64,9 p.c. en 1970-1973 et de 69,9 p.c. en 1978, donc une augmentation de moitié moins forte que la nôtre. En Allemagne, les chiffres étaient de 69,2 p.c. en 1970-1973 et de 70,5 p.c. en 1978. Pour la France les chiffres sont respectivement 65,5 p.c. et 70,4 p.c.

Le troisième reproche que plusieurs intervenants font à la modération des revenus est d'être inéquitable. Je veux répéter encore une fois que premièrement, on ne touche pas à l'indexation et, deuxièmement, que ce blocage ne s'applique pas aux salaires et traitements bruts inférieurs à 35 000 francs par mois. De plus, il ne faut pas perdre de vue ce que le gouvernement propose et décidera en faveur des plus démunis, ni l'effort particulier qui est demandé aux titulaires de revenus plus importants, notamment par l'écurement des hautes pensions, la réduction des revenus de tous les mandats politiques et publics, et l'épargne forcée imposée aux revenus de 5 millions et davantage.

Le dernier reproche fait à la modération des revenus est l'insuffisance de son impact. Là aussi, je voudrais insister sur le fait que cette modération n'est qu'une partie du plan de redressement. Il ne faut pas oublier les mesures de redressement financier de la sécurité sociale, les mesures fiscales et autres en faveur de l'investissement, et les mesures spécifiques de réduction des charges et de stimulation de l'emploi qui concernent les petites et moyennes entreprises.

De heer Van Ooteghem heeft een precieze vraag gesteld over de matiging die zou moeten gelden met betrekking tot de civiele lijst. Hij heeft in dit verband ook een amendement aangekondigd.

Dienaangaande wil ik eerst herinneren aan artikel 77 van de Grondwet dat bepaalt: «De civiele lijst wordt door de wet vastgesteld voor de duur van de regering van elke Koning.»

Ik wil in dit verband eveneens het begin van het verslag van de Senaatscommissie voor de Financiën van 18 juli 1951, onder het voorzitterschap van de heer Van Overbergh en met de heer Ronse als verslaggever, citeren, omdat het zeer goed de betekenis van artikel 77 van de Grondwet toelicht. Deze commissievergadering vond dus plaats bij het begin van het bewind van het huidige staatshoofd.

Het verslag zegt: «Artikel 77 van de Grondwet bepaalt: «De civiele lijst wordt door wet vastgesteld voor de duur van 's Konings regering.» Met deze regel heeft het bewonderenswaardig werk dat de Belgische Grondwet is, bedoeld de onafhankelijkheid en de waardigheid van de Kroon hoog te houden door te voorkomen dat de civiele lijst het onderwerp zou worden van herhaalde besprekingen, die, zoals Orban zegt in zijn *Droit constitutionnel*, «meestal zeer pijnlijk zijn en waardoor de civiele lijst het mikpunt zou worden van partij-hartstocht». De vaststelling van de civiele lijst bij het begin van de regering vindt, volgens het verslag van de Senaatscommissie van Financiën van 14 juli 1927, ook haar grond in de noodzakelijkheid om te voorkomen dat «tussen de Kroon en de Kamers een band van ondergeschiktheid zou ontstaan, die de miskenning ware van een fundamenteel beginsel van de parlementaire monarchie, namelijk het evenwicht der machten». Eigenlijk valt deze reden samen met de eerstgenoemde. Het lijkt geen twijfel — en de verlaggever van de Kamer, de heer volksvertegenwoordiger Scheyven, wijst er ook op — dat «zowel de letter als de geest van de Grondwet eisen dat de civiele lijst gedurende gans het bewind dezelfde blijft als bij de aanvang ervan».

Ik kan ook nog een argument toevoegen op het praktische vlak. Voor koning Boudewijn werd de civiele lijst vastgelegd door de wet van 24 juli 1951. Zij voorzag in een bedrag van 42 miljoen vanaf het jaar tijdens hetwelke de koning in het huwelijk zou treden. Als gevolg van de munterosie werd bij interpretatieve wet van 26 januari 1965 bepaald dat dit bedrag gekoppeld wordt aan de evolutie van 's index der kleinhandelsprijzen, thans de consumptieprijzen. Ik merk evenwel op dat 74 pct. van de civiele lijst wordt aangewend voor personeels-uitgaven, waarvan een ieder weet dat zij vooral sedert 1960 in veel sterkere mate toegenomen zijn dan de stijging van het indexcijfer. Wat de reële koopkracht betreft, is deze dotatie dus van jaar tot jaar vermindert.

In deze omstandigheden vraag ik dan ook dat het amendement van de heer Van Ooteghem zou worden verworpen. Om voornoemde redenen heeft het immers intrinsiek geen zin de matiging zoals die door de regering wordt voorgesteld, toe te passen op de civiele lijst.

Je répondrai maintenant à M. Coen qui a posé une question relative aux petits mandats politiques et qui a d'ailleurs déposé un amendement à ce sujet. Le ministre de la Fonction publique a déjà clairement répondu à cette question au cours des travaux de la commission. Je cite le rapport: «Le gouvernement déposera incessamment un projet de loi instaurant, pour une période d'au moins deux ans, une cotisation de solidarité de 5 p.c. à charge des titulaires de mandats politiques et publics.»

Si ce projet est adopté par le Parlement, ses dispositions se substitueront ou succéderont à celles du paragraphe 5. Il est dès lors probable que l'arrêté royal visé au paragraphe 5 reprendra la liste qui figure dans le projet de loi en question.

A titre indicatif et sous réserve de modifications ultérieures, le ministre peut indiquer que cette liste ne vise pas les revenus, c'est-à-dire les jetons de présence, des conseillers provinciaux et communaux. En effet, dans beaucoup de cas, le montant des jetons de présence suffit à peine à couvrir les frais occasionnés par l'exercice du mandat de conseiller provincial ou communal.

En revanche, cette liste reprend tout mandat rémunéré de quelque façon que ce soit et confié par l'autorité provinciale ou communale, par exemple dans une association intercommunale ou une association sans but lucratif créée par la commune ou par la province.»

Dans ces conditions, il me semble que le gouvernement a indiqué clairement ses intentions relativement à ces petits mandats politiques et publics.

De heren Bril en Bruart hebben vragen gesteld in verband met de besteding van de opbrengst van de matiging. Voor de lopende arbeidsovereenkomsten zullen krachtens het wetsontwerp de overeengekomen loonsverhogingen niet worden uitbetaald. Het huidige ontwerp kon de besteding niet in detail regelen gelet op de noodzakelijke paritaire concertatie zonder welke deze bedragen niet kunnen worden besteed. Vandaar de bepalingen die verwijzen naar koninklij-

ke besluiten. Het is evenwel evident dat wij dit systeem wel moeten regelen in het definitieve wetsontwerp. Maar nu reeds kent u de intenties van de regering. Wij hebben die klaar en duidelijk geformuleerd in onze voorstellen aan de Nationale Arbeidsconferentie. Wij hebben gezegd dat deze bedragen moeten worden ingeschreven in een speciale rubriek in de boekhouding van het bedrijf en dat een paritaire concertatie op het niveau van het bedrijf of van de sector moet plaatsgehad hebben vooraleer een beslissing kan worden genomen over de besteding ervan. Op die manier heeft de regering heel duidelijk aangegeven dat het haar wil is dat niet zou worden beslist over de besteding van deze soms belangrijke bedragen in bepaalde sectoren zonder de medebeslissing van de arbeiders en bedienden zelf, de rechtstreeks betrokkenen voor wie deze loonsverhogingen waren bedoeld.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, in vele gevallen levert deze matiging en de opbrengst ervan geen probleem van besteding op omdat vele bedrijven deze opbrengst als zuurstof nodig zullen hebben. Wij kennen het civisme van de arbeiders en bedienden die weten dat zij door een offer te brengen hun onderneming, hun werkgelegenheid kunnen beveiligen. Dat is ongetwijfeld één van de belangrijke effecten die dank zij de matiging zal worden bereikt, zonder dat men moet zoeken naar min of meer kunstmatige middelen van besteding. Die zullen zich echter ook voordoen, want wij hebben ook rijke sectoren, zoals de petroleumsector om er maar één te noemen, waar men per 1 januari 1981 in een loonsverhoging van 6 frank per uur voorziet. Wat zal daarmee gebeuren? Daarom is het belangrijk dat de wetgever geformuleerd heeft op welke manier over de besteding kan worden beslist en dat werd vooropgesteld dat dit slechts kan gebeuren met de medebeslissing van de arbeiders.

Je crois avoir ainsi répondu également à une question de M. Bruart. Il en a posé d'autres, plus délicates encore. Le ministre de l'Emploi et du Travail répondra, comme il l'a fait vendredi en commission, en ce qui concerne les conventions.

Vous m'avez, Monsieur Bruart, posé la question de savoir ce qui se passerait en cas de désaccord concernant les décisions actuelles; on ne peut, en effet, parler de négociations.

Une proposition de convention interprofessionnelle a été formulée. Les différentes parties doivent maintenant prendre une décision. La Feb a pris la sienne aujourd'hui; demain ce sera le tour des syndicats.

Je ne suis pas en mesure de préciser quelle sera la décision du gouvernement. Il doit attendre celle des partenaires. Il est clair qu'un accord est nécessaire pour être rendu obligatoire. Nous ne pouvons ratifier un accord qui n'existerait pas entre les parties concernées.

Mme Pétry. — Entre toutes les parties.

M. Martens, Premier Ministre. — Entre celles qui doivent réaliser une convention collective interprofessionnelle, selon les termes de la disposition légale qui, je l'espère, sera approuvée.

Je voudrais dire à MM. Conrotte et Féaux que dans ce projet de loi, comme dans l'ensemble du plan de redressement et les projets de loi à venir, le gouvernement a fait un effort considérable en faveur des salaires modestes et des personnes les plus démunies. Je le répète, l'indexation automatique des salaires est maintenue, la modération ne touche pas les salaires de moins de 35 000 francs bruts par mois, d'autres mesures encore sont prévues dans la proposition du gouvernement.

J'ajoute que, sur le plan de la fraude fiscale, le gouvernement a prévu toute une série de mesures devant rapporter quinze milliards en 1981.

Le présent projet prévoit en matière de contrôle des dispositions assez sévères, reprises d'ailleurs de la loi Cools sur le contrôle des prix.

Vous ne pouvez pas dire, si vous l'avez bien lue, que cette loi ne prévoit pas de mesures de contrôle.

Mme Pétry. — On ne peut pas dire que ce n'est pas une bonne loi!

M. Martens, Premier Ministre. — Je sais que la vigilance demandée par les intervenants est, en grande partie, l'affaire du gouvernement et qu'il ne suffit pas de prévoir des dispositions; encore faut-il les appliquer.

Cette vigilance est promise par le gouvernement. Nous appliquerons ces dispositions si des abus sont constatés.

Mme Pétry. — Il n'est pas besoin de promettre; il faut appliquer la loi.

De heer Martens, Eerste Minister. — De heren Deleek, Capoen en Nutkewitz hebben er de nadruk op gelegd, de ene in positieve zin, de

andere, zoals de heer Capoen, in negatieve zin, zoals gewoonlijk, maar dat is zijn rol natuurlijk...

De heer Jorissen. — Negatief staan tegenover een negatieve hervorming is een positieve houding.

De heer Martens, Eerste Minister. — Negatief tegenover de regering, bedoel ik. Zij hebben er de nadruk op gelegd en ik ben het er mee eens, dat deze maatregelen op zichzelf geen zin hebben als zij niet passen in een heel plan dat ook maatregelen behelst van bijvoorbeeld budgettaire sanering, van een beleid voor energiebesparing en de daarbij nodige investeringen, of van een nieuw industrieel beleid. Het regeringsplan voorziet onder meer in maatregelen van fiscale aard, die mijns inziens zeer belangrijk zijn, zowel inzake investeringen voor energiebesparing als voor wetenschappelijk onderzoek en in het algemeen voor het mogelijk maken van provisies vrijgesteld van belastingen.

Het is onrechtvaardig te beweren, zoals sommige leden van de oppositie deden, zij het minder in deze Kamer, dat de regering eigenlijk een zeer beperkte, onvolledige maatregel zou treffen. Het is evident dat deze maatregel past in het geheel van haar sociaal-economisch herstelplan. De ter zake nodige wetsontwerpen zullen wij morgen nog goedkeuren.

De heer Jorissen. — U hebt nog geen geheel. Het moet nog gebeuren.

De heer Martens, Eerste Minister. — Toch wel. Dit laat mij toe te besluiten.

Voor de meer technische vragen zullen de bevoegde ministers straks antwoorden verstrekken.

Pour conclure, et pour répondre à une question formulée par M. Bruart, je précise que tout le monde devra respecter la loi. Il n'est pas exact que nous serons tolérants sur ce plan. Je tenais à le souligner, car, bien que vous ne l'ayez pas dit formellement, certaines de vos paroles le laissaient supposer.

Ten tweede, ook als in ons land de grote kentering waarschijnlijk niet ineens mogelijk is en als men, zoals bij alle zaken, geleidelijk te werk moet gaan, is dit ongetwijfeld toch een keerpunt. Al het beleid evenwichtig wordt uitgevoerd in al zijn aspecten kan het toch een kentering brengen die van grote betekenis is.

Ik herhaal het nogmaals. Gelet op de lange traditie, met goede resultaten, van overeenkomsten heeft de regering altijd gezegd dat zij bij voorkeur op deze manier wil verder gaan, maar dat, indien overeenkomsten niet mogelijk zijn, de regering verplicht is het Parlement een aantal maatregelen voor te stellen die hetzelfde resultaat zouden geven.

Gelet op al deze argumenten vraag ik aan de meerderheid in deze Senaat dit wetsontwerp goed te keuren. (Applaus op de banken van de meerderheid.)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé:

Artikel 1. § 1. a) Deze paragraaf is van toepassing op de werknemers en op de werkgevers.

Voor de toepassing van deze paragraaf worden gelijkgesteld met:

1. Werknemers: de personen die anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst arbeid verrichten onder het gezag van een ander persoon;

2. Werkgevers: de personen die de onder 1 bedoelde personen tewerkstellen.

Deze paragraaf is niet van toepassing op de personen bedoeld in paragraaf 2.

b) De koppeling van de lonen aan de schommelingen van het indexcijfer der consumptieprijsen wordt behouden.

c) Gedurende de periode gaande van 1 januari 1981 tot en met 15 februari 1981 mag geen enkele loonsverhoging noch enig nieuw voordeel, geldelijk of in natura, onder om het even welke vorm toegekend worden, in uitvoering van een collectieve arbeidsovereenkomst, van een akkoord tussen werkgevers en werknemers, van een individuele overeenkomst of van een eenzijdige wilsuiting van de werkgever.

d) Overeenkomsten betreffende de arbeidsuurverkortung tot een gemiddelde van 38 uur per week, komen niet in aanmerking voor de toepassing van alinea c.

e) De bepalingen van alinea c zijn niet van toepassing op de werknemers waarvan het loon, berekend op basis van de wet van 4 januari 1974 betreffende de betaalde feestdagen, lager ligt dan 35 000 frank bruto voor de maand november van het jaar 1980.

Voor deze werknemers worden loonsverhogingen en andere voordelen die voorzien waren vóór 1 december 1980 normaal toegekend.

Nieuwe loonsverhogingen of andere voordelen, in geld of in natura onder om het even welke vorm, mogen toegekend worden voor zover het globaal bedrag, berekend per werknemer op jaarbasis geen 1 pct. overschrijdt.

f) Van de bepalingen van deze paragraaf kan worden afgeweken bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit voor de handarbeiders die zwaar of ongezond werk verrichten.

g) Het bedrag van de verhogingen of van de voordelen die overeenkomstig alinea c niet zullen toegekend worden, wordt in de boekhouding van de onderneming onder een bijzondere rubriek geboekt.

Een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit bepaalt op welk vlak bij paritair overleg de gevolgen van de loonmatiging op de tewerkstelling zullen onderzocht worden en op welke wijze na advies van de betrokken paritaire organen, de in de vorige alinea bedoelde gelden zullen worden aangewend.

h) Deze paragraaf is niet van toepassing indien een interprofessionele collectieve overeenkomst betreffende de loonmatiging voor een termijn van twee jaren, vóór 1 januari 1981 tot stand komt met gelijkwaardig resultaat als dit voorzien in deze wet en algemeen verbindend wordt verklaard bij koninklijk besluit.

§ 2. A. De bepalingen van deze paragraaf zijn toepasselijk op de personeelsleden waarvan de werkgevers hierna vermeld zijn:

a) Het Rijk, met daarin begrepen de rechterlijke macht, de Raad van State, het leger, de rijkswacht;

b) De gemeenschappen en de gewesten;

c) De instellingen van openbaar nut en de openbare instellingen;

d) De provincies, verenigingen van provincies, de instellingen ondergeschikt aan de provincies;

e) De gemeenten, de verenigingen van gemeenten, de agglomeraties en federaties van gemeenten, de instellingen ondergeschikt aan de gemeenten, de instellingen van openbaar nut die afhangen van de verenigingen, agglomeraties en federaties van gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de intercommunale openbare centra voor maatschappelijk welzijn, alsook de verenigingen van openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

f) De Franse Commissie voor de Cultuur, de Nederlandse Commissie voor de Cultuur en de Verenigde Commissies voor de Cultuur van de Brusselse agglomeratie;

g) De polders en de wateringen;

h) De gesubsidieerde vrije onderwijsinstellingen met daarin begrepen het universitair onderwijs;

i) De vrije diensten voor studie- en beroepsoriëntering en de vrije psycho-medisch-sociale centra.

B. De onderhavige paragraaf zal niet van toepassing zijn indien wettelijke of reglementaire bepalingen betreffende de overheidssector worden genomen met dezelfde uitwerking als deze bedoeld in § 1, in overleg met de vakbondsorganisaties vóór 31 december 1980.

C. Vóór 15 januari 1981 zal de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit de modaliteiten vastleggen die dezelfde uitwerking moeten hebben als § 1.

D. De bepalingen onder B en C zijn niet van toepassing op de personeelsleden waarvan de brutomaandwedge bepaald in artikel 2 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van de bezoldigingen van de werknemers, lager is dan 35 000 frank bruto voor de maand november 1980.

Voor deze personeelsleden zullen de verhogingen van de bezoldiging en andere voordelen voorzien vóór 1 december 1980, normaal worden toegekend.

Nieuwe verhogingen van de bezoldiging, onder welke vorm ook, zullen kunnen toegestaan worden, op voorwaarde dat het totaal bedrag per personeelslid op jaarbasis niet hoger is dan 1 pct.

E. Van de bepalingen van deze paragraaf kan worden afgeweken bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit voor de handarbeiders die zwaar of ongezond werk verrichten.

§ 3. a) 1. De tarieven van de notarissen en gerechtsdeurwaarders mogen niet hoger zijn dan het niveau van 31 december 1980.

2. De erelonen van de beoefenaars van de geneeskunde en van de paramedische beroepen mogen niet hoger zijn dan het niveau van de op 1 december 1980 van toepassing zijnde tarieven zoals zij voortvloeien uit de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Evenwel mag de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit bepalen dat de ereloonstarieven van toepassing in het raam van voornoemde wet van 9 augustus 1963 aan de evolutie van het indexcijfer der consumptieprijsen worden aangepast enkel wat het gedeelte betreft van deze erelonen dat wordt gebruikt voor de betaling van geïndexeerde lonen.

Deze bepalingen doen geen afbreuk aan de bepalingen van de door de minister van Sociale Voorzorg goedgekeurde akkoorden of overeenkomsten afgesloten tussen 15 en 31 december 1980 in het raam van de voornoemde wet van 9 augustus 1963.

In afwijking van de desbetreffende bepalingen van voornoemde wet van 9 augustus 1963 zijn de ereloonstarieven zoals zij voortvloeien uit de toepassing van onderhavige wet de grondslag voor de berekening van de tegemoetkoming door de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering.

b) Voor de andere beroepscategorieën dan deze voorzien onder § 1, § 2 en § 3, a, mogen de bezoldigingen, onder welke vorm ook, evenals de tarieven, honoraria, barema's of abonnements met betrekking tot prestaties geleverd door de beoefenaars van deze beroepen, niet hoger zijn dan deze in voege op 1 december 1980 voor dezelfde prestaties.

Geen enkele aanpassings- of fluctuatieclausule mag worden toegepast ingeval deze een verhoging van de bezoldigingen met zich meebrengt.

De Koning kan bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit regels bepalen inzake de homologatie en de publiciteit van tarievenbarema's van de prestaties van deze beroepscategorieën.

De bepalingen van deze paragraaf doen geen afbreuk aan deze van de wet op de economische reglementering en de prijzen zoals zij voortvloeien uit de wet van 30 juli 1971 houdende wijziging van de besluitwet van 22 januari 1945, betreffende het beteugelen van elke inbreuk op de reglementering betreffende de bevoorrading van het land, van artikel 52 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel en aan alle wettelijke en reglementaire bepalingen inzake burgerlijke tarieven.

§ 4. a) Niettegenstaande alle wettelijke, reglementaire, statutaire of contractuele strijdige bepalingen mogen de tantièmes betaalbaar door Belgische vennootschappen in het jaar 1981 niet meer bedragen dan 95 pct. van deze betaald voor het boekjaar 1979.

Indien voor het boekjaar 1979 geen tantièmes betaalbaar gesteld werden, of wanneer het boekjaar 1980 het eerste afgesloten boekjaar is van de betrokken vennootschap, bepaalt de Koning bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit het maximaal als tantièmes uitkeerbare bedrag, dat in verhouding tot het bedrag dat bij wijze van dividenden voor het boekjaar 1980 wordt betaalbaar gesteld.

b) Elk gedeelte van de tantièmes toegekend voor het boekjaar 1980 en waarvan de betaling reeds gedeeltelijk uitgevoerd werd vóór 1981 of waarvan de betaling uitgesteld wordt tot na 31 december 1981 wordt voor de toepassing van alinea a geacht betaald te zijn in 1981.

c) De beheerders en zaakvoerders van de vennootschappen die de bepalingen van de alinea's a en b overtreden, worden gestraft met dezelfde boeten als deze voorzien in artikel 200 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen.

d) Voor de toepassing van deze paragraaf worden onder tantièmes verstaan, alle winstuitkeringen, onder welke vorm ook, met uitsluiting van de dividenden.

§ 5. De inkomsten uit alle politieke en openbare mandaten zoals bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit worden, vanaf 1 januari 1981, met 5 pct. verminderd ten opzichte van het peil geldend op 31 december 1980.

Article 1er. § 1er. a) Le présent paragraphe s'applique aux travailleurs et aux employeurs.

Pour l'application du présent paragraphe, sont assimilées:

1. Aux travailleurs: les personnes qui, autrement qu'en vertu d'un contrat de travail, fournissent des prestations de travail sous l'autorité d'une autre personne;

2. Aux employeurs: les personnes qui occupent les personnes visées au 1.

Le présent paragraphe ne s'applique pas aux personnes visées sous le paragraphe 2.

b) La liaison des rémunérations à l'indice des prix à la consommation est maintenue.

c) Au cours de la période allant du 1er janvier 1981 au 15 février 1981 aucune augmentation de rémunération, ni aucun nouvel avantage pécuniaire ou en nature, sous quelque forme que ce soit, ne pourra être accordé, que ce soit en application d'une convention collective de travail, d'un accord entre travailleurs et employeurs, d'une convention individuelle ou d'une décision unilatérale de l'employeur.

d) Les conventions concernant la réduction de la durée du travail jusqu'à une moyenne de 38 heures par semaine ne sont pas prises en considération pour l'application de l'alinéa c.

e) Les dispositions de l'alinéa c ne s'appliquent pas aux travailleurs dont la rémunération, calculée selon les dispositions de la loi du 4 janvier 1974 relative aux jours fériés, est inférieure à 35 000 francs brut pour le mois de novembre 1980.

Pour ces travailleurs, les augmentations de rémunération et autres avantages prévus avant le 1er décembre 1980 seront normalement accordés.

De nouvelles augmentations de rémunération ou d'autres avantages pécuniaires ou en nature, sous quelque forme que ce soit, pourront intervenir, pour autant que le montant calculé par travailleur sur une base annuelle ne dépasse pas 1 p.c.

f) Il peut être dérogé aux dispositions du présent paragraphe, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, pour les travailleurs manuels effectuant des travaux lourds ou insalubres.

g) Le montant des augmentations ou avantages, qui en application de l'alinéa c n'auront pas été accordés, sera identifié sous une rubrique spéciale dans la comptabilité de l'entreprise.

Un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres déterminera à quel niveau une concertation paritaire examinera les effets de la modulation salariale sur l'emploi et de quelle manière, après avis des organes paritaires concernés, se fera l'utilisation des fonds dont question à l'alinéa précédent.

h) Le présent paragraphe ne sera pas d'application si une convention collective interprofessionnelle concernant la modulation salariale pour une durée de deux ans et ayant un effet équivalent à celui de cette loi, est conclue avant le 1er janvier 1981 et rendue obligatoire par arrêté royal.

§ 2. A. Les dispositions du présent paragraphe sont applicables aux membres du personnel dont les employeurs sont repris ci-après :

a) L'Etat, y compris le pouvoir judiciaire, le Conseil d'Etat, les forces armées, la gendarmerie;

b) Les communautés et les régions;

c) Les organismes d'intérêt public et les établissements publics;

d) Les provinces, associations de provinces, les établissements subordonnés aux provinces;

e) Les communes, les associations de communes, les agglomérations et fédérations de communes, les établissements subordonnés aux communes, les organismes d'intérêt public qui dépendent des associations, agglomérations et fédérations de communes, les centres publics d'aide sociale, les centres publics intercommunaux d'aide sociale ainsi que les associations des centres publics d'aide sociale;

f) La Commission française de la Culture, la Commission néerlandaise de la Culture et les Commissions réunies de la Culture de l'agglomération bruxelloise;

g) Les polders et les waterings;

h) Les établissements d'enseignement libres subventionnés en ce compris l'enseignement universitaire;

i) Les offices d'orientation scolaire et professionnelle et les centres psycho-médico-sociaux libres.

B. Le présent paragraphe ne sera pas d'application si des mesures légales ou réglementaires relatives au secteur public et produisant le même effet que celui visé au § 1er sont prises en concertation avec les organisations syndicales avant le 31 décembre 1980.

C. Le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, fixera avant le 15 janvier 1981 les modalités destinées à produire le même effet que celui visé au § 1er.

D. Les dispositions sous B et C ne s'appliquent pas aux membres du personnel dont la rémunération mensuelle brute déterminée par l'article 2 de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs est inférieure à 35 000 francs brut pour le mois de novembre 1980.

Pour ces membres du personnel, les augmentations de rémunération et autres avantages prévus avant le 1er décembre 1980 seront normalement accordés.

De nouvelles augmentations de rémunération, sous quelque forme que ce soit, pourront intervenir, pour autant que le montant total calculé par membre du personnel sur une base annuelle ne dépasse pas 1 p.c.

E. Il peut être dérogé aux dispositions du présent paragraphe, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, pour les travailleurs manuels effectuant des travaux lourds ou insalubres.

§ 3. a) 1. Les tarifs des notaires et des huissiers de justice ne peuvent dépasser le niveau du 31 décembre 1980.

2. Les honoraires des praticiens de l'art de guérir et des paramédicaux ne peuvent excéder le niveau des tarifs qui étaient d'application au 1er décembre 1980 en vertu de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité.

Cependant, le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, peut déterminer que les tarifs d'honoraires en application dans le cadre de la loi précitée du 9 août 1963 seront adaptés à l'évolution de l'indice des prix à la consommation mais seulement pour la partie de ces honoraires qui est affectée au paiement des salaires indexés.

Ces dispositions ne portent pas préjudice aux dispositions des accords ou conventions approuvés par le ministre de la Prévoyance sociale et conclus entre le 15 et le 31 décembre 1980 dans le cadre de la loi précitée du 9 août 1963.

En dérogation aux dispositions en question de la loi précitée du 9 août 1963, les tarifs découlant de l'application de la présente loi constituent la base du calcul de l'intervention par l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité.

b) Pour les catégories professionnelles autres que celles prévues sous § 1er, § 2 et § 3, a, les rémunérations de quelque nature qu'elles soient, ainsi que les tarifs, honoraires, barèmes et abonnements ayant trait aux prestations effectuées par les titulaires de ces professions, ne peuvent excéder ceux en vigueur pour les mêmes prestations au 1er décembre 1980.

Aucune formule d'adaptation ou de fluctuation ne peut être appliquée si elle entraîne une augmentation des rétributions.

Le Roi peut prendre par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres des dispositions en vertu desquelles la tarification des prestations de ces catégories professionnelles est soumise à homologation et à publicité.

Les dispositions de ce paragraphe ne portent pas préjudice aux dispositions de la loi sur la réglementation économique et les prix telles qu'elles résultent de la loi du 30 juillet 1971 modifiant l'arrêté-loi du 22 janvier 1945 concernant la répression des infractions à la réglementation relative à l'approvisionnement du pays, à l'article 52 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, et aux dispositions légales et réglementaires concernant les tarifs civils.

§ 4. a) Nonobstant toutes dispositions légales, réglementaires, statutaires ou contractuelles contraires, les tantièmes payables par des sociétés belges durant l'année 1981 ne peuvent excéder 95 p.c. des tantièmes payés pour l'exercice social 1979.

Si aucun tantième n'a été mis en paiement pour l'exercice social 1979 ou s'il s'agit du premier exercice social, le Roi fixe, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, le maximum des tantièmes distribuables en proportion du montant qui, à titre de dividendes pour l'exercice 1980, est mis en paiement.

b) Toute partie de tantièmes attribuée pour l'exercice social 1980 et dont le paiement a déjà été effectué avant 1981 ou dont le paiement a été différé après le 31 décembre 1981, est considérée, pour l'application de l'alinéa a, comme payée en 1981.

c) Les administrateurs et gérants de sociétés qui contrevennent aux dispositions des alinéas a et b, sont punis des mêmes amendes que celles prévues à l'article 200 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales.

d) Pour l'application du présent paragraphe, on entend par tantièmes toute distribution de bénéfices quelle qu'en soit la forme, hormis les dividendes.

§ 5. Les revenus des mandats politiques et publics, tels que définis par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, sont réduits de 5 p.c., à partir du 1er janvier 1981, par rapport au niveau existant au 31 décembre 1980.

M. Jacques Wathélet propose les amendements que voici :

En ordre principal :

A cet article, supprimer le § 1er, b.

In hoofddeorde :

In dit artikel § 1, b, te doen vervallen.

Subsidiarement :

A cet article, § 1er, h, troisième et quatrième lignes, remplacer les mots « ayant un effet équivalent » par les mots « ayant un effet identique ».

Subsidiar :

Op de vierde regel van § 1 van dit artikel het woord « gelijkwaardig » te vervangen door het woord « hetzelfde ».

Ces amendements sont-ils appuyés? (*Plus de deux membres se lèvent.*)

Les amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

La parole est à M. Jacques Wathelet.

M. J. Wathelet. — Monsieur le Président, Monsieur le Premier Ministre, chers collègues, l'amendement que nous avons déposé en ordre principal tend à la suppression du paragraphe 1er, h.

Je crois en avoir donné la justification tout à l'heure.

Seules les Chambres ont la capacité de légiférer et par conséquent d'abroger une loi.

Accorder à des interlocuteurs sociaux la possibilité de fait, par une convention collective interprofessionnelle, d'abroger le paragraphe premier de la loi, c'est évidemment violer la Constitution.

L'utilisation des mots « ne sera pas d'application » ne change pas le fond du problème : il suffit à des tiers au Parlement de décider d'une convention collective pour faire échec à la loi, pour l'abroger en fait.

Au même paragraphe 1er du même article, au point h, nous avons déposé un amendement subsidiaire, tendant à remplacer les mots « ayant un effet équivalent » par les mots « ayant un effet identique ».

Maintenir le texte serait créer une incertitude juridique. Qui déciderait de l'équivalence? M. le Premier ministre vient de nous dire que ce serait le gouvernement. En fait, si j'ai bien compris sa réponse, le gouvernement s'arrogerait la faculté d'interpréter la loi. (*Applaudissements sur les bancs libéraux.*)

M. le Président. — La parole est à M. De Wulf, ministre.

M. De Wulf, Ministre de l'Emploi et du Travail. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, je ne reviendrai pas sur le principe, le Premier ministre ayant longuement et clairement expliqué qu'il ne s'agissait pas d'une proposition inconstitutionnelle.

Je demande donc le rejet de l'amendement principal.

Quant à l'amendement subsidiaire, je répète ce que j'ai dit vendredi dernier en commission. Pour juger de l'effet équivalent, le gouvernement tiendra compte des aspects tant sociaux que financiers et économiques, et pour ce qui est des aspects sociaux, notamment de la paix sociale qui ne peut être traduite en chiffres absolus, mais a une valeur indiscutable.

Je profite de l'occasion pour répondre aux reproches de M. Bruart.

Vous avez effectivement, Monsieur Bruart, posé des questions très précises, vendredi dernier, en commission.

Si mes souvenirs sont exacts, je vous ai répondu de manière tout aussi précise; mes réponses sont d'ailleurs reprises dans le rapport de M. De Clercq.

Je puis comprendre votre intervention dans la mesure où je ne vous ai peut-être pas répondu comme vous le souhaitiez. Je puis cependant vous affirmer que les explications que je vous ai fournies découlent logiquement des propositions gouvernementales en la matière.

Ik heb de indruk dat hier en daar nog wel twijfel heerst over de precieze toepassing van de regeringsvoorstellen in verband met de baremieke stelsels. Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken ook dat op te klaren. Indien men niet aan de baremieke stelsels van de bedienden en van het overheidspersoneel zou hebben geraakt, zou dit in feite een onrechtvaardigheid hebben teweeggebracht. Dan zouden alleen de arbeiders door de matiging getroffen worden. De toepassing van de baremieke stelsels heeft tot gevolg dat jaarlijks of tweejaarlijks, naargelang van het geval, de geldelijke toestand van de betrokkenen automatisch verbetert. Dit is de reden waarom deze stelsels ook in de regeringsvoorstellen zijn opgenomen. Beneden de 35 000 frank worden de baremieke verhogingen echter wel toegepast en blijft er bovendien ruimte om een nieuwe verbetering te bedingen.

Boven de 35 000 frank zijn de baremieke stelsels geblokkeerd. Hier past het nochtans een tweede onderscheid te maken, namelijk het onderscheid tussen de bedienden, dus de privé-sector, en het overheidspersoneel. Wat deze laatste betreft — en collega Maystadt kan daarover desgewenst meer uitleg verschaffen — zal aan de baremieke stelsels niet worden geraakt, maar vóór 15 januari 1981 zal in een koninklijk besluit worden bepaald op welke manier ook op dat per-

soneel een gelijkwaardige matiging door andere mechanismen kan worden ingebouwd.

Mijnheer de Voorzitter, ziedaar de belangrijkste precieze vragen die overbleven en waarop ik graag nog een antwoord heb verstrekt. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, vermits ik tijdens mijn korte uiteenzetting een principieel bezwaar had gemaakt over artikel 1, paragraaf 1, littera h, dacht ik het mijn plicht te zijn een antwoord te verschaffen op het amendement en het subamendement van de heer Jacques Wathelet.

Geen van beide verdienen mijn steun, omdat zij de mening die ik heb geuit niet juist weergeven. Ik heb niets in twijfel willen trekken van datgene wat de regering onder politiek oogpunt wenst te bereiken. Ik heb alleen gezegd dat de gebruikte methode onvolmaakt is en dat de regering op een scheve manier een soort volmacht tot zich trekt.

Ik wil het volgende verklaren.

Ten eerste, dat ik akkoord ga dat paragraaf 1 verdwijnt in zijn gevolgen, indien vóór 1 januari 1981 het interprofessioneel akkoord tot stand komt, dat kan worden bekrachtigd door een algemene geldigheid kan verkrijgen bij koninklijk besluit.

Ten tweede, dat ik voldoende vertrouwen heb in de regering om haar toe te laten na te gaan dat wat in het interprofessioneel akkoord is opgenomen, een gelijkwaardig effect heeft, als datgene wat in paragraaf 1 wordt beschreven.

Mijn bezwaar bestaat erin dat het koninklijk besluit geen aanleiding kan geven tot een vernietiging van wat in paragraaf 1 van de wet wordt opgenomen, tenzij de Kamers daartoe besluiten, hetgeen de traditie is bij het verlenen van een volmacht. Ik heb dat aan de regering gesuggereerd. Van de zijde van de regering heb ik daarop geen toenadering gezien.

Het spijt mij dat door gebrek aan tijd datgene wat voor de hand liggend is, niet kan worden gerealiseerd. Ik kan niet aannemen dat dit voor de verdere werking van het Parlement als een precedent zou kunnen worden beschouwd.

Voor zover er een afzonderlijke stemming zou zijn over littera h van paragraaf 1 van artikel 1, zal ik tegenstemmen. Ik vraag evenwel geen afzonderlijke stemming, omdat het technisch gezien de voortgang van zaken zou belemmeren. Ik acht het voldoende dat de Senaat daarover mijn mening kent.

De heer Vanderpoorten. — Wij zullen dat in uw plaats vragen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Ooteghem.

De heer Van Ooteghem. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren van de regering, ik had een vraag gesteld aan de minister over de baremieke stelsels. Het antwoord dat ik zoëven heb gekregen verheugt mij. Anderzijds moet ik u erop wijzen, Mijnheer de Minister, dat u in de Senaat precies het tegenovergestelde hebt verteld dan in de Kamer. Ik zal even het Senaatsverslag naast dat van de Kamer leggen, en vergelijken. Het Senaatsverslag vermeldt het volgende:

« Er is evenwel overeengekomen geen afbreuk te doen aan de weddeschaalverhogingen langs de omweg van de jaarlijkse en de tweejaarlijkse verhogingen. »

Dat is precies wat u zoëven hebt gezegd.

In het verslag van de Kamer, op bladzijde 22, vierde alinea, lees ik het volgende:

« Anderzijds vormen de jaarlijkse of tweejaarlijkse verhogingen een constante verbetering van de loopbaan in overheidsdienst. Indien men die had uitgesloten, terwijl men de andere bezoldigingen zou blokkeren, zou de matiging van de inkomens alleen gelden voor de arbeiders, wat niet rechtvaardig zou zijn. De regering heeft met deze alinea iedereen op dezelfde voet willen plaatsen. »

Dus in de Kamer zegt u dat de kwestie van de tweejaarlijkse verhogingen niet geldt voor de ambtenaren en in de Senaat zegt u precies het tegenovergestelde. Ofwel heb ik het slecht begrepen, ofwel heeft de verslaggever het slecht weergegeven. In elk geval, wanneer men de twee teksten leest, weet men niet meer goed wat de regering juist bedoelt. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Bruart.

M. Bruart. — En ce qui concerne les questions posées, certes, vous y avez répondu, Monsieur le Ministre. Vous avez empli vos poches,

mais je vous ai dit « il faudra les vider » et dans ce qu'il en est tombé, j'ai le regret de vous dire que je n'ai pas trouvé grand-chose de valable en réponse aux questions que j'avais posées.

Aujourd'hui encore, vous me dites m'avoir répondu vendredi, en commission, mais vous n'apportez rien de nouveau dans ce domaine. Par conséquent, je ne suis pas plus satisfait aujourd'hui que la semaine dernière.

M. Vanderpoorten. — Alors, il faut voter contre !

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Wulf.

De heer De Wulf, Minister van Tewerkstelling en Arbeid. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, aan de heer Van Ooteghem kan ik antwoorden dat het gedeelte van het verslag van de Kamer dat hij heeft voorgelezen en het gedeelte van het verslag van de Senaat dat hij heeft voorgelezen, elkaar aanvullen en volledig overeenstemmen met hetgeen ik hier daarnet heb verklaard, namelijk dat normaal de baremieke stelsels over de hele lijn moesten worden geblokkeerd om het stelsel van de rechtvaardige verdeling te respecteren zowel voor de arbeiders, de bedienden als voor het overheidspersoneel. Het blijft geldig voor de bedienden wanneer ze een loon hebben van meer dan 35 000 frank; voor het overheidspersoneel wordt er een uitzondering gemaakt, aangezien daar een ander mechanisme bij koninklijk besluit zal worden vastgesteld, waardoor niet zal worden ingegrepen in het baremieke stelsel, maar wel met andere middelen dezelfde matiging zal worden tot stand gebracht. Er is dus geen tegenstrijdigheid tussen beide teksten.

En ce qui concerne votre question, Monsieur Bruart, je crois y avoir répondu clairement. Les réponses que je vous ai données n'étaient peut-être pas celles auxquelles vous vous attendiez. Mais, de toute manière, elles sont exactes en fonction de l'application du projet gouvernemental.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord.

De Voorzitter. — Mijnheer Vandezande, ik kan u het woord niet geven. Normaal vraagt men het woord bij de bespreking van het amendement. Dat ligt voor de hand. De minister antwoordt en dan heeft men nog recht op repliek, zoals het reglement zeer duidelijk bepaalt.

Het spijt me, maar u had het woord vroeger moeten vragen.

De heer Vandezande. — Maar Mijnheer de Voorzitter, als de minister een verkeerde uitleg geeft, moet ik toch de vraag opnieuw stellen. Er zijn hier eigenaardige zeden. Verleden week weigerde minister Mathot mij te antwoorden op precieze vragen en toen werd het incident gesloten.

Nu vraag ik het woord omdat de minister een verkeerd antwoord geeft en u laat mij niet toe op de tribune te komen om de zaken recht te zetten. Wat mag ik hier nog? (*Gelach.*)

M. le Président. — M. Jacques Wathelet ayant demandé un vote séparé, nous voterons d'abord sur son amendement subsidiaire.

M. J. Wathelet. — Nous demandons le vote nominatif, Monsieur le Président.

M. le Président. — Cette demande est-elle appuyée? (*Plus de neuf membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

138 membres sont présents.

138 leden zijn aanwezig.

105 votent non.

105 stemmen neen.

16 votent oui.

16 stemmen ja.

17 s'abstiennent.

17 onthouden zich.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1980-1981
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1980-1981

En conséquence, l'amendement subsidiaire n'est pas adopté.
Derhalve is het subsidiair amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaensens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Belot, Bogaerts, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Capoen, Carpels, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Dalem, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, De Kerpel, Deleecq, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyster, le chevalier de Stexhe, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Férier, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mme Gillet (Lucienne), MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Jorissen, Kevers, Kuylen, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Meunier, Noël de Burlin, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Poulet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Wambeke, Verbist, Verhaegen, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Coen, Cuvelier, Decoster, Février, Gillet (Jean), Mme Herman-Michielsens, M. Kenens, Mme Mayence-Goossens, MM. Nutkewitz, Pede, Vanderpoorten, Waltniel et J. Wathelet.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Bertrand, Cugnon, De Graeve, Delpérée, Descamps, Désir, de Wasseige, Gillet (Roland), Henrion, Lagasse, Lagneau, Mme Mathieu-Mohin, MM. Moureaux, Neuray, Payfa, Van der Elst et van Waterschoot.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

M. Bertrand. — Monsieur le Président, le groupe FDF-RW était favorable à l'amendement principal mais ne l'était pas à l'amendement subsidiaire.

Nous restons surpris que l'on vote sur le subsidiaire avant le principal.

M. Lagasse. — C'est la première fois que l'on pratique ainsi.

M. le Président. — L'amendement principal de M. Jacques Wathelet tend à la suppression du littéra *h*. Si le littéra *h* mis au voix avait été adopté, l'amendement subsidiaire n'aurait plus eu de sens.

M. Descamps. — J'ai pairé avec Mme Nauwelaerts, Monsieur le Président.

M. Lagneau. — J'ai pairé avec M. Busieau.

M. Henrion. — J'ai pairé avec M. Storme, Monsieur le Président.

De heer van Waterschoot. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Lahaye die verhinderd is wegens ziekte.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, door de haast waarmee ik naar mijn plaats moest terugkeren, heb ik op de verkeerde knop gedrukt. Ik had mij willen onthouden.

De Voorzitter. — Akte wordt u daarvan gegeven.

De heer Jorissen. — Mijnheer de Voorzitter, ik had mij moeten onthouden want ik ben afgesproken met de heer Lagae.

De Voorzitter. — Akte wordt u daarvan gegeven.
Je mets aux voix le littéra *b* du paragraphe premier.
— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

137 membres sont présents.

137 leden zijn aanwezig.

99 votent oui.

99 stemmen ja.

29 votent non.

29 stemmen neen.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, le littéra *b* du paragraphe premier est adopté.

Derhalve is littéra *b* van paragraaf 1 aangenomen.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Belot, Bogaerts, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Dalem, Daulne, De Baere, De Clercq, Deconinck, De Kerpel, Deleeck, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Deveene, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch; MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Férir, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mme Gillet (Lucienne), MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Kevers, Kuylen, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Meunier, Noël de Burlin, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Turf-De Munter, MM. Vandenaabee, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborght, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, Verbist, Verhaegen, Wyninckx et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Boey, Bril, Coen, Cuvelier, Decoster, Delpérée, Désir, de Wasseige, Février, Gillet (Jean), Gillet (Roland), Mme Herman-Michielsens, MM. Kenens, Lagasse, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Moureaux, Neuray, Nutkewitz, Payfa, Pede, Van der Elst, Vanderpoorten, Vandezande, Waltniel et J. Wathelet.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Capoen, Cugnon, De Bondt, De Graeve, Descamps, Henrion, Jorissen, Lagneau et van Waterschoot.

M. le Président. — Le vote que le Sénat vient d'émettre implique le rejet de l'amendement principal de M. Jacques Wathelet.

Je mets le paragraphe premier aux voix.

Ik breng paragraaf 1 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Les membres qui ne sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer Capoen. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij onthouden om de reeds uiteengezette redenen.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij onthouden hoewel ik tegen littéra *b* ben. Maar vermits het ging om de stemming over een amendement en ik niet met de motivering van het amendement instem, heb ik niet tegengestemd.

M. le Président. — MM. de Wasseige, Humblet et Bertrand proposent l'amendement que voici:

A. Letter *b*, § 2, A, van dit artikel te doen vervallen.

A. Au § 2, A, de cet article, supprimer la disposition du littéra *b*.

La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, chers collègues, le premier amendement a pour objet la suppression, au paragraphe 2, du littéra *b*: « Les dispositions du présent paragraphe sont applicables aux membres du personnel dont les employeurs sont les communautés et les régions. » Voilà un curieux article quand on le met en rapport avec la loi du 8 août, et notamment avec l'article 45 de cette loi qui rappelle que chaque conseil fixe le cadre et le statut administratif et pécuniaire de son personnel.

Nous nous trouvons donc en plein dans les compétences des communautés ou des régions et non plus dans les compétences du Sénat. Le Conseil d'Etat l'avait d'ailleurs fort judicieusement rappelé dans son avis.

Je trouve une contradiction fondamentale entre le point de vue exprimé par le ministre de la Fonction publique, en commission, et qui précise: « ... le personnel des Chambres et des conseils de communauté et régionaux n'est pas concerné par cette disposition » et le texte même du projet qui dit, d'une part: « Tout qui a comme employeur les communautés ou les régions est soumis au présent projet » et qui, d'autre part, l'exclut.

Il convient donc d'être logique et de supprimer ce paragraphe *b*. Tel est l'objet de notre amendement. (Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.)

M. le Président. — La parole est à M. Maystadt, ministre.

M. Maystadt, Ministre de la Fonction publique et de la Politique scientifique, chargé de la coordination de la Politique de l'Environnement. — Monsieur le Président, je crains qu'il y ait une confusion: en réalité, le texte du projet de loi qui vous est soumis vise le personnel des services des communautés et des régions. Je me permets à cet égard de me référer à l'avis du Conseil d'Etat: « En ce qui concerne le personnel des services des communautés et des régions, aucun problème ne se pose. L'article 87, paragraphe 3, sur la loi spéciale du 8 août 1980 prévoit expressément que ce sont les règles légales et statutaires applicables au personnel de l'Etat qui sont applicables au personnel des communautés et des régions. » Cela se trouve explicitement à l'article 13, paragraphe 6, de la loi précitée.

Le Conseil d'Etat avait émis une observation sur le personnel des conseils des communautés et des régions: aux termes de l'article 45 de la même loi, chaque conseil fixe le statut pécuniaire de son personnel.

C'est précisément pour tenir compte de cette observation que le gouvernement a déposé un amendement qui modifie le texte initial, de sorte que le texte ne s'applique plus désormais au personnel des conseils des communautés et des régions. Mais il est, conformément à la loi spéciale de réformes institutionnelles, applicable au personnel des services des communautés et des régions.

M. Bertrand. — Je demande l'appel nominal, Monsieur le Président.

M. de Wasseige. — Tel qu'il est rédigé, le texte dit bien: « Tout qui a comme employeur les communautés et les régions vise aussi le personnel des conseils ».

M. André. — Ce n'est pas la communauté et ce n'est pas la région. C'est le même problème pour le Sénat.

M. le Président. — Le ministre a été très clair.

La parole est à M. Maystadt, ministre.

M. Maystadt, Ministre de la Fonction publique et de la Politique scientifique, chargé de la coordination de la Politique de l'Environnement. — Monsieur le Président, pour qu'il n'y ait vraiment aucun doute, je tiens à confirmer ce que vient de dire M. André. L'employeur du personnel des conseils est bien entendu le conseil lui-même. Ce n'est ni la communauté, ni la région. Ce qui est visé ici, c'est le personnel qui fera partie des services qui seront constitués sur base de l'article 87, paragraphe 3, de la loi spéciale de réformes institutionnelles, par transposition des fonctionnaires qui sont actuellement dans les divers départements nationaux.

M. Lagasse. — Qui a la personnalité juridique?

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement A de MM. de Wasseige, Humblet et Bertrand.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement A van de heren de Wasseige, Humblet en Bertrand.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

139 membres sont présents.

139 leden zijn aanwezig.

101 votent non.

101 stemmen neen.

29 votent oui.

29 stemmen ja.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Belot, Bogaerts, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cudell, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, De Kerpel, Deleek, Delmotte, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Devee, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeeers, Féaux, Férier, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mme Gillet (Lucienne), MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Kevers, Kuylen, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mainil, Mesotten, Meunier, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Spitaal, Van Wambeke, Verbist, Verhaegen, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Boey, Bonmariage, Bril, Coen, Cuvelier, de Bruyne, Decoster, Désir, de Wasseige, Février, Gillet (Jean), Mme Herman-Michielsens, MM. Kenens, Lagasse, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Moureaux, Neuray, Nutkewitz, Payfa, Pede, Van der Elst, Vanderpoorten, Van Ooteghem, Waltniel et J. Wathélet.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Capoen, Cugnon, De Graeve, Descamps, Henrion, Jorissen, Vandezande et van Waterschoot.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij onthouden om te laten vaststellen dat de minister een goocheltoer heeft uitgehaald met het duidelijk advies van de Raad van State naast zich neer te leggen.

Ik verwijs bij deze gelegenheid naar de houding van de Eerste minister die geregeld zwaait met adviezen van de Raad van State, doch ze geregeld overtreedt.

M. le Président. — MM. de Wasseige, Humblet et Bertrand proposent également l'amendement que voici:

B. Au § 2, A, c, du même article, ajouter les mots « à l'exception de ceux qui dépendent des communautés ou des régions ».

B. § 2, A, c, van hetzelfde artikel, aan te vullen als volgt « met uitzondering van die welke afhangen van de gemeenschappen of de gewesten ».

La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, le paragraphe 2, A, c, précise que « le présent projet de loi et les présentes dispositions sont applicables aux membres du personnel dont les employeurs sont les organismes d'intérêt public et les établissements publics ». Notre pro-

position est d'ajouter à ces mots « à l'exception de ceux qui dépendent des communautés ou des régions ».

En vertu du transfert de compétences et en vertu de l'article 9 qui autorise les communautés et les régions à créer les infrastructures et notamment les organismes qui leur sont nécessaires, il est évident que le personnel qui dépend de ces organismes d'intérêt public ou des établissements publics qui relèvent des communautés et des régions tombent sous leur compétence et ne sont donc plus de notre compétence.

Vous me répondrez peut-être qu'il n'y en a pas encore beaucoup à l'heure actuelle. C'est peut-être vrai mais il n'empêche qu'il peut s'en trouver et qu'il convient de corriger la loi dans le sens proposé par cet amendement. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

M. le Président. — La parole est à M. Maystadt, ministre.

M. Maystadt, Ministre de la Fonction publique et de la Politique scientifique, chargé de la coordination de la Politique de l'Environnement. — Monsieur le Président, l'article 13, paragraphe 6, de la loi spéciale de réformes institutionnelles prévoit expressément que la fixation du statut pécuniaire et administratif du personnel des établissements publics dépendant d'une communauté ou d'une région sort de la compétence attribuée aux communautés et aux régions. Le législateur national reste compétent pour fixer ce statut.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement B de MM. de Wasseige, Humblet et Bertrand.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement B van de heren de Wasseige, Humblet en Bertrand.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

141 membres sont présents.

141 leden zijn aanwezig.

108 votent non.

108 stemmen neen.

23 votent oui.

23 stemmen ja.

10 s'abstiennent.

10 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Belot, Boey, Bogaerts, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Califice, Canipel, Carpels, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Cuvelier, Dalem, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, De Kerpel, Deleek, Delmotte, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Devee, MM. De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeeers, Féaux, Férier, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mme Gillet (Lucienne), MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Kevers, Kuylen, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Meunier, Noël de Burlin, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Pede, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Spitaal, Van Wambeke, Verbist, Verhaegen, Waltniel, Wyninckx et Leemans.

Ont répondu oui:

Hebben ja gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Bonmariage, Bril, Coen, de Bruyne, Decoster, Désir, de Wasseige, Février, Gillet (Jean), Gillet (Roland), Mme Herman-Michielsens, M. Lagasse, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Moureaux, Neuray, Payfa, Vander Elst, Van Ooteghem et J. Wathélet.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Cugnon, De Graeve, Descamps, Henrion, Jorissen, Kenens, Lagneau, Nutkewitz, Vandezande et van Waterschoot.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij onthouden omwille van dezelfde schromelijke machtsoverschrijding.

M. le Président. — MM. de Wasseige, Humblot et Bertrand proposent un dernier amendement ainsi rédigé :

C. Au § 2, A, remplacer la disposition du littéra *d* par le texte suivant :

« *d*) La province de Brabant et les communes énumérées aux articles 7 et 8 des lois relatives à l'emploi des langues en matière administrative coordonnées le 18 juillet 1966 ».

C. Paragraaf 2, A, *d*, van hetzelfde artikel, te vervangen als volgt :

« *d*) De provincie Brabant en de gemeenten opgesomd in de artikelen 7 en 8 van de wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken gecoördineerd op 18 juli 1966 ».

La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Le paragraphe *d* vise les provinces, associations de provinces, les établissements subordonnés aux provinces et le paragraphe *e*, les communes, etc.

Notre proposition vise à remplacer ces deux paragraphes — il faut en réalité lire : remplacer la disposition des lettres *d* et *e* — par le texte relatif à la province du Brabant et aux communes qui relèvent de la tutelle de l'Etat mais en exceptant de cette loi les provinces, les communes, les associations de provinces ou de communes, étant donné que la tutelle est désormais de la compétence des régions.

Je pense que la loi est claire sur ce plan, notamment en son article 7, et qu'il faut donc modifier le projet qui nous est soumis : pour qu'il soit en concordance avec la loi de régionalisation du 8 août 1980.

M. le Président. — La parole est à M. Maystadt, ministre.

M. Maystadt, Ministre de la Fonction publique et de la Politique scientifique, chargé de la coordination de la Politique de l'Environnement. — Monsieur le Président, l'article 7 de la loi de réformes institutionnelles auquel M. de Wasseige s'est référé dans sa justification indique que sont de la compétence de la région l'organisation des procédures ainsi que l'exercice de la tutelle administrative sur les provinces et les communes. Il ne vise pas la fixation du statut pécuniaire du personnel des provinces et des communes, et les travaux préparatoires — je fais ici appel aux membres du Sénat qui ont suivi de près ces travaux — ont fait apparaître que les régions ne sont pas compétentes pour fixer le statut pécuniaire du personnel des provinces et des communes.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Heren Ministers, geachte collega's, onze fractie zal zich bij de stemming onthouden omdat deze aangelegenheid hier zeer onduidelijk wordt geformuleerd. Wat is de provincie Brabant? Men moet een onderscheid maken tussen de uitvoerende macht en de personeelsleden van de provincie Brabant. Hetzelfde geldt voor de gemeenten. Derhalve kunnen wij ons over een dergelijke tekst niet uitspreken.

De heer De Bondt. — Dan moet u tegenstemmen, Mijnheer Vandezande.

M. de Wasseige. — Nous demandons le vote nominatif, Monsieur le Président.

M. le Président. — Cette demande est-elle appuyée? (*Plus de neuf membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

Nous passons au vote sur l'amendement C de M. de Wasseige.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement C van de heer de Wasseige.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

144 membres sont présents.

144 leden zijn aanwezig.

125 votent non.

125 stemmen neen.

10 votent oui.

10 stemmen ja.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.
Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Bascour, Basecq, Ba-taille, Belot, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bogaerts, Bril, Bru-art, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Chabert, Claeys, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Cuvelier, Dalem, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, Decoster, De Kerpel, Deleeck, Delmotte, Mmes De Looze-Raeymaekers, De Pauw-Deveene, MM. De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opendenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Février, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Gillet (Jean), Mme Gillet (Lucienne), Mme Hanquet, M. Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Ke-nens, Kevers, Kuylen, Lagneau, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Meunier, Noël de Burlin, Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Pede, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Poulet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenaabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborght, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Spi-tael, Van Wambeke, Verbist, Verhaegen, Waltniel, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Bertrand, Bonmariage, Désir, de Wasseige, Gillet (Roland), Lagasse, Mme Mathieu-Mohin, MM. Moureaux, Neuray et Payfa.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Cugnon, de Bruyne, De Graeve, Descamps, Jorissen, Van der Elst, Vandezande, Van Ooteghem et van Waterschoot.

De Voorzitter. — Ik breng paragraaf 2 in stemming.

Je mets le paragraphe 2 aux voix.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Ik breng paragraaf 3 in stemming.

Je mets le paragraphe 3 aux voix.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Ik breng paragraaf 4 in stemming.

Je mets le paragraphe 4 aux voix.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Bij paragraaf 5 stelt de heer Van Ooteghem vol-gend amendement voor :

Paragraaf 5 van dit artikel aan te vullen met de letters *b* en *c*, luidende :

« *b*) De bedragen voorkomend op de civiele lijst worden met 5 p.c. verminderd ten opzichte van het peil geldend op 31 december 1980.

c) De inkomsten van al de personen bedoeld onder § 2, A, waarvan de brutomaandwedge gelijk of hoger is dan de brutomaandwedge van de volksvertegenwoordigers en senatoren, worden vanaf 1 janua-ri 1981 bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit met 5 p.c. verminderd ten opzichte van het peil geldend op 31 december 1980 »

Compléter le § 5 de cet article par des lettres *b* et *c*, libellés comme suit :

« *b*) Les montants figurant dans la liste civile sont réduits de 5 p.c. par rapport au niveau existant au 31 décembre 1980.

c) Les revenus de toutes personnes visées au § 2, A, dont le traite-ment mensuel brut est égal ou supérieur au traitement mensuel brut des députés et des sénateurs, seront, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, réduits de 5 p.c., à partir du 1er janvier 1981, par rapport au niveau existant au 31 décembre 1980. »

Wordt dit amendement gesteund? (*Meer dan twee leden staan op*)

Daar het amendement regelmatig wordt gesteund, maakt het deel uit van de behandeling.

De heer Van Ooteghem. — Mijnheer de Voorzitter, geachte leden van de regering, geachte collega's, ons amendement bestaat uit twee delen. Onder letter *b* stellen wij voor de civiele lijst met 5 pct. te verminderen van 1 januari 1981 af. Onder letter *c* stellen wij voor dat de maandwedden van de ambtenaren die een wedde hebben gelijk of hoger dan dit van een parlements lid, eveneens met 5 pct. zouden worden afgetopt.

Wij vragen de afzonderlijke stemming over de twee onderdelen van ons amendement.

Ik dank de Eerste minister voor zijn uitvoerig antwoord in verband met de civiele lijst. Het heeft mij echter niet overtuigd. Uitzonderlijke toestanden vergen uitzonderlijke maatregelen. Men kan een huisvader met een netto-inkomen van 27 000 frank niet vragen om te matigen, wanneer de Vorst niet het goede voorbeeld geeft.

In dit verband ben ik zo vrij een citaat uit het *NRC-Handelsblad* van 17 december 1980 voor te lezen: Het inkomen van koningin Beatrix zal in de komende drie jaar dalen met bijna 49 000 gulden. Dat van de prins Claus daalt in dezelfde periode met ruim 19 000 gulden. Prinses Juliana zal er bijna 28 000 gulden op achteruit gaan en prins Bernhard ruim 30 000. Deze inkomensverlagingen voor de leden van het koninklijk huis zijn het gevolg van een nieuwe wet die per 1 januari 1981 in werking treedt. Deze wet zorgt ervoor dat de topambtenaren, politieke ambtsdragers, leden van de rechterlijke macht en leden van de Raad van State niet meer zullen verdienen dan ministers of staatssecretarissen. Hun inkomenssteruggang zal in hooguit drie jaar moeten worden gerealiseerd.

Mijnheer de Eerste Minister, in deze wet is er ook sprake van het personeel van het Koninklijk Hof: naast voormeld inkomen, krijgt koningin Beatrix ook vergoedingen voor onkosten en personeelskosten. Voor deze vergoedingen is de extra matiging niet van toepassing. Wel zal bij het berekenen van de vergoeding voor personeelskosten rekening worden gehouden met de algemene loonmatiging. Minister Wiegels heeft gisteren in de Eerste Kamer medegedeeld dat hij over deze extra matiging, die voortvloeit uit de extra matiging voor topambtenaren en politieke ambtsdragers, overleg heeft gepleegd met koningin Beatrix.

Welnu, geachte vergadering, indien in Nederland het Hof in deze uitzonderlijke economische omstandigheden het goede voorbeeld geeft, zou het ons staatshoofd sieren dit voorbeeld te volgen. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de Eerste minister.

De heer Martens, Eerste Minister. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de verwerping van het amendement omwille van de redenen die ik daarnet op de tribune heb uiteengezet.

M. le Président. — Nous passons au vote sur la partie *b* de l'amendement de M. Van Ooteghem.

Wij gaan over tot de stemming over het deel *b* van het amendement van de heer Van Ooteghem.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

138 membres sont présents.

138 leden zijn aanwezig.

132 votent non.

132 stemmen neen.

4 votent oui.

4 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, la partie *b* de l'amendement n'est pas adoptée.

Derhalve is deel *b* van het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Bascour, Basecq, Baille, Belot, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Boey, Bogaerts, Bril, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Canipel, Carpels, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Cuvelier, Dalem, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Deleeck, Delmotte, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Deveen, MM. Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeeers, Féaux, Férier, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Gillet (Jean), Mme Gillet (Lucienne), MM. Gillet (Roland), Goossens, Gramme, Guillaume (François), Hanin, Mme Hanquet, M. Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Kevers, Kuylen, Lagasse, Lagneau, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mesotten, Meunier, Moureaux, Neuray, Noël de Burlin, Paque, Paulus, Payfa, Pede, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborght, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, van Waterschoot, Verbist, Verhaegen, Waltniel, J. Wathelet, Wyninckx et Leemans.

gois), Hanin, Mme Hanquet, M. Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Kenens, Kevers, Kuylen, Lagasse, Lagneau, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Neuray, Noël de Burlin, Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Pede, Mme Pétry, MM. Piot, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborght, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, van Waterschoot, Verbist, Verhaegen, Waltniel, J. Wathelet, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. de Bruyne, Van der Elst, Vandezande et Van Ooteghem.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Cugnon et Jorissen.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Jorissen de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Jorissen. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Lagae.

M. le Président. — Nous passons au vote sur la partie *c* de l'amendement de M. Van Ooteghem.

Wij gaan over tot de stemming over het deel *c* van het amendement van de heer Van Ooteghem.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

136 membres sont présents.

136 leden zijn aanwezig.

128 votent non.

128 stemmen neen.

6 votent oui.

6 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, la partie *c* de l'amendement n'est pas adoptée.

Derhalve is deel *c* van het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Bascour, Basecq, Belot, Bertrand, Boey, Bogaerts, Bril, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Canipel, Carpels, Chabert, Claeys, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Cugnon, Cuvelier, Dalem, Daulne, De Bondt, De Clercq, Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Deleeck, Delmotte, Mme De Pauw-Deveen, MM. Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeeers, Féaux, Férier, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Gillet (Jean), Mme Gillet (Lucienne), MM. Gillet (Roland), Goossens, Gramme, Guillaume (François), Hanin, Mme Hanquet, M. Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Kevers, Kuylen, Lagasse, Lagneau, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mesotten, Meunier, Moureaux, Neuray, Noël de Burlin, Paque, Paulus, Payfa, Pede, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborght, Vanderpoorten, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Wambeke, van Waterschoot, Verbist, Verhaegen, Waltniel, J. Wathelet, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

Mme Bernaerts-Viroux, MM. de Bruyne, Février, Van der Elst, Vandezande et Van Ooteghem.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. De Baere et Jorissen.

M. le Président. — La parole est au chevalier de Stexhe.

M. le chevalier de Stexhe. — Monsieur le Président, la généralité des termes employés au § 5 me paraît nécessiter une mise au point tendant à faciliter la préparation des arrêtés royaux annoncés et celle de la loi future.

En effet, le paragraphe 5 stipule que les revenus des mandats politiques et publics, tels que définis par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, sont réduits de cinq pour cent.

Le respect de la vérité constitutionnelle m'oblige à rappeler que les membres du Sénat et de la Chambre des représentants ne peuvent être compris dans les mandataires visés au § 5. En fait, il n'existe évidemment pas de problème puisque avant même l'annonce du dépôt de ce projet, le Sénat comme la Chambre des représentants avaient pris la décision de réduire de cinq pour cent l'indemnité parlementaire. Je tiens cependant à souligner, étant donné la généralité des termes du § 5 et les déclarations faites notamment en commission de la Chambre par un Vice-Premier ministre selon lequel il n'entre pas dans les intentions du gouvernement d'opérer une distinction entre les différentes catégories de mandataires publics, à souligner qu'il me paraît souhaitable d'entendre confirmer ici par le gouvernement qu'il partage mon interprétation de la Constitution. Je rappelle que, parmi les principes constitutionnels fondamentaux, la séparation des pouvoirs et l'indépendance des Chambres sont des notions auxquelles on ne peut porter atteinte. L'application de ces principes a donné lieu à une doctrine et à une tradition constantes. J'ai notamment sous les yeux le *Traité de droit constitutionnel* de M. Wigny où je lis, au chapitre traitant des indemnités parlementaires : « Aucune autorité n'est habilitée à fixer le statut pécuniaire du parlementaire. Il appartient à l'organe représentatif même de la Nation d'en décider. »

Ces principes ont été rappelés notamment en 1971, lors de la révision des articles constitutionnels visant l'indemnité parlementaire. A la Chambre des représentants, notre collègue M. Vander Elst, rapporteur du projet, soulignait dans son rapport que le constituant a veillé à l'indépendance absolue des membres du Parlement vis-à-vis du pouvoir exécutif. Il stigmatisait le fait que la fixation du montant de l'indemnité parlementaire puisse se faire avec le concours de l'exécutif.

Des textes qui nous sont présentés, il apparaît que les revenus des mandats politiques seront définis par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres. Il serait contraire à la Constitution et à toute tradition que l'indemnité parlementaire puisse être soumise à la décision d'un arrêté royal, même délibéré en Conseil des ministres. Il appartient à chaque Chambre législative d'en décider, en raison de sa souveraineté et de son indépendance. C'est ce qui a été décidé avant que ce projet de loi ne soit connu. C'est aussi, je crois, un excellent exemple et j'espère que d'autres s'en inspireront.

Il me semblait utile de rappeler ces principes dans nos travaux parlementaires, à la veille de la préparation des arrêtés royaux et surtout de la loi future.

J'espère que le gouvernement voudra bien confirmer mon interprétation. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — Monsieur de Stexhe, je vous donne raison à cent pour cent, mais votre intervention m'étonne un peu, étant donné que le texte a déjà été amendé par la Chambre dans le sens que vous indiquez, puisque le gouvernement a été d'accord de « laisser tomber » le texte en question.

M. le chevalier de Stexhe. — Monsieur le Président, la Chambre a laissé tomber le texte relatif au personnel de la Chambre et du Sénat, et non pas celui qui traite de l'indemnité des membres des assemblées. Au contraire, certains collègues ont parlé de cette réduction de 5 p.c. applicable aux parlementaires en vertu de la loi en projet, et à la suite, il est dit, dans le rapport de la Chambre des représentants, qu'un Vice-Premier ministre a indiqué qu'on ne fera pas de distinction entre les mandats politiques. Je présume donc que le gouvernement voudra bien confirmer l'interprétation que j'ai eu l'honneur d'exposer ici.

M. Maystadt, Ministre de la Fonction publique et de la Politique scientifique, chargé de la coordination de la Politique de l'Environnement. — Pour dissiper toute équivoque, le gouvernement confirme qu'il n'entre nullement dans ses intentions de viser, en application du paragraphe 5 de l'article premier, les membres du Sénat et de la Chambre des représentants. Cette position s'explique par une raison de fait — les Chambres ont déjà décidé une réduction de 5 p.c. — mais surtout par une raison juridique. En effet, comme l'honorable

membre l'a rappelé, le principe constitutionnel de la séparation des pouvoirs s'oppose à ce qu'une autre autorité touche au statut pécuniaire des parlementaires. Ceux-ci ne seront donc pas repris dans la liste qui sera établie en application du paragraphe 5 de l'article premier.

M. le Président. — La parole est à M. Wyninckx.

M. Wyninckx. — Il est important de prendre acte que les membres des deux Chambres sont disposés à s'associer à la cotisation de solidarité, pour sauver l'emploi.

Celle-ci est dans l'air. Il est donc utile d'être fixé.

M. Dulac. — C'est décidé et applicable au 1er janvier.

M. Vanderpoorten. — M. Wyninckx dit que cette disposition se trouve « dans l'air ». Moi, je précise qu'elle se trouve dans le texte, ce qui est beaucoup plus grave.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole, je mets aux voix le paragraphe 5 de l'article premier.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'ensemble de l'article premier.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. De inbreuken op de bepalingen van de §§ 1 en 3, *b*, van artikel 1 worden opgespoord, vastgesteld, vervolgd en bestraft overeenkomstig de bepalingen van hoofdstukken 2 en 3 van de wet betreffende de economische reglementering en de prijzen zoals zij voortvloeien uit de wet van 30 juli 1971 tot wijziging van de besluitwet van 22 januari 1945 betreffende de beteugeling van elke inbreuk op de reglementering inzake de bevoorrading van het land.

Art. 2. Les infractions aux dispositions des §§ 1er et 3, *b*, de l'article 1er sont recherchées, constatées, poursuivies et punies conformément aux dispositions des chapitres 2 et 3 de la loi sur la réglementation économique et les prix, telles qu'elles résultent de la loi du 30 juillet 1971 modifiant l'arrêté-loi du 22 janvier 1945 concernant la répression des infractions à la réglementation relative à l'approvisionnement du pays.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Deze wet treedt in werking op 1 januari 1981 en houdt op uitwerking te hebben op 15 februari 1981.

Art. 3. Cette loi entre en vigueur le 1er janvier 1981 et cesse de produire ses effets le 15 février 1981.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij zullen straks stemmen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI RELATIF A L'EMPRUNT DE CONSOLIDATION EN FAVEUR DES POUVOIRS SUBORDONNES BRUXELLOIS

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE CONSOLIDATIELE-NING TEN VOORDELE VAN DE BRUSSELSSE ONDERGESCHIKTE BESTUREN

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi relatif à l'emprunt de consolidation en faveur des pouvoirs subordonnés bruxellois.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet betreffende de consolidatielening ten voordele van de Brusselse ondergeschikte besturen.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est à M. Paque pour présenter son rapport oral.

M. Paque, rapporteur. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, votre commission, en sa réunion du 19 décembre 1980, a examiné ce projet de loi visant à permettre à l'Etat de contracter un emprunt destiné à consolider le déficit du service ordinaire des comptes de l'exercice 1979 de l'agglomération bruxelloise.

Conformément à ce qui est prévu par l'accord gouvernemental, ce projet est accompagné d'un plan d'assainissement des finances de l'agglomération de Bruxelles et des communes qui la composent. Ce plan d'assainissement comporte des mesures d'économie estimées par rapport au compte de 1979. Il vise notamment à augmenter les recettes de l'agglomération parallèlement à une diminution des dépenses.

En ce qui concerne les recettes, et plus particulièrement la taxe sur l'enlèvement des immondices, dès 1981, le taux de cette taxe sera majoré et porté de 500 à 1 000 francs par ménage. Des recettes supplémentaires résultant de cette majoration sont évaluées à environ 225 millions de francs. Le ministre estime qu'un montant de 1 000 francs par ménage n'est nullement exagéré, compte tenu du taux pratiqué dans les autres villes et communes.

D'autre part, le service de balayage, conformément à l'avis du Conseil d'Etat, ne sera plus fourni gratuitement par l'agglomération bruxelloise: soit qu'il sera directement pris en charge par les communes, soit que l'agglomération le facturera. Les recettes d'économies escomptées sont évaluées à 61 millions de francs.

En ce qui concerne les dépenses, les économies suivantes sont proposées en matière de dépenses de personnel: suppression d'emplois de chômeurs mis au travail ou de contractuels dans d'autres services que la propreté publique, ce qui se traduira par une économie de plus ou moins 20 millions de francs; suppression des heures supplémentaires, sauf dans certains cas exceptionnels, pour la propreté publique: propreté des marchés et incinérateur, ce qui permettra une économie de plus ou moins 10 millions.

Quant aux dépenses de personnel en matière de propreté publique, des économies substantielles seront réalisées, à savoir une diminution des charges d'environ: 42 millions en 1981; 84 millions en 1983; 126 millions en 1985, par rapport aux dépenses de 1979.

Compte tenu de la rationalisation des dépenses de personnel, les frais de fonctionnement pourront être diminués de 7 millions en 1981, de 4 millions en 1982 et de 4 millions en 1983.

Vu le montant global de ce poste — environ 65 millions — des économies plus importantes ne peuvent être réalisées.

Le recouvrement des créances pour le service de balayage, effectué pour compte des communes de Wemmel et de Linkebeek, rapportera 7 millions.

Grâce à un marché conclu par l'agglomération en 1980, pour l'évacuation des ordures, une économie de 35 millions sera réalisée jusqu'à la fin de 1981.

Si elle obtient une nouvelle autorisation de versage à Braine-le-Comte, l'agglomération de Bruxelles pourra réaliser une économie de 68 millions en 1982 et 1983.

Afin de réaliser d'autres économies et d'assurer la continuité du programme d'assainissement dans le service de la propreté publique, l'exécutif de la Région bruxelloise charge Mme Lydia De Pauw-Deveven, secrétaire d'Etat à la Région bruxelloise, de présenter, avant le 31 décembre 1980, un projet définitif pour l'incinérateur d'immondices.

M. Vanderpoorten. — C'est dans huit jours!

M. Paque. — En ce qui concerne les dotations à l'agglomération, si, à ce jour, l'agglomération bruxelloise a bénéficié épisodiquement de dotations à charge du budget de l'Intérieur ou des Affaires bruxelloises, un assainissement structurel de ses finances nécessite, selon le ministre, qu'elle soit dotée de moyens stables qui lui permettent de remplir ses missions légales. L'exécutif de la région bruxelloise a d'ailleurs insisté pour que les dispositions législatives soient prises en application de la loi du 26 juillet 1971.

En ce qui concerne le plan d'assainissement financier des communes, le ministre de la Région bruxelloise s'est référé à une circulaire du 6 octobre 1980 au sujet des budgets de l'agglomération et des communes bruxelloises pour 1981, à l'exception de la ville de Bruxelles, voir le *Moniteur belge* du 15 octobre 1980.

Il attire particulièrement l'attention sur les points suivants de cette circulaire qui ne sont pas repris dans celles édictées par la communauté flamande et la région wallonne: les communes doivent prévoir les crédits nécessaires pour couvrir leur intervention dans le déficit des hôpitaux des années 1978 — solde, élément connu —, 1979 et 1980; les autorités communales sont invitées à se pencher avec attention sur les charges nettes des fonctions qui, ramenées à l'unité, at-

teignent dans certains cas des montants considérables. Afin de diminuer la charge nette de ces fonctions, les communes devront réclamer une participation effective des bénéficiaires couvrant le coût des services rendus; en ce qui concerne les dépenses de personnel, il est interdit d'accorder des avantages nouveaux qui auraient une répercussion financière. Il convient également de supprimer les prestations d'heures supplémentaires dans les communes et dans l'agglomération, sauf pour les services de sécurité.

Il a également été décidé que les communes déficitaires et l'agglomération doivent faire procéder à un audit de la gestion de la commune et de l'agglomération dans le courant du premier semestre 1981.

Enfin, le ministre s'est déclaré disposé à communiquer les résultats de cet audit à la commission, à la fin de ce deuxième semestre. Le ministre a ajouté qu'à l'heure actuelle et uniquement sur le plan théorique de l'application de la circulaire, l'administration estime possible une diminution de 400 millions du déficit de l'ensemble des dix-huit communes de l'agglomération.

Dans la discussion générale, un membre s'est référé à la page 25 du rapport sur le projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens de l'année budgétaire 1980 où est mentionnée «l'existence, dans le budget du ministre de l'Intérieur, d'un crédit spécial destiné à la région bruxelloise: 700 millions en 1980 et 753,2 millions en 1981».

Ne figurant pas au budget de l'année 1980 et en réponse à une question du membre susmentionné, le ministre de la Région bruxelloise a déclaré qu'un ajustement du budget de l'Intérieur de l'année 1980 est prévu dans les mois à venir.

A une autre question du même membre sur la différence entre les crédits pour l'année 1980 et ceux pour l'année 1981, le ministre se réfère à la déclaration gouvernementale où on peut lire que «le crédit global prévu pour le budget de la Région bruxelloise sera augmenté au moins dans la même mesure que le budget de l'Etat».

A une autre question du même membre, le ministre a répondu qu'il sera impossible de trouver la totalité de la somme à emprunter sur le marché belge; il faudra dès lors emprunter soit à l'étranger, soit en Belgique en faisant appel à différentes monnaies de différents termes; de ce procédé résulte qu'il est impossible de fournir actuellement un tableau des annuités.

Le ministre a précisé que le crédit sera affecté au remboursement et au paiement des intérêts de l'emprunt destiné à consolider le déficit du service ordinaire des comptes de l'agglomération et des dix-huit communes de la région bruxelloise.

Le ministre a fait remarquer que du fait que la région bruxelloise n'est pas encore dotée de la personnalité juridique, l'Etat contracte des emprunts pour le compte de la région en donnant sa propre garantie; aussi longtemps que la problématique bruxelloise n'aura pas été résolue, le crédit spécial devra nécessairement être inscrit chaque année au budget de l'Intérieur. Le transfert des charges de l'emprunt de l'Etat à la région bruxelloise sera un des éléments du dossier bruxellois.

En ce qui concerne les modalités de répartition du produit des emprunts et les lignes directrices à adopter, le ministre a déclaré que cette répartition devra se faire au prorata du déficit ordinaire des dix-huit communes et de l'agglomération au 31 décembre 1979; il a estimé néanmoins qu'il convient d'établir une plus grande solidarité entre les dix-huit communes dans les déficits respectifs. Plusieurs membres de la commission sont intervenus pour rappeler à leurs collègues que pareil problème de solidarité ne se limite pas à la seule région bruxelloise.

Le ministre a ajouté qu'une garantie supplémentaire existe du fait que l'arrêté royal instituant les modalités de répartition sera délibéré en Conseil des ministres.

Un membre a posé la question de savoir comment les économies sur les dépenses du personnel seront réalisées. Le ministre a fait remarquer qu'il s'agit en premier lieu du personnel du service des immondices: il est nécessaire qu'une rationalisation des méthodes et du mode de travail soit effectuée dans ce secteur et ceci en accord avec les syndicats.

Après cette rationalisation, une diminution du nombre de membres du personnel peut être envisagée au moyen de la prépension et par un arrêt de recrutement. Ces deux mesures pourraient, en cinq ans, faire diminuer le déficit de 126 millions de francs.

Un membre a fait remarquer que les services d'enlèvement fournis par l'agglomération bruxelloise sont, en réalité, inférieurs en qualité à ceux de la plupart des grandes villes européennes de même dimension. Un autre précise que l'agglomération a hérité des méthodes de travail de certaines communes bruxelloises: la loi de 1971 sur les agglomérations et les fédérations de communes a aggravé le problème

du fait que les services de l'enlèvement des immondices et les services de balayage ont dû être séparés. Le même membre a rappelé que l'Union des Villes et des Communes belges a fait une étude du coût des services d'enlèvement des immondices, de sécurité, etc. dans différentes villes et agglomérations de Belgique et qu'il en a été conclu que le coût bruxellois était égal ou inférieur à celui des autres villes du pays: les services ne sont pas exagérément chers par rapport à ceux des autres agglomérations et, plus particulièrement, par rapport à ceux d'Anvers.

Le membre a estimé qu'avant de critiquer Bruxelles, il faudrait d'abord balayer devant sa propre porte: il a rappelé que le déficit d'Anvers atteint 7 milliards. Le même membre a ajouté qu'une réalisation plus rapide du projet d'incinérateur d'immondices aurait permis des économies importantes: le retard causé fait que ce service coûte actuellement 120 millions de francs par an de plus qu'il ne devrait coûter. Le membre a conclu qu'il constate que l'Etat n'a pas tenu ses engagements envers l'agglomération.

En rappelant qu'il n'a jamais voulu porter personnellement un jugement sur la manière dont l'agglomération a été gérée, le ministre de la Région bruxelloise a déclaré que l'étude susmentionnée de l'Union des Villes et des Communes belges se révèle, en effet, favorable pour le service des incendies; par contre, la position du service des immondices et de nettoyage se révèle défavorable pour l'agglomération bruxelloise. Les charges par habitant y sont plus élevées que dans toutes les autres agglomérations. En 1975, les charges nettes, par habitant, pour ce service se sont élevées, dans l'agglomération bruxelloise, presque au double de celles de l'agglomération de Liège, à 53 p.c. de plus que dans l'agglomération de Charleroi, à 30 p.c. de plus qu'à Gand et à 28 p.c. de plus qu'à Anvers. Cette position défavorable a été quelque peu mitigée en 1977 et en 1978: en 1978, les charges nettes par habitant se sont élevées pour l'agglomération bruxelloise à 50 p.c. de plus que dans l'agglomération de Liège — 62 p.c. en 1977 — ou dans celle de Charleroi — 59 p.c. en 1977 —, à environ 10 p.c. de plus que par rapport à Anvers — 24 p.c. en 1977 — et à Gand: 29 p.c. en 1977.

Un autre membre est intervenu pour rappeler qu'en 1975 un emprunt de consolidation de 6 milliards a été contracté pour toutes les communes fusionnées, alors qu'aujourd'hui on demande, pour les dix-huit communes et l'agglomération, un emprunt de 7 milliards.

En réponse à cette remarque le ministre a rappelé qu'il est nécessaire de comparer les déficits des communes de Bruxelles de 1975 et non de 1979. Alors que le chiffre définitif des déficits des dix-huit communes bruxelloises et de l'agglomération bruxelloise n'est pas encore connu, le ministre l'estime à 7 milliards. Le ministre a donné le relevé des déficits généraux que présentent au service ordinaire les comptes pour 1979 des institutions de treize communes bruxelloises et de l'agglomération bruxelloise:

Le déficit s'élève respectivement pour:	
Anderlecht	384 438 327 francs,
Etterbeek	424 383 356 francs,
Evere	227 866 584 francs,
Forest	407 694 841 francs,
Ixelles	205 823 919 francs,
Jette	61 215 278 francs,
Koekelberg	19 346 359 francs,
Saint-Gilles	244 002 071 francs,
Saint-Josse-ten-Noode	480 801 592 francs,
Schaerbeek	1 059 885 826 francs,
Uccle	88 448 111 francs,
Woluwe-Saint-Lambert	275 131 926 francs,
Woluwe-Saint-Pierre	131 735 220 francs,
L'agglomération	1 474 395 623 francs,

ce qui représente pour ces institutions un total de 5 485 169 033 francs. Le ministre a souligné que les montants précités sont donnés sous toutes réserves. En effet, certains éléments à prendre en considération pour l'établissement des déficits ne sont pas encore disponibles, notamment les déficits des hôpitaux, les arriérés du produit des centimes additionnels au précompte immobilier et de la taxe additionnelle à l'impôt des personnes physiques, ainsi que les reports d'engagements de dépenses.

A la demande d'un membre, le ministre fournira aux membres de la commission de l'Intérieur, dans les prochains jours, un tableau comparatif du déficit des grandes villes de Belgique.

Le projet de loi a été adopté à l'unanimité des 15 membres présents.

Je vous remercie de votre bonne attention. (Applaudissements sur les bancs de la majorité et sur certains autres bancs.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Kerpel.

De heer De Kerpel. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren Ministers, geachte collega's, na deze pessimistische noot van defaitistische, astronomische cijfers wil ik op dit late uur een kleine optimistische noot laten horen.

De heer De Seranno. — Hebt u een miljard gevonden?

De heer De Kerpel. — Terwijl de meeste Franstalige Brusselse politici vrijwel met partijpolitieke oogmerken bezig waren de inwoners en de publieke opinie van het hoofdstedelijk gebied te beroeren en warm te maken voor het belang, de noodzaak en de geldigheid van een omstreden referendum, was het toch paradoxaal opvallend te moeten vaststellen dat de gemiddelde Brusselaar heel wat moeilijkheden, hinder, ongemakken en frustraties had en geconfronteerd was met vele andere dagelijkse problemen, mede omwille van de slechte werking van vele openbare diensten. Ik noem bijvoorbeeld de niet-uitreiking van de zaterdagpost, verscheidene weken na elkaar, de staking van de metro en de ontregeling van het intercommunaal vervoer, de opstapeling van het huisvuil met de hieraan verbonden gevolgen — gelukkig schijnt deze toestand op te klaren — voor het overbrengen naar stortplaatsen en de verwerking van deze afval.

Alle verantwoordelijke politici en beheerders kunnen zich dan ook wel eens afvragen of de editorialist van een Brusselse voorstaande krant het niet bij het rechte eind had wanneer hij voor enkele dagen schreef: «Bruxelles est malade de ses services publics et les remèdes prodigués sont inopérants, car bien plus que l'état général du patient, c'est un certain état d'esprit qui inspire de l'inquiétude.»

Maar intussen gaan de Brusselse burgemeesters, uitgenomen burgemeester Piccart van Molenbeek, hun koen besluit doorzetten om een volksraadpleging, een onderzoek te houden over het toekomstig statuut van deze agglomeratie, terwijl zij om hun begrotingen sluitend te maken, hun schulden te delgen en hun tekorten aan te zuiveren met ongeduld wachten op een bijzondere dotatie die moet toelaten het deficit te consolideren van de gewone dienst van de rekening voor 1979 van de agglomeratie Brussel en van de gemeenten van het Brussels gewest, zulks in de dramatische toestand waarin de overheidsfinanciën verkeren.

Voor deze kapitale patrimoniale spoedoperatie heeft men uiteraard nog steeds een Belgische *deus ex machina* nodig en moet het manna uit de Brusselse staatskas van de nationale regering komen, in afwachting van betere tijden. Had de minister van Begroting en van Binnenlandse Zaken, de heer Mathot, dan ook geen gelijk wanneer hij op mijn schriftelijke parlementaire vraag nopens de toelaatbaarheidsvereisten en de administratieve en politieke gevolgen van een volksraadpleging in de Brusselse gemeenten op 18 november 1980 langs het bulletin van *Vragen en Antwoorden* poneerde dat: «Het bepalen van het statuut van het Brussels gewest was en blijft een nationale aangelegenheid, *est et reste une matière nationale*, zodat de bevoegdheid van de gemeenten op dit stuk is uitgesloten.»

Is in de gegeven omstandigheden, gelet op de aard, de vorm en de wijze van vragen, dit referendum geen typisch slecht voorbeeld van het houden van een volksraadpleging in dit land volgens de democratische regels? Graag zou ik vandaag de zienswijze en het antwoord van de minister van het Brussels Gewest ter zake kennen.

Welke ook de vele ineengestrengelde oorzaken mogen zijn van de precaire thesaurietoestand te Brussel, toch kan niet ontkend worden — en dat is juist — dat Brussel zienderogen ontvolkt, dat de verkrotting en verloederding zorgen baart, dat het aantal faillissementen er geweldig toeneemt, vooral bij de kleine en middelgrote ondernemingen, dat de 19 Brusselse gemeenten 33 380 volledig werklozen tellen onder wie 13 081 vreemdelingen of 39,2 pct. van het totaal, daar waar 90 pct. van die inwijkelingen afkomstig zijn uit de landen die geen lid zijn van de EEG, in een ander landsgedeelte werken en dat de uitwijking ontegensprekelijk mede de belastingontvangsten doet dalen.

Een gewezen minister van Brusselse Aangelegenheden verklaarde eens vol vertrouwen: «Brussel is de mooiste vrouw van België, en als wij zo voortdoen wordt Brussel ook de mooiste vrouw van Europa. Het drama van onze hoofdstad is dat zij veel te veel voogden heeft. Te veel mensen houden zich bezig met haar beleid en haar oriëntering.»

In *L'Eventail* nr. 4101 werd een gelijklopende mening uiteengezet. Onder de titel *Bruxelles en l'an 2000* lezen wij op pagina 9: *Les intentions du ministre des Affaires bruxelloises sont louables, mais l'enchevêtrement des institutions de la Belgique régionalisée ne va-t-il pas finir par paralyser les pouvoirs publics?*

Dagelijks wordt hier een ander feit herhaald dat spreekwoordelijk is geworden. Niet alleen Brussel maar gans ons land staat voor een zware uitdaging. Zowel staatsminister Henrion als minister van Fi-

nanciën Marc Eyskens waren het er gisteren tijdens het door de RTBF gehouden televisiedebat over eens dat om deze ernstige crisis te bestrijden en onze openbare financiën *a fortiori* te saneren naast specifiek interne maatregelen op Belgisch vlak ook heelmiddelen moeten worden gevonden in een ruimer Europees perspectief, om niet te zeggen in de huidige context van het verkeer van personen en het vervoer van goederen in de wereld.

Bijgevolg kan men verantwoorden dat er nog geen wondermiddel is gevonden voor de oplossing van deze Brusselse problematiek, tenzij *saint Grégoire le Thaumatourge* uit de hemel op aarde zou neerdalen om een mirakel te doen.

Misschien is het wel nuttig de ondergrond van de ophefmakende wereldschokkende legende na te gaan van de pas verkozen nieuwe president van de Verenigde Staten, Ronald Reagan, die erin geslaagd was tijdens zijn ambtstermijn als gouverneur van Californië in de tweede helft van de jaren zestig het catastrofaal chronisch deficit van 500 miljoen dollar, in een Staat waar men 2 miljoen dollar per dag uitgaf maar waar er maar 1 miljoen dollar binnenkwam, om te buigen, als bij wonder, naar een boni op het einde van zijn ambtstermijn als gouverneur.

Inderdaad, het lot helpt nooit hen die zichzelf niet helpen.

Ook voor Brussel is de tijd wellicht aangebroken om de lessen te trekken uit het verleden en nieuwe positieve constructieve inzichten te verwerven om in bepaalde situaties eens en voor altijd resoluut en kordaat het roer om te gooien.

Zoals de verslaggever met veel woorden heeft gezegd, wordt intussen meer dan ooit gewacht op en met belangstelling en vol vertrouwen uitgekeken naar een broodnodig ernstig doortastend, ingrijpend en geloofwaardig bezuinigingsprogramma voor de agglomeratie en een oordeelkundig specifiek Brussels plan tot rationalisering van de thesaurietoestand dat moet steunen op de politieke wil voor de vereiste gezondmaking van de openbare financiën en de budgettaire toestand van de meeste Brusselse gemeenten.

Toch wil ik hier volledigheidshalve aan toevoegen dat nog andere grote steden en gemeenten van dit land in een zeer benarde financiële toestand verkeren, zoals overigens vele grote steden in het buitenland. Bovendien vast dat de rol van Brussel als hoofdstad en als internationale hoofdstad vele speciale bijzondere lasten en dienstbaarheden meebrengt.

De verscheiden samenstelling van de bevolking, de urbanisatie en renovatie, evenals andere typische particuliere gegevens en determinerende factoren, spelen een onmiskenbare rol om in de meeste Brusselse gemeenten de begroting deugdelijk en zorgvuldig in evenwicht te houden en te beheersen. Het ligt evenwel ook voor de hand dat belangrijke substantiële posten zoals uitgaven voor politie, onderwijs, OCMW en openbare ziekenhuizen van de aan de gemeente ondergeschikte besturen, naast andere levensnoodzakelijke collectieve nutvoorzieningen, het leeuwendeel van de begroting blijven opeisen. En dan gewagen wij nog niet — zoals sommige sprekers deze namiddag tijdens de bespreking van de begroting hebben opgemerkt — van de kostprijs der tweetaligheidspremies van de ambtenaren, wat de werkingskosten der Brusselse gemeentebesturen nog aandikt. Dit is echter het apanage van het tweetalig karakter van deze agglomeratie, van dit hoofdstedelijk gebied, dit zowel in hoofdte van de ambtenaren die in tweetalige diensten werken als ten behoeve van de burgers die in Brussel wonen of die er komen werken of vertoeven en het onvermijdelbaar recht hebben er, zonder last of moeilijkheden, in hun eigen taal gelijk berechtigd, gelijk behandeld, gelijk bediend, gelijk onthaald en gelijk voorgelicht te worden.

Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Mevrouw de Staatssecretaris, geachte collega's, ik wil besluiten. In afwachting dat Brussel als een feniks uit zijn as moge verrijzen, eens het Brussels luik van de staatshervorming van dit kabinet-Martens IV het licht moge aanschouwen en voltooid worden, hebben alle CVP-leden in de commissie dit wetsontwerp willen goedkeuren en zal ik het ook in openbare vergadering goedkeuren onder voorbehoud nochtans dat zo spoedig mogelijk het door de verslaggever en door de minister aangekondigde bezuinigingsplan tot stand komt.

Tenslotte hoop ik dat u, Mevrouw de Staatssecretaris, als lid van de Brusselse executieve, in samenwerking met consensus van uw Franstalige en Nederlandstalige collega's, Broekzele niet uit de «marais» maar uit het marasme zult weten te houden. *Car la confiance dans l'avenir, c'est la sécurité du présent.* (Applaus op sommige banken.)

M. le Président. — La parole est à M. Flagothier.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1980-1981
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1980-1981

M. Flagothier. — Monsieur le Président, chers collègues, je voudrais apporter l'appui du groupe PSC au projet en discussion et me féliciter de la solution apportée au problème des finances des pouvoirs subordonnés bruxellois.

Ainsi que l'a rappelé le rapporteur, M. Paque, le ministre de la Région de Bruxelles a déclaré en commission que l'emprunt de consolidation s'accompagne d'une série de mesures de rationalisation dont il faut se féliciter également.

Cet effort d'assainissement des finances communales devrait inspirer d'autres grandes municipalités — et il y en a des deux côtés de la frontière linguistique — qui pourraient également mettre un frein à certaines dépenses non obligatoires et parfois même somptueuses. Mais qu'on ne s'y trompe pas, la solution du problème des finances communales ne tient pas qu'à cela et il serait erroné de croire qu'une commune dont le budget est en déficit est nécessairement une commune mal gérée.

Il convient également de souligner que la discussion de ce projet en commission a été sereine et positive. Le projet a été voté à l'unanimité par des commissaires venus des quatre coins de la Belgique alors que la réunion se tenait un vendredi, c'est-à-dire un jour de réunion tout à fait inhabituel. Chaque commissaire a voulu ainsi témoigner de l'intérêt qu'il porte aux problèmes de la région de Bruxelles. Il faut mettre cela en parallèle avec les déclarations de ceux qui prétendent d'habitude avoir l'exclusivité de la défense des intérêts de la capitale et qui n'ont pas hésité dernièrement à pratiquer la politique de la chaise vide au Conseil de la communauté en risquant ainsi d'empêcher ce conseil de fonctionner alors que, généralement, ils déclarent en être les plus ardents défenseurs.

Mais je ne voudrais pas terminer cette brève intervention sur une note de discorde, surtout à l'avant-veille de Noël. Je répète que je me réjouis de la mesure que nous allons voter. Je félicite le gouvernement d'avoir pris cette initiative et je rejoins bien volontiers les déclarations de M. Serge Moureaux qui a souhaité en commission que l'on aborde dorénavant les problèmes de Bruxelles avec calme et sérénité. J'espère que son appel sera entendu sur tous les bancs. (Applaudissements sur les bancs de la majorité.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bondt

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, voor de bespreking van dit belangrijk ontwerp beschik ik over drie bronnen:

- 1) Het stuk dat de regering bij de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft ingediend;
- 2) De tekst van het *Beknopt Verslag* van donderdag 18 december 1980, waarbij de heer Thijs, rapporteur, verslag uitbrengt over datgene wat in de Kamercommissie werd verklaard;
- 3) Het zojuist voorgebrachte verslag van de heer Paque.

Ik ben het met deze wijze van handelen niet eens.

Nadat de commissie daarover vorige vrijdag heeft gestatueerd en de moeilijkheidsgraad van het onderwerp in acht genomen — het lange gedetailleerde verslag van de heer Paque is daarvan het bewijs — zou het tenminste eerlijk zijn geweest daarover een schriftelijk verslag uit te brengen, al was het dat het deze namiddag tijdens onze vergadering werd rondgedeeld.

De vergaderingen van vorige vrijdag van de commissie voor de Tewerkstelling, de Arbeid en de Sociale Voorzorg hebben aanleiding gegeven tot een gedrukt verslag, dat in alle hoeken van het Rijk is rondgedeeld. Waarom kon dan niet het verslag van de heer Paque in gestencilde vorm ter plekke worden rondgedeeld? Dit is hoegenaamd geen verwijt aan de heer Paque, want hij heeft alle elementen gebracht die in zijn bezit waren en die in de commissie werden behandeld.

Mijn kritiek gaat veel meer ten gronde. Als men een uitzonderlijk krediet van meer dan 700 miljoen wil aanvragen, moet men eerst — voor iedere bank zou dit voor de hand liggend zijn — de documenten van sanering voorleggen.

Wij zijn degenen die het krediet toestaan, maar wij beschikken niet over de documenten omtrent het saneringsplan.

M. R. Gille. — Ne gâchez pas cette atmosphère de Noël.

De heer De Bondt. — Ik heb goed gesluisterd naar wat de heer Paque heeft gezegd en heb tevens het verslag van de heer Thijs gelezen. Ook de uiteenzetting van de minister, die deze namiddag anticipeerde op de behandeling van dit ontwerp, heb ik aanhoord. Zo is er

een verschil van 20 miljoen in de geciteerde cijfers voor de reiniging van de straten. De heer Paque en de minister spraken over 61 miljoen, terwijl de heer Thijs het had over 81 miljoen. Ik zal daarop niet dieper ingaan, maar ik weiger een krediet van 700 miljoen toe te staan, als niet vooraf de documenten in verband met het saneringsplan zijn voorgelegd. Een mondelinge mededeling volstaat niet. Wij moeten ernstig blijven.

Ik ben gemeenteraadslid in een stad van 70 000 inwoners. De gewone begroting, lopende uitgaven, bedraagt er 1,5 miljard en voor 1981 is er een boni van 9 miljoen. De buitengewone begroting bedraagt 1,3 miljard. De 70 000 burgers van mijn stad en al de burgers van dit land zijn niet bereid 700 miljoen toe te staan als niet vooraf, aan degenen die het krediet moeten toekennen, het saneringsplan wordt voorgelegd, dat tegensprekelijk kan worden bekeken.

Dat zijn de redenen waarom ik niet meedoe aan deze geschiedenis. Het zou de Senaat sieren wanneer hij vanavond, op dit late uur en net vóór de kerstvakantie, deze bespreking zou opschorten. Dit zou de heer Paque de mogelijkheid bieden schriftelijk verslag uit te brengen. Hij verdient dat immers, omdat hij zo nauwkeurig is geweest. Ondertussen zouden de minister en zijn collega's uit de Brusselse executieve de gelegenheid hebben ons de gegevens van een saneringsplan te verstrekken.

Op basis daarvan kunnen wij besluiten, daar waar het hoort, tot het toestaan op uitzonderlijke wijze van deze lening van 700 miljoen. Als men hier heeft gezegd en zal zeggen dat andere grote steden van het land ook met een zwaar deficit hebben te kampen, dan is dat de waarheid, maar dan wordt dit niet omzeild door leningen gewaarborgd door de Staat. Deze ondergeschikte besturen trachten alsnog door leningen bij het publiek of in het buitenland tijden te trotseren die hen moeten toestaan morgen de moeilijkheden te overstijgen. Het gaat hier om een krediet dat wordt aangevraagd en dat door de Staat moet worden gewaarborgd. Er is een essentieel verschil tussen de mali-situatie van een aantal grote en middelgrote steden in het Rijk en de mali-situatie van de gemeenten van Brussel en de agglomeratie die men tracht te saneren mits een lening die door de Staat wordt gegarandeerd.

Het is een lening die moet toelaten om de lopende uitgaven te financieren. Het is dus geen lening bedoeld om de investeringsinspanningen van de Brusselse agglomeratie of gemeenten te ondersteunen. De lening moet toelaten om het negatieve excedent op de lopende uitgaven op te vangen.

Het zou de Senaat sieren indien op mijn suggestie kon worden ingegaan, in acht genomen ook dat wij nog verschillende andere punten van algemeen belang dienen te bespreken.

Hetgeen ik hier vooropstel is het gezond verstand zelve en bevat alle elementen van een goed beheer. Het gaat niet om een peulschil, het gaat om 700 miljoen. De kans bestaat, Dames en Heren van de regering, collega's, als wij nu op basis van een wel overdacht saneringsplan een dergelijke lening mogelijk maken, wij dit nog in een later stadium zullen moeten doen om alsnog de agglomeratie en de gemeenten van Brussel toe te staan uit een situatie te geraken waarin zij zijn verstrikt. Dit is een reden te meer om het wel overwogen te doen en met kennis van het volledige dossier. (*Applaus op verschillende banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat onze collega De Bondt de verdaging heeft gevraagd.

De Voorzitter. — Ik heb op geen ogenblik de formele vraag horen stellen waardoor artikel 25 van ons reglement van toepassing zou zijn. Het is aan de heer De Bondt om dit toe te lichten.

Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Het staat de heer Pede vrij de verdaging te vragen. Ik blijf conform mijzelf. Ik behoor tot de meerderheid en heb mijn argumenten ontwikkeld. Het is aan degenen die op de meerderheid steunen om na te gaan of mijn voorstel voor hen nuttige elementen bevat.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, mogen wij dan duidelijk zeggen wat de heer De Bondt in een tamelijk omzwachtelde taal heeft gezegd? Hij heeft gevraagd dat het mondeling verslag van de heer Paque ter beschikking zou worden gesteld van de leden van de Senaat, dat in dat verslag bijzonder belangrijke elementen worden vermeld, hetgeen ik heb kunnen vaststellen bij het aanhoren van de lectuur van het elf bladzijden tellende verslag. Hij vraagt *à tête repo-*

sée, met rustig hoofd, over al deze aangelegenheden te kunnen nadenken. Ik kan dat niet anders interpreteren dan zijnde een vraag tot verdaging. Een vraag tot verdaging wordt in het artikel 25 uitdrukkelijk omschreven: « Vragen waarbij de verdaging of de sluiting van het debat worden voorgesteld, onderbreken onmiddellijk de aan de gang zijnde bespreking » zegt artikel 25.

M. De Bondt doit accepter les conséquences de ce qu'il a voulu. Of wil hij dat niet meer? Het is al te gemakkelijk hier allerlei dingen te komen verkondigen en dan achteraf te zeggen het niet te menen.

De Voorzitter. — Ik heb niet begrepen dat de heer De Bondt uitdrukkelijk een beroep zou hebben gedaan op het 2° van artikel 25 om de schorsing van dit debat te vragen. Ik heb hem dit niet horen zeggen. U hebt hem de vraag willen doen stellen, maar de heer De Bondt is vaag gebleven wat een beroep op het 2° van artikel 25 betreft.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Vanderpoorten heeft gezegd was toch duidelijk genoeg!

De Voorzitter. — Ik heb alleen gehoord dat de heer Vanderpoorten om duidelijkheid vroeg aan de heer De Bondt, maar hij heeft niet uitdrukkelijk toepassing van het 2° van artikel 25 gevraagd.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, ik spreek toch duidelijker dan de heer De Bondt. (*Men glimlacht.*)

Wij vragen de schorsing van het aan de gang zijnde debat.

De Voorzitter. — De heer Vanderpoorten doet dus een beroep op het 2° van artikel 25 van het reglement en vraagt de verdaging van het aan de gang zijnde debat.

Nous passons donc au vote sur la demande d'ajournement de M. Vanderpoorten.

Wij gaan over tot de stemming over het verzoek tot verdaging van de heer Vanderpoorten.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

143 membres sont présents.

145 leden zijn aanwezig.

117 votent non.

117 stemmen neen.

23 votent oui.

23 stemmen ja.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, la demande d'ajournement n'est pas adoptée.

Derhalve is het verzoek tot verdaging niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Belot, Bertrand, Bogaerts, Bonmariage, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Cugnon, Dalem, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Clercq, Deconinck, De Kerpel, Deleecq, Delmotte, Mmes De Lore-Raeymaekers, De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeyers, Féaux, Férier, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mme Gillet (Lucienne), M. Gillet (Roland), Mme Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (François), Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Kevers, Kuylen, Lagasse, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Neuray, Noël de Burlin, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Poulet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenaabeele, Van den Eynden, Vanderborgh, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Spitaal, Van Wambeke, van Waterschoot, Verbist, Verhaegen, J. Wathélet, Wyninckx en Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bril, Capoen, Coen, Cuvelier, De Bondt, de Bruyne, Decoster, Février, Gillet

(Jean), Mme Herman-Michielsens, MM. Kenens, Nutkewitz, Pede, Mme Staels-Dompas, MM. Van der Elst, Vanderpoorten, Vandermissen, Vandezande, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. De Graeve, Descamps, Henrion, Jorissen et Lagneau.

De Voorzitter. — Ik neem aan dat de leden die zich onthouden hebben zulks hebben gedaan om de reeds vroeger opgegeven redenen. (*Instemming.*)

Het debat wordt dus voortgezet.

Het woord is aan minister De Groeve.

De heer De Groeve, Minister van het Brussels Gewest. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik zal trachten kort te zijn. In de eerste plaats wens ik collega De Kerpel te danken omdat hij, hoewel hij in het grootste deel van zijn betoog sommige zaken aan de Brusselse executieve heeft verweten, toch de iening zal goedkeuren.

Ik wens hem ook duidelijk te zeggen dat ik akkoord ga met wat de heer Mathot hem schriftelijk heeft geantwoord. Het bepalen van het statuut van Brussel blijft een nationale materie.

Ik kan hem nu reeds antwoorden dat mijn antwoord op zijn schriftelijke vraag niet zal verschillen van het antwoord dat hij kreeg van de heer Mathot.

S'il est vrai, mon cher collègue — vous avez eu raison de le souligner —, qu'il n'y a pas de miracle à la problématique bruxelloise, l'emprunt que nous demandons au Sénat de bien vouloir accorder à l'exécutif de la région, constitue l'un des éléments qui joue. Et dans l'étude de cette problématique, telle qu'elle a été définie dans la déclaration gouvernementale.

Je remercie M. Flagthier de l'appui qu'il a apporté à cette difficile tâche, que nous abordons aujourd'hui.

Aan de heer De Bondt kan ik alleen zeggen dat ik natuurlijk bereid ben hier opnieuw al de saneringsplannen én van de agglomeratie én van de 18 gemeenten uit te leggen. Indien er een verschil van 20 miljoen was, kan ik hem de verzekering geven dat voor het reinigen van de straten 61 miljoen is ingeschreven en niet 81 miljoen.

Ik wil eraan toevoegen dat er een groot verschil is met de deficits van andere steden en gemeenten door het feit dat sommige van die steden een speciale wet hebben om leningen op de Belgische markt uit te schrijven.

Verder hebben Wallonië en Vlaanderen, ingevolge de staatshervorming, de mogelijkheid leningen te waarborgen, door dat zij rechtspersoonlijkheid bezitten.

Enfin, à notre collègue M. Vanderpoorten qui, tout à l'heure, a suggéré l'ajournement du débat, je rappellerai — car les mémoires me semblent courtes — que la déclaration gouvernementale, qu'il a votée le 20 mai 1980, préconisait la même mesure que celle qui vous est proposée aujourd'hui.

M. Pede. — Mais pas avec le même déficit !

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé :

Enig artikel. De minister van het Brussels Gewest, handelend in naam van de Staat, wordt gemachtigd een lening af te sluiten die moet toelaten het deficit te consolideren van de gewone dienst van de rekening over 1979 van de agglomeratie Brussel en van de gemeenten van het Brussels gewest. Het bedrag van bedoelde lening mag de mogelijkheden van het krediet voorzien in de laatste alinea niet overschrijden.

De uitvoeringsmodaliteiten zullen bepaald worden bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Ten einde de interest- en aflossingslasten van bedoelde lening op te vangen wordt een bijzonder krediet, bestemd voor het Brussels gewest, ingeschreven onder artikel 43.10 van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken; het is vastgesteld op 700 miljoen frank en wordt ieder jaar aangepast aan de groeivoet van het globale begrotingskrediet voor het Brussels Gewest, dit met ingang van 1981.

Article unique. Le ministre de la Région bruxelloise, agissant au nom de l'Etat, est autorisé à contracter un emprunt qui doit permettre de consolider le déficit du service ordinaire des comptes de l'exercice 1979 de l'agglomération bruxelloise et des communes de la ré-

gion bruxelloise. Le montant de cet emprunt ne peut excéder ce que permet le crédit prévu au dernier alinéa.

Les modalités d'exécution seront déterminées par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Pour supporter les charges d'intérêt et d'amortissement de cet emprunt, un crédit spécial destiné à la région bruxelloise est inscrit à l'article 43.10 du budget du ministère de l'Intérieur; il est fixé à 700 millions de francs, et est adapté chaque année au taux de croissance du crédit global prévu pour le budget de la Région bruxelloise dès 1981.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD MARITIME ENTRE L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA REPUBLIQUE ALGERIENNE DEMOCRATIQUE ET POPULAIRE, SIGNÉ A ALGER LE 17 MAI 1979

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE SCHEEPVAARTOVEREENKOMST TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE DEMOCRATISCHE VOLKSREPUBLIC ALGERIJE, ONDERTEKEND TE ALGIERS OP 17 MEI 1979

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation d'un accord maritime.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van een scheepvaartovereenkomst.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Personne ne demandant la parole, je la déclare close.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé :

Article unique. L'Accord maritime entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République algérienne démocratique et populaire, signé à Alger le 17 mai 1979, sortira son plein et entier effet.

Enig artikel. De Scheepvaartovereenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Democratische Volksrepubliek Algerije, ondertekend te Algiers op 17 mei 1979, zal volkomen uitwerking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION, SIGNÉE A BRUXELLES LE 13 DECEMBRE 1978, PORTANT REVISION DE LA CONVENTION GENERALE SUR LA SECURITE SOCIALE ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA REPUBLIQUE DE TURQUIE, SIGNÉE A BRUXELLES LE 4 JUILLET 1966

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET VERDRAG, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 13 DECEMBER 1978, TOT HERZIENING VAN HET ALGEMEEN VERDRAG TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REPUBLIEK TURKIJE BETREFFENDE DE SOCIALE ZEKERHEID, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 4 JULI 1966

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation d'une convention sur la sécurité sociale entre le royaume de Belgique et la république de Turquie.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van een verdrag tussen het koninkrijk België en de republiek Turkije betreffende de sociale zekerheid.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Personne ne demandant la parole, je la déclare close.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé :

Article unique. La Convention, signée à Bruxelles le 13 décembre 1978, portant révision de la Convention générale sur la sécurité sociale entre le royaume de Belgique et la république de Turquie, signée à Bruxelles le 4 juillet 1966, sortira son plein et entier effet.

Enig artikel. Het Verdrag, ondertekend te Brussel op 13 december 1978, tot herziening van het Algemeen Verdrag tussen het koninkrijk België en de republiek Turkije betreffende de sociale zekerheid, ondertekend te Brussel op 4 juli 1966, zal volkomen uitwerking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DES DECISIONS DES REPRESENTANTS DES GOUVERNEMENTS DES ETATS MEMBRES DE LA COMMUNAUTE EUROPEENNE DU CHARBON ET DE L'ACIER, REUNIS AU SEIN DU CONSEIL, DES 30 OCTOBRE 1978 ET 9 AVRIL 1979, PORTANT ATTRIBUTION A CETTE COMMUNAUTE DE RECETTES SUPPLEMENTAIRES POUR 1978 ET 1979

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE BESLUITEN VAN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN VAN DE LID-STATEN VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR KOLEN EN STAAL, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEE, VAN 30 OKTOBER 1978 EN 9 APRIL 1979, INZAKE DE TOEKENNING VAN AANVULLENDE ONTVANGSTEN VOOR 1978 EN 1979 AAN DEZE GEMEENSCHAP

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi relatif à l'approbation de décisions des gouvernements des Etats membres de la Communauté européenne du Charbon et de l'Acier.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet met betrekking tot de goedkeuring van besluiten van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Hismans, rapporteur. — Monsieur le Président, je me réfère à mon rapport.

M. le Président. — Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

L'article unique est ainsi rédigé :

Article unique. Les décisions des représentants des gouvernements des Etats membres de la Communauté européenne du Charbon et de l'Acier, réunis au sein du Conseil, des 30 octobre 1978 et 9 avril 1979, portant attribution à cette Communauté de recettes supplémentaires pour 1978 et 1979, sortiront leur plein et entier effet.

Enig artikel. De besluiten van de vertegenwoordigers van de regeringen van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, in het kader van de Raad bijeen, van 30 oktober 1978 en 9 april 1979, inzake de toekenning van aanvullende ontvangsten voor 1978 en 1979 aan deze Gemeenschap, zullen volkomen uitwerking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION CONSULAIRE ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA REPUBLIQUE ALGERIENNE DEMOCRATIQUE ET POPULAIRE, PROTOCOLE ET DEUX ECHANGES DE LETTRES, SIGNES A ALGER LE 17 MAI 1979

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE CONSULAIRE OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE DEMOCRATISCHE VOLKSREPUBLIEK ALGERIJE, PROTOCOL EN TWEE BRIEFWISSELINGEN, ONDERTKEND TE ALGIERS OP 17 MEI 1979

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de la convention consulaire entre le royaume de Belgique et la République algérienne démocratique et populaire, Protocole et deux échanges de lettres, signés à Alger le 17 mai 1979.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de consulaire overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Democratische Volksrepubliek Algerije, Protocol en twee briefwisselingen, ondertekend te Algiers op 17 mei 1979.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Kevers, rapporteur. — Je me réfère à mon rapport, Monsieur le Président.

M. le Président. — Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé :

Article unique. La Convention consulaire entre le royaume de Belgique et la République algérienne démocratique et populaire, ainsi que le Protocole et deux échanges de lettres, signés à Alger le 17 mai 1979, sortiront leur plein et entier effet.

Enig artikel. De Consulaire Overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Democratische Volksrepubliek Algerije, alsook het Protocol en twee briefwisselingen, ondertekend te Algiers op 17 mei 1979, zullen volkomen uitwerking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN VOLGENDE INTERNATIONALE AKTEN:

1. A) PROTOCOL VAN GENEVE BIJ DE ALGEMENE OVEREENKOMST BETREFFENDE TARIEVEN EN HANDEL, OPGEMAAKT TE GENEVE OP 30 JUNI 1979;
- B) AANVULLEND PROTOCOL BIJ HET PROTOCOL VAN GENEVE BIJ DE ALGEMENE OVEREENKOMST BETREFFENDE TARIEVEN EN HANDEL, OPGEMAAKT TE GENEVE OP 22 NOVEMBER 1979;

2. OVEREENKOMST INZAKE TECHNISCHE HANDELSBELEMME-
RINGEN, OPGEMAAKT TE GENEVE OP 12 APRIL
1979;
3. OVEREENKOMST INZAKE DE HANDEL IN BURGER-
LUCHTVAARTUIGEN, OPGEMAAKT TE GENEVE OP 12
APRIL 1979

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

**PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DES ACTES INTER-
NATIONAUX SUIVANTS:**

1. A) PROTOCOLE DE GENEVE ANNEXE A L'ACCORD GE-
NERAL SUR LES TARIFS DOUANIERS ET LE COM-
MERCE, FAIT A GENEVE LE 30 JUIN 1979;
- B) PROTOCOLE ADDITIONNEL AU PROTOCOLE DE
GENEVE ANNEXE A L'ACCORD GENERAL SUR LES
TARIFS DOUANIERS ET LE COMMERCE, FAIT A GE-
NEVE LE 22 NOVEMBRE 1979;
2. ACCORD RELATIF AUX OBSTACLES TECHNIQUES AU
COMMERCE, FAIT A GENEVE LE 12 AVRIL 1979;
3. ACCORD RELATIF AU COMMERCE DES AERONEFS CI-
VILS, FAIT A GENEVE LE 12 AVRIL 1979

Discussion et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende de goedkeuring van diverse internationale akten.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation d'actes internationaux divers.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer de Bruyne, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister van Buitenlandse Zaken, Heren Ministers, geachte collega's. De handelspolitieke materie die in de «Multilaterale Handelsoverhandelingen», beter bekend als de Tokio-ronde, ter sprake kwam, ressorteert grotendeels onder de EEG-bevoegdheid. De internationale verbintenissen die eruit voortvloeien dienen niet meer bevestigd te worden in de nationale Parlementen.

Dit geldt echter niet voor het deel van de onderhandelingsstof dat thuishoort in het bevoegdheidsgebied van de EGKS, de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.

Vandaar dat wij heden over vier internationale akten dienen te stemmen die betrekking hebben op aan de EGKS voorbehouden gebieden.

Het lijkt mij overbodig nog op de inhoud van de akten zelf terug te komen. De memorie van toelichting en de commissie voor de Buitenlandse Zaken hebben de verschillende aan de orde staande vraagstukken grondig ontleed.

Persoonlijk wens ik er slechts enkele opmerkingen aan toe te voegen. Ten eerste, tijdens de Tokio-ronde en na de afsluiting van de Multinationale Handelsoverhandelingen is de wereldeconomische toestand en zijn de internationale economische tegenstellingen derwijze in ongunstige zin ontwikkeld, dat men niet eens zeker is dat het thans behaalde resultaat — hoe onvolledig en onbevredigend het soms ook is — nog bereikbaar zou zijn indien alles te herbeginnen was. Dit lijkt mij een bijkomende reden om dit ontwerp van wet goed te keuren.

Ten tweede, moge dit debat een gelegenheid zijn om erop te wijzen dat op ten minste twee institutionele vlakken aan wereldhandelspolitiek wordt gedaan. Er is het secretariaat-generaal van het *General Agreement on Tariffs and Trade*, gevestigd te Genève, ontstaan in een nu wel zeer ver achter ons liggende naoorlogse tijd, en door die oorsprong en door dit verleden getekend, wat normaal is. Daarnaast wordt in het Uno-systeem eveneens en met toenemende passie aan wereldhandelspolitiek gedaan, vaak volgens andere lijnen en onder stuwung van andere krachten.

Deze dualiteit — ik laat de EEG zelf onvermeld en spreek evenmin over de OESO, die een instelling is van een andere aard —, deze institutionele meervoudigheid maakt het de regeringen niet gemakkelijker. Ik besluit met de wens dat alle oude en nieuwe fundamentele en technische hinderpalen ten spijt, het streven naar een rechtvaardiger economische wereldorde moge worden voortgezet. (*Applaus op talrijke banken.*)

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Article unique. Les Actes internationaux suivants:

1. a) Protocole de Genève annexé à l'Accord général sur les Tarifs douaniers et le Commerce, fait à Genève le 30 juin 1979;
- b) Protocole additionnel au Protocole de Genève annexé à l'Accord général sur les Tarifs douaniers et le Commerce, fait à Genève le 22 novembre 1979;
2. Accord relatif aux obstacles techniques au commerce, fait à Genève le 12 avril 1979;
3. Accord relatif au commerce des aéronefs civils, fait à Genève le 12 avril 1979, sortiront leur plein et entier effet.

Enig artikel. De volgende Internationale Akten:

1. a) Protocol van Genève bij de Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel, opgemaakt te Genève op 30 juni 1979;
- b) Aanvullend Protocol bij het Protocol van Genève bij de Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel, opgemaakt te Genève op 22 november 1979;
2. Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen, opgemaakt te Genève op 12 april 1979;
3. Overeenkomst inzake de handel in burgerluchtvaartuigen, opgemaakt te Genève op 12 april 1979, zullen volkomen uitwerking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

**ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET
ZETELAKKOORD TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN
HET CENTRUM VOOR INDUSTRIËLE ONTWIKKELING,
ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 29 NOVEMBER 1978**

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

**PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD DE
SIEGE ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LE CENTRE
POUR LE DEVELOPPEMENT INDUSTRIEL, SIGNE A
BRUXELLES LE 29 NOVEMBRE 1978**

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Zetelakkoord tussen het koninkrijk België en het Centrum voor Industriële Ontwikkeling.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de l'Accord de siège entre le royaume de Belgique et le Centre pour le Développement industriel.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Dewulf, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn — desalniettemin uitstekend schriftelijk — verslag. (*Men glimlacht.*)

M. le Président. — Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Het Zetelakkoord tussen het koninkrijk België en het Centrum voor Industriële Ontwikkeling, ondertekend te Brussel op 29 november 1978, zal volkomen uitwerking hebben.

Article 1er. L'Accord de siège entre le royaume de Belgique et le Centre pour le Développement industriel, signé à Bruxelles le 29 novembre 1978, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De bepalingen van het in artikel 1 bedoelde Akkoord hebben uitwerking met ingang van 1 januari 1977.

Art. 2. Les dispositions de l'Accord visé à l'article 1er produisent leurs effets le 1er janvier 1977.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. De verjaring van de vorderingen tot terugbetaling, die verantwoord zijn wegens de terugwerkende kracht welke artikel 2 van deze wet aan fiscale bepalingen van het in artikel 1 bedoelde Akkoord verleent, gaat in de dag waarop deze in werking treedt.

Art. 3. La prescription des actions en remboursement, justifiées en raison de l'effet rétroactif conféré par l'article 2 de la présente loi aux dispositions fiscales de l'Accord visé à l'article 1er, prend cours à la date de l'entrée en vigueur de cette loi.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. In afwijking van de bepalingen van artikel 3 wordt van de inkomstenbelastingen en de daarmee gelijkgestelde belastingen die door de administratie der Directe Belastingen worden ingevorderd en die niet met inachtneming van de bepalingen van het Akkoord bij de bron werden geheven of ingekohierd, door de directeur der Directe Belastingen ontheffing verleend — zelfs wanneer deze belastingen volgens het gemeen recht niet meer kunnen worden herzien — hetzij ambtshalve binnen een termijn van een jaar te rekenen met ingang van de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*, hetzij ingevolge een gemotiveerd bezwaarschrift dat binnen dezelfde termijn bij voornoemde ambtenaar is ingediend. Artikel 308 van het Wetboek der Inkomstenbelastingen is niet van toepassing op de ontheffingen toegestaan op de in dit artikel vermelde belastingen.

Art. 4. Par dérogation aux dispositions de l'article 3, le dégrèvement des impôts sur les revenus et des taxes assimilées auxdits impôts qui sont recouverts par l'administration des Contributions directes et ont été perçus à la source ou enrôlés sans qu'il ait été tenu compte des dispositions de l'Accord est — même lorsque ces impôts et taxes ne sont plus susceptibles de révision en droit commun — accordé par le directeur des Contributions directes, soit d'office, dans un délai d'un an à compter de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*, soit ensuite d'une réclamation motivée présentée dans le même délai au fonctionnaire précité. L'article 308 du Code des impôts sur les revenus ne s'applique pas aux dégrèvements accordés sur les impôts et taxes visés au présent article.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

NOMINATION DE TROIS MEMBRES DU COLLEGE DES COMMISSAIRES DE LA SOCIETE NATIONALE DES CHEMINS DE FER BELGES

BENOEMING VAN DRIE LEDEN VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN

M. le Président. — Nous devons procéder maintenant à la nomination de trois commissaires à la Société nationale des Chemins de Fer belges.

Wij gaan nu over tot de benoeming van drie commissarissen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

Trois candidatures sont parvenues au Sénat; elles émanent de MM. Jean Harvent, Karel Vroom, Albert Defoy, commissaires sortants, qui sollicitent les suffrages du Sénat pour le renouvellement de leur mandat.

Drie kandidaturen zijn bij de Senaat ingekomen; zij gaan uit van de heren Jean Harvent, Karel Vroom, Albert Defoy, uittreedende commissarissen, die de Senaat verzoeken hun mandaat te vernieuwen.

Aucune autre candidature n'étant présentée, le Sénat sera sans doute d'accord pour ne pas procéder à un scrutin.

Daar geen andere kandidaten werden voorgedragen zal de Senaat wellicht akkoord gaan om geen stemming te houden. (*Instemming.*)

Puisqu'il n'y a pas d'observations, j'en conclus que l'assemblée est unanime pour désigner MM. Harvent, Vroom et Defoy en qualité de commissaires de la Société nationale des Chemins de Fer belges.

Vermits er geen opmerkingen zijn, besluit ik dat de vergadering eenparig akkoord gaat om de heren Harvent, Vroom en Defoy aan te wijzen als commissarissen in de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. (*Instemming.*)

Je les proclame donc élus en cette qualité; il en sera fait part au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et aux intéressés.

Ik verklaar ze dus voor verkozen in die hoedanigheid; hiervan zal kennis worden gegeven aan de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en aan de betrokkenen.

HULDE AAN DE HEER RAEYMAEKERS, DIRECTEUR-GENERAAL BIJ DE QUAESTUUR VAN DE SENAAT

HOMMAGE A M. RAEYMAEKERS, DIRECTEUR GENERAL A LA QUESTURE DU SENAT

De Voorzitter. — Dames en Heren, als wij in januari weer bijeenkomen, zullen wij één van onze trouwste medewerkers missen. Op 1 januari 1981 zal de heer Raeymaekers, directeur-generaal bij de quaestuur van de Senaat, ons verlaten om met pensioen te gaan.

Geboren in 1916, doctor in de rechten, begon hij in 1951 zijn loopbaan in de Senaat als attaché, na vooraf werkzaam te zijn geweest bij het Agentschap Belga. Hij besteedde vrij snel de trappen van de hiërarchie en werd tot directeur-generaal benoemd op 1 maart 1970.

De Senaat zal het vertrek van deze hoge ambtenaar betreuren omdat hij altijd trouw is gebleven aan het beeld dat hem van de Hoge Vergadering voor ogen stond, aan haar rol en haar belangen en omdat hij de trouw aan de instelling, die hij met bekwaamheid en onkreukbare toewijding diende, steeds heeft weten te verzoenen met de opvattingen die hem dierbaar zijn.

Ik geloof dat iedereen hier aanwezig herhaaldelijk met de heer Raeymaekers contact heeft gehad en dat een ieder in hem vooral zijn dienstvaardigheid en onkreukbaarheid heeft bewonderd.

Nous lui souhaitons tous une heureuse retraite auprès de ses enfants et petits-enfants. (*Vifs applaudissements sur tous les bancs.*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Wij zijn aan het einde gekomen van de werkzaamheden van het eerste trimester van het parlementaire jaar.

Volgend jaar heeft onze eerste openbare vergadering waarschijnlijk plaats op 6 januari. Vanaf die datum bespreken wij de wetsontwerpen die de regering zal hebben ingediend met betrekking tot de besparingsmaatregelen.

Vous autoriserez, sans doute, votre président à fixer, en accord avec MM. les chefs de groupe, l'ordre du jour de notre prochaine séance qui est prévue pour le mardi 6 janvier 1981.

Wij hebben de jongste weken heel wat werk verzet. Ik dank allen, die een vlot verloop van de werkzaamheden mogelijk hebben gemaakt. Ik dank bijzonder de voorzitters van de commissies en de rapporteurs evenals de diensten van de Senaat die weer zwaar op de proef werden gesteld, meer dan sommigen denken. Er komt soms te gemakkelijk kritiek.

WENSEN VAN DE VOORZITTER

VEUX DE M. LE PRESIDENT

De Voorzitter. — Dames en Heren, alvorens tot de stemmingen over te gaan en vóór u allen weggaat, wens ik even de woordvoerder van u allen voor u allen te zijn en u een zalig kerstfeest en een gelukkig nieuwjaar toe te wensen. Mogen wij elkaar op 6 januari in dezelfde geest terugzien. (*Applaus op talrijke banken.*)

PROJET DE LOI RELATIF A LA PROROGATION DE LA PARTICIPATION DE SOLIDARITE SUR LES BENEFICES EXCEPTIONNELS DES ENTREPRISES ET EN MATIERE DE LA FIXATION DE LA PARTICIPATION DE L'ETAT DANS LES RISQUES PRIS PAR L'OFFICE NATIONAL DU DUCROIRE

Vote

ONTWERP VAN WET TOT VERLENGING VAN DE SOLIDARITEITSBIJDRAGE OP DE UITZONDERLIJKE WINSTEN VAN ONDERNEMINGEN EN INZAKE DE VASTSTELLING VAN DE STAATSBIJDRAGE IN DE RISICO'S OPGENOMEN DOOR DE NATIONALE DELCREDIEDIENST

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote de l'ensemble du projet de loi relatif à la prorogation de la participation de solidarité.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het ontwerp van wet tot verlenging van de solidariteitsbijdrage.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

148 membres sont présents.

148 leden zijn aanwezig.

117 votent oui.

117 stemmen ja.

22 votent non.

22 stemmen neen.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Belot, Bertrand, Bogaerts, Bonmariage, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Dalem, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, De Kerpel, Deleeck, Delmotte, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Féris, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mme Gillet (Lucienne), M. Gillet (Roland), Mme Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Kevers, Kuylen, Lagasse, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Neuray, Noël de Burlin, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, Van Wambeke, Verbist, Verhaegen, Wyninckx et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bril, Coen, Cuvelier, de Bruyne, Decoster, Février, Gillet (Jean), Mme Herman-Michielsens, M. Kenens, Mme Mayence-Goossens, MM. Nutkewitz, Pede, Van der Elst, Vanderpoorten, Vandersmissen, Vandezande, Van Ooteghem, Waltniel et J. Wathelet.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Capoen, Cugnon, De Graeve, Descamps, Guillaume (François), Henrion, Jorissen, Lagneau et van Waterschoot.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

M. Fr. Guillaume. — J'ai pairé avec M. Demuyter.

M. Cugnon. — J'ai pairé avec M. Daems.

De Voorzitter. — Ik veronderstel dat de andere leden die zich hebben onthouden dit hebben gedaan om reeds eerder opgegeven redenen. (*Instemming.*)

PROJET DE LOI OUVRANT DES CREDITS PROVISOIRES A VALOIR SUR LE BUDGET DES AFFAIRES REGIONALES BRUXELLOISES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1981

Vote

ONTWERP VAN WET WAARBIJ VOORLOPIGE KREDIETEN WORDEN GEOPEND WELKE IN MINDERING KOMEN VAN DE BEGROTING VAN DE BRUSSELSE GEWESTELIJKE AANGELEGENHEDEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1981

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote de l'ensemble du projet de loi ouvrant des crédits provisoires à valoir sur le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1981.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het ontwerp van wet waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1981.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

147 membres sont présents.

147 leden zijn aanwezig.

106 votent oui.

106 stemmen ja.

20 votent non.

20 stemmen neen.

21 s'abstiennent.

21 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Belot, Bogaerts, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Dalem, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Clercq, Deconinck, De Kerpel, Deleeck, Delmotte, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Féris, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Kevers, Kuylen, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Meunier, Noël de Burlin, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, Van Wambeke, Verbist, Verhaegen, Wyninckx et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Bascour, Boey, Bril, Coen, Cuvelier, De Bondt, de Bruyne, Decoster, Février, Gillet (Jean), Mme Herman-Michielsens, MM. Kenens, Nutkewitz, Pede, Van der Elst, Vanderpoorten, Vandersmissen, Vandezande, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Bertrand, Bonmariage, Capoen, Cugnon, De Graeve, Descamps, Désir, de Wasseige, Gillet (Roland), Guillaume (François), Henrion, Jorissen, Lagasse, Lagneau, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Moureaux, Neuray, Payfa, van Waterschoot et J. Wathelet.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES AFFAIRES RÉGIONALES BRUXELLOISES DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1980

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE BRUSSELSE GEWESTE! IJKE AANGELEGENHEDEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi contenant le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

148 membres sont présents.
148 leden zijn aanwezig.
108 votent oui.
108 stemmen ja.
19 votent non.
19 stemmen neen.
21 s'abstiennent.
21 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Belot, Bogaerts, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Chabert, Claeyss, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Dalem, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, De Kerpel, Deleecq, Delmotte, Mmes De Looze-Raeymaekers, De Pauw-Deveene, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Férier, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mme Gillet (Lucienne), M. Gillet (Roland), Mme Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Kevers, Kuylen, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mesotten, Meunier, Noël de Burlin, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, Van Wambeke, Verbist, Verhaegen, Wyninckx et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Bascour, Boey, Bril, Coen, Cuvelier, de Bruyne, Decoster, Février, Gillet (Jean), Mme Herman-Michielsens, MM. Kenens, Nutkewitz, Pede, Van der Elst, Vanderpoorten, Vandersmissen, Vandezande, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Bertrand, Bonmariage, Capoen, Cugnon, De Graeve, Descamps, Désir, de Wasseige, Gillet (Roland), Guillaume (François), Henrion, Jorissen, Lagasse, Lagneau, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Moureaux, Neuray, Payfa, van Waterschoot et Wathélet.

PROJET DE LOI RELATIF A L'EMPRUNT DE CONSOLIDATION EN FAVEUR DES POUVOIRS SUBORDONNÉS BRUXELLOIS

Vote

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE CONSOLIDATIELENING TEN VOORDELE VAN DE BRUSSELSE ONDERGESCHIKTE BESTUREN

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi relatif à l'emprunt de consolidation en faveur des pouvoirs subordonnés bruxellois.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

148 membres sont présents.
148 leden zijn aanwezig.
120 votent oui.
120 stemmen ja.
20 votent non.
20 stemmen neen.
8 s'abstiennent.
8 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Belot, Bertrand, Bogaerts, Bonmariage, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Chabert, Claeyss, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Dalem, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, De Kerpel, Deleecq, Delmotte, Mmes De Looze-Raeymaekers, De Pauw-Deveene, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Férier, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mme Gillet (Lucienne), M. Gillet (Roland), Mme Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (François), Hanin, Mme Hanquet, MM. Henrion, Hismans, Hostekint, Hubin, Kevers, Kuylen, Lagasse, Lagneau, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Neuray, Noël de Burlin, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, Van Wambeke, Verbist, Verhaegen, J. Wathélet, Wyninckx et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Bascour, Boey, Bril, Coen, Cuvelier, De Bondt, de Bruyne, Decoster, Février, Gillet (Jean), Mme Herman-Michielsens, MM. Kenens, Nutkewitz, Pede, Van der Elst, Vanderpoorten, Vandersmissen, Vandezande, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Capoen, Cugnon, De Graeve, Descamps, Jorissen, Mmes Mayence-Goossens, Staels-Dompas et M. van Waterschoot.

Mevr. Staels-Dompas. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb niet «neen» gestemd omdat het voor de eerste keer is dat wij in deze vergadering van een saneringsplan horen. Sedert bijna twee jaar vragen wij dit, en werd het ons beloofd.

Ik heb ook niet «ja» gestemd omdat ik dit saneringsplan schriftelijk wens te zien en mij niet kan baseren op het verslag van elf bladzijden, hoe goed dit verslag ook was, dat hier werd voorgelezen.

M. Delmotte. — C'est viscéral chez vous; c'est malade.

Mevr. Pétry. — Het verslag is klaar en duidelijk.

PROJET DE LOI PORTANT DES MESURES CONSERVATOIRES ET TRANSITOIRES EN MATIÈRE DE MODÉRATION DE TOUS LES REVENUS

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE BEWARENDE EN TIJDELIJKE MAATREGELEN INZAKE MATIGING VAN ALLE INKOMENS

Stemming

M. le Président. — Nous allons procéder au vote nominatif sur le projet de loi portant des mesures conservatoires et transitoires en matière de modération de tous les revenus.

La parole est à M. Roland Gillet.

M. R. Gillet. — Monsieur le Président, Messieurs les membres du gouvernement, je voudrais, au nom de mon groupe, afin de pouvoir exprimer un vote en connaissance de cause, obtenir une réponse aux questions précises qui ont été posées en ce qui concerne les sociétés de personnes.

M. le Président. — La parole est à M. Claes, Vice Premier-ministre.

M. Claes, Vice-Premier Ministre et Ministre des Affaires économiques. — M. Gillet a posé deux questions.

La première concerne la distinction à faire entre rémunérations et tantièmes. Je ne crois pas qu'il y ait le moindre doute à ce sujet et je crois pouvoir me référer au rapport qui me semble très complet et précis.

Le problème posé en ce qui concerne le paiement éventuel de tantièmes en SPRL est assez sérieux. Evidemment, ce genre de paiement semble très exceptionnel.

Je me permet de faire appel, en cette matière, à la compréhension du Sénat. Afin d'éviter tout malentendu dans l'application du projet, je demande au Sénat de laisser quelques jours de réflexion au gouvernement et de permettre aux ministres des Finances et des Affaires économiques d'examiner très sérieusement la question de M. Gillet. Une interprétation exacte pourra ainsi être donnée dès le début de l'année prochaine et toute difficulté d'interprétation pourra être évitée.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, ik wens thans een verklaring vóór de stemming af te leggen.

Onze fractie zal tegen dit ontwerp stemmen omwille van de onduidelijkheid van de teksten die wij reeds aan de kaak hebben gesteld, wat eveneens werd gedaan door collega Van Ooteghem in verband met de ambtenaren. Ik heb hier de twee teksten voor mij. Er wordt duidelijk gezegd dat daar is overeengekomen geen afbreuk te doen aan de weddeschaalverhogingen langs de jaarlijkse en tweejaarlijkse verhogingen. Daarop antwoordde de minister dat er een reglementering tot stand zal komen.

Wanneer ik de tekst lees, die weer eens onduidelijk is, staat er dat er vóór 15 januari 1981 maatregelen moeten worden getroffen. Volgens mij is dit een termijn van verval. Indien er geen besluit zou worden getroffen moeten wij opnieuw legifereren.

Voorts richt ik mij tot de heer De Bondt. Hier is geen saneringsplan aan verbonden. Wij zitten nog maar in de mini. Straks zitten wij in de maxi. Wat zal er dan als saneringsplan bij komen? Wij moeten weten waar wij aan toe zijn. Onze fractievoorzitter heeft het overigens gezegd bij de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting. Waar gaat het geld naartoe? Wij willen dat weten!

Tenslotte wens ik u allen een gelukkig kerstfeest en een gelukkig nieuwjaar. (Applaus op alle banken.)

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

- 148 membres sont présents.
- 148 meden zijn aanwezig.
- 106 votent oui.
- 106 stemmen ja.
- 33 votent non.
- 33 stemmen neen.
- 9 s'abstiennent.
- 9 onthouden zich.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1980-1981
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1980-1981

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bataille, Belot, Bogaerts, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Carpels, Chabert, Claes, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Dalem, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, De Clercq, Deconinck, De Kerpel, Deleek, Delmotte, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Féris, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Mme Hanquet, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Kevers, Kuylen, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Mesotten, Meunier, Noël de Burlin, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynnden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Spitaal, Van Wambeke, Verbist, Verhaegen, Wyninckx et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Boey, Bonmarriage, Bril, Bruart, Coen, Cuvelier, de Bruyne, Decoster, Désir, de Wasseige, Février, Gillet (Jean), Gillet (Roland), Mme Herman-Michielsens, MM. Kenens, Lagasse, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Moureaux, Neuray, Nutkewitz, Payfa, Pede, Van der Elst, Vanderpoorten, Vandersmissen, Vandezande, Van Ooteghem, Waltniel et J. Wathelet.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Capoen, Cugnon, De Graeve, Descamps, Guillaume (François), Henrion, Jorissen, Lagneau et van Waterschoot.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD MARITIME ENTRE L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA REPUBLIQUE ALGERIENNE DEMOCRATIQUE ET POPULAIRE, SIGNE A ALGER LE 17 MAI 1979

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION, SIGNEE A BRUXELLES LE 13 DECEMBRE 1978, PORTANT REVISION DE LA CONVENTION GENERALE SUR LA SECURITE SOCIALE ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA REPUBLIQUE DE TURQUIE, SIGNEE A BRUXELLES LE 4 JUILLET 1966

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DES DECISIONS DES REPRESENTANTS DES GOUVERNEMENTS DES ETATS MEMBRES DE LA COMMUNAUTE EUROPEENNE DU CHARBON ET DE L'ACIER, REUNIS AU SEIN DU CONSEIL, DES 30 OCTOBRE 1978 ET 9 AVRIL 1979, PORTANT ATTRIBUTION A CETTE COMMUNAUTE DE RECETTES SUPPLEMENTAIRES POUR 1978 ET 1979

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION CONSULAIRE ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA REPUBLIQUE ALGERIENNE DEMOCRATIQUE ET POPULAIRE, PROTOCOLE ET DEUX ECHANGES DE LETTRES, SIGNES A ALGER LE 17 MAI 1979

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DES ACTES INTERNATIONAUX SUIVANTS:

1. A) PROTOCOLE DE GENEVE ANNEXE A L'ACCORD GENERAL SUR LES TARIFS DOUANIER ET LE COMMERCE, FAIT A GENEVE LE 30 JUIN 1979;

- B) PROTOCOLE ADDITIONNEL AU PROTOCOLE DE GENEVE ANNEXE A L'ACCORD GENERAL SUR LES TARIFS DOUANIERS ET LE COMMERCE, FAIT A GENEVE LE 22 NOVEMBRE 1979;
2. ACCORD RELATIF AUX OBSTACLES TECHNIQUES AU COMMERCE, FAIT A GENEVE LE 12 AVRIL 1979;
3. ACCORD RELATIF AU COMMERCE DES AERONEFS CIVILS, FAIT A GENEVE LE 12 AVRIL 1979

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD DE SIEGE ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LE CENTRE POUR LE DEVELOPPEMENT INDUSTRIEL, SIGNE A BRUXELLES LE 29 NOVEMBRE 1978

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE SCHEEPVAARTOVEREENKOMST TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE DEMOCRATISCHE VOLKSREPUBLIEK ALGERIJE, ONDERTEKEND TE ALGIERS OP 17 MEI 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET VERDRAG, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 13 DECEMBER 1978, TOT HERZIENING VAN HET ALGEMEEN VERDRAG TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REPUBLIEK TURKIJE BETREFFENDE DE SOCIALE ZEKERHEID, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 4 JULI 1966

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE BESLUITEN VAN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN VAN DE LID-STATEN VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR KOLEN EN STAAL, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN, VAN 30 OKTOBER 1978 EN 9 APRIL 1979, INZAKE DE TOEKENNING VAN AANVULLENDE ONTVANGSTEN VOOR 1978 EN 1979 AAN DEZE GEMEENSCHAP

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE CONSULAIRE OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE DEMOCRATISCHE VOLKSREPUBLIEK ALGERIJE, PROTOCOL EN TWEE BRIEFWISSELINGEN, ONDERTEKEND TE ALGIERS OP 17 MEI 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN VOLGENDE INTERNATIONALE AKTEN:

1. A) PROTOCOL VAN GENEVE BIJ DE ALGEMENE OVEREENKOMST BETREFFENDE TARIEVEN EN HANDEL, OPGEMAAKT TE GENEVE OP 30 JUNI 1979;
- B) AANVULLEND PROTOCOL BIJ HET PROTOCOL VAN GENEVE BIJ DE ALGEMENE OVEREENKOMST BETREFFENDE TARIEVEN EN HANDEL, OPGEMAAKT TE GENEVE OP 22 NOVEMBER 1979;
2. OVEREENKOMST INZAKE TECHNISCHE HANDELSBELEMMERINGEN, OPGEMAAKT TE GENEVE OP 12 APRIL 1979;
3. OVEREENKOMST INZAKE DE HANDEL IN BURGERLUCHTVAARTUIGEN, OPGEMAAKT TE GENEVE OP 12 APRIL 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET ZETELAKKOORD TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN HET CENTRUM VOOR INDUSTRIELE ONTWIKKELING, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 29 NOVEMBER 1978

Stemming

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze ontwerpen van wet. (*Instemming.*)

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble des projets de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over de ontwerpen van wet in hun geheel.

147 membres sont présents.

147 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

Les deuxième, troisième et quatrième seront soumis à la sanction royale.

Het tweede, het derde en het vierde zullen aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Les premier, cinquième et sixième seront transmis à la Chambre des représentants.

Het eerste, het vijfde en het zesde zullen aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont pris part au vote:

Hebben aan de stemming deelgenomen:

MM. Adriaenssens, Akkermans, André, Bailly, Bascour, Basecq, Baille, Belot, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Boey, Bogaerts, Bonmariage, Bril, Bruart, Bury, Mme Buyse, MM. Calewaert, Califice, Canipel, Capoen, Carpels, Chabert, Claeys, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Croux, Cudell, Cugnon, Cuvelier, Dalem, Daulne, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, de Bruyne, De Clercq, Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Deleeck, Delmotte, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Deveen, MM. De Rore, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Steche, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Férier, Février, Flagothier, Geens, Gerits, Gijss, Gillet (Jean), Mme Gillet (Lucienne), M. Gillet (Roland), Mme Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (François), Hanin, Mme Hanquet, M. Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Jorissen, Kenens, Kevers, Kuylen, Lagasse, Lagneau, Lambiotte, Lavens, Leclercq, Lecoq, Lindemans, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Meunier, Moureaux, Noël de Burlin, Nutkewitz, Mme Pannaele-Van Baelen, MM. Paque, Paulus, Payfa, Pede, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Poulet, Radoux, Mmes Remy-Oger, Rommel-Souvagie, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Sweert, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijzen, Vanderborcht, Van der Elst, Vanderpoorten, Vandersmissen, Vandezande, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Spitael, Van Wambeke, van Waterschoot, Verbist, Verhaegen, Waltniel, J. Wathélet, Wyninckx et Leemans.

PROPOSITION DE LOI — VOORSTEL VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — M. Dalem a déposé une proposition de loi instaurant un subside spécifique en vue de promouvoir la vente d'habitations sur plans.

De heer Dalem heeft ingediend een voorstel van wet tot invoering van een specifieke subsidie ter bevordering van de verkoop van woningen volgens plan.

Cette proposition de loi sera traduite, imprimée et distribuée.

Dit voorstel van wet zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Le Sénat se réunira le mardi 6 janvier 1981, à 14 heures.

De Senaat vergadert opnieuw op dinsdag 6 januari 1981 te 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 23 heures.)

(De vergadering wordt gesloten te 23 uur.)